Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliserings-projekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

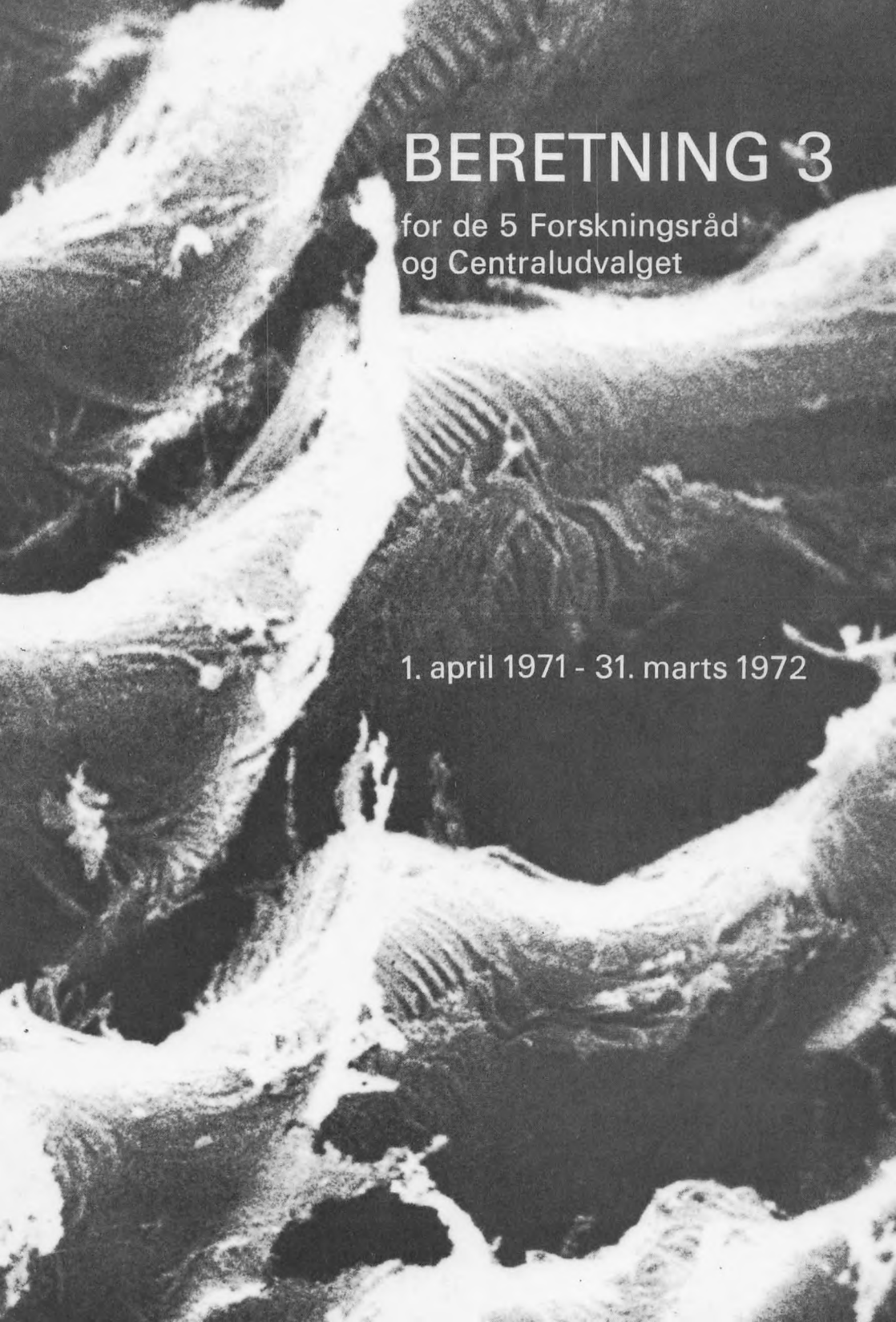

BERETNING 3

for de 5 Forskningsråd
og Centraludvalget

1. april 1971 - 31. marts 1972

Beretning

om de pr. 1. oktober 1968 oprettede

Statens naturvidenskabelige Forskningsråd
Statens lægevidenskabelige Forskningsråd
Statens jordbrugs- og veterinærvidenskabelige Forskningsråd
Statens samfundsvidenskabelige Forskningsråd
Statens humanistiske Forskningsråd
og
Forskningsrådenes Centraludvalg

i tiden 1. april 1971 - 31. marts 1972

Forskningssekretariatet 1974

Foto på omslaget: Lynfrosset, fikseret og frysetørret gælle af blåmusling. Man ser metacrone ciliebølger tæt ved den frie gællerand. Scanning elektron mikroskop optagelse. 955x.

NORDLUNDES BOGTRYKKERI, KØBENHAVN

ISBN 87 87331 06 3

Indholdsfortegnelse

AFSNIT I

Beretning om Centraludvalgets virksomhed 5
Bilag I, 1: Medlemmer af Centraludvalget 11
Bilag I, 2: Lov og bekendtgørelse om forskningsråd og planlægningsrådet for forskningen 12
Bilag I, 3: Centraludvalgets brev til Undervisningsministeriet vedr. opbygningen af universitetscentre 19
Bilag I, 4: Centraludvalgets brev til Undervisningsministeriet som svar på Europarådets rekommandation vedr. forsøgsdyranvendelsen i Danmark 21

AFSNIT II

Beretning om Statens naturvidenskabelige Forskningsråds virksomhed 23
Bilag II, 1: Medlemmer af SNF 33
Bilag II, 2: Udvalg vedr. Havforskningsdekaden 35
Bilag II, 3: Retningslinjer for Nordisk Publiceringsnævn for Naturvidenskab 36
Bilag II, 4: Elektronmikroskopudvalget 39
Bilag II, 5: Acceleratorudvalget 40
Bilag II, 6: Rumforskningsudvalget 42
Bilag II, 7: Arbejdsgruppen vedr. Forureningsforskning 44
Alfabetisk oversigt over bevillinger fra SNF 46

AFSNIT III

Beretning om Statens lægevidenskabelige Forskningsråds virksomhed 58
Bilag III, 1: Medlemmer af SLF 75
Bilag III, 2: 5 års oversigt for perioden 1. april 1967-31. marts 1972 76
Bilag III, 3: Udvalget vedr. Narkotikaforskning 82
Alfabetisk oversigt over bevillinger fra SLF 83

AFSNIT IV

Beretning om Statens jordbrugs- og veterinærvidenskabelige Forskningsråds virksomhed 100
Bilag IV, 1: Medlemmer af SJVF 110
Figur IV, 1: Oversigt over ansøgte og bevilgede beløb fordelt på fag 116
Bilag IV, 2: Ultralydbilleder af rygmuskulaturen hos to unge avlstyre 117
Bilag IV, 3: Arbejdsgruppen vedr. Forsøgsdyranvendelse 118
Alfabetisk oversigt over bevillinger fra SJVF 119

AFSNIT V

Beretning om Statens samfundsvidenskabelige Forskningsråds virksomhed 125
Bilag V, 1: Medlemmer af SSF 135
Figur V, 1: Oversigt over ansøgte og bevilgede beløb fordelt på fag 136

Figur V, 2: Oversigt over ansøgte og bevilgede beløb fordelt på institutioner 137
Bilag V, 2: Udvalget vedr. Forskning af Massekommunikation 138
Bilag V, 3: Udvalget vedr. Data-Arkiver 140
Bilag V, 4: Arbejdsgruppen om Forskning vedr. Kommunalvæsenet 141
Bilag V, 5: Udvalget vedr. Grønlandsforskning 142
Bilag V, 6: Udvalget vedr. Landbrugets og Landdistrikternes Udvikling 143
Bilag V, 7: Udvalget vedr. Fremtidsforskning 144
Bilag V, 8: Studiegruppe vedr. Indkomstfordeling m.v. 146
Bilag V, 9: Udvalget for økonomisk Forskning 148
Alfabetisk oversigt over bevillinger fra SSF 150

AFSNIT VI

Beretning om Statens humanistiske Forskningsråds virksomhed 156
Bilag VI, 1: Medlemmer af SHF 171
Figur VI, 1: Oversigt over ansøgte og bevilgede beløb fordelt på fag 172
Figur VI, 2: Oversigt over ansøgninger fordelt på institutioner 173
Alfabetisk oversigt over bevillinger fra SHF 174

Sekretariatet 185
Driftsregnskab for tiden 1. april 1971-31. marts 1972 186
Status pr. 1. april 1972 188

AFSNIT I

Beretning om Centraludvalgets (CU) virksomhed fra 1. april 1971 til dets ophævelse ifølge lov nr. 199 af 24. maj 1972

SAMMENSÆTNING OG MØDEAKTIVITET

I 3. beretningsperiode har CU holdt 5 møder i finansåret 1971-72 og 1 møde den 7. juli 1972, der blev det sidste som følge af de organisatoriske ændringer i medfør af lov nr. 199 af 24. maj 1972 om forskningsråd og Planlægningsrådet for Forskningen. Herved ophævedes CU, medens Forskningens Fællesudvalg blev erstattet af Planlægningsrådet for Forskningen med deltagelse af repræsentanter for forskningsrådene og Atomenergikommissionen. Lov og bekendtgørelse er optrykt som bilag I, 2. Man har på denne baggrund fundet det naturligt at lade beretningen omfatte resten af udvalgets funktionstid, således at man hermed afslutter beretningen om CU's aktiviteter i dets 4-årige virksomhedsperiode. CU's medlemmer i 3. beretningsperiode fremgår af bilag I, 1. CU's formand har siden maj 1970 været observatør i FFU.

ERFARINGER FRA CENTRALUDVALGETS ARBEJDE

Da de 5 forskningsråd og deres Centraludvalg blev dannet i 1968, var det tanken, at man i udvalget skulle have et organ med hovedopgaver af koordinerende karakter, ikke mindst af hensyn til forskningsfelter, som på grund af deres placering mellem etablerede faggrupper eller som nyetablerede specialer havde vanskeligt ved at blive tilgodeset inden for de traditionelle opdelinger. CU har da også ydet de 5 nyoprettede råd værdifuld hjælp til tværfaglig orientering, og arbejdet i CU har bidraget til det nære samarbejde, der hurtigt opstod om en række tværvidenskabelige opgaver direkte mellem de implicerede råd.

Det må dog anføres, at anvendelsen af CU som handlingsorgan tyngedes af den lange tid, der nødvendigvis hengår, når en sag skal passere flere, evt. alle råd og derefter må afvente behandling i CU.

Et problem af større betydning har været CU's ved 1968-loven indbyggede vanskelige stilling mellem de 6 råd (de 5 her omhandlede og DTVF) og FFU, hvor FFU var rådgivende organ i de større forskningspolitiske anliggender, medens CU i højere grad blev et formidlende organ fra rådene til FFU om felter, som havde været sendt til høring eller var opstået under de enkelte råds løbende arbejde. 1972-lovens sammensmeltning af FFU og CU, som begge organer gik ind for i det grundige arbejde, der lå forud for lovrevisionen i foråret 1972, må imidlertid antages at medføre den ønskelige kombination af samfundsorientering, forskningspolitisk overblik og dybtgående faglig indsigt med hensyn til landets forskningspotentiel.

Tilbage står, at der fortsat vil være behov for koordination af rådenes arbejde på en række felter af betydelig vigtighed i det daglige arbejde. Det drejer sig om principielle retningslinjer for tilskud til de mange arter forskningsaktiviteter, hvortil der søges støtte ved individuelle ansøgninger, og om praktiske udformninger af rådsinitiativer, ofte initieret ved tværgående arbejdsgrupper, udvalg o. lign.

Den mest effektive arbejdsmåde for denne type fællesproblemer er afholdelse af formandsmøder, og uanset at sådanne møder ikke er indeholdt i de nye bestemmelser i lov og bekendtgørelse for rådenes og planlægningsrådets arbejde, vil der fortsat være behov for denne uformelle og hurtigt etablerede kontakt.

Et vigtigt sagsområde for CU har drejet sig om rådenes muligheder for at gennemføre forskningsinitiativer på nye områder. CU er af den opfattelse, at forskningsrådene bør have den størst mulige frihed inden for de givne økonomiske rammer til at udføre den vigtige del af deres arbejde, der består i at opruste forsømte områder. Som eksempel kan nævnes SLF's ønske om at oprette en forskningsenhed for klinisk farmakologi, hvis leder man ville ansætte som honorarlønnet professor under rådet for en periode på 3-5 år. Udvalget anbefalede ud fra den nævnte opfattelse SLF's forslag over for FFU, der støttede udvalget i sin indstilling om sagen til Undervisningsministeriet; ministeriet har (efter beretningsperioden) godkendt forslaget.

Det må forudses, at sådanne midlertidige forsøgsenheder i stigende grad vil blive benyttet af rådene, idet man på denne måde kan skaffe erfaringer uden at binde universiteter o. lign. institutioner til aktiviteter, som er samfundsmæssigt stærkt ønskelige, og som måske viser sig endnu ikke at have den nødvendige personelle baggrund. Samtidig vil man kunne omforme sådanne fleksible projekter under indtryk af de opnåede erfaringer. Især SSF har gennem en række udvalg arbejdet med problemer af denne art, jfr. afsnit V.

ØKONOMI

For finansåret 1971-72 afsattes i finanslovforslaget 40 mill. kr. i alt til de 5 råds virksomhed, men på grund af sparebestræbelserne i forsommeren 1971 fik rådene pålæg om at holde 10% heraf i reserve indtil oktober s. å. Da presset på samtlige råd som tidligere var meget stort, søgte man om frigivelse af disse blokerede midler, men fik afslag. Rådene disponerede således kun over ca. 36 mill. kr., hvilket yderligere nedsatte rådenes muligheder for at iværksætte initiativer. Da der nu er iværksat initiativer, der strækker sig over flere år, ligesom visse individuelle bevillinger kan forudses udstrakt over mere end det ene år, en bevilling sædvanligvis dækker, er rådenes dispositionsret begrænset. Denne begrænsning gør sig yderligere gældende i perioder, hvori man ikke føler sig sikker på at kunne disponere efter 4-årsbudgetternes rammer.

Fra forskellig side er presset på rådenes midler blevet accentueret af sparebestræbelser: Begrænsninger i annua på universiteter og højere læreanstalter i øvrigt har medført, at rådene – modsat hidtidig praksis – har måttet acceptere poster i individuelle ansøgninger, som før er blevet henvist til hjeminstitutionens annuum eller éngangsanskaffelseskonti. Dog kræver man også for sådanne udgiftsposter detaljeret budget med efterfølgende regnskab, idet man i forståelse med statsrevisionen ikke ser sig i stand til at yde dispositionsbeløb til fri rådighed til en forskningsopgave eller et forskningskompleks.

Et eksempel på, at de i 1968 oprettede forskningsråd på samme måde som efter DTVF's praksis har givet en mere generel driftsbevilling, er Proteinkemisk Institut, hvis opgaver ligger inden for såvel DTVF's som SNF's, SLF's og (for en mindre dels vedkommende) SJVF's arbejdsområde. De 5 råd ønsker dog fortsat at knytte også sådanne driftsbevillinger til konkretiserede projekter eller arbejdsfelter.

Politiske vedtagelser om Danmarks deltagelse i internationale forskningssamarbejder kan – direkte eller indirekte – befrygtes at begrænse rådenes dispositionsmuligheder. I forbindelse med regeringens beslutning om at forblive i ESRO har Undervisningsministeriet som et led i sparebestræbelserne således nedskåret den for 1972-73 planlagte bevilling til de 5 råd med 1 mill. kr. Det er yderst betænkeligt, hvad budgetoverslaget synes at pege mod, såfremt denne belastning af rådenes bevillingsrammer på grund af Danmarks deltagelse i ESRO vil tiltage i de kommende år.

Også dansk deltagelse i UNESCO-programmet »Man and the Biosphere« (MAB) vil kunne få indflydelse på rådenes økonomi. Man anser det

derfor for bydende nødvendigt (som det siden er sket), at repræsentanter fra rådene inddrages i den komité, der skal planlægge og varetage dansk deltagelse i dette internationale, tværvidenskabelige program. Man ønsker herved at understrege, at belastning af rådsmidler – direkte og indirekte – bør følges af inddragelse af forskningsrådene i den overordnede forskningsplanlægning for at opnå den ud fra alle synspunkter bedst mulige prioritering.

Bevillingernes fordeling på de enkelte råd:

	Oprindelig bevilling	Endelig bevilling reduceret med 10 % = 4 mill. kr.
SNF	13.700.000 kr.	12.900.000 kr.
SLF	10.800.000 –	10.374.200 –
SJVF	5.000.000 –	5.000.000 –
SSF	3.500.000 –	3.500.000 –
SHF	5.500.000 –	5.000.000 –
Reserve*	2.274.200 –	0 –
	40.774.200 kr.	36.774.200 kr.

* inkl. 700.000 kr. overført fra den tidligere bevilling til edb-udstyr og overført fællesreserve fra 1970-71.

For så vidt angår de 5 råds oprindelige budgetforslag, henvises til CU's 2. beretning (side 16).

Ifølge de foreliggende rammer må rådene forventes at ville kunne disponere over følgende beløb for de kommende år (inkl. administration og inkl. det fra Rask-Ørsted Fondet overførte beløb på 1,9 mill. kr.):

1972-73	52	mill. kr.
1973-74	59,1	– –
1974-75	64,1	– –
1975-76	69,6	– –

I de første år af rådenes funktionstid var midlerne så små, at fordelingen heraf mellem de 5 råd ikke frembød større problemer. Forskningssekretariatets forslag, godkendt af CU, blev uændret optaget på finansloven.

Ved den bedre kontakt, der i beretningsperioden er indledt med Folketingets Forskningsudvalg og ved behandlingen af den nye lov af maj 1972, er der fremkommet ønsker om, at der fra politisk side sker overvejelser angående forskningsmidlernes fordeling i store træk, og at rådene fremlægger alternative muligheder for midlernes anvendelse. Det er samtidig klargjort,

at man anerkender rådenes autonomi med hensyn til enkeltheder i de således afsatte midlers anvendelse.

Forskningsrådene, der i meget høj grad er afhængige af det forskerpotentiel, der til enhver tid er til rådighed, har imidlertid særdeles vanskeligt ved at budgettere i traditionel forstand. Igangværende og nært forestående initiativer, hvis omfang rådene selv fastlægger, kan budgetteres på sædvanlig måde. Men da alle råd uddeler bevillinger til individuelle projekter på basis af en nøje vurdering af en række saglige og forskningspolitiske synspunkter, sammenholdt med de til rådighed værende midler, vil presset kunne variere ikke uvæsentligt fra år til år, hvilket vanskeliggør en realistisk budgettering.

RÅDGIVNINGSVIRKSOMHED

CU har haft en placering som et samlende fagligt rådgivningsorgan, medens de enkelte råd har haft opgaver som fagligt vejledende inden for hver sit felt. Imidlertid har rådene ikke fuldt ud opnået den tilsigtede position over for de planlæggende myndigheder. Således har især SNF anset det for yderst beklageligt, at myndighederne ikke har søgt råd i forbindelse med de tidligste faser af nye centres planlægning og derved gjort det muligt for rådet på dette punkt at drive aktiv forskningspolitik. Hvad specielt angår Aalborg-centret, havde man ønsket at tage del i overvejelserne så tidligt, at den forskningsmæssige side af de kommende aktiviteter bevidst blev indpasset i og ikke stod i fare for at dublere andre universitetscentres aktiviteter. En sådan bevidst styring måtte sættes ind allerede i forbindelse med byggeplaner, stillingsopslag m. v., fordi forskellige specialer stiller vidt forskellige krav til lokaler, apparatur m. v. Rådene har erfaring for, at en nybesættelse af et professorat kan bevirke ansøgninger om millionbeløb hos rådene, fordi institutionen ikke ved stillingsbesættelsen i tilstrækkelig grad har overvejet, hvilke etablerings- og driftsudgifter den nyansattes specielle arbejdsfelt ville medføre.

Det er rådenes opfattelse, at universiteternes, læreanstalternes og rådenes bestræbelser for fremme af forskningen må koordineres for at opnå bedst mulig udnyttelse af landets sparsomme ressourcer, såvel mandskabsmæssigt som økonomisk. Der henvises i øvrigt til bilag I, 3 angående rådenes indsats i forbindelse med opbygningen af universitetscentre.

Af bilag I, 4 fremgår, at rådene i kraft af deres sagkundskab på forsøgsdyrområdet har kunnet rådgive angående et Europarådsinitiativ. Man har udpeget 2 danskere til fortsat at følge disse arbejdsfelter.

TIDSSKRIFT FOR RÅDENE

Det har endnu ikke været muligt at nå til enighed om formen for et sådant tidsskrift. Synspunkterne angående indholdet af tidsskriftet har været delte i en sådan grad, at man ikke umiddelbart foran nydannelser i forskningsorganisationen, med stærkt belastede rådsmedlemmer og et kraftigt underbemandet sekretariat har fundet det muligt eller ønskeligt at iværksætte et forsøg. Et hovedsynspunkt angående indholdet har været, at rådene bør henvende sig til den interesserede offentlighed med fagligt stof, især fremlæggelse af resultaterne af den forskning, rådene har støttet. Et andet synspunkt har imidlertid været, at det også må være en vigtig opgave for rådene at skabe et forum for forskningspolitiske diskussioner.

Man erkender, at de færreste forskere formår at fremlægge deres stof på en måde, der egner sig til at skabe interesse hos grupper uden for fagkollegers kreds. Dertil kommer, at rådene lægger vægt på, at formen ikke bliver så populariserende, at den virker sagligt uacceptabel. Det kommende Planlægningsråd for Forskningen må forventes at tage spørgsmålet op til hurtig løsning, da der er stigende almen interesse for såvel formidlingen af forskningens resultater til en større offentlighed som for de forskningspolitiske problemer.

FORSKNINGSRÅDENES CENTRALUDVALG

Engelsk: *Central Committee of the Danish Research Councils*
Tysk: *Zentralausschuss der dänischen Forschungsräte*
Fransk: *Comité central des conseils de recherche du Danemark*

MEDLEMMER AF CENTRALUDVALGET

Professor, dr. phil. et jur. *Franz Blatt*
Rask-Ørsted Fondet

Direktør, civilingeniør, dr. techn. *Henning Brüniche-Olsen*
Danmarks teknisk-videnskabelige Forskningsråd

Professor, dr. med. vet. *Sv. Dalgaard-Mikkelsen*
Statens jordbrugs- og veterinærvidenskabelige Forskningsråd

Professor, dr. techn. *R. Djurtoft*
Statens teknisk-videnskabelige Fond

Professor, dr. phil. *Knud Hannestad* (næstformand fra 1. 10. 1971)
Statens humanistiske Forskningsråd

Professor, dr. med. et phil. *Heinz Holter* (formand til 30. 9. 1971)
Professor, dr. phil. *Tage Carlsen* (fra 1. 10. 1971)
Statens naturvidenskabelige Forskningsråd

Departementschef *H. H. Koch*
Atomenergikommissionen

Professor, dr. med. *Ulrik Lassen* (formand fra 1. 10. 1971)
Statens lægevidenskabelige Forskningsråd

Professor, dr. jur. *Knud Waaben* (næstformand til 30. 9. 1971)
Professor *Poul Milhøj* (fra 1. 10. 1971)
Statens samfundsvidenskabelige Forskningsråd

Lov om forskningsråd og planlægningsrådet for forskningen

VI MARGRETHE DEN ANDEN, af Guds Nåde Danmarks Dronning, gør vitterligt: Folketinget har vedtaget og Vi ved Vort samtykke stadfæstet følgende lov:

§ 1. Til fremme af dansk forskning oprettes fem forskningsråd og et planlægningsråd for forskningen.

Stk. 2. Der oprettes forskningsråd for følgende områder: naturvidenskaberne, lægevidenskaberne, jordbrugs- og veterinærvidenskaberne, samfundsvidenskaberne og de humanistiske videnskaber.

§ 2. Forskningsrådene har inden for hver sit område til opgave:

1. at rådgive offentlige myndigheder og institutioner, navnlig om den offentlige støtte til forskningen, udnyttelsen af forskningsresultater og uddannelsen af forskere samt efter anmodning og i det omfang, rådene bestemmer, at rådgive i forskningsanliggender for private institutioner og virksomheder,

2. at følge udviklingen inden for dansk og udenlandsk forskning, uddannelsen af forskere, det internationale forskningssamarbejde samt Danmarks deltagelse heri,

3. at støtte dansk forskning i henhold til indgivne ansøgninger, at tage initiativ til og støtte forskningsopgaver, som det skønnes påkrævet at søge løst, og at virke for en samordning af den danske forskningsindsats, herunder dansk deltagelse i internationalt forskningssamarbejde.

Stk. 2. Rådene udarbejder hvert år begrundede budgetforslag.

Stk. 3. De beløb, der bevilges til forskningsrådenes virksomhed, betragtes som rådighedssummer, således at de i enkelte år uforbrugte beløb overføres til senere anvendelse.

§ 3. Hvert forskningsråd består af mindst 10 og højst 15 medlemmer, der beskikkes af undervisningsministeren.

Stk. 2. Et flertal af medlemmerne af hvert forskningsråd skal være forskere, og mindst en tredjedel af medlemmerne skal beskikkes efter indstilling af de institutioner m. v., hvortil de højeste uddannelser inden for det pågældende område er henlagt.

Stk. 3. Rådenes forretningsorden skal godkendes af undervisningsministeren.

§ 4. Planlægningsrådet for forskningen har til opgave:

1. at rådgive regering og folketing i forskningspolitiske anliggender,
2. at virke for forskningens nyttiggørelse for samfundet,
3. at fremsætte forslag om de midler, organisationsformer m. v., der er påkrævet med henblik på udviklingen og udnyttelsen af dansk forskning,
4. at tilvejebringe oversigter over den samlede danske forskningsvirksomhed, at udarbejde de nødvendige prognoser og at følge udviklingen inden for dansk og udenlandsk forskning,
5. at udtale sig om forskningsrådenes budgetforslag.

§ 5. Planlægningsrådet består af 15 medlemmer, der beskikkes af undervisningsministeren. 8 medlemmer beskikkes i deres personlige egenskab, medens 7 medlemmer beskikkes efter indstilling således:

De 5 forskningsråd indstiller hver et medlem, Danmarks teknisk-videnskabelige forskningsråd og statens teknisk-videnskabelige fond indstiller tilsammen et medlem, og atomenergikommissionen indstiller et medlem.

Stk. 2. Undervisningsministeren udpeger en formand blandt medlemmerne.

Stk. 3. Planlægningsrådets forretningsorden skal godkendes af undervisningsministeren.

§ 6. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om beskikkelse af medlemmer til forskningsrådene og planlægningsrådet for forskningen samt om rådenes virksomhed og regnskabsaflæggelse.

§ 7. Loven træder i kraft den 1. oktober 1972.

Stk. 2. Lov nr. 555 af 4. oktober 1919 om oprettelse af Rask-Ørsted Fondet (Danmarks internationale videnskabelige fond) og lov nr. 206 af 31. maj 1968 om forskningsråd ophæves.

Stk. 3. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om afvikling af de dispositioner, der er truffet af bestyrelsen for Rask-Ørsted Fondet.

Givet på Christiansborg slot, den 24. maj 1972.

Under Vor Kongelige Hånd og Segl

MARGRETHE R

/ Knud Heinesen

Bekendtgørelse om forskningsråd og planlægningsrådet for forskningen

I henhold til § 6 i lov nr. 199 af 24. maj 1972 om forskningsråd og planlægningsrådet for forskningen fastsættes følgende bestemmelser angående disse organers virksomhed.

§ 1. Det er forskningsrådenes opgave inden for hvert sit område:

1. at rådgive offentlige myndigheder og institutioner, navnlig om den offentlige støtte til forskningen, udnyttelsen af forskningsresultater og uddannelsen af forskere samt efter anmodning og i det omfang, rådene bestemmer, at rådgive i forskningsanliggender for private institutioner og virksomheder.

2. at følge udviklingen inden for dansk og udenlandsk forskning, uddannelsen af forskere, det internationale forskningssamarbejde samt Danmarks deltagelse heri,

3. at støtte dansk forskning i henhold til indgivne ansøgninger, at tage initiativ til og støtte forskningsopgaver, som det skønnes påkrævet at søge løst, og at virke for en samordning af den danske forskningsindsats, herunder dansk deltagelse i internationalt forskningssamarbejde.

Stk. 2. Rådene udarbejder hvert år begrundede budgetforslag.

Stk. 3. De beløb, der bevilges til forskningsrådenes virksomhed, betragtes som rådighedssummer, således at de i enkelte år uforbrugte beløb overføres til senere anvendelse.

Stk. 4. Rådene kan ikke uden undervisningsministeriets godkendelse:

1. bevilge midler til opførelse af bygninger eller til væsentlige ombygninger,

2. oprette permanente forskerstillinger eller yde forskere honorarer eller lønninger, der ikke er knyttet til udførelsen af bestemte forskn.opgaver, eller

3. binde sig til deltagelse i større internationale forskningsprojekter.

§ 2. Hvert forskningsråd består af mindst 10 og højst 15 medlemmer, der beskikkes af undervisningsministeren.

Stk. 2. Et flertal af medlemmerne af hvert forskningsråd skal være forskere, og mindst en tredjedel af medlemmerne skal beskikkes efter indstilling af de institutioner m. v., hvortil de højeste uddannelser inden for det pågældende område er henlagt.

Stk. 3. Hvor intet andet er angivet, indstiller de i stk. 4 nævnte institutioner og hovedområder til hvervet mindst 2 personer, hvoraf én beskikkes. Forud for beskikkelsen giver undervisningsministeren institutioner, selskaber og organisationer m. v., hvor der drives videnskabelig forskning, adgang til at fremsætte forslag om beskikkelse af de medlemmer, der ikke beskikkes efter indstilling fra de i stk. 4 nævnte institutioner og hovedområder.

Såfremt et hovedområde inden for en højere uddannelsesinstitution er opdelt i faggrupper, har hvert fagråd ret til indstilling af 1 person til rådet.

Stk. 4 a. Til statens naturvidenskabelige forskningsråd beskikkes én blandt de indstillede fra hver af følgende institutioner:

Det naturvidenskabelige fakultetsråd ved Københavns universitet,
Det naturvidenskabelige fakultetsråd ved Århus universitet,
Det natur- og lægevidenskabelige fakultetsråd ved Odense universitet,
Det grundvidenskabelige fagråd ved Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole,
Det grundvidenskabelige fagråd ved Danmarks tekniske Højskole.

Undervisningsministeren beskikker yderligere mindst 5 og højst 10 medlemmer.

b. Til statens lægevidenskabelige forskningsråd beskikkes én blandt de indstillede fra hver af følgende institutioner:

Det lægevidenskabelige fakultetsråd ved Københavns universitet,
Det lægevidenskabelige fakultetsråd ved Århus universitet,
Det natur- og lægevidenskabelige fakultetsråd ved Odense universitet,
Danmarks farmaceutiske Højskole.

Efter samlet indstilling fra Københavns Tandlægehøjskole og Århus Tandlægehøjskole beskikkes 1 medlem.

Undervisningsministeren beskikker yderligere mindst 5 og højst 10 medlemmer.

c. Til statens jordbrugs- og veterinærvidenskabelige forskningsråd beskikkes én blandt de indstillede fra hver af følgende institutioner:

Industrirådet,
Landbrugsrådet.
Fra Landbrugets Samråd for Forskning og Forsøg beskikkes 2 medlemmer, idet Samrådet indstiller mindst 4 til hvervet.
Fra Den kgl Veterinær- og Landbohøjskole beskikkes 6 medlemmer, idet højskolen indstiller mindst 12 personer til hvervet. En tredjedel af de af

højskolen indstillede skal være personer, der ikke er ansat ved Landbohøjskolen.

Undervisningsministeren beskikker yderligere højst 5 medlemmer.

d. Til statens samfundsvidenskabelige forskningsråd beskikkes én blandt de indstillede fra hver af følgende hovedområder eller institutioner:

De samfundsvidenskabelige fagråd ved Københavns universitet,
De samfundsvidenskabelige fagråd ved Århus universitet,
Odense universitet,
Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole,
Socialforskningsinstituttet,
Danmarks Statistik.

Efter samlet indstilling fra de økonomiske fagråd ved Handelshøjskolen i København og Handelshøjskolen i Århus beskikkes 1 medlem.

Undervisningsministeren beskikker yderligere mindst 3 og højst 8 medlemmer.

e. Til statens humanistiske forskningsråd beskikkes én blandt de indstillede fra hver af følgende institutioner:

Det humanistiske fakultetsråd ved Københavns universitet,
Det humanistiske fakultetsråd ved Århus universitet,
Det humanistiske fakultetsråd ved Odense universitet,
Danmarks Lærerhøjskole.

Efter samlet indstilling fra de teologiske fakultetsråd ved Københavns universitet og Århus universitet beskikkes 1 medlem.

Undervisningsministeren beskikker yderligere mindst 5 og højst 10 medlemmer.

§ 3. Forskningsrådenes medlemmer beskikkes for en periode af 4 år med mulighed for genbeskikkelse efter fornyet indstilling, dog ikke udover en yderligere 4-års periode. Hvert år afgår et antal medlemmer i henhold til en i forretningsordenen for hvert råd fastsat turnus. Afgangen sker i en rækkefølge, som er angivet én gang for alle ved lodtrækning, der foretages straks efter rådenes første sammentræden. Afgår et medlem i øvrigt inden udløbet af sin beskikkelsesperiode, foretages ny beskikkelse kun for den resterende del af perioden. Den herved beskikkede kan kun genbeskikkes for én periode.

Stk. 2. Hvert råd vælger en formand blandt sine medlemmer. Valget sker for 1 år ad gangen med mulighed for genvalg.

Stk. 3. Til rådene kan kun beskikkes eller genbeskikkes personer, der ikke er fyldt 70 år.

Stk. 4. Hvert råd fastsætter en forretningsorden, der skal godkendes af undervisningsministeren.

§ 4. Planlægningsrådet for forskningen har til opgave:

1. at rådgive regering og folketing i forskningspolitiske anliggender,
2. at virke for forskningens nyttiggørelse for samfundet,
3. at fremsætte forslag om de midler, organisationsformer m. v., der er påkrævet med henblik på udviklingen og udnyttelsen af dansk forskning,
4. at tilvejebringe oversigter over den samlede forskningsvirksomhed, at udarbejde de nødvendige prognoser og at følge udviklingen inden for dansk og udenlandsk forskning,
5. at udtale sig om forskningsrådenes budgetforslag.

§ 5. Planlægningsrådet består af 15 medlemmer, der beskikkes af undervisningsministeren. 8 medlemmer beskikkes i deres personlige egenskab, medens 7 medlemmer beskikkes efter indstilling således:

De 5 forskningsråd indstiller hver 1 medlem, Danmarks teknisk-videnskabelige forskningsråd og statens teknisk-videnskabelige fond indstiller tilsammen 1 medlem, og atomenergikommissionen indstilles 1 medlem.

Stk. 2. Rådets personligt beskikkede medlemmer beskikkes for en periode af 4 år med mulighed for genbeskikkelse, dog ikke ud over en yderligere 4-års periode. Hvert år afgår 2 af disse medlemmer. Afgangen sker i en rækkefølge, som er angivet én gang for alle ved lodtrækning, der foretages straks efter rådets første sammentræden. Afgår et medlem i øvrigt inden udløbet af en beskikkelsesperiode, foretages nybeskikkelse kun for den resterende del af perioden. Den herved beskikkede kan kun genbeskikkes for én periode. De øvrige efter indstilling beskikkede medlemmer kan kun forblive medlemmer af rådet, sålænge de er medlemmer af det indstillede organ og er således som medlemmer af rådet underkastet turnusbestemmelserne i det pågældende organ, jfr. bestemmelserne i § 3, stk. 1.

Stk. 3. Undervisningsministeren udpeger en formand blandt de personligt beskikkede medlemmer. Ved eventuel genbeskikkelse som medlem af rådet af den hidtidige formand finder ny udpegelse af formand sted, men den samme vil kunne udpeges.

Stk. 4. Til planlægningsrådet kan kun beskikkes eller genbeskikkes personer, der ikke er fyldt 70 år.

Stk. 5. Planlægningsrådets forretningsorden skal godkendes af undervisningsministeren.

§ 6. Såvel forskningsrådene som planlægningsrådet for forskningen afgiver årlige beretninger til undervisningsministeriet og folketinget og drager i øvrigt omsorg for, at beretningerne tilstilles andre ministerier eller institutioner, som skønnes at have interesse i at blive gjort bekendt med disse.

§ 7. Forskningsrådenes regnskabsår følger finansåret. Regnskaberne revideres efter de for statens regnskabsvæsen gældende regler. Det reviderede regnskab tilstilles folketinget.

§ 8. Undervisningsministeriets bekendtgørelse nr. 242 af 13. juni 1968 om forskningsråd m. v. ophæves. Undervisningsministeren fastsætter særlige overgangsbestemmelser vedrørende §§ 2 og 3.

Undervisningsministeriet, den 10. november 1972.

Knud Heinesen

/ Sten Grambye

1. Undervisningsministeriet
   3. afdeling
   Frederiksholms Kanal 21, 1220 København K.
2. Byggeadministrationen for de højere læreanstalter (notits).

Ifølge loven om Statens Forskningsråd har rådene blandt andet til opgave at være rådgivende i forskningsanliggender for offentlige myndigheder. I denne funktion har rådene afgivet udtalelser om en række spørgsmål, bl. a. om dansk tilslutning til internationale forskningsprojekter og om bevillinger til institutter ved højere uddannelsesinstitutioner til gennemførelse af forskningsprojekter, herunder anskaffelse af forskningsapparatur.

Rådene har derimod ikke været inddraget i den overordnede planlægning i forbindelse med oprettelse af nye forskningsinstitutioner. Dette er beklageligt, fordi rådgivning om forskningsplanlægning bør være en central opgave for rådene, og fordi en inddragelse i denne planlægning vil give rådene væsentlig bedre muligheder for at rådgive i andre anliggender.

Når rådene bliver repræsenteret i Forskningens Planlægningsråd, jvf. den netop vedtagne lov nr. 199 af 24. maj 1972 om forskningsråd og Planlægningsrådet for Forskningen, vil der opstå et øget behov for det enkelte råds kontakt med ministeriet om planlægningen inden for dets område, idet dette vil styrke Planlægningsrådets og dermed politikernes muligheder for at drage nytte af rådenes ekspertise.

Inden for den nærmeste fremtid skal der træffes vigtige beslutninger om kommende forskningsaktiviteter ved de planlagte forskningscentre i Roskilde, Ålborg og Esbjerg. Forskningsrådenes Centraludvalg foreslår, at forskningsrådene holdes underrettet om den igangværende planlægning af forskningsaktiviteter ved de nye forskningscentre, således at de får mulighed for i samarbejde med Forskningens Planlægningsråd at påvirke planlægningen ud fra en forskningspolitisk vurdering.

Det vil således være ønskeligt, at rådene oplyses om:

1. Planlagte forskningsfelter.
2. Begrundelse for valget, set på baggrund af allerede eksisterende faciliteter.
3. Institutternes størrelse.
4. Redegørelse for omfanget af den planlagte forsknings- og undervisningsaktivitet.

Heller ikke ved udbygningen af de etablerede universiteter har forskningsrådene hidtil været inddraget i den initiale planlægning. Kun med hensyn til

éngangsbevillinger af apparatur er Statens naturvidenskabelige Forskningsråd og Statens lægevidenskabelige Forskningsråd blevet anmodet om udtalelser. Disse apparaturbevillinger gives imidlertid på et tidspunkt, hvor institutterne er planlagt i alle detaljer og det videnskabelige personale ansat, så heller ikke her har rådene haft mulighed for at udøve en rådgivende funktion af mere principiel rækkevidde.

Centraludvalget skal iøvrigt om éngangsbevillinger til såvel nye som eksisterende institutter udtale:

1. Det må fastslås, at éngangsbevillinger fortsat er uomgængeligt nødvendige ved etablering af nye forskningsinstitutter og ved udbygning af eksisterende institutter. Som hjælp for de bevilgende myndigheder kan man eventuelt udarbejde en vejledning om bevillingernes størrelsesorden, beregnet efter bygningernes areal og det planlagte personale. Man må dog forvente store udsving, da de forskellige forskningsgrene stiller meget forskellige krav. Denne vejledning kan anvendes som udgangspunkt ved udarbejdelsen af de første skønsmæssige overslag over de med instituttets oprettelse eller udbygning forbundne omkostninger.
2. Til nærmere vurdering af den enkelte ansøgning medvirker det relevante forskningsråd til nedsættelse af en komité, som udarbejder en indstilling om et bevillingsandragende, der indeholder oplysninger om baggrunden for indstillingen, herunder om instituttets hidtidige og kommende lokale- og bemandingsmæssige muligheder for apparaturets udnyttelse, om de forskningsprojekter, til hvilke apparaturet agtes anvendt, samt om denne forsknings sammenhæng med tidligere og igangværende forskningsprojekter ved instituttet.

Sagen fremsendes derefter kun til orientering til det samlede råd. Såfremt der er væsentlige uoverensstemmelser i komiteen, forelægges sagen dog for rådet til udtalelse. Ved denne procedure undgår man, at sagerne først behandles af et sagkyndigt udvalg (hvilket for øjeblikket gælder alle sager fra Aarhus Universitet og Odense Universitet) og derefter behandles af forskningsrådet.

Ved etablering af nye institutter ved eksisterende centre foreslås det, at det relevante forskningsråd inddrages som ved etablering af nye centre. Når instituttets arbejdsområde og bemanding er fastlagt, behandles apparaturspørgsmålet som ved éngangsbevillinger til etablerede institutter.

P. F. V.

Ulrik Lassen / *Ib Terp*

Undervisningsministeriet,
Det internationale Kontor,
Nyhavn 38, 1051 København K.

I anledning af ministeriets skrivelse af 14. september 1971, j. nr. 31-04-1/71, vedrørende den fra Europarådets 21. ordinære session fremkomne rekommandation 621 »On the problems arising out of the use of live animals for experimental or industrial purposes« skal Statens naturvidenskabelige, Statens lægevidenskabelige og Statens jordbrugs- og veterinærvidenskabelige Forskningsråd, efter at sagen har været behandlet i forskningsrådenes arbejdsgruppe vedrørende forsøgsdyranvendelsen i Danmark, udtale:

Anvendelse af dyr ved biologisk forskning, sygdomsbekæmpelse og undervisning er her i landet underkastet en sådan lovgivning og kontrol, at levende dyr kun anvendes til formål, hvor dette er nødvendigt, fordi andre metoder ikke kan benyttes. Ved enhver anvendelse, der kan antages at være forbundet med smerte eller anden lidelse, tilsikrer lovgivning og kontrol endvidere ophævelse eller størst mulig reduktion af den smertelige påvirkning.

Alternative metoder (in-vitro metoder) søges videreudviklet på en lang række laboratorier verden over og også her i landet. Det er imidlertid rådenes opfattelse, at omend der kan forventes en udvikling af sådanne metoder, vil anvendelse af levende dyr i overskuelig fremtid være uundgåelig på en række områder, såsom biomedicinsk forskning, diagnostik, bioassay og biologisk produktion. Det forudseelige tiltagende omfang af forskningsindsatsen på disse områder kan antages at medføre et tiltagende forbrug af forsøgsdyr, som videreudvikling af alternative metoder kun kan antages at reducere i begrænset omfang.

I Europarådets rekommandation omtales specielt vævskulturteknikken som alternativ metode. I den forbindelse skal det fremhæves, at funktionen af den intakte dyriske organisme, samt virkningen af lægemidler o. l. på denne funktion ikke kan undersøges ved vævskulturmetoder. Den biologiske forskning er endnu langtfra nået et udviklingsstade, hvor forskellige organers komplicerede samspil kan overskues ved kendskab til den cellulære funktion i hvert enkelt væv. Angående vævskulturteknikken som en alternativ metode kunne der være anledning til, at der søges indhentet en udtalelse fra en på dette område særligt sagkyndig. Man skal tillade sig at bringe overlæge, dr. med. Jørgen Kieler, Fibigerlaboratoriet, i forslag.

Rådene skal i øvrigt pege på, at der i allerede eksisterende internationale organer foretages behandling af en række forhold med relation til behov for og anvendelse af forsøgsdyr, idet der specielt henvises til UNESCO, International Committee on Laboratory Animals, samt WHO, fra hvilken organisation der eksempelvis foreligger WHO Technical Report Series nr. 341, 348, 364 og 470.

Rådene ville sætte pris på at blive underrettet om denne sags videre forløb, og, såfremt en behandling som den i Europarådets rekommandation foreslåede søges fremmet, at der gives rådene lejlighed til at udtale sig bl. a. vedrørende udpegning af eksperter til deltagelse i sagens behandling i Europarådets regie.

P. F. V.

Ulrik Lassen

/ *Jytte Kvorning*

AFSNIT II

Beretning om Statens naturvidenskabelige Forskningsråds (SNF) virksomhed 1. april 1971 – 31. marts 1972

RÅDETS SAMMENSÆTNING

1. oktober 1971 udløb beskikkelsesperioden for professorerne Ove Frydenberg og Heinz Holter, og de ønskede ikke genbeskikkelse. Desuden udtrådte samtidigt professor Bengt Strömgren efter eget ønske. Som afløser for professor Frydenberg indtrådte professor N. O. Kjeldgaard, for professor Holter professor O. Sten-Knudsen og for professor Strömgren professor E. Sparre Andersen.

Desuden blev professor Ben Mottelson genbeskikket som ekstraordinært medlem af rådet indtil 1. oktober 1972. Der henvises i øvrigt til bilag II, 1 vedrørende rådets sammensætning.

Pr. 1. oktober 1971 afløste professor Tage Carlsen professor Holter som formand for rådet og medlem af CU, og professor Tove Birkelund valgtes til næstformand.

MØDEAKTIVITET

I beretningsperioden har rådet afholdt 13 møder, heraf ca. halvdelen som heldagsmøder. Indtil professor Holters afgang 1. oktober 1971 stillede Carlsberglaboratoriet fortsat mødesal til rådighed. Derefter har møderne været afholdt i Forskningssekretariatet. Desuden holdtes den 23. april 1971 i Folketinget et seminar med deltagelse af formanden for det britiske naturvidenskabelige forskningsråd, professor, Sir Brian Flowers, nogle få medlemmer af Folketinget, samt videnskabsmænd og administratorer. Der henvises til rådets 2. beretning (side 30).

SEKRETARIAT

Fra slutningen af oktober 1970 har rådet haft en heltidsansat sekretær, civilingeniør Ib Terp.

RÅDETS ARBEJDSOPGAVER

Ansøgningsbehandlingen

Ansøgningspresset har fortsat været stigende (332 ansøgninger mod 297 året før), og fondsvirksomheden har derfor som i de foregående år optaget en stor del af rådets tid. Både for at reducere behandlingstiden og derved få mere tid til andre opgaver og for at sikre en ensartet behandling af ansøgninger af samme karakter har rådet på flere områder søgt at nå frem til afklaring angående retningslinjer for økonomisk støtte til individuelle projekter. Et særligt problem frembyder ansøgninger om *ikke-videnskabelig arbejdskraft,* laboranter, sekretærer m. fl. I finansåret 1971-72 bevilgedes 640.000 kr. til sådan medhjælp, og med den stramning, der i beretningsperioden begyndte at gøre sig gældende i budgetterne for de højere uddannelsesinstitutioner, viste behovet for medhjælp ved forskningsaktiviteter sig kraftigt øget. Rådet har ført en restriktiv politik og yder ikke permanent støtte. Ansøgninger må indsendes hvert år med en rapport over det hidtil udførte arbejde, og der ydes sjældent støtte ud over 2-3 år til et enkelt projekt. Man har været opmærksom på, at der fra ét institut eller læreanstalt til en anden kan være store forskelle på personaletildelingen og har søgt – på grundlag af de oplysninger, der har været tilgængelige for rådet – at reducere større skævheder, idet man dog til stadighed har opretholdt kravet om, at medhjælpstildeling sker i forbindelse med egentlige forskningsprojekter.

Rejsestøtte

Rådet har gentagne gange påtalt uddannelsesinstitutionernes utilstrækkelige rejsekonti, men på grund af de herskende økonomiske forhold er der ikke sket forøgelse af institutionernes rejsemidler til forskningsformål. Et specielt problem frembyder det geologiske feltarbejde, som årligt kræver ikke ubetydelige rejsemidler. Rådet har som tidligere måttet træde til med støtte til sådanne rejser, som fuldt så naturligt kunne være afholdt af de løbende budgetter.

Ved rejsebevillinger tilstræber man at yde samme realløn ude som i hjemlandet. Det kan være vanskeligt at fastsætte bevillingsbeløb som følge af svingninger i prisniveau og usikker beskatningspraksis.

Annuumudgifter

I udlandet, især i U.S.A., er det almindeligt at afsætte et beløb til dækning af driftsudgifter ved et forskningsprojekt. Rådet har som hovedregel afslået

poster, der har karakter af annuumudgifter, ud fra den betragtning at hjeminstitutionen bør lægge pres på de bevilgende instanser for at få disse midler ført op til nødvendigt niveau. Indtil dette kan gennemføres, må institutionerne ved afsættelse af nødvendige driftsbevillinger tage hensyn til forskningsaktiviteter ved deres interne prioritering.

Startbevilling til snarlig overførsel til normalbudget

I nogle tilfælde har man i forbindelse med en bevilling henledt opmærksomheden på, at bevillingshaver må tilstræbe snarlig overførsel til en finanslovkonto, således i forbindelse med bevilling til drift af en station på Grønland og bistand til drift af stort apparatur.

Anvendelse af besparelse på en bevilling

Da bevillinger gives på grundlag af et udførligt budget og i nøje afvejelse med en række andre ansøgninger, giver rådet normalt afslag på ansøgning om brug af et besparet bevillingsbeløb til andre formål og kræver ny ansøgning. Man er tilbageholdende med bevilling til service- og reparationsudgifter.

Frigørelse for andet arbejde til forskning

Rådet giver normalt kun kompensation svarende til sædvanlig løn, men ikke ekstrahverv som eksaminatorier, og man tillader sjældent sideløbende lønnede arbejdsforpligtelser. Som hovedregel gør rådet det til en betingelse for bevilling af et stipendium til en yngre dansk forsker, at opgaven bringes ind under licentiatstudierammer.

Under behandlingen af enkeltansøgninger søger rådet at koordinere aktiviteter på beslægtede felter, hvis samarbejde ikke allerede er etableret, med henblik på bedst mulig udnyttelse af ressourcerne. Ligeledes overvejes spørgsmål om anbringelse af bevilget apparatur i tilfælde af bevillingshaveres flytning til andre institutter. Apparatur til en pris på over 100.000 kr. bevilges normalt for en periode på 5 år. Hvis det genbevilges, tilfalder ejendomsretten instituttet. Instituttet får som hovedregel ejendomsretten til mindre kostbart apparatur.

Medens rådet anser det for uigennemførligt generelt at afgive begrundelser for trufne afgørelser, er man opmærksom på sin rådgivende funktion i forhold til ansøgere. I tilfælde af, at en ansøgning er afslået på grund af mangelfulde oplysninger eller utilstrækkeligt projektoplæg, men planerne i øvrigt synes lovende, vejleder man ansøgerne med henblik på tilvejebringelse

af det nødvendige supplerende materiale. Det må dog fremhæves, at rådet til stadighed arbejder med så beskedne midler, at en ganske væsentlig del af de indkomne ansøgninger ikke kan imødekommes.

Rådighedsbeløbet og dets anvendelse

Af de 5 forskningsråds oprindelige bevilling, ca. 40 mill. kr., blev 10 % blokerede og siden inddraget i statskassen.

SNF afgav af sit rådighedsbeløb 0,8 mill. kr. og havde derefter til rådighed 12,9 mill. kr. Alfabetisk fortegnelse over de givne bevillinger er optaget som afslutning på beretningen. Der henvises til nedenstående oversigt angående bevillingernes fordeling geografisk, fagligt og i henseende til regnskabsposter. Rådet har i beretningsperioden påbegyndt overvejelser angående enkelte felters andel i de bevilgede midler og den geografiske fordeling af støtten. Man begyndte med overvejelser om støtte til matematisk forskning og konkluderede, at fagets andel, som ikke adskilte sig væsentlig fra forholdene i Sverige, ikke gav rådet anledning til at ændre praksis. Rådet agter at formulere grundsynspunkter om forvaltningen af sine midler for de øvrige større områder, men på grund af det store arbejdspres på såvel råd som sekretariat vil dette kræve ret lang tid.

Geografisk fordeling	kr.	%
1. Københavns Universitet	7.829.706	59,0
2. Aarhus Universitet	2.666.802	20,1
3. Odense Universitet	85.092	0,6
4. Danmarks tekniske Højskole	1.446.792	10,9
5. Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole	486.984	3,8
6. Andre offentlige eller offentligt støttede institutioner	629.007	4,7
7. Andre, herunder faglige foreninger og selskaber	116.147	0,9
	13.260.530	100,0

Faglig fordeling	kr.	%
1. Matematik	497.145	3,7
2. Fysik, teknisk fysik, astronomi	2.982.100	22,5
3. Kemi, fysisk kemi	3.432.541	25,9
4. Biologi, botanik, zoologi, biokemi, biofysik	4.645.195	35,0
5. Geologi, meteorologi, geofysik, geografi	1.682.533	12,7
6. Andet	21.016	0,2
	13.260.530	100,0

Bevillingernes fordeling på regnskabsposter	kr.	%
01. Apparatur	7.600.140	57,3
02. Materialer	389.600	3,0
03. Teknisk medhjælp	930.635	7,0
04. Videnskabelig medhjælp, egen løn	2.360.320	17,8
05. Uddannelsesstipendier	796.940	6,0
06. Studieophold i udlandet	544.540	4,1
07. Kongresrejser	118.911	0,9
08. Publikationsudgifter	84.795	0,6
09. Foredragsholdere	19.200	0,2
10. Ekspeditioner	241.231	1,8
11. Andet	174.218	1,3
	13.260.530	100,0

Delt finansiering

Som hovedregel ønsker rådet ikke at gå ind i delvis finansiering af projekter, fordi ansvaret for sådanne bevillinger er vanskeligt at placere, og muligheden for fornøden indsigt i arbejdet let forringes, når bevillingshaver er ansvarlig over for flere. I et enkelt tilfælde har rådet fraveget denne praksis, idet der til Kemisk Institut, Aarhus Universitet, er bevilget en datamat ved bevillinger på 826.850 kr. fra Undervisningsministeriets Edb-kapacitetsudvalg, 300.000 kr. fra STVF (Statens teknisk-videnskabelige Fond), 1.231.300 kr. fra Statens naturvidenskabelige Forskningsråd og et lån fra Udviklingsfonden på 190.000 kr. Ved denne bevilling tilsigter man – udover at sikre kemisk forskning ved Aarhus Universitet den nødvendige edb-kapacitet – at søge et dansk edb-udviklingsmiljø bevaret.

Udbygning af landets kernemagnetisk resonansudstyr

På foranledning af 2 ansøgninger på tilsammen omkring 2 mill. kr. om kernemagnetisk resonans- (NMR-) udstyr foretog rådet en opgørelse over eksisterende NMR-udstyr og afholdt herefter den 20. november 1971 et møde med repræsentanter for alle de forskningsinstitutter, som måtte formodes at være interesseret i anvendelse af NMR-udstyr. Som eksperter inden for området deltog professor E. W. Randall, Queen Mary College, London, og professor S. Forsén, Tekniska Högskolan, Lund.

På mødet drøftedes dels den fremtidige udbygning af landets NMR-udstyr, dels hvorledes eksisterende og fremtidigt udstyr bedst kunne udnyttes. Et væsentligt problem er de »små brugeres« adgang til at få optaget

spektre og få vejledning om disses tolkning ved institutter med en stærk tradition inden for området. Ved et møde den 24. februar 1972 med deltagelse fra en snævrere kreds opnåedes enighed om at fremsende ansøgning om et Bruker HX-90 E NMR-udstyr til Kemisk Laboratorium II, Københavns Universitet, og et Bruker WH 90^{13}C og ^{1}H PFT-NMR-udstyr til Institut for organisk Kemi, Danmarks tekniske Højskole, til en samlet anskaffelsessum på ca. 1,5 mill. kr. Apparaterne blev købt af rådet og opstillet på de 2 institutter. Rådet betingede sig herved en vis service over for forskere fra andre institutter. Til gengæld har rådet erklæret sig villigt til i fornødent omfang at bidrage til instrumenternes drift. Man håber, at dette formaliserede samarbejde viser sig succesrigt, og at den skitserede fremgangsmåde vil kunne anvendes ved andre store apparaturanskaffelser.

Gæsteforskere

Med henblik på at ophjælpe forskningsmiljøer på felter, hvor Danmark skønnes at have muligheder og behov for en lødig forskningsindsats, men ikke kan opbygge indsatsen på nationale kræfter alene, har rådet vedtaget at ville bevilge nogle gæsteforskerophold. Disse udvælges dels på grundlag af udefra kommende forslag, dels på rådets initiativ. Man har ikke ønsket at fastsætte et fikseret antal gæsteforskerbesøg pr. år, men vil lade behov og muligheder, herunder rådets økonomi, være vejledende for omfanget. Det har været overvejet at foretage internationale opslag om sådanne stipendier, men man har skønnet, at denne fremgangsmåde ikke er hensigtsmæssig. Det er en betingelse for bevilling, at den pågældende udenlandske forsker kan tilføre dansk naturvidenskabelig forskning væsentligt nyt.

PRIORITERING AF INTERNATIONALE ELLER NORDISKE FORSKNINGSPROJEKTER

Som omtalt i 2. beretning, side 29, har Statens naturvidenskabelige Forskningsråd i sin egenskab af rådgivende organ i forskningsanliggender på de naturvidenskabelige områder udtalt sig i en række sager. Omkring årsskiftet 1971-72, da Regeringens Forskningsudvalg var nedsat, besluttede regeringen sig for dansk tilslutning til *CERN II* og for at søge *NORDAC* etableret ved finansiering gennem den nordiske kulturaftale. Ved beretningsperiodens afslutning var NORDAC-sagen endnu ikke færdigbehandlet på nordisk plan. I marts 1972 besluttede regeringen at trække den danske udmeldelse af *ESRO* tilbage. Udmeldelsen nåede herved netop ikke at træde i kraft.

Planerne om etablering af et europæisk molekylærbiologisk laboratorium *(EMBO-laboratoriet)* har været drøftet i samarbejde med SLF. De 2 råd anbefalede i en skrivelse af 16. februar 1972 dansk tilslutning til laboratoriet. I skrivelse af 24. februar 1972 til Forskningens Fællesudvalg meddelte Undervisningsministeriet, at en eventuel dansk deltagelse måtte finansieres af rådene.

SNF indkaldte herefter en række molekylærbiologer til et møde for at høre, om man lagde så stor vægt på laboratoriets realisering, at man om nødvendigt var villig til at give afkald på en del af den støtte, som ellers ville kunne fås fra rådet. Dette møde fandt sted den 25. april 1972. De indkaldte forskere gav udtryk for en så varm interesse for laboratoriet, at SNF og SJVF besluttede at finansiere den danske deltagelse, foreløbigt for en periode på 7 år. Udgifterne deles mellem SNF og SJVF i forholdet 4:1.

I skrivelse af 15. september 1971 meddelte Undervisningsministeriet, at ministeriet efter forelæggelse i regeringen gav principiel tilslutning til en dansk deltagelse i *den internationale dekade for havforskning,* men at denne tilslutning skete uden præjudice af omfanget og omkostningerne. Den 18. februar 1972 bemyndigede ministeriet rådet til at nedsætte et styrende udvalg for havforskningsdekaden, idet 3 medlemmer skulle udpeges af rådet, 3 af Dansk Nationalråd for Oceanologi og 1 af ministeriet. Udvalgets sammensætning fremgår af bilag II, 2. Med henblik på at fremlægge et programforslag for ministeriet gik udvalget straks i gang med at revidere de foreliggende projektforslag under hensyn til den seneste udvikling.

Man and the Biosphere (MAB)

I fortsættelse af et internationalt, flerårigt program, IBP (International Biological Programme), har UNESCO fremsat forslag om et 10-årigt, interdisciplinært forskningsprogram om økologiske problemer i videste forstand. Danmark deltog ikke med officiel status i IBP-programmet, formodentlig bl. a. fordi man ved initiativets start ikke fuldt ud havde opbygget forskningsorganisationen i Danmark, hvorimod de øvrige nordiske lande, især Norge, havde store og kostbare aktiviteter iværksat under programmet. Fra dansk side har man den generelle holdning, at deltagelse i sådant internationalt samarbejde bør begrænses til felter, hvor det er muligt for danske forskere at udarbejde projekter, som er relevante for problematikken og i kvalitet ligger på linje med øvrige rådsstøttede arbejder. I beretningsperioden nåede forarbejderne ikke ud over helt indledende faser. Det må anses for sandsynligt, at dansk indsats vil ligge på felter som landbrug, skovbrug og grønlandske forhold.

DELTAGELSE I NORDISK OG ØVRIGT INTERNATIONALT SAMARBEJDE

I samarbejdsnævnet for de nordiske naturvidenskabelige forskningsråd (NOS) har rådet været repræsenteret af professorerne Meyer og Overgaard Nielsen.

Det svenske naturvidenskabelige forskningsråds sekretariat har fortsat fungeret som sekretariat for NOS. Nævnet har i beretningsperioden holdt møde 2. november 1971 med hollandsk deltagelse, og der er truffet beslutning om at bevare repræsentation fra det hollandske forskningsråd, ZWO, i samarbejdsnævnet. Man havde som hovedemne tilrettelæggelse af den første europæiske konference for naturvidenskabelige forskningsråd, som holdtes på Scanticon i dagene 9.-11. februar 1972 med deltagelse fra en række lande og med observatører fra OECD, UNESCO og EF.

Nordisk Publiceringsnævn for Naturvidenskab (NOP) har fortsat og udbygget samarbejdet om støtte til især nordiske naturvidenskabelige tidsskrifter. Professorerne Olesen Larsen og Overgaard Nielsen genvalgtes for perioden 1. juli 1971 – 30. juni 1974 som danske repræsentanter. Det fællesnordiske sekretariat for NOP er henlagt til det danske Forskningssekretariat for perioden 1. juli 1971 – 30. juni 1974. Den danske andel af de nordiske bidrag til tidsskriftsstøtte, som i 1971 var 160.680 kr., udgjorde i 1972 205.487 kr. Retningslinjer for NOP findes som bilag II, 3.

Nordisk kulturelt samarbejde

NOS har ved etablering af aftalen om nordisk kulturelt samarbejde, bl. a. omfattende forskningssamarbejde, tilbudt bistand til vurdering af de aktiviteter af forskningsmæssig karakter, der søges finansieret via kulturaftalen, og dette tilbud er modtaget. Samarbejde nåede dog ikke at blive realiseret i beretningsperioden, da det nye sekretariat først opbyggedes i løbet af forår og sommer 1972.

European Science Exchange Programme

Fra Det kgl. danske Videnskabernes Selskab har rådet overtaget forpligtelserne i forbindelse med dansk deltagelse i dette forskerudvekslingsprogram, der kom i stand i 1968 som et forsøg på at vende den ret ensidige tendens til at søge forskeruddannelse i U.S.A. til også at omfatte forskeruddannelse i europæiske lande.

Rådet har i flere møder drøftet, hvorledes det er muligt at blive involveret på et tidligt tidspunkt af planlægningsarbejdet i forbindelse med etablering af nye universitetscentre, idet man er interesseret i at udføre den i loven fastlagte rådgivende funktion om dansk naturvidenskabelig forskning.

Undervisningsministeriet har i en række tilfælde rådspurgt SNF i forbindelse med apparaturanskaffelser over finanslovbevillinger, og rådet har afgivet udtalelser på grundlag af det materiale, man har fået forelagt, eventuelt suppleret efter rådets anmodning. Det er dog forekommet, at der i Budgetministeriet derefter er sket nedskæring af bevillingerne, som stedse har ligget inden for de i finansloven angivne rammer, uden at det er angivet, af hvilken årsag og ud fra hvilke kriterier nedskæring er foretaget. Rådet finder en sådan fremgangsmåde særdeles utilfredsstillende, idet rådets arbejde i disse tilfælde føles spildt.

Mere afgørende har det været, at man trods forestillinger ikke har opnået at blive rådspurgt forud for planlægningen af nye centre, i Roskilde og Aalborg. Man erkender, at der i særlig grad er tale om uddannelsescentre. Men for at skabe uddannelser af tilstrækkelig høj kvalitet er en egentlig forskningsindsats nødvendig, og under hensyn til landets begrænsede muligheder, økonomisk og mandskabsmæssigt, er det meget ønskeligt på forhånd at gøre sig klart, i hvilket omfang man ønsker at dublere aktiviteter, som er igangsat ved bestående uddannelsesinstitutioner m. v. Rådet mener i kraft af sin sagkundskab og betydelige indsigt i dansk forskning at kunne rådgive herom, og også i relation til rådets egen virksomhed er det lidet tilfredsstillende gang på gang at blive stillet over for ansøgninger fra nye professorer, hvis specielle forskningsområde kræver kostbart apparatur, som ikke kan stilles til rådighed af institutionen, men må søges bekostet af rådsmidler. Det ville være af stor betydning for rådets interne budgettering, om udbygning af nye felter blev meddelt allerede på så tidligt et tidspunkt, at ansøgninger fra sådanne »nøgne« professorater ikke kommer til at gribe forstyrrende ind i det løbende arbejde.

Faglige udvalg

Elektronmikroskopudvalget har som i de foregående år bistået rådene ved behandlingen af ansøgninger om elektronmikroskopisk udstyr.

Acceleratorudvalget har forestået den danske CERN-følgeforskning. Udvalget har desuden virket som rådgivende udvalg vedrørende den danske deltagelse i CERN's arbejde.

Rumforskningsudvalget har forestået den danske ESRO-følgeforskning. Udvalget har desuden virket som rådgivende udvalg vedrørende den danske deltagelse i ESRO's arbejde.

Arbejdsgruppen vedrørende Forureningsforskning har bistået rådene ved behandlingen af ansøgninger om støtte til forureningsforskning. Efter oprettelsen af Ministeriet for Forureningsbekæmpelse fandt arbejdsgruppen det naturligt at henlede dette ministeriums opmærksomhed på, at der i arbejdsgruppen fandtes samlet en betydelig faglig viden, som formentlig kunne nyttiggøres i ministeriets arbejde, ligesom det måtte være naturligt at koordinere den forskningsindsats, som ministeriet måtte iværksætte, med de af forskningsrådene støttede aktiviteter på området. På et møde den 14. marts 1972 mellem arbejdsgruppen og departementschef Holger Lavesen, Ministeriet for Forureningsbekæmpelse, bekræftede departementschefen ønskeligheden af samarbejde mellem ministeriet og arbejdsgruppen.

For så vidt angår udvalgenes sammensætning, henvises til bilag II, 4 – II, 7.

RÅDETS BETEGNELSER PÅ ENGELSK, TYSK OG FRANSK

Engelsk: *Danish Natural Science Research Council*
Tysk: *Dänischer naturwissenschaftlicher Forschungsrat*
Fransk: *Conseil de recherche des sciences du Danemark*

Bilag II, 1

MEDLEMMER AF STATENS NATURVIDENSKABELIGE FORSKNINGSRÅD

	Indstillende institution	*Beskikkelses-periodens udløb*
Professor, dr.phil. *Erik Sparre Andersen* (fra 1. oktober 1971) Matematisk Institut Københavns Universitet	Københavns Universitets matematisk-naturviden-skabelige Fakultet	30. september 1973
Professor, dr.phil. *Tove Birkelund* (næstformand) Institut for historisk Geologi & Palæontologi Københavns Universitet	Undervisnings-ministeren	30. september 1975
Professor, dr.phil. *Tage Carlsen* (formand fra 1. oktober 1971) Fysisk Laboratorium II Danmarks tekniske Højskole	Danmarks tekniske Højskole	30. september 1972
Professor, dr.phil. *Ove Frydenberg* Genetisk Institut Aarhus Universitet	Aarhus Universitets matematisk-naturviden-skabelige Fakultet	30. september 1971
Professor, dr.phil.et med. *Heinz Holter* (formand til 30. september 1971) Fysiologisk Afdeling Carlsberglaboratoriet	Det kgl. danske Videnskabernes Selskab	30. september 1971
Professor, dr.phil. *Niels Ole Kjeldgaard* (fra 1. oktober 1971) Institut for Molekylær Biologi Aarhus Universitet	Aarhus Universitets matematisk-naturviden-skabelige Fakultet	30. september 1976
Professor, dr.phil. *Peder Olesen Larsen* Organisk-kemisk Laboratorium Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole	Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole	30. september 1975
Professor, dr.techn. *Niels I. Meyer* Fysisk Laboratorium III Danmarks tekniske Højskole	Undervisnings-ministeren	30. september 1973

Professor, dr.phil. *Ben Mottelson** Nordisk Institut for teoretisk Atomfysik	Aarhus Universitets matematisk-naturviden- skabelige Fakultet	30. september 1972
Professor, dr.techn. *Laurits T. Muus* Kemisk Institut Aarhus Universitet	Aarhus Universitets matematisk-naturviden- skabelige Fakultet	30. september 1974
Professor, dr.phil. *Chr. Knakkergård Møller* Kemisk Institut Odense Universitet	Odense Universitets natur- og lægeviden- skabelige Fakultet	30. september 1972
Professor, dr.phil. *Chr. Overgaard Nielsen* Institut for almen Zoologi Københavns Universitet	Undervisnings- ministeren	30. september 1974
Professor, dr.med. *O. Sten-Knudsen* (fra 1. oktober 1971) Institut for Biofysik Københavns Universitet	Det kgl. danske Videnskabernes Selskab	30. september 1976
Professor, dr.phil. *Bengt Strömgren* Det astronomiske Observatorium Københavns Universitet	Københavns Universitets matematisk-naturviden- skabelige Fakultet	30. september 1973
Professor, dr.phil. *Hans H. Ussing* Institut for biologisk Kemi A Københavns Universitet	Københavns Universitets matematisk-naturviden- skabelige Fakultet	30. september 1973

* Efter anmodning fra SNF har Undervisningsministeriet beskikket professor Ben Mottelson som ekstraordinært medlem af rådet, foreløbig indtil 30. september 1972.

UDVALG VEDRØRENDE HAVFORSKNINGSDEKADEN

KOMMISSORIUM

Udvalget har til opgave:

1. at overvåge udarbejdelsen i detaljer af de af dekaden omfattede projekter,
2. at være ansvarlig for projekternes gennemførelse,
3. at varetage kontakten med andre lande i det internationale samarbejde,
4. snarest at vurdere de forskellige muligheder for imødekommelse af behovet for et særligt havforskningsskib,
5. snarest at udarbejde forslag om etablering af det nødvendige sekretariat.

MEDLEMMER

Professor, dr. phil. *Tove Birkelund* (formand)
Institut for historisk Geologi & Palæontologi
Københavns Universitet

Direktør *Knud Ellitsgaard-Rasmussen*
Grønlands geologiske Undersøgelser

Professor, fil. dr. *Nils Jerlov*
Institut for fysisk Oceanografi
Københavns Universitet

Ekspeditionssekretær *N. H. Klausen*
Undervisningsministeriet

Professor, dr. phil. *E. Steemann Nielsen*
Ferskvandsbiologisk Laboratorium
Københavns Universitet

Afdelingsleder *S. E. Milan Thamsborg*
Det kongelige danske Søkort-Arkiv

Afdelingsleder, dr. phil. *Torben Wolff*
Zoologisk Museum
Københavns Universitet

Udvalget blev nedsat i foråret 1972.

Riktlinjer för Nordiska publiceringsnämnden för naturvetenskap vid tilldelning av samnordiska anslag till vetenskapliga publikationer.

Nordiska publiceringsnämnden för naturvetenskap påbörjade sin verksamhet den 1. 1. 1968 efter beslut av den 22. 8. 1967 i Samarbetsnämnden för de nordiska naturvetenskapliga forskningsråden (NOS). Nordiska publiceringsnämnden skall tjäna syftet att avlasta de enskilda forskningsråden detaljarbetet med ansökningsbehandlingen och medelanvisningen rörande tidskrifter av samnordisk karaktär och främja utgivandet av dessa genom att arbeta för en rationell utgivning på likartade grunder. Nämndens instruktion framgår av bilaga 1.

Inom ramen för sin instruktion har Nordiska publiceringsnämnden för naturvetenskap fastställt följande:

I *Allmänt om anslag*

I:1 Publikation till vilken anslag söks, skall hänföra sig till de vetenskapsgrenar som understöds av de naturvetenskapliga forskningsråden (motsv.) i Danmark, Finland, Norge och Sverige.

I:2 Publikationen skall hålla hög vetenskaplig standard men också eftersträva balans i kostnader och intäkter (exklusive ev. statsbidrag).

I:3 En rationell distribution av publikationen skall eftersträvas.

II *Anslagsansökan*

II:1 Ansökan skall jämte bilagor ingivas till publiceringsnämnden i 2 exemplar.

II:2 För tidskrifter skall ansökan vara inlämnad senast den 15 april för bidrag till nästkommande kalenderår.

II:3 Nämnden har beslutat uppmana de naturvetenskapliga forskningsråden (motsv.) i Danmark, Finland, Norge och Sverige att åstadkomma en obligatorisk referee-behandling av det supplementmaterial som inkommer i samband med ansökningar om tryckningsbidrag. Denna obligatoriska refereebehandling har föreslagits tillgå så att forskningsrådet ifråga sänder supplementmaterialet till adekvat samnordisk eller annan tidskrift för refereeyttrande. Tidskriften skall för detta arbete ersättas av det remitterande forskningsrådet. Finansieringen av på detta sätt eventuellt tillstyrkt supplementmaterial har föreslagits ske med bidrag från forskningsrådet i det land från vilket

det aktuella supplementmaterialet emanerar. Förslaget innebär att NOP ej skall vara handläggande instans i dessa frågor.

III *Prissättning, rabatter*

III:1 Anslag ges vanligen ej till publikation som avses att distribueras gratis. Riktpriset (= konsumentpriset) fastställes av nämnden efter förslag av utgivaren. Om intet förslag föreligger, fixerar nämnden ett riktpris, som i regel ej understiger 200 % av tryckningskostnaderna (genomsnittskostnaderna) per exemplar. Tryckningskostnaderna definieras som kostnaderne för sättning, tryckning och papper, klichéer, bindning/häftning.

III:2 Författare äger rätt att inköpa exemplar av publikationer till ett lägre pris. Detta pris får dock ej understiga 40 % av riktpriset.

III:3 Biblioteksrabatt, max. 10 % å riktpriset. Forskningsbibliotek inom Norden får för angelägen bytesverksamhet inköpa exemplar till högre rabatt, dock max. 40 % å riktpriset.

III:4 Utgivande förening, sällskap etc. medges följande rabatter:

a) Till medlemmar max. 40 % å riktpriset.
b) För inköp av bytesexemplar, utöver nedan medgivna gratisexemplar, max. 40 % å riktpriset.

III:5 Särtrycksproduktionen bör göras självbärande genom prispåslag på beställningsexemplaren, utöver nedan medgivna gratisexemplar till författare.

IV *Gratisexemplar – Bytesexemplar*

IV:1 Max. 100 gratisexemplar av särtryck till författare (för tidskriftssupplement eller motsvarande monografier max. 50).

IV:2 Max. 50 gratisexemplar av tidskriften (för tidskriftssupplement eller motsvarande monografier max. 25) får stå till styrelsens disposition för distribution till redaktionskommittéledamöter m. fl., för bytes- eller refereeverksamhet o. dyl.

V *Beviljat anslag*

V:1 För tilldelat anslag skriver nämnden kontrakt med en anslagsinnehavare. Denne kan vara en såväl fysisk som juridisk person.

V:2 Anslaget är personligt och får ej utan nämndens medgivande överföras på annan person.

V:3 Anslaget får endast användas för tryckning av den publikation som stipuleras i kontraktet och i enlighet med dess bestämmelser. Even-

tuella överskott av tidskriftsverksamheten må fonderas. Denna fondbildning för tidskriften prövas i varje enskilt fall av nämnden och får maximalt uppgå till ett belopp motsvarande tidskriftens årsomslutning. För ev. ändring i kontraktsbestämmelserna erfordras skriftligt medgivande av nämnden. Uttnyttjande av anslag som avviker från i ansökan uppgivna förhållanden eller från kontraktsbestämmelserna kan medföra återbetalningsskyldighet.

V:4 Ev. särskild överenskommelse mellan anslagsinnehavare (utgivare) och författare samt ev. förslag till avtal med kommersiella förlag rörande distribution av publikation skall *i förväg* underställas nämnden för granskning.

V:5 Så snart publikationen föreligger i tryck skall 5 exemplar insändas till nämnden. Nämnden vidarebefordrar i samband med sin årliga redovisning 4 av exemplaren till vart och ett av de i nämnden deltagande organen.

VI *Särskilda föreskrifter*

VI:1 Alla punkter i resp. ansökningsformulär skall besvaras fullständigt. Därvid skall speciellt följande beaktas:
Alla inkomstslag (t ex prenumerationer, försäljning av äldre häften, page charges, medlemsavgifter, understöd, annonser etc.) och alla större utgiftsposter (t ex redaktörsarvode och andra löner, hyra, material, utrustning, kostnader för översättning, språkgranskning, tryckning, bindning, distribution, reklam etc) skall uppges.
Ansökan om bidrag till tidskrift skall vara åtföljd av minst två anbud å tryckning, klichéer och distribution.

VI:2 Tidskrifter skall åsättas ett fast pris för såväl prenumeration som lösnummer.

VI:3 Monografiserier (speciellt supplement) bör anknytas till en regelbundet utkommande tidskrift för att därmed tillförsäkra sig om största möjliga spridning. Se i övrigt under II:3 ovan.
Supplement får ej distribueras som gratisbilaga till tidskriftens prenumeranter. Prissättning och rabatter för supplement skall följa de principer som angivits ovan i avsnitten III:1–III:5.

VI:4 För tidskriftens utformning bör ISO-standarden tillämpas.
Redaktören skall även övervaka att tidskriften följer en publiceringspraxis som överensstämmer med internationella regler, särskilt med UNESCO Guide for the Preparation of Scientific Papers for Publication, (UNESCO SC/MD/5 1968) samt UNISIST.

ELEKTRONMIKROSKOPUDVALGET

KOMMISSORIUM

Udvalgets opgave er at fremskaffe en oversigt over det forventede behov for elektronmikroskoper og dermed beslægtet apparatur inden for den kommende femårsperiode. Desuden er det udvalgets opgave at fungere som rådgivende organ med henblik på at gennemarbejde aktuelle ansøgninger vedrørende elektronmikroskoper og dermed beslægtet apparatur. Ved sådanne bedømmelser lægges der speciel vægt på de pågældende projekters relevans for en elektronmikroskopisk analyse og på valg af apparatur.

MEDLEMMER

Afdelingsleder, cand. med. *Olav Behnke*
Medicinsk-anatomisk Institut C
Københavns Universitet

Laborator, civilingeniør *Aksel Birch-Andersen*
Statens Seruminstitut

Lektor, afdelingsleder, cand. mag. *Frits Carlsen*
Fysisk Laboratorium II, H. C. Ørsted Institutet
Københavns Universitet

Docent, dr. phil. *Hans Jørgen Hansen*
Mineralogisk-geologisk Institut
Københavns Universitet

Professor, dr. tech. *E. W. Langer* (formand)
Instituttet for Metallære
Danmarks tekniske Højskole

Afdelingsleder, dr. phil. *Knud Jørgen Pedersen*
Institut for almen Zoologi
Københavns Universitet

Udvalget er endeligt nedsat i oktober 1969.

ACCELERATORUDVALGET

KOMMISSORIUM

Det er udvalgets opgave:

1. at tjene som et rådgivende organ for forskningsrådet,
2. at følge den videre udvikling i Den Europæiske Organisation for Atomkerneforskning, CERN,
3. at virke som vejledende udvalg med henblik på den danske deltagelse i organisationens arbejde og sikre nyttiggørelse af de indvundne resultater for dansk forskning,
4. at bistå ved gennemgangen af andre internationale og danske projekter på kernefysikkens område.

MEDLEMMER

Professor, dr. phil. *J. K. Bøggild* (formand)
Niels Bohr Institutet
Københavns Universitet

Lektor, civilingeniør *P. Gudmandsen*
Laboratoriet for Elektromagnetisk Feltteori
Damarks tekniske Højskole

Professor, dr. phil. *O. Kofoed-Hansen*
CERN

Professor, dr. phil. *Ben R. Mottelson*
NORDITA

Professor, dr. phil. *C. Møller*
NORDITA

Civilingeniør, dr. phil. *H. Bjerrum Møller*
AEK's Forsøgsanlæg, Risø

Professor, dr. phil. *Ove Nathan*
Niels Bohr Institutet
Københavns Universitet

Professor, dr. phil. *Karl Ove Nielsen*
Fysisk Institut
Aarhus Universitet

Ekspeditionssekretær *O. Obling*
Forskningssekretariatet

Udvalget er oprindeligt nedsat af Undervisningsministeriet. Det blev nedsat under SNF i efteråret 1970.

RUMFORSKNINGSUDVALGET

KOMMISSORIUM

Udvalget har til opgave:

1. at rådgive med henblik på dansk deltagelse i internationale organisationer, der beskæftiger sig med rumforskning, herunder
   a) udfærdigelse af instrukser til den danske delegation, når principielle spørgsmål skal drøftes internationalt i og uden for organisationerne,
   b) sammensætning af danske delegationer til sådanne forhandlinger,
   c) dansk stillingtagen til drøftelse af nye former for et internationalt samarbejde, som måtte blive resultatet af igangværende forhandlinger,
2. at følge den danske aktivitet på rumforskningsområdet samt afgive indstilling om anvendelse af de på de årlige finanslove fastsatte bevillinger til dansk følgeforskning.

MEDLEMMER

Professor, dr. phil. *Tage Carlsen*
Fysisk Laboratorium II
Danmarks tekniske Højskole

Professor, dr. techn. *Niels I. Meyer*
Fysisk Laboratorium III
Danmarks tekniske Højskole

Professor, dr. phil. *K. O. Nielsen*
Fysisk Institut
Aarhus Universitet

Overingeniør *Børge Nielsen*
Generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsenet

Direktør, civilingeniør *Erik Petersen*
Storno

Professor *K. Refslund*
Laboratoriet for fluid Mekanik
Danmarks tekniske Højskole

Professor, dr. phil. *Bengt Strömgren* (formand)
Astronomisk Observatorium
Københavns Universitet

I udvalgets møder deltager en repræsentant for Udenrigsministeriet, sædvanligvis fuldmægtig, cand. jur. *P. Kaaris*. Udvalget er oprindeligt nedsat af DTVF. Det blev nedsat under SNF i efteråret 1969.

ARBEJDSGRUPPEN VEDRØRENDE FORURENINGSFORSKNING I DANMARK

KOMMISSORIUM

Kortlægning af den igangværende forskning vedrørende forurening og vurdering af, på hvilke områder særlig forskningsindsats bør søges gennemført, herunder mulighederne for iværksættelse af sådan forskning ved bestående institutter o. l.

MEDLEMMER

Udpeget af SNF

Professor, dr. phil. *E. Steemann Nielsen*
Ferskvandsbiologisk Laboratorium
Københavns Universitet

Mag. scient. *T. Vincents Nissen*
Statens Planteavlslaboratorium, Lyngby

Udpeget af SLF

Overlæge, dr. med. *Erik A. Uhl*
Sundhedsstyrelsen

Lektor, dr. med. *Jens Jensen-Holm*
Farmakologisk Institut
Københavns Universitet

Udpeget af SJVF

Professor, dr. med. vet. *Sv. Dalgaard-Mikkelsen*
Afdelingen for Farmakologi og Toksikologi
Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole

Forstander *A. Dam Kofoed*
Askov Forsøgsstation

Udpeget af SSF

Forskningsleder *P.-H. Kühl*
Socialforskningsinstituttet

Udpeget af DTVF

Professor, dr. techn. *P. Søltoft* (formand)
Institut for Kemiteknik
Danmarks tekniske Højskole

Direktør, civilingeniør *Niels-Henrik Hansen*
Slagteriernes Forskningsinstitut, Roskilde

Udpeget af AEK

Civilingeniør *Niels E. Busch*
Fysikafdelingen
Forsøgsstationen Risø

Arbejdsgruppen blev nedsat i september 1969.

Bevilget i finansåret 1971-72

Andersen, Arne S., docent, Ph. D. – Plantefysiologisk Laboratorium, Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole – Undersøgelse af Ethephons indflydelse på den apikale dominans i planter (ikke-videnskabelig medhjælp, apparatur m.m.) (1286) 83.700 kr.

Andersen, Frode S., afdelingsleder, dr.phil. – Statens Skadedyrlaboratorium – Deltagelse i: 14. internationale entomologkongres i Australien og besøg på institutter i Australien og New Zealand (rejse- og opholdsudgifter) (1256) 18.000 kr.

Andersen, Ib H. P., amanuensis, dr. med. – Hygiejnisk Institut, Aarhus Universitet – 14 dages studieophold ved Advanced Study Institute on Human Factors/Ergonomies i Italien (opholdsudgifter) (1163) 1.780 kr.

Andersen, Nils Overgaard, stud. scient. – Fysisk Laboratorium II, H. C. Ørsted Institutet – Deltagelse i: »Third European Group for Atomic Spectroscopy Conference« i England (rejse- og opholdsudgifter) (1147) 605 kr.
Deltagelse i: »II. International Seminar on Ion-atom Collisions« og »VII International Conference on the Physics of Electronic and Atomic Collisions« i Holland (rejse- og opholdsudgifter) (1148) 942 kr.

Andersen, Nils O. M., universitetsadjunkt – Zoologisk Museum, Københavns Universitet – Undersøgelse af de semiakvatiske hemipterers biotaxonomi, fylogeni og funktionsanatomiske evolution (apparatur, der skal tilhøre rådet) (1260) 47.553 kr.

Andersen, Svend O., professor, dr. phil. – Zoofysiologisk Laboratorium C, Københavns Universitet – Kemisk og histokemisk undersøgelse af byssusapparatet hos muslinger (videnskabelig medhjælp) (1036) 65.635 kr.
Undersøgelse af hærdningsprocesser i Krebsdyrs kutikula (videnskabelig medhjælp) (1184) 58.135 kr.

Asgaard, Ulla, amanuensis – Institut for historisk Geologi og Palæontologi, Københavns Universitet – Studierejse til England i forbindelse med revision af slægten Carneithyris (rejseudgifter) (1134) 870 kr.

Asmussen, Erling, professor, dr. phil. – Gymnastikteoretisk Laboratorium, Københavns Universitet – Undersøgelse vedrørende arbejdsfysiologien (ikke-videnskabelig medhjælp) (1285) 40.000 kr.

Back, Birger B., cand. scient. – Niels Bohr Institutet – Studier i U.S.A. af fissionsprocessen for tunge atomkerner (opholdsudgifter) (1318) 62.552 kr.

Bang, Jens, amanuensis – Niels Bohr Institutet – Besøg hos engelske fysikere for at drøfte problemer vedrørende kernereaktionsteori (rejse- og opholdsudgifter) (1159) 2.554 kr.

Barndorff-Nielsen, Ole, afdelingsleder, lektor – Matematisk Institut, Aarhus Universitet – Studium af problemer inden for statistisk tidsrækkeanalyse (videnskabelig medhjælp) (1232) 86.081 kr.
Bevillingen er siden bortfaldet.

Berg, Arne, afdelingsleder, lektor – Kemisk Institut, Aarhus Universitet – NMR- og IR-studier af pyrenderivater (videnskabelig medhjælp) (1034) 59.267 kr.

Bertelsen, Jens V., amanuensis – Kemisk Laboratorium III, Københavns Universitet – Deltagelse i møde mellem teoretiske fysikere og matematikere i Strasbourg (delvis dækning af rejseudgifter) (1268) 80 kr.

Berthelsen, Asger, professor, dr. phil. – Institut for almen Geologi, Københavns Universitet – Undersøgelse af de dybere partier af grundfjeldet i Sydøst-Norge

(opholdsudgifter for videnskabelige medarbejdere) (1133) 41.454 kr.

Bindslev, Niels, kandidatstipendiat – Københavns Universitet – Studier i U.S.A. af salt og vand transport over biologiske epitelier (rejseudgifter) (1287) 7.525 kr.

Birdi, Kulbir Singh, amanuensis – Fysisk-kemisk Institut, Danmarks tekniske Højskole – Studierejse til U.S.A. i forbindelse med studier over monolags thermodynamik (rejse- og opholdsudgifter) (1127) 4.725 kr.

Block, Dorete, kandidatinstruktor – Zoologisk Institut, Aarhus Universitet – Undersøgelse af pesticiders virkninger på harer (rejser, materialer m.v.) (1200) 20.000 kr.

Bohr, Aage, professor, dr. phil. – Niels Bohr Institutet – Konstruktion af magnetisk spektrograf til udmåling af vinkelfordelinger fra kernereaktioner (4) 400.000 kr.

Bohr, Aage, professor, dr. phil. og professor, dr. phil. Ove Nathan – Niels Bohr Institutet – Undersøgelse over kernereaktioner, inducerede af kul- og iltioner (videnskabelig medhjælp) (1083) 96.000 kr.

Samme (apparatur, der skal tilhøre rådet) (1084) 298.000 kr.

Bojesen, Inge Norby, videnskabelig assistent – Institut for eksperimentel Medicin, Københavns Universitet – Undersøgelse af biosyntesen i nyrepapil hos rotter (apparatur) (1041) 60.266 kr.

Boll, Per M., professor, dr. phil. – Kemisk Institut, Odense Universitet – Afholdelse af tysk–dansk organikerkollokvium (rejse- og opholdsudgifter) (1017) 4.267 kr.

Bonde, Gunner J., professor, dr. med. – Hygiejnisk Institut, Aarhus Universitet – Deltagelse i: »3rd Meeting of the North West European Microbiological Group« i Holland (rejse- og opholdsudgifter) (1208) 1.389 kr.

Bondesen, Poul, museumsinspektør, dr. phil. – Naturhistorisk Museum – Kompositionsanalyser af spurvefugles motivsange (apparatur) (1033) 9.097 kr.

Bresciani, José, amanuensis, mag. scient. – Zoologisk Institut, Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole – Undersøgelse af integumentets struktur hos parasitiske invertebrater (apparatur) (1096) 24.568 kr.

Bridgwater, David, geolog, dr. phil. – Grønlands Geologiske Undersøgelse – Studierejse til Rhodesia i forbindelse med undersøgelse af prækambriske klipper (rejse- og opholdsudgifter) (1126) 12.000 kr.

Deltagelse i symposiet: »The Lewisian of Scotland and related rocks of Greenland« (rejse- og opholdsudgifter) (1136) 2.223 kr.

Brunfeldt, Kay, forskningsleder – Proteinkemisk Institut – Syntese af octathymidinheptaphosphat med henblik på studiet af koblingsreaktionen (videnskabelig medhjælp, kemikalier m.m.) (1178) 107.545 kr.

Massespektrometrisk sekvensbestemmelse af peptider i blanding (videnskabelig og ikke-videnskabelig medhjælp, kemikalier m.m.) (1179) 123.072 kr.

Buchardt, Ole, lektor, mag. scient. – Kemisk Laboratorium II, H. C. Ørsted Institutet – Optagelse af fluorescens- og phosphorescensspektre ved undersøgelse af fotokemiske processer (apparatur, der skal tilhøre rådet) (1079) 121.610 kr.

Undersøgelse over lysinducerede processer, specielt aromatiske amin N-oxiders fotokemi (apparatur, der skal tilhøre rådet) (1080) 134.235 kr.

Buchwald, V. F., lektor, cand. polyt. – Institut for Metallære, Danmarks tekniske Højskole – Mikrostrukturundersøgelse og mikrofotografering af jernmeteoriter (apparatur) (1056) 44.099 kr.

Bundgaard, Jørgen, kandidatstipendiat – Genetisk Institut, Aarhus Universitet – Undersøgelse af populationsmæssige konsekvenser af meiotic drive i forbindelse med to-locus systemer (rejse- og opholdsudgifter) (1325) 7.875 kr.

Bülow, Hans von, sekretariatschef, cand. polit. – Atomenergikommissionen – Undersøgelse over termoluminescensdateringsmetoden (videnskabelig medhjælp) (bevilget 35.000 kr. i finansåret 1972–73) (774) 35.000 kr.

Christensen, Leif, cand. scient. – Risskov Amtsgymnasium – Studieophold i Tyskland vedrørende oligocænsedimenters lermineralogi og geokemi (rejse- og opholdsudgifter) (1117) 2.140 kr.

Christensen, W. Kegel, kandidatinstruktor – Geologisk Institut, Aarhus Universitet – Undersøgelse af belemniter i Skåne (apparatur, rejse- og opholdsudgifter og oversættelse) (1065) 17.142 kr.

Christiansen, Hanne D., lektor, cand. act. – IMSOR, Danmarks tekniske Højskole – Udvikling af strategier for multipel decision (frigørelse for andet arbejde, bøger m.m.) (1099) 87.522 kr.

Christoffersen, Jørgen, amanuensis – Medicinsk-kemisk Institut, Københavns Universitet – Undersøgelser af krystalvækstkinetik og grænsefladespænding for krystaller over for en opløsning (apparatur) (1042) 48.000 kr.

Cotterill, R. M. J., professor, Ph. D. – Laboratoriet for fysisk Materiallære, Danmarks tekniske Højskole – Computer simulering af materialers mekaniske egenskaber på atomart niveau (teknisk medhjælp og apparatur) (1214) 102.656 kr.

Dam, Henrik, professor emeritus, dr. phil. – Danmarks tekniske Højskole – Undersøgelse af galdestensdannelse (ikke-videnskabelig medhjælp og forsøgsdyr) (1054) 45.000 kr.
Undersøgelse over vitamin E (ikke-videnskabelig medhjælp og forsøgsdyr) (1072) 40.000 kr.
Undersøgelse af sammensætningen af galde (ikke-videnskabelig medhjælp, forsøgspersoner og materialer) (1228) 30.600 kr.

Damgaard, Stig E., cand. scient. – Biokemisk Institut A, Aarhus Universitet – Undersøgelse af fruktolyse i pattedyrlevere med særligt henblik på fruktoseeffekten på ethanolomsætningen (apparatur) (1064) 29.144 kr.

Danielsen, J., lektor, dr. phil. og lektor, dr. techn. G. Thirup – Kemisk Institut, Aarhus Universitet – Automatisk styring af måleudstyr (apparatur) (1089) 1.231.300 kr.

Dokumentationsafdelingen – Universitetsbibliotekets 2. afdeling – Igangsætning i Danmark af et edb-baseret litteratursøgningssystem for biologi (ikke-videnskabelig medhjælp, rejser m.v.) (bevilget 15.000 kr. i finansåret 1972–73) (699) 141.000 kr.

Drukier, Andrzej K., stipendiat – Dansk Rumforsknings Institut – Deltagelse i: »Low Temperature Physics Summer School« i Frankrig (rejse- og opholdsudgifter) (1155) 1.188 kr.

Dyck, Jan P., amanuensis, mag. scient. – Institut for sammenlignende Anatomi, Københavns Universitet – Mikrorefleksions-spektrofotometriske undersøgelser af fjer (apparatur) (1171) 83.831 kr.

Elektronmikroskopudvalget v/professor, dr. techn. E. W. Langer – Instituttet for Metallære, Danmarks tekniske Højskole – Medlem af udvalget, lektor, dr. phil. Hans Jørgen Hansens deltagelse i et scanning-elektronmikroskopsymposium i U.S.A. (rejse- og opholdsudgifter) (1328) 5.581 kr.

Feilberg, Lars, amanuensis, forstkandidat og dendrolog, cand. mag. Søren Ødum – Botanisk Institut, Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole – Forstbotanisk studie- og indsamlingsrejse til U.S.A. (rejse- og opholdsudgifter) (1102) 20.000 kr.

Fenchel, Tom M., professor, dr. phil. – Zoologisk Institut, Aarhus Universitet – Undersøgelse af stofomsætning af dødt organisk stof i havet og respirationsfysiologi hos marine dyr (apparatur) (1221) 86.217 kr.

Feyling-Hanssen, Rolf W., afdelingsleder, dr. philos. – Geologisk Institut, Aarhus Universitet – Mikropalæontologisk undersøgelse af Vendsyssels kvartær (apparatur, rejseudgifter, videnskabelig og ikke-videnskabelig medhjælp) (1108) 74.682 kr.

Fiil, A., mag. scient. – Arvebiologisk Institut, Københavns Universitet – Studieophold i Canada i forbindelse med undersøgelse af synaptinemale komplexer i oocyter fra myggen Aedes aegypti (rejse- og opholdsudgifter) (1193) 9.785 kr.

Foltmann, Bent, professor, dr. phil. – In-

stitut for biokemisk Genetik, Københavns Universitet – Bestemmelse af primærstrukturen af peroxidase fra radise (videnskabelig medhjælp) (1141) 73.725 kr.

Frank, V., professor – Afdeling for Elektrofysik, Danmarks tekniske Højskole – Undersøgelse af magnetiske egenskaber af stoffer indeholdende ioner af de sjældne jordarter (videnskabelig medhjælp) (1269) 54.288 kr.

Frederiksen, Sune, afdelingsleder, dr. phil. – Biokemisk Institut B, Københavns Universitet – Undersøgelser over nukleinsyre metabolisme (apparatur, der skal tilhøre rådet) (1066) 371.100 kr.

Fredskild, Bent, universitetsadjunkt – Danmarks geologiske Undersøgelse – Rentegning af pollendiagrammer fra grønlandske søer og moser (teknisk medhjælp) (1078) 7.360 kr.

Friis, Ib, amanuensis – Institut for systematisk Botanik, Københavns Universitet – Udarbejdelse af en kritisk check-liste over floraen i det Etiopiske højland (rejseudgifter) (747) 572 kr.

Frydenberg, Ove, professor, dr. phil. – Genetisk Institut, Aarhus Universitet – Trykning af Abstracts of Papers præsenteret på Nordisk Genetikerforenings møde i Århus 17.–19. august 1971 (1255) 3.860 kr.

Deltagelse i det britiske »Population Group Meeting« i Bangor (rejse- og opholdsudgifter) (1273) 2.036 kr.

Gregersen, Kai, mag. scient. – Fysisk Laboratorium, Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole – Undersøgelse af de kollektive tilstande i kviksølvisotoper (frigørelse for andet arbejde) (1122) 58.716 kr.

Grønlund, Finn, lektor, dr. – Kemisk Laboratorium IV, Københavns Universitet – Undersøgelse af todimensionale strukturer på metalenkrystaller (videnskabelig medhjælp) (1263) 66.114 kr.

Gyldenkerne, Kjeld, observator, dr. phil. – Astronomisk Observatorium, Brorfelde – Fotometriske observationer af langperiodiske fotometriske dobbeltstjerner (apparatur) (1049) 12.000 kr.

Hammerum, Steen, kandidatstipendiat – Kemisk Laboratorium II, Københavns Universitet – 1 års ophold ved Stanford University i forbindelse med studier af elektrocycliske processer (rejse- og opholdsudgifter) (1224) 14.700 kr.

Hansen, G. Nørgaard, amauensis, cand. scient. – Institut for sammenlignende Anatomi, Københavns Universitet – Undersøgelser af hypofysers histologi (apparatur) (1028) 16.826 kr.

Hansen, Ole P., kandidatinstruktor – Zoofysiologisk Laboratorium B, Københavns Universitet – Deltagelse i kursus i Italien om fotoreceptorer (rejse- og opholdsudgifter) (1116) 1.950 kr.

Hansen, P. E. Gregers, amanuensis, lic. techn. – Fysisk Laboratorium I, H. C. Ørsted Institutet – Lavtemperaturundersøgelser af supraledere (apparatur) (1024) 186.180 kr.

Eksperimentel undersøgelse af praseodynium ved lave temperaturer (rejseudgifter) (1051) 1.311 kr.

Hansen, T. S., cand. scient. – Kemisk Institut, Odense Universitet – Studieophold ved University of Washington i forbindelse med undersøgelse af visse organiske molekylers elektronstruktur (delvis dækning af rejse- og opholdsudgifter) (1185) 19.125 kr.

Hatting, Tove, amanuensis og amanuensis Ingrid Sørensen – Zoologisk Museum, Københavns Universitet – Udgravning af middelalderlige katteknogler i Odense (rejseudgifter m.m.) (1044) 1.750 kr.

Havsteen, B. H., afdelingsleder, dr. phil. – Biokemisk Institut, Aarhus Universitet – Foredragsrejse til 14. Nordiske Kemikermøde i Sverige (rejse- og opholdsudgifter) (1128) 885 kr.

Undersøgelse af enzymers og enzymderivaters struktur ved højspændingspapirelektroforese (apparatur) (1145) 24.208 kr.

Heide, Ole E., seminarielektor, dr. phil. – Skive Seminarium – Studieophold i Holland i forbindelse med undersøgelse af bladlus (rejse- og opholdsudgifter) (1068) 1.840 kr.

Undersøgelse over den danske bladlus-

fauna (rejseudgifter og materialer) (1300) 3.000 kr.

Hellung-Larsen, Per, lektor, mag. scient. – Biokemisk Institut B, Københavns Universitet – Deltagelse i konference om lavmolekylære RNA-komponenter (rejse- og opholdsudgifter) (1104) 3.693 kr.

Henningsen, Jes O., amanuensis – Fysisk Laboratorium I, Københavns Universitet – Studier i U.S.A. af transportegenskaber for metaller ved lave temperaturer og høje frekvenser (opholdsudgifter) (1278) 10.000 kr.

Hirsberg, Bent, amanuensisvikar, cand. scient. – Matematisk Institut, Aarhus Universitet – Studier i Norge af konveksitetsteorien (rejse- og opholdsudgifter) (1105) 20.000 kr.

Hølmer, Gunhild, amanuensis, cand. polyt. – Afdeling for Biokemi og Ernæring, Danmarks tekniske Højskole – Undersøgelse af lipiders binding til proteiner (videnskabelig og ikke-videnskabelig medhjælp) (784) 37.550 kr.

Håkansson, Eckart L., amanuensis – Institut for historisk Geologi og Palæontologi, Københavns Universitet – Studier af bryozoer på British Museum (rejseudgifter) (1290) 2.190 kr.

Jacobsen, N. Kingo, professor, dr. phil. – Geografisk Institut, Københavns Universitet – Glaciologiske og hydrologiske målinger i Angmagssalik-distriktet (ikke-videnskabelig medhjælp, transport, udstyr m.v.) (1076) 30.000 kr.

Jensen, Arne, professor, dr. phil. – IMSOR, Danmarks tekniske Højskole – Videreudvikling af statistiske modeller til stormflodsvarsling (videnskabelig og ikke-videnskabelig medhjælp samt programmering) (1281) 150.374 kr.

Jensen, Hans D., universitetsadjunkt – Zoologisk Laboratorium, Københavns Universitet – Undersøgelse af temperaturens og lysets virkning på den circadiske rytme hos kakerlakker (apparatur) (1169) 4.925 kr.

Jensen, H. G., afdelingsleder – Fysisk Laboratorium I, H. C. Ørsted Institutet – Undersøgelser af ulineære processer i gaslasere (apparatur) (1050) 40.446 kr.

Jensen, H. Højgaard, professor – Fysisk Laboratorium I, H. C. Ørsted Institutet – Forsøg på detektion af ladede partikler ved hjælp af supraledere (videnskabelig medhjælp) (1154) 54.388 kr.

Jensen, P. K., afdelingsleder, dr. phil. – Biokemisk Institut C, Københavns Universitet – Undersøgelse over mitochondrier og lipidgranula (ikke-videnskabelig medhjælp, apparatur m.m.) (1075) 43.188 kr.

Undersøgelse af interaktionen mellem mitochondrier og lipidgranula in vitro (apparatur) (1209) 14.950 kr.

Jensen, Preben L., kandidatstipendiat – Hygiejnisk Institut, Aarhus Universitet – Udvikling af instrument til kontinuerlig måling af strålingstemperatur, luftfugtighed og lufthastighed (apparatur) (1317) 17.558 kr.

Jespersen, Mogens, civilingeniør – Dansk Rumforskningsinstitut – Studieophold i Kiruna i forbindelse med ESRO-følgeforskning (opholdsudgifter) (1257) 52.685 kr.

Johansen, A., amanuensis, amanuensis J. Staun Olsen og amanuensis S. Steenstrup – Fysisk Laboratorium II, H. C. Ørsted Institutet – Undersøgelse af vekselvirkning mellem ionstråle og krystal (apparatur) (1002) 36.415 kr.

Johansen, Kjell, professor, dr. philos. – Zoologisk Institut, Aarhus Universitet – Undersøgelse over vasomotoriske kontrolmekanismer (videnskabelig og ikke-videnskabelig medhjælp) (1146) 141.551 kr.

Respiratoriske undersøgelser af en levende coelacanth i Tanzania (rejse-, transport- og opholdsudgifter for videnskabelig medhjælp) (1310) 14.352 kr.

Johansen, Søren, afdelingsleder, lektor – Institut for matematisk Statistik, Københavns Universitet – Studier af eksponentielle modeller for diskrete data i England (delvis dækning af rejse- og opholdsudgifter) (1029) 3.498 kr.

Jonassen, Niels, afdelingsleder, dr. techn. – Laboratoriet for teknisk Fysik I, Danmarks tekniske Højskole – Undersøgelse af radioaktive ioners relative forekomst

og bevægelighedsfordeling (videnskabelig medhjælp) (1132) 64.140 kr.
Deltagelse i American Geophysical Unions efterårsmøde 1971 (rejse- og opholdsudgifter) (1261) 9.000 kr.

Jónasson, P. M., afdelingsleder, mag. scient. – Ferskvandsbiologisk Laboratorium, Københavns Universitet – Undersøgelse af konkurrencen mellem Chironomus anthracinus og Ilyodrilus hammoniensis (apparatur) (1106) 15.347 kr.

Josefsson, Lars, professor, dr. med. – Biokemisk Institut C, Københavns Universitet – Undersøgelse af biologisk aktive peptider og proteiner (ikke-videnskabelig medhjælp, apparatur, rejser m.m.) (1103) 196.907 kr.

Jørgensen, C. Barker, professor, dr. phil. – Zoofysiologisk Laboratorium A, Københavns Universitet – Undersøgelse af reguleringen af vækst og funktion af ovarier og testes hos lavere hvirveldyr (videnskabelig medhjælp) (1143) 98.055 kr.
Undersøgelse af børsteormes optagelse af opløste organiske stoffer som funktion af omgivelsernes saltholdighed (videnskabelig medhjælp) (1174) 69.976 kr.
Undersøgelse af reguleringsmekanismer af gonadefunktion hos lavere hvirveldyr (videnskabelig medhjælp) (1306) 54.248 kr.

Jørgensen, Gunni, amanuensis – Mineralogisk Museum, Københavns Universitet – Indsamling af basaltprøver på Island (rejse- og opholdsudgifter) (1020) 2.000 kr.

Jørgensen, Troels, kandidatinstruktor – Matematisk Institut, H. C. Ørsted Institutet – Deltagelse i Nordisk Sommerskole og studieophold i forbindelse med studier af diskrete grupper og kvasikonforme afbildninger (rejse- og opholdsudgifter) (1131) 21.820 kr.

Klausen, Klaus, amanuensis – Gymnastikteoretisk Laboratorium A, Københavns Universitet – Undersøgelse af arbejdsfysiologiske problemer (ikke-videnskabelig medhjælp) (1194) 10.035 kr.
Undersøgelse af muskelfiberens evne til lactatproduktion under gentagne supermaksimale arbejdsbelastninger (frigørelse for andet arbejde, rejse- og opholdsudgifter) (1265) 11.174 kr.

Kleinheinz, Peter, amanuensis – Fysisk Laboratorium, Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole – Studieophold i USSR i forbindelse med undersøgelse af deformerede atomkerner (rejseudgifter) (1183) 2.342 kr.

Klenow, Hans, professor, dr. phil. – Biokemisk Institut B, Københavns Universitet – Deltagelse i: »International Colloquium on Recent Advances in Molecular Genetics« i Jugoslavien (rejse- og opholdsudgifter) (1252) 1.046 kr.

Kläning, Ulrik K., afdelingsleder, mag. scient. – Kemisk Institut, Aarhus Universitet – Studieophold i Israel i forbindelse med studier af nanosekund fotolyse (1160) 22.639 kr.

Knudsen, Ole, lektor, mag. scient. – Institut for de eksakte naturvidenskabers historie, Aarhus Universitet – Studieophold i U.S.A. med henblik på studier af den teoretiske fysiks udvikling i det 19. århundrede (1276) 7.500 kr.

Koch, B. Eske, afdelingsleder – Geologisk Institut, Aarhus Universitet – Geologisk feltarbejde i Søby–Fasterholt området (videnskabelig og ikke-videnskabelig medhjælp, materialer, transport m.v.) (bevilget 27.000 kr. i finansårene 1972–73 og 1973–74) (28) 55.000 kr.
Indkøb af palæobotanisk bibliotek til brug ved arbejdet med Søby–Fasterholt Brunkulsprojektet (1019) 21.000 kr.

Krystallografi, Den danske Nationalkomité for – 9. danske krystallografmøde (rejseudgifter) (1063) 4.000 kr.

Kullenberg, Gunnar, amanuensis – Institut for fysisk Oceanografi, Københavns Universitet – Undersøgelse af oceanernes optiske egenskaber i relation til deres fysik og biologi (rejse- og transportudgifter) (1311) 6.000 kr.

Køie, Mogens, professor, dr. phil. – Institut for økologisk Botanik, Københavns Universitet – Undersøgelse af mineralers kredsløb på en rig og en fattig bøgeskovlokalitet (videnskabelig og ikke-videnskabelig medhjælp) (1293) 24.000 kr.

Lange, Johan, professor, dr. phil. – Botanisk Institut, Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole – Botanisk undersøgelse af middelalder-kulturlagene i Ribes undergrund (videnskabelig medhjælp) (1025) 4.848 kr.

Lange, Morten, professor, dr. phil. – Institut for Sporeplanter, Københavns Universitet – Studier over Thallophyternes finstruktur (apparatur, der skal tilhøre rådet) (695) 23.400 kr.

Larsen, F. Krebs, cand. scient. – Kemisk Institut, Aarhus Universitet – Studieophold i U.S.A. i forbindelse med studier af røntgen- og neutronkrystallografi (rejseudgifter) (1018) 5.685 kr.

Larsen, Gunnar, professor, dr. phil. – Videnskabelige medarbejderes deltagelse i tysk forskningsskibs togt til det østlige Atlanterhav (1226) 8.110 kr.

Larsen, Kai, professor – Botanisk Institut, Aarhus Universitet – Dansk deltagelse i det internationale »Flora of Thailand« (ikke-videnskabelig medhjælp samt rejseudgifter) (2) 20.000 kr.

Kongres- og studierejse til Australien (rejse- og opholdsudgifter) (1000) 14.000 kr.

Palynologisk-taxonomisk undersøgelse af slægten Bauhinia (videnskabelig medhjælp) (1180) 33.321 kr.

Larsen, N. Ole, amanuensis – Mineralogisk Museum, Københavns Universitet – Geologisk aldersbestemmelse og geologisk isotopanalyse (apparatur, der skal tilhøre rådet) (1059) 949.211 kr.

Lassen, Niels A., overlæge, dr. med. – Klinisk-fysiologisk Afdeling, Bispebjerg Hospital – Invitation af foredragsholder til Biologisk Selskab (1298) 2.000 kr.

Lassen, Ulrik V., professor, dr.med. – Zoofysiologisk Laboratorium B, Københavns Universitet – Deltagelse i: »International Conference on Biological Membranes« i Italien (rejseudgifter) (1021) 1.796 kr.

Ungarsk forskers ophold ved laboratoriet i forbindelse med undersøgelse af sammenhængen mellem intracellulær calciumkoncentration og membranpotential i røde blodlegemer (rejse- og opholdsudgifter) (1305) 6.145 kr.

Laursen, Arne Mosfeldt, professor, dr. med. – Neurofysiologisk Institut, Københavns Universitet – Rejse til Zürich og Paris for at studere apparat til brug ved adfærdsfysiologiske forsøg (rejse- og opholdsudgifter) (1119) 1.908 kr.

Deltagelse i 2. skandinaviske møde om fysiologisk psykologi og psykofysiologi i Sverige og i »Annual General Meeting of European Brain & Behaviour Society« i Wien (rejse- og opholdsudgifter) (1140) 2.700 kr.

Undersøgelse af det morfologiske substrat for hukommelsens labile fase (apparatur) (1271) 23.250 kr.

Undersøgelse af cuneothalamiske neuroner under voluntære bevægelser hos aber (videnskabelig medhjælp) (1297) 36.000 kr.

Lawesson, Sven-Olov, lektor, fil. dr. – Kemisk Institut, Aarhus Universitet – Undersøgelse over sulfoxiders fotokemi (videnskabelig medhjælp) (1086) 57.764 kr.

Undersøgelse af den fotokemiske omlejring af allyloxypyridiner (apparatur) (1087) 53.258 kr.

Lindahl, Kirsten F., stud. scient. – Institut for Eksperimentel Immunologi, Københavns Universitet – Deltagelse i: »The Edmond de Rothschild School in Biophysical Aspects of Antibodies & Cell Receptors« (1218) 2.181 kr.

Lund, Niels – Dansk Rumforskningsinstitut – Deltagelse i: Tolvte Internationale Konference om Kosmisk Stråling (rejse- og opholdsudgifter) (1158) 10.000 kr.

Lundbæk, Knud, professor, dr. med. – Århus Kommunehospital – Undersøgelse af atoxisk struma, diabetesstatus og væksthormon, samt diabetesstatus og Katecholaminer (apparatur, overflyttet fra Aarhus Universitets fysiologiske Institut til Århus Kommunehospital, medicinsk afdeling M) (1295) ■

Lundquist, Arne, professor, fil. dr. – Afdelingen for almen Genetik, Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole – Undersøgelse af tids- og miljøfaktorernes indflydelse på den genetiske stabilitet i plantevævskultur (videnskabelig og ikke-

videnskabelig medhjælp samt apparatur) (778) 120.744 kr.
Samme (1288) 166.423 kr.

Lützen, Jørgen, amanuensis – Institut for sammenlignende Anatomi, Københavns Universitet – 30 dages ophold i Washington i forbindelse med anatomisk og biologisk undersøgelse af Robillardia cernica (rejse- og opholdsudgifter) (1217) 8.491 kr.

Lyneborg, Leif, amanuensis, cand. mag. – Zoologisk Museum, Københavns Universitet – Bearbejdelse af de fennoskandiske og danske agromyzider (delvis dækning) (1095) 22.200 kr.

Løppenthin, B., overbibliotekar, mag. scient. – Universitetsbiblioteket, Københavns Universitet – Trykning af afhandling om endokrinologiens oprindelse (trykningsudgifter) (1101) 7.935 kr.

Madsen, Jørgen Øgaard, adjunkt – Kemisk Institut, Aarhus Universitet – Undersøgelse over cyclobutan- og cyclobutenderivater (apparatur) (1088) 28.727 kr.

Matematisk Institut, Aarhus Universitet – Studier over differential topologi, specielt sfæriske modifikationer af mangfoldigheder (videnskabelig medhjælp og rejseudgifter) (1082) 178.500 kr.

Mattuck, Richard D., docent, dr. – Fysisk Laboratorium I, H. C. Ørsted Institutet – Deltagelse i: »Conference on the Electric and Magnetic Properties of Dilute Alloys« i Ungarn (rejse- og opholdsudgifter) (1153) 5.346 kr.

McEwen, Keith A., amanuensis – Afdelingen for Elektrofysik, Danmarks tekniske Højskole – Deltagelse i faststoffysikkonference i England (rejse- og opholdsudgifter) (1280) 1.978 kr.

Mellerup, Kirsten B., forskningsbibliotekar – Universitetsbibliotekets 2. afdeling, Københavns Universitet – Litteraturundersøgelse af betydningen af oxygenmolekylets struktur for biologiske oxidationer, der fører til dannelse af henholdsvis hydrogenperoxid og vand (skrivemaskine, der skal tilhøre rådet) (1250) 3.553 kr.

Meyer, Niels I., professor, dr. techn. – Fysisk Laboratorium III, Danmarks tekniske Højskole – Afholdelse af videnskabelige møder i Dansk Selskab for Faste Stoffers Fysik og Kemi (rejse- og opholdsudgifter) (1023) 11.400 kr.
Elektrooptiske undersøgelser af Ge og GaAs krystaller (videnskabelig og ikke-videnskabelig medhjælp) (1091) 51.676 kr.
Undersøgelse af overfladebølger på piezoelektriske halvledere (videnskabelig medhjælp) (1319) 63.478 kr.
Se lektor, lic. techn. Preben Prehn

Micheelsen, Harry Ingvar, professor, dr. phil. – Institut for Mineralogi, Københavns Universitet – Ekstraudstyr til apparatur, der tidligere er bevilget af rådet (1142) 17.865 kr.

Michelsen, Axel, amanuensis – Zoologisk Laboratorium, Københavns Universitet – Måling af græshoppeørets evne til tidsopløsning (apparatur) (1206) 64.561 kr.

Moe, Nils S., lektor, dr. – se amanuensis Vernon D. Parker.

Mortensen, Ole S., universitetsadjunkt – Fysisk Institut, Odense Universitet – Undersøgelse af optisk resonans spredning, strålingsløse overgange og fotokemiske omlejringer i simple molekyler (videnskabelig medhjælp) (1322) 57.500 kr.

Munch-Petersen, Agnete, professor, dr. phil. – Institut for biologisk Kemi, Københavns Universitet – Isolering og karakterisering af phosphataser i Escherichia coli (videnskabelig medhjælp) (1212) 58.716 kr.

Muus, Bent J., professor, dr. phil. – Zoologisk Museum, Københavns Universitet – Elektronmikroskopiske undersøgelser af zoologiske problemer (ikke-videnskabelig medhjælp og apparatur, der skal tilhøre rådet) (1266) 364.699 kr.

Münster-Swendsen, M., amanuensis, cand. scient. – Zoologisk Institut, Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole – Populationsgenetisk undersøgelse af grannålevikleren Epiblema tedella Cl (apparatur) (1093) 5.643 kr.

Møller, Jens Tyge, afdelingsleder – Laboratoriet for Fysisk Geografi, Aarhus Universitet – Digitalisering af data fra

selvregistrerende måleinstrumenter (apparatur, der skal tilhøre rådet) (1210) 175.985 kr.

Maaløe, Ole U., professor, dr. med. – Mikrobiologisk Institut, Københavns Universitet – Undersøgelse af bakterievækstens fysiologi, analyseret på biokemisk og genetisk grundlag (apparatur) (1094) 106.299 kr.

Undersøgelse af syntesetiden for bakterieribosomet (kemikalier) (1272) 49.760 kr.

Nathan, Ove, professor, dr. phil. – se professor, dr. phil. Aage Bohr

Neuhard, Jan Mikael, afdelingsleder – Institut for biologisk Kemi B, Københavns Universitet – Undersøgelse af deoxythymidintriphosphats biosyntese i Salmonella typhimurium (videnskabelig medhjælp) (1204) 61.587 kr.

Nielsen, Bodil, lektor, dr. phil. – Gymnastikteoretisk Laboratorium, Københavns Universitet – Undersøgelse over vand- og saltbalancens indflydelse på temperaturreguleringen under muskelarbejde (apparatur) (1238) 21.361 kr.

Nielsen, E. Steemann, professor, dr. phil. – Ferskvandsbiologisk Laboratorium, Københavns Universitet – Undersøgelse af naturlige vandes kvalitet i søer, der modtager renset eller urenset spildevand (apparatur) (1048) 51.420 kr.

Nielsen, Erik T., amanuensis, dr. phil. – Undersøgelse af rytmisk aktivitet hos insekter (ikke-videnskabelig medhjælp) (1172) 32.804 kr.

Nielsen, Jørn Tønnes, amanuensis, cand. scient. – Genetisk Institut, Aarhus Universitet – Undersøgelse over rødmusens amylasegener (materialer, ikke-videnskabelig medhjælp samt transportudgifter) (104) 13.000 kr.

Nielsen, Lars Kamp, amanuensis – Ferskvandsbiologisk Laboratorium, Københavns Universitet – Undersøgelse af mikrobiel omsætning i søsedimenter (apparatur) (1241) 45.546 kr.

Noe-Nygaard, Arne, professor, dr. phil. – Mineralogisk Museum, Københavns Universitet – Røntgenfluorescensanalyser på nordatlantisk basaltmateriale (videnskabelig medhjælp) (1151) 10.690 kr.

Nord, Gwyneth M., lektor, dr. phil. – Kemisk Laboratorium I, Københavns Universitet – Undersøgelse af en række redoxprocesser (videnskabelig medhjælp) (1289) 66.108 kr.

Oddershede, Jens, kandidatstipendiat – Kemisk Institut, Aarhus Universitet – Studier i U.S.A. af beregningsmetoder inden for teoretisk kemi (rejseudgifter) (1015) 6.300 kr.

Olesen, Niels Østerby, kandidatinstruktor, cand. scient. – Geologisk Institut, Aarhus Universitet – Strukturpetrografiske undersøgelser i De skandinaviske Kaledonider (rejse- og opholdsudgifter) (1157) 7.315 kr.

Olsen, Hans J. Fogh, amanuensis, mag. scient. – Astronomisk Observatorium, Københavns Universitet – Udmåling af fotografiske stjerneoptagelser fra meridiankredsen i Brorfelde med GALAXY (1173) 6.570 kr.

Olsen, J. Staun, amanuensis – se amanuensis A. Johansen

Ottesen, Martin, professor, dr. phil. – Carlsberg Laboratoriet – Kemisk modificering af subtilisin Novo (videnskabelig medhjælp) (1223) 61.348 kr.

Parker, Vernon D., amanuensis og lektor, dr. Nils S. Moe – Kemisk Laboratorium II, Københavns Universitet – Elektrokemiske studier (apparatur) (1315) 30.433 kr.

Pedersen, Gert Kjærgård, amanuensis – Matematisk Institut, Aarhus Universitet – Undersøgelse af algebraer med funktionsteoretiske metoder (videnskabelig medhjælp) (1277) 26.709 kr.

Pedersen, Jørgen B., kandidatstipendiat – Kemisk Institut, Aarhus Universitet – Studierejse til U.S.A. i forbindelse med undersøgelse af teorier til beskrivelse af linieformer af ESR (rejseudgifter) (1304) 8.910 kr.

Pedersen, Laust Børsting, civilingeniør – Laboratoriet for fysisk Materiallære, Danmarks tekniske Højskole – Deltagelse i konference i U.S.A. om »Interatomic Potentials and Simulation of Lattice Defects« (rejseudgifter) (1118) 6.514 kr.

Pedersen, Steen, amanuensis – Institut for

Molekylær Biologi, Aarhus Universitet – Undersøgelse af »psi« faktorens specificitet i Cambridge (rejse- og opholdsudgifter) (1240) 5.584 kr.

Pedersen, Thorvald, amanuensis, lic. techn. – Kemisk Laboratorium V, H. C. Ørsted Institutet – Strukturbestemmelser af molekyler i gasfasen (apparatur, der skal tilhøre rådet) (1077) 838.232 kr.

Pedersen, Aage, afdelingsleder, civilingeniør – Fysisk Laboratorium II, Danmarks tekniske Højskole – Undersøgelser af elektriske udladninger i elektronegative luftarter (apparatur) (1130) 34.000 kr.

Petersen, Børge, docent, dr. phil. – Zoologisk Museum, Københavns Universitet – Udgivelse af 13 zoologiske afhandlinger (1035) 30.000 kr.

Platz, Ole, universitetsadjunkt – Kemisk Institut, Aarhus Universitet – 1 års ophold ved Harvard University i forbindelse med undersøgelse af det frie induktionsfald i dipolkoblede spinsystemer i NMR (delvis dækning af rejse- og opholdsudgifter) (1301) 20.478 kr.

Plesner, Paul, professor, dr. med. – Institut for Molekylær Biologi, Odense Universitet – Ophold i U.S.A. i forbindelse med etablering af fællesprojekt om protein og nukleinsyresyntesens mekanismer og regulering i eukaryote celler (delvis dækning af opholdsudgifter) (1321) 4.200 kr.

Prehn, Preben, lektor, lic. techn. og professor, dr. techn. Niels I. Meyer – Fysisk Laboratorium III, Danmarks tekniske Højskole – Udnyttelse af katodeforstøvningsteknik til fremstilling af elektroakustiske transducere (apparatur) (1274) 112.585 kr.

Rasmussen, Kjeld, amanuensis – se professor, dr. phil. Flemming Woldbye

Rassing, Jørgen, amanuensis, lektor – Kemisk Laboratorium III, H. C. Ørsted Institutet – Undersøgelse af ultrahurtige kemiske reaktioner ved hjælp af ultralydteknik (apparatur, der skal tilhøre rådet) (1040) 118.278 kr.

Reiz, Anders, professor, fil. dr. og professor, dr. phil. Bengt Strömgren – Astronomisk Observatorium, Københavns Universitet – Anskaffelse af et 1,5 m spejlteleskop til opstilling på ESO, Chile (95-1) 250.000 kr.
Dansk bidrag til det fællesnordiske »Astronomisk Tidsskrift« for 1971 5.800 kr.

Rubin, Inger, amanuensis – Biokemisk Institut A, Københavns Universitet – Kemikalier til syntese af tetradecapeptid, reninsubstrat, med fast syntese (1326) 20.093 kr.

Sarholt-Kristensen, L., amanuensis – Fysisk Laboratorium II, Københavns Universitet – Undersøgelser af vekselvirkninger mellem ladede ioner og stof (delvis dækning af løn til gæsteprofessor) (1176) 90.000 kr.

Saxov, Svend, professor – Laboratoriet for anvendt Geofysik, Geologisk Institut, Aarhus Universitet – Gravimetriske feltmålinger over granitiske bjergarter i Bohus län, Sverige, og Østfold fylke, Norge (opholds- og transportudgifter) (bevilget 25.000 kr. i finansåret 1972–73) (525) 25.000 kr.
Rejser i forbindelse med tilrettelæggelse af internationalt samarbejde om marinseismiske jordskorpestrukturundersøgelser mellem Island, Færøerne, Shetlandsøerne og Skotland (1175) 5.000 kr.

Schousboe, A., cand. scient. – Biokemisk Institut A, Københavns Universitet – 1 års studieophold i U.S.A. i forbindelse med undersøgelse af glutaminsyredecarboxylasens cellulære lokalisation i hjernen (rejse- og opholdsudgifter) (1189) 81.756 kr.

Sharma, P. Vallabh, lektor, dr. sc. nat. – Institut for almen Geologi, Københavns Universitet – Palæomagnetiske undersøgelser i Vestgrønland (videnskabelig medhjælp samt rejse- og opholdsudgifter) (1031) 103.659 kr.

Sick, Knud, afdelingsleder, dr. phil. – Genetisk Institut, Københavns Universitet – Biokemisk-genetiske undersøgelser over vingemutanter hos bananfluen (videnskabelig medhjælp) (1309) 58.136 kr.

Sortkjær, Ole H., cand. scient. – Plantefysiologisk Laboratorium, Københavns

Universitet – Undersøgelse af honningsvampen, Armillaria mellea's rhizomorfdannelse (frigørelse for andet arbejde) (1012) 57.850 kr.

Spärk, J. V., lektor, dr. phil. – Statens Seruminstitut – Undersøgelse af vævstypers hyppighed i forskellige sluttede befolkningsgrupper (videnskabelig medhjælp og rejseudgifter) (1120) 125.000 kr.

Steenstrup, S., amanuensis – se amanuensis A. Johansen

Sten-Knudsen, Ove, professor, dr. med. – Institut for Biofysik, Københavns Universitet – Undersøgelse af cephalopoder i Italien (rejse- og opholdsudgifter + forsøgsdyr) (1137) 14.925 kr.

Stetkær, Henrik, amanuensis, mag. scient. – Matematisk Institut, Aarhus Universitet – Deltagelse i konference i U.S.A. vedrørende undersøgelser af hypoelliptiske operatorer (delvis dækning af rejse- og opholdsudgifter) (1111) 8.722 kr.

Strömgren, Bengt, professor, dr. phil. – se professor, fil. dr. Anders Reiz for udvalget for konstruktion af 1,5 m spejlkikkerten – Supplerende udstyr til spejlkikkerten (1247) 300.000 kr.

Svensmark, Ole, afdelingsleder, dr. phil. – Biokemisk Institut C, Københavns Universitet – Undersøgelser af molekulære og enzymatiske egenskaber af carboxylesteraser fra human hjerne (apparatur og ikke-videnskabelig medhjælp) (1161) 74.915 kr.

Særmark, Knud H., professor, dr. phil. – Fysisk Laboratorium I, Danmarks tekniske Højskole – Rejse- og opholdsudgifter ved udenlandsk forskers ophold ved Fysisk Laboratorium I i 6 måneder (617) 27.076 kr.
Undersøgelse af vekselvirkning mellem supraledende tunnel-dioder og mikrobølgefelter (apparatur, der skal tilhøre rådet) (780) 154.688 kr.

Sørensen, Georg Ole, lektor, cand. polyt. – Kemisk Laboratorium V, H. C. Ørsted Institutet – Studierejse med det formål at studere mikrobølgespektroskopi (rejseudgifter) (785) 1.300 kr.

Sørensen, Ingrid, amanuensis – se amanuensis Tove Hatting

Thamdrup, Kjeld, amanuensis, mag. scient. – Geologisk Institut, Aarhus Universitet – Geologisk kortlægning af de Ydre Hebrider med henblik på korrellation til Sydvestgrønland (rejse- og opholdsudgifter samt materialer m.v.) (bevilget 8.638 kr. i finansåret 1972–73 (1058) 4.888 kr.

Thamsborg, S. E. Milan, afdelingschef, mag. scient. – Søkortarkivet – Undersøgelser af Limfjordens hydrografi (løn, transport- og opholdsudgifter samt materiel) (1112) 20.000 kr.

Topografiske og hydrografiske undersøgelser i Nares Stræde (løn, rejse- og opholdsudgifter samt diverse udgifter) (1113) 46.044 kr.
Meteo-oceanologiske undersøgelser i Baffin Bugt (rejseudgifter og vikarbetaling) (1292) 8.250 kr.

Theakstone, W. H., amanuensis – Geografisk Institut, Aarhus Universitet – Glaciologiske undersøgelser i Norge (udstyr samt rejse- og opholdsudgifter) (1053) 26.455 kr.

Thirup, G., lektor, dr. techn. – se lektor J. Danielsen

Thulstrup, Erik Waaben, universitetsadjunkt – Kemisk Institut, Aarhus Universitet – Studierejse til U.S.A. i forbindelse m. undersøgelse af molekylers elektronstruktur (rejseudgifter) (1202) 13.500 kr.

Torssell, Kurt, professor, fil. dr. – Kemisk Institut, Aarhus Universitet – Deltagelse i symposium i U.S.A. om fri-radikal mekanismer og generelle syntesemetoder (delvis dækning af rejse- og opholdsudgifter) (1114) 2.969 kr.

Troels-Smith, J., overinspektør, dr. phil. – Nationalmuseet – Udarbejdelse af en dendrokronologisk normalkurve for Sønderjylland (videnskabelig og ikke-videnskabelig medhjælp samt prøveudtagningsbor) (bevilget 68.000 kr. i finansåret 1972–73) (574) 68.000 kr.

Trumpy, Georg, professor, dr. phil. – Laboratoriet for teknisk Fysik II, Danmarks tekniske Højskole – Undersøgelse af positroners levetider i stoffer indeholdende defekter dannet under kontrollerede forhold (apparatur, der skal tilhøre rådet) (1037) 246.900 kr.

Tuxen, S. L., afdelingsleder, dr. phil. – Zoologisk Museum, Københavns Universitet – Deltagelse i 2 måneders ekspedition i Amazon-området (rejse- og materialeudgifter) (526) 8.057 kr.

Watson, K. J., amanuensis – Kemisk Laboratorium IV, Københavns Universitet – Udarbejdelse af edb-programmer til bearbejdning af røntgenkrystallografiske data (videnskabelig medhjælp) (683) 64.000 kr.

Weismann, Carl, bioakustiker – Deltagelse i bioakustikerkongres i Skotland (rejse- og opholdsudgifter) (1267) 2.000 kr.

Westergaard, Mogens, professor, dr. phil. – Carlsberg Laboratoriet – og professor, fil. dr. Diter von Wettstein – Genetisk Institut, Københavns Universitet – Undersøgelse af det synaptinemale kompleks hos Zea majs (videnskabelig medhjælp) (1302) 30.000 kr.

Westergaard, Ole, forskningsstipendiat, mag. scient. – Biokemisk Institut B, Københavns Universitet – Studierejse til Stockholm i forbindelse med undersøgelse af mitochondriefunktionen i Tetrahymena celler efter DNA-beskadigelse (rejse- og opholdsudgifter) (1046) 2.208 kr.

Wettstein, Diter von, professor, fil. dr. – Genetisk Institut, Københavns Universitet – Studieophold i 1 år for udenlandsk forsker i forbindelse med forskningsarbejder over den genetiske kontrol af β-diketon biosyntesen hos byg (791) 60.000 kr.

Dyrkning af plantemateriale ved meiosestudier (ikke-videnskabelig medhjælp og plantemateriale) (1026) 109.622 kr.

Undersøgelse af den genetiske kontrol af langkædede lipiders biosyntese i byg (videnskabelig og ikke-videnskabelig medhjælp) (1060) 90.355 kr.

Undersøgelse af struktur og funktion af protoklorofylholokrom (videnskabelig og ikke-videnskabelig medhjælp) (1062) 105.640 kr.

Se professor, dr. phil. Mogens Westergaard

Wingstrand, Karl G., professor, fil. dr. – Institut for sammenlignende Anatomi, Københavns Universitet – Afhentning af lungefisk i Schweiz (videnskabelig medhjælps rejseudgifter) (1279) 1.386 kr.

Wium-Andersen, Søren, amanuensis – Ferskvandsbiologisk Laboratorium, Københavns Universitet – Undersøgelse af Isoetes økologi og anatomi med særlig hensyntagen til CO_2 optagelsen (apparatur) (1195) 19.042 kr.

Woldbye, Flemming, professor, dr. phil. og amanuensis Kjeld Rasmussen – Kemisk Laboratorium A, Danmarks tekniske Højskole – Beregning af konsistent molekylært kraftfelt for koordinationsforbindelser (videnskabelig medhjælp) (1314) 60.962 kr.

Wolff, Torben, afdelingsleder, dr. phil. – Zoologisk Museum, Københavns Universitet – Trykning af: »The Natural History of Rennell Island, British Solomon Islands« vol. 6 (delvis dækning) (1097) 22.000 kr.

Zeuthen, Erik, professor, dr. phil. – Carlsberg Fondets biologiske Institut – Forsøg på induktion af synkrone celledelinger i kulturer af L-celler (videnskabelig medhjælp) (1166) 38.019 kr.

Yde, Peter Bruun, amanuensisvikar, cand. scient. – Kemisk Institut, Aarhus Universitet – Studierejse i forbindelse med ab initio beregninger af molekylære potentialfunktioner (rejse- og forsendelsesudgifter) (1135) 11.336 kr.

Ødum, Søren, dendrolog, cand. mag. – se amanuensis, forstkandidat Lars Feilberg

Projekter:

The European Science Exchange Programme (521/2) 91.000 kr.

Nordisk Publiceringsnævn for Naturvidenskab (531/1) 160.680 kr.

AFSNIT III

Beretning om Statens lægevidenskabelige Forskningsråds (SLF) virksomhed 1. april 1971 - 31. marts 1972

Statens lægevidenskabelige Forskningsråd har i 3. beretningsperiode holdt 12 møder, ca. halvdelen som heldagsmøder. Rådets sammensætning fremgår af bilag III, 1.

Som det vil fremgå af de oversigter, der vises senere i denne beretning, har rådets aktivitet i beretningsperioden været den hidtil største. Dette skyldes ikke kun en forøgelse af rådets bevillingsramme. Den rådgivende og initiativtagende virksomhed har krævet en hurtigt stigende ekstra arbejdsindsats af såvel rådets medlemmer som af sekretariatet. I løbet af blot ganske få år yderligere ville en sådan udvikling medføre, at rådet ville være uden reel mulighed for rådgivning og koordination af forskningsindsatsen. Som nævnt i forrige årsberetning har rådet derfor indført en systematisk klassifikation af ansøgningerne, således at man bliver i stand til at følge udviklingstendenserne i den af rådet støttede forskningsaktivitet.

Bilag III, 2 er en 5 års oversigt over ansøgninger og bevillinger i perioden 1. april 1967 – 31. marts 1972. Denne oversigt giver anledning til enkelte bemærkninger. Tabel 1 viser, at godt halvdelen af de ansøgte totalbeløb er bevilget. En undtagelse herfra er finansåret 1969-70, hvor en usædvanligt lav bevillingsprocent formentlig må sættes i relation til de meget store forhåbninger, der knyttede sig til overgangen fra Statens almindelige Videnskabsfond til oprettelsen af forskningsråd. Trods en fordobling af de til rådighed stående midler i forhold til det foregående år må det således antages, at der har været et ophobet, latent behov for direkte, projektorienteret støtte. Tabel 2 viser dels ansøgte beløb og dels antal ansøgninger inden for de forskellige fagkategorier. Selv om disse tal har betydelig interesse, må enkelthederne i tabellen tages med forbehold, idet materialets lidenhed ikke gør det rimeligt at lægge vægt på endog ret store udsving i bevillingsprocent mellem de enkelte år inden for den enkelte faggruppe. Inden for visse fagområder vil desuden bevilling af eller afslag på en ansøgning om stort apparatur som f. eks. elektronmikroskoper kunne påvirke tallene betydeligt.

Tabel 3 viser den »geografiske« fordeling af bevillingerne i den omtalte 5 års periode. Man vil se, at bevillingsprocenterne taget under ét ikke varierer systematisk mellem de forskellige grupper af institutioner.

Fig. 1 opsummerer i overskuelig form bevillingerne set i forhold til de ansøgte beløb i den omhandlede 5 års periode. Det ovenfor omtalte meget store ansøgte beløb i finansåret 1969-70 viser sig her at blive efterfulgt af en relativt ringe ansøgningsmængde i det påfølgende finansår. Disse udsving synes at have stabiliseret sig i den foreliggende beretningsperiode.

Fig. 2 synes at vise to tendenser: En nogenlunde jævn nedgang i den procentvise andel af bevillingerne for histologi, anatomi, patologisk anatomi og eksperimentel cancerforskning. Denne nedgang er stort set kompenseret ved en tilsvarende øgning i gruppen biokemi, biofysik, fysiologi og gruppen mikrobiologi, serologi og immunologi. Der må heri ses en klar tendens til, at de klassiske, til dels deskriptive discipliner i den første del af 5 års perioden fik opfyldt et betydeligt behov for »tungt« apparatur i form af elektronmikroskoper m. v. Desuden er der en stigende erkendelse af, at en del, også praktiske, problemer kun kan løses ved en øget grundvidenskabelig indsats inden for de mere »teoretiske« discipliner.

Fig. 3 viser den store dominans af bevilgede midler til Københavnsområdet. Dette er dog ikke overraskende, da en stor del af landets befolkning og lægevidenskabelige forskningsinstitutioner er koncentreret netop i dette område. Som det vil fremgå af det ovenfor nævnte materiale, er der dog ikke sket nogen bevillingsmæssig favorisering af dette område.

På opfordring fra Statens lægevidenskabelige Forskningsråd har Forskningssekretariatet, ud fra Forskningens Fællesudvalgs kortlægning af den samlede danske forskningsindsats i 1970, udarbejdet en redegørelse for den lægevidenskabelige forsknings økonomiske og mandskabsmæssige placering i den samlede danske forskningsindsats. Denne opgørelse og de dertil hørende kommentarer, som bringes nedenfor, er af speciel interesse i relation til SLF's egen statistik, idet der fra FFU's side har været anvendt de samme klassifikationskriterier som i SLF's statistik.

Oversigt over den samlede lægevidenskabelige forskning i Danmark på basis af de oplysninger, der er blevet indhentet i forbindelse med den af Forskningens Fællesudvalg gennemførte kortlægning af den samlede danske forskningsaktivitet i 1970.

Kortlægningen følger ligesom den forrige kortlægning af forskningsaktiviteten i 1967 de af OECD anbefalede retningslinjer for forskningsstatistik og er gennemført i form af en spørgeskemaundersøgelse.

Der er anvendt tre forskellige spørgeskemaer, idet erhvervsvirksomheder med forskning har modtaget et særligt skema, der er blevet bearbejdet af Danmarks teknisk-videnskabelige Forskningsråd. Institutter i de øvrige sektorer, d. v. s. institutter ved universiteter og højere læreanstalter samt offentlige og private institutter, har modtaget to forskellige sæt spørgeskemaer, idet større institutter har modtaget et omfattende spørgemateriale, bestående af fem skemaer, medens mindre institutter alene har modtaget et stærkt forenklet spørgeskema. Dette materiale er bearbejdet i Forskningssekretariatet i samarbejde med Danmarks Statistik.

Visse elementer af usikkerhed er uundgåelige ved en statistik af denne art, hvori der indgår talrige og vanskelige skøn. Dette gælder i særlig grad fordelingen af udgifter og tid mellem forskning og tilknyttede aktiviteter og efter forskningens art samt fordelingen af generalomkostningerne, der i betydeligt omfang har måttet baseres på henholdsvis skøn og mere eller mindre usikre fordelingsregnskaber. For de mindre institutter gælder endvidere, at forskningsudgifterne er skønnet på basis af oplysningerne om disse enheders anvendte tid til forskning, medens opgørelsen for mindre erhvervsvirksomheder er baseret på en stikprøve.

Forskningsudgifter og -personale m. v. er blevet fordelt på sektorer, forskningsfelter m. v., idet hver tællingsenhed er blevet klassificeret efter sit sektortilhørsforhold og forskningsfelt. Som tællingsenhed er anvendt de enkelte institutter, laboratorier, kontorer og afdelinger, som må formodes at udgøre en forskningsmæssig enhed.

Hovedresultaterne af kortlægningen er offentliggjort i publikationen Forskningsstatistik 1970, hvori der desuden er redegjort yderligere for de anvendte metoder, definitioner, inddelinger m. v., og hvori der er foretaget sammenligninger mellem de enkelte forskningsfelter indbyrdes.

Tabel 1 viser, hvorledes forskningsudgifter, forskningspersonale og årsværk forskning er fordelt på forskningsfelter, idet det dog ikke på grundlag af de indhentede oplysninger har været muligt at fordele personale og årsværk forskning i erhvervslivet efter forskningsfelt. For de øvrige sektorer er en sådan fordeling derimod gennemført, idet de enkelte institutter er henført til det forskningsfelt, inden for hvilket dets hovedaktivitet falder.

Udgifterne til lægevidenskabelig forskning er således opgjort til 151,2 mill. kr. i disse institutter, hvortil kommer 6,1 mill. kr., der er anvendt i erhvervslivet til lægevidenskabelig forskning. Disse i alt 157,3 mill. kr. svarer til 13,3 % af de samlede forskningsudgifter.

Tabel 1. Forskningsudgifter, forskningspersonale og årsværk forskning fordelt på forskningsfelter

Forskningsfelt	Forskningsudgifter		Forskningspersonale		Årsværk forskning	
	Mill. kr.	Pct.		Pct.		Pct.
Naturvidenskab	190,5	28	3.345	23	1.713	25
Teknologi	97,6	15	2.024	14	853	12
Lægevidenskab	151,2	23	3.354	23	1.566	23
Jordbrugs- og vet. videnskab	122,3	18	2.405	17	1.403	20
Samfundsvidenskab	47,9	7	1.596	11	523	8
Humanistisk vidensk.	63,6	9	1.672	12	787	12
I alt	673,1	100 57	14.452	100 65	6.845	100 55
Erhvervslivet	512,1	43	7.922	35	5.523	45
Total	1.185,2	100	22.378	100	12.363	100

Bortses fra erhvervslivets forskning er 23 % af det samlede forskningspersonale beskæftiget med lægevidenskabelig forskning. Dette personale udfører ligeledes 23 % af det samlede antal årsværk forskning.

I kortlægningen omfatter lægevidenskab bl. a. områder som medicin, odontologi, farmakologi samt mere specielle områder som arbejdshygiejne, levnedsmiddelkontrol og retsmedicin.

Forskningsudgifter

Tabel 2 viser, hvorledes de samlede udgifter til lægevidenskabelig forskning er fordelt på sektorer, og desuden hvor meget der heraf bliver finansieret gennem direkte finanslovbevillinger og gennem støtte fra statslige fonde og forskningsråd.

I institutter ved højere læreanstalter er udgifterne opgjort til 62,9 mill. kr. eller 40 % af samtlige udgifter til lægevidenskabelig forskning. Disse udgifter er i overvejende grad finansieret gennem direkte finanslovbevillinger.

I offentlige institutter, der som de vigtigste omfatter Rigshospitalet, Statens Seruminstitut, en lang række lokale hospitaler m. v., er forskningsudgifterne opgjort til 81,7 mill. kr. eller godt halvdelen af alle udgifter til denne type forskning. I modsætning til forskningen i institutter ved højere læreanstalter er kun 83,2 % af udgifterne finansieret gennem direkte finanslovbevillinger. Årsagen hertil er, at udgifterne ved de lokale hospitaler i vid udstrækning bliver dækket gennem kommunale midler.

Tabel 2. Udgifter til lægevidenskabelig forskning fordelt på sektorer

Sektor	Forskningsudgifter		Heraf finansieret gennem direkte finanslovbevillinger	Finansieret gennem statslige fonde og forskningsråd
	Mill. kr.	Pct.	Pct.	Pct.
Højere læreanstalter	62,9	40	92,1	5,5
Offentlige institutter	81,7	52	83,2	5,7
Private institutter	6,6	4	28,8	5,0
I alt	151,2	96	84,5	5,6
Erhvervslivet	6,1	4	...	...
Total	157,3	100		

I private institutter med denne type forskning er forskningsudgifterne opgjort til 6,6 mill. kr. eller 4 %. Det drejer sig hovedsageligt om udgifter i forbindelse med laboratorier, der drives af sygdomsbekæmpende foreninger samt enkelte selvejende institutioner.

Erhvervslivets lægevidenskabelige forskning, der beløber sig til 6,1 mill. kr., foregår inden for en række forskellige brancher, hvilket der vil blive nærmere redegjort for nedenfor.

Tabel 3 viser, hvorledes de samlede udgifter til lægevidenskabelig forskning inden for forskellige sektorer er fordelt på udgiftsarter. Heri indgår dog ikke erhvervslivets udgifter til lægevidenskabelig forskning.

Knapt 60 % af de samlede forskningsudgifter er blevet anvendt til løn-

Tabel 3. Udgifter til lægevidenskabelig forskning fordelt efter udgiftsart og sektor

Udgiftsart \ Sektor	Højere læreanstalter		Offentlige institutter		Private institutter		I alt	
	Mill. kr.	Pct.	Mill. kr.	Pct.	Mill. kr.	Pct.	Mill. kr.	Pct.
Løn til videnskabeligt personale	21,9	35	30,8	38	2,6	40	55,3	36
Løn til andet personale	13,6	21	18,2	22	1,5	23	33,3	22
Driftsudg. i øvrigt	20,1	32	21,4	26	1,9	29	43,4	29
Apparaturkøb	6,8	11	7,4	9	0,5	7	14,7	10
Anlægsudgifter	0,5	1	3,9	5	0,1	1	4,5	3
I alt	62,9	100	81,7	100	6,6	100	151,2	100

ninger, medens øvrige driftsudgifter, der omfatter udgifter til indkøb af materialer og driftsmidler samt udgifter til rengøring og vedligeholdelse, har beløbet sig til lidt mindre end 30 %, idet dog andelen for institutter ved højere læreanstalter har været lidt større og for offentlige institutter lidt mindre.

Apparaturkøb har beløbet sig til 10 % af samtlige forskningsudgifter, medens anlægsudgifterne, der alt i alt har udgjort 3 %, har været betydeligt større for offentlige institutter end for institutter ved højere læreanstalter. Dette afspejler bl. a. udgifterne i forbindelse med udbygningen af Statens Seruminstitut.

Tabel 4 viser, hvorledes erhvervslivets udgifter til lægevidenskabelig forskning er fordelt på brancher.

Tabel 4. Udgifter til lægevidenskabelig forskning i erhvervslivets enkelte brancher

	Forskningsudgifter i alt		Heraf udgifter til lægevidenskabelig forskning	
	1000 kr.	Pct.	1000 kr.	Pct.
Erhvervslivets samlede forskningsudgifter	572.174	100	6.127	100
Brancher med lægevidenskabelig forskning	313.850	62	6.127	100
Instrumentfremstilling	33.927	7	350	6
Kemisk industri	85.811	17	3.000	49
Medicinalindustri	37.855	7	1.540	25
Maskiner	96.157	19	177	3
Jern og metaller/Jern- og metalvarer	11.971	2	50	1
Nærings-, nydelsesmiddel- og tobaksindustri..	33.792	7	10	0
Teknisk rådgivende virksomhed	14.337	3	1.000	16

Medicinalindustrien har forskningsudgifter på i alt knapt 38 mill. kr. Dette beløb samt en formentlig væsentlig del af forskningsudgifterne på ca. 86 mill. kr. i den kemiske industri medgår til forskning i forbindelse med lægemiddelfremstilling. Kun en mindre del af forskningsudgifterne i disse to industrigrene – nemlig ca. 4,5 mill. kr. – anvendes til egentlig lægevidenskabelig forskning, medens resten medgår til forskning af overvejende teknologisk karakter.

Kun forskning, der er forbundet med afprøvning af lægemidler, undersøgelse af deres bivirkninger m. v., er betragtet som lægevidenskabelig forskning. Derimod er udvikling af metoder til fremstilling af nye midler og udviklingen af disse betragtet som teknologisk forskning.

Det skal endvidere bemærkes, at der i en række tilfælde foregår et nært samarbejde mellem industrien og hospitalsafdelinger og universitetsinstitutter, således at den egentlige lægevidenskabelige forskning i forbindelse med nye lægemidler ligger i disse institutter og er medregnet i de forskningsudgifter, der er opgjort for disse.

Forskningens arbejdskraft

I tabel 5 har man vist, hvorledes det samlede antal forsknings årsværk i institutter med lægevidenskabelig forskning er fordelt på videnskabeligt uddannet personale og hjælpepersonale inden for hver sektor, idet sådanne oplysninger dog ikke findes meddelt for erhvervslivet.

Tabel 5. Forskningspersonalet fordelt efter sektor og stillingskategori. Årsværk forskning

Sektor	Højere læreanstalter		Offentlige institutter		Private institutter		I alt	
Personalekategori		Pct.		Pct.		Pct.		Pct.
Videnskabeligt uddannet personale	285	42	398	51	33	34	716	46
Hjælpepersonale	402	58	383	49	65	66	850	54
I alt	687	100	781	100	98	100	1566	100

Det videnskabeligt uddannede personales årsværk forskning udgør knap halvdelen af det samlede antal årsværk forskning og udgør en noget mindre andel i institutter ved højere læreanstalter end i offentlige institutter. I private institutter udfører det videnskabeligt uddannede personale ca. ⅓ af det samlede antal årsværk forskning.

For de større enheder (enheder, der har modtaget det omfattende spørgemateriale) kan personalet fordeles på flere kategorier. Denne fordeling er vist i tabel 6.

Årsværk forskning i disse institutter udgør ca. 75 % af samtlige opgjorte årsværk forskning, idet denne andel dog er noget højere for institutter ved højere læreanstalter end for offentlige institutter. Årsagen hertil er, at der er en særlig stor andel af mindre institutter i den offentlige sektor, hvor mange hospitalsafdelingers forskning kun har et yderst begrænset omfang.

I institutter ved højere læreanstalter og i offentlige institutter udgør årsværk forskning udført af videnskabeligt uddannet personale knap 40 % af det samlede antal årsværk i disse institutter, medens andelen er noget mindre i private institutter.

Tabel 6. Årsværk forskning i større institutter med lægevidenskabelig forskning fordelt efter stillingskategori og sektor

Sektor / Stillingskategori	Højere læreanstalter	Pct.	Offentlige institutter	Pct.	Private institutter	Pct.	I alt	Pct.
Videnskabeligt uddannet personale	221	37	188	39	19	25	428	37
Teknikumingeniører	5	1	2	0	–	–	7	1
Teknikere	260	44	217	46	38	49	515	45
Arbejdere	39	7	8	2	7	9	54	5
Kontorpersonale	45	8	36	8	10	13	91	8
Andet hjælpepersonale	17	3	25	5	3	4	45	4
I alt	587	100	476	100	77	100	1140	100

Teknikergruppen udfører 45-50 % af samtlige årsværk forskning inden for de enkelte sektorer. Den omfatter hovedsageligt laboranter og i mindre grad formentlig også sygeplejepersonale.

Forskningens art

Hvert af de større institutter har meddelt oplysninger om, hvorledes deres forskningsaktivitet har været fordelt på grundforskning, anvendt forskning og udviklingsarbejde. På grundlag af disse oplysninger er de samlede driftsudgifter til forskning fordelt efter forskningens art. Figur 1 viser, hvorledes de samlede forskningsudgifter inden for hvert forskningsfelt er fordelt på de tre forskningsarter. Erhvervslivets forskning er ikke medregnet heri.

Det fremgår heraf, at den naturvidenskabelige forskning i overvejende grad er grundforskningsorienteret, medens den teknologiske og den jordbrugs- og veterinærvidenskabelige forskning i helt overvejende grad er orienteret mod målrettet forskning. Den lægevidenskabelige forskning udviser et meget stort element af grundforskning. Opgørelsen har dog vist, at der blandt de lægevidenskabelige institutter findes en betydelig forskel på forskningsaktivitetens fordeling i institutter ved højere læreansalter og i offentlige institutter, idet grundforskningsandelen er væsentligt større i de første end i de sidstnævnte, hvilket vil fremgå af figur 2 nedenfor.

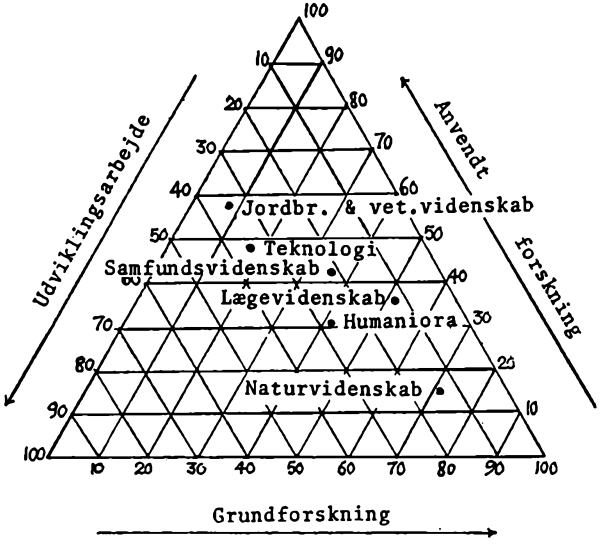

Figur 1. Fordeling af driftsudgifter til forskning efter forskningens art inden for hvert forskningsfelt.

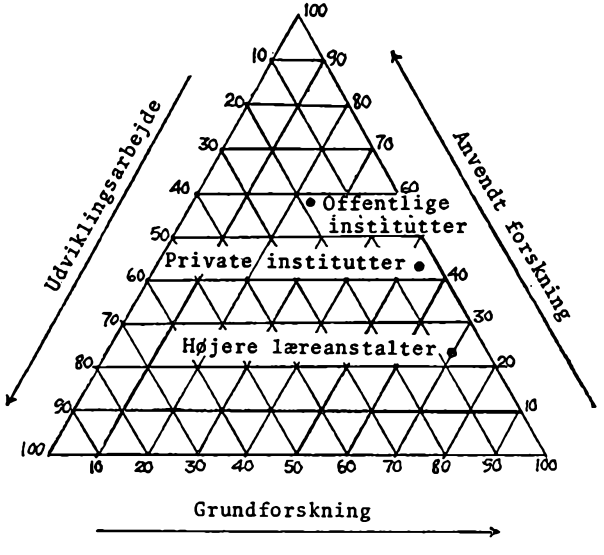

Figur 2. Driftsudgifter til lægevidenskabelig forskning inden for de enkelte sektorer fordelt efter forskningens art.

SLF's bevilling til forskning sammenholdt med de samlede udgifter til lægevidenskabelig forskning

I 1970 bevilgede SLF i alt 8,4 mill. kr. til støtte for den lægevidenskabelige forskning. De samlede forskningsudgifter er som anført i de foregående afsnit opgjort til 151,2 mill. kr., når der bortses fra erhvervslivets udgifter til lægevidenskabelig forskning, d. v. s. at forskningsrådet har finansieret knap 6% af samtlige udgifter hertil i institutter ved højere læreanstalter samt i offentlige og private institutter. Tabel 7 viser, hvorledes de samlede forskningsudgifter og rådsbevillingerne har været fordelt i henhold til fagområder. Denne fordeling, der er baseret på en fagkode, udarbejdet af SLF, er gennemført ved en kodning af hhv. tællingsenheder i forskningsstatistikken og rådets bevillinger. Da grundlaget for kodningen af bevillingerne primært har været arbejdsstedets forskningsaktivitet, er de to opgørelser fuldtud sammenlignelige, idet dog de samlede forskningsudgifter i gruppen »i øvrigt« ikke kan sammenlignes med rådsbevillingerne i samme gruppe, idet rådets bevillinger omfatter bevillingerne til publikationsstøtte, rejser m. v. medens der til brug for opgørelsen af de samlede forskningsudgifter til denne gruppe er henført institutter, hvis aktivitet ikke har kunnet indpasses i de øvrige fagområder. Det

Tabel 7. Udgifter og rådsbevillinger til lægevidenskabelig forskning fordelt efter SLF's fagkode 1970

Fagdisciplin	Forskningsudgifter i alt		Rådsbevillinger		Rådsandel
	1.000 kr.	Pct.	1.000 kr.	Pct.	Pct.
01 Histologi, anatomi, patologisk anatomi, eksp. cancerforskning	13.510	8,9	562	6,7	4
02 Biokemi, biofysik, fysiologi	15.761	10,4	841	10,0	5
03 Mikrobiologi, serologi, immunologi	24.248	16,0	1.016	13,3	4
04 Genetik	2.086	1,4	50	0,6	2
05 Klinisk fysiologi, klinisk kemi	21.266	14,1	489	5,8	2
06 Farmaci, farmakologi	6.207	4,1	251	3,0	4
07 Medicin, eksperimentel og klinisk	24.658	16,3	2.606	39,9	11
08 Kirurgi, eksperimentel og klinisk	17.450	11,6	1.181	14,0	7
09 Psykiatri, psykologi, oligofreniforskning	8.166	5,4	380	4,5	5
10 Samfundsmedicin, præventiv medicin	5.700	3,8	180	2,1	3
11 Odontologi	11.696	7,7	683	8,1	6
12 I øvrigt	455	0,3	169	2,0	...
I alt	151.203	100,0	8.408	100,0	6

drejer sig bl. a. om Medicinsk-historisk Museum og en serviceafdeling på Rigshospitalet.

På enkelte punkter afviger fordelingen af rådenes bevillinger ganske betydeligt fra fordelingen af de samlede forskningsudgifter. Dette gælder bl. a. området eksperimentel og klinisk medicin, hvortil ca. 16 % af samtlige forskningsudgifter anvendes, medens ca. 40 % af rådets bevillinger er anvendt inden for dette område.

Ud fra tallene fra forskningsoversigten for 1970 vil det ses, at kun en ret lille del, omkring 6 % af den samlede lægevidenskabelige forskning, finansieres via SLF. Det kunne således a priori synes, som om SLF måtte være uden enhver reel mulighed for at øve en forskningspolitisk indflydelse på valg af emner og fagområder. Dette er dog ikke tilfældet. Landets højere læreanstalter og offentlige lægevidenskabelige institutioner er nu inde i en kraftigt markeret udvikling, der går i retning af stagnerende eller nedskårne bevillinger til trods for øget pres på undervisnings- og rutinearbejdssektoren. Dette vil uundgåeligt, såvel hvad angår økonomiske som personelle ressourcer, medføre en meget stærk nedgang i den samlede forskningsaktivitet. Disse politisk betingede nedgange vil ramme samtlige forskningsområder, uanset disses kvalitet og umiddelbare eller langsigtede ønskelighed for samfundet. Gennem projektbevillinger, som i sig selv er relativt små i forhold til f. eks. løn- og huslejeudgifter, vil SLF kunne starte nye projekter eller vedligeholde igangværende projekter på trods af de omtalte vanskelige økonomiske og arbejdsmæssige vilkår. SLF har dog i denne henseende ikke været ganske frit stillet. Oprettelse eller nybesættelse af professorater m. v. er sket ved bl. a. de højere læreanstalter, uden at disse, som det tidligere har været tilfældet, har afset midler til etablering af nye forskergrupper. I sådanne situationer har SLF følt det som en pligt at yde et vist, men i mange tilfælde langtfra tilstrækkeligt tilskud til etablering for at undgå kostbart spild af personelle ressourcer. På dette sted bør det kraftigt fremhæves, at den politiske styring af forskningen er uden tilstrækkelig konsekvens, idet som nævnt i tidligere beretninger, faldet i de reelle forskningsmidler ved institutionerne langtfra er kompenseret af stigningen i midler til forskningsrådet.

Det har været nævnt i forrige beretning, at udvikling af faget klinisk farmakologi måtte anses for at være specielt presserende i betragtning af de store summer, samfundet årligt anvender til medicin. Trods stor velvilje hos såvel FFU, der havde sagen til udtalelse, som hos de ministerielle instanser, der skulle godkende planerne, viste det sig overordentlig vanskeligt hurtigt at få gennemført oprettelsen af et midlertidigt professorat under SLF i klinisk farmakologi. Ved beretningsperiodens udløb synes disse vanskeligheder imidler-

tid overstået, og selve etableringen af et professorat under forskningsrådet, besat med dr. med. Eigill Hvidberg, er nu ved at ske i samarbejde med Københavns Universitets farmakologiske Institut og Rigshospitalet. De ekstra udgifter ved denne forsøgsenhed vil i alt væsentligt blive afholdt af SLF.

På lignende måde har SLF forsøgt at fremme klinisk teratologisk forskning. I denne sag har der været ført en række forhandlinger med bl. a. Rigshospitalets direktion og lægeråd, men den endelige udformning af betingelserne for gennemførelsen af dette initiativ er ikke ganske afklaret.

SLF har i flere år støttet Medicoteknikudvalget under Akademiet for de tekniske Videnskaber og de lægevidenskabelige forskningskomiteer. Siden Medicoteknikudvalgets oprettelse i februar 1966 har udvalget løst en række opgaver af konkret, projektmæssig natur. Medicoteknikudvalgets arbejde har over en årrække langsomt ændret karakter, således at udvalget og det dertil hørende sekretariat har fungeret som en slags »forening til fremme af medicoteknisk udviklingsarbejde«. I en økonomisk vanskelig situation fandt SLF det betænkeligt at bidrage med relativt store beløb til opretholdelsen af et sekretariat til dette formål. Ved et fællesmøde mellem Danmarks teknisk-videnskabelige Forskningsråd og SLF i september 1971 redegjorde formanden for Medicoteknikudvalget, professor, dr. med. A. Tybjærg Hansen, for udvalgets fortsatte virke. Det fremgik klart, at Medicoteknikudvalget sigtede mod at iværksætte systemer til instrumenterede, præventive helbredsundersøgelser. Der lå ikke heri umiddelbare, konkrete forskningsopgaver, men derimod opgaver af stor praktisk vigtighed. Under disse ændrede betingelser mente hverken DTVF eller SLF at kunne fortsætte støtten til udvalgets arbejde. Det blev dog fremhævet, at begge disse forskningsråd i høj grad var villige til at støtte medicoteknisk forskning på grundlag af kvalificerede ansøgninger.

Rådets bevillingspolitik

Som i tidligere beretningsperioder er støtten til forskningen væsentligst foregået som bevilling efter ansøgning. Rådet har fastholdt den praksis at samle bevillingerne om to årlige hoveduddelinger (april/maj og oktober/november) med ansøgningsfrister henholdsvis 15. februar og 15. august. Denne fremgangsmåde er ikke valgt af administrative grunde, idet sekretariatets arbejde ville kunne foregå mere flydende, hvis ansøgninger kunne modtages hele året. Under de foreliggende betingelser, hvor midlerne ikke er tilstrækkelige til at tilgodese alle kvalificerede ansøgninger, anser rådet det imidlertid for vigtigt, at mange projekter bedømmes samtidigt for herved at give mulighed for at foretage sammenligning af deres værdi. Det er indlysende, at nogle ansøgninger kan have hastekarakter, og i sådanne tilfælde behandles de

uden for de angivne terminer; men rådet lægger vægt på, at der i sådanne tilfælde fremlægges dokumentation for, at igangværende arbejder hæmmes væsentligt, hvis der skal ventes på afgørelse ved en kommende uddelingstermin.

Forretningsgangen for en ansøgning er følgende: Ved ankomsten til Forskningssekretariatet registreres ansøgningen og forsynes med et sagsnummer. Herefter forelægges den for et af rådet etableret forretningsudvalg, som udpeger to af rådets nærmest sagkyndige medlemmer som forbehandlere af sagen. Disse forbehandlere kan evt. søge sagen yderligere oplyst (hvilket dog normalt sker ved beslutning på et rådsmøde). Ved den endelige sagsbehandling i rådets plenum forelægger begge forbehandlere deres opfattelse af ansøgningen. Erfaringen har vist, at rådets medlemmer gennemarbejder samtlige foreliggende sager. Rådets endelige beslutning er derfor langtfra nødvendigvis identisk med forbehandlernes indstilling. Forretningsudvalget kan i enkelte tilfælde afgøre hastende sager af mindre rækkevidde, og sådanne beslutninger meddeles rådets plenum.

Rådet har i en del tilfælde modtaget værdifuld hjælp fra inden- og udenlandske sagkyndige ved vurdering af konkrete ansøgninger. Desuden støttes rådet inden for særlige områder af sagkyndige grupper, jfr. nedenfor (odontologi, narkotikaforskning, elektronmikroskopi, samfundsmedicin (fælles med SSF)). Disse udvalg er rent konsultative, idet rådet ud over de fagligt kvalitetsmæssige hensyn må vurdere de forskellige områder ud fra kendskab til det samlede behov. I enkelte sager, fortrinsvis af større økonomisk rækkevidde, har rådet fundet det hensigtsmæssigt at foreslå ansøgerne at komme til stede i et rådsmøde. Sådanne møder har ofte i god forståelse mellem parterne ført til større eller mindre ændringer i projekt og budget. Rådet har dog forsøgt at holde antallet af sådanne »konsultationer« nede på et absolut minimum med det dobbelte formål at undgå at favorisere visse ansøgergrupper og at undgå at forlænge uddelingsmødernes varighed ud over det strengt nødvendige. I flere tilfælde har rådet fundet, at et projekt vedrørte et vigtigt problem, men har været mindre overbevist om, at opgavens løsning var lagt i hensigtsmæssige rammer. I sådanne tilfælde har rådet foreslået konsulentbistand og har formidlet kontakt til sin konsulenttjeneste i statistik og/eller forskningsmetodologi. Det er rådets indtryk, at denne bistand ofte har været til nytte for bevillingsmodtagerne. Desværre har en sådan assistance ofte først kunnet tilbydes på et relativt sent tidspunkt i gennemførelsen af et projekt, hvor det har været åbenlyst, at den gennemførte forsøgsplanlægning har været utilstrækkelig.

I specielle tilfælde har rådet ved annoncering indkaldt ansøgninger,

f. eks. til kortvarige eller længere varende stipendier, som muliggør frigørelse fra klinisk arbejde under større videnskabelige projekters færdiggørelse samt til indkaldelse af udenlandske gæsteforskere. Da der ved tildeling af kortvarige stipendier som hovedregel kun gives ét stipendium til færdiggørelse af et givet projekt, er det vigtigt, at ansøgerne kritisk vurderer det optimale tidspunkt for en sådan arbejdsorlov.

Problemer vedrørende en eventuel bevilling af *rådighedsbeløb* har været diskuteret både inden for og uden for rådets kreds, og der har været fremsat divergerende meninger. I en del tilfælde kunne det synes hensigtsmæssigt at tildele støtte til en etableret forskergruppe i form af et årligt rådighedsbeløb, for hvilket der ved budgetårets afslutning blev aflagt regnskab. De administrative og revisionsmæssige betingelser, hvorunder rådet arbejder, tillader imidlertid ikke en sådan fremgangsmåde. Rådet har anset det for essentielt, at der ikke fra politisk side vil kunne rejses indvendinger mod den bevillingspraksis, som rådet anvender. Man har derfor fortsat krævet et detaljeret budget som forudsætning for en bevilling. Det er indlysende, at forløbet af et forskningsprojekt kan gøre det nødvendigt eller hensigtsmæssigt at ændre det primære budget. I sådanne tilfælde må en kort supplerende begrundelse fremsendes til rådet, og den bliver da behandlet som en hastesag.

NARKOTIKAFORSKNING

Udvalget er nedsat 1. april 1971 med henblik på sagkyndig bedømmelse af ansøgninger på dette felt og rådgivning af de 3 råd, SLF, SSF og SHF, herunder evt. udarbejdelse af indstillinger til initiativer. Der henvises til bilag III, 3 angående udvalgets sammensætning.

I beretningsperioden er holdt 9 møder, i flere tilfælde med deltagelse af ansøgere, hvis projekter – f. eks. på grund af deres tværfaglige karakter – frembød særlige problemer. Der er afgivet indstillinger til rådene i en række enkeltsager.

Som udgangspunkt for et symposium, som forventes at kunne belyse behovet for forskning omkring narkotikaproblemer, er iværksat en kortlægning af igangværende forskning i Danmark.

Udvalget har samarbejdet med Kontaktudvalget vedrørende Ungdomsnarkomanien, bl. a. om det kommende seminar, som vil blive afholdt af de 2 organer i samarbejde. Medens forskningsrådene især har til opgave at støtte projekter med grundforskningssigte, er kontaktudvalgets interesse koncentreret om projekter omkring stofmisbrugets karakter og udbredelse og effekten af behandling.

Man har givet indstilling om medlemmer til en arbejdsgruppe under Kontaktudvalget vedrørende Ungdomsnarkomanien om evt. oprettelse af et centralregister for stofmisbrugere. Professor Erik Strömgren og afdelingsleder Preben Wolf blev udpeget som medlemmer, overlæge Annalise Dupont som konsulent for gruppen.

Endelig har udvalget bistået ved udpegelse af deltagere til nordiske symposier om narkotikaproblemer.

NORDISK SAMARBEJDE

Nordisk Samarbejdsnævn for medicinsk Forskning, hvis danske medlemmer er Povl Riis og J. Chr. Siim, videreførtes under dansk formandskab (Povl Riis) og med sekretariatet i København (Jytte Kvorning).

Nævnets møde i maj 1971 afholdtes i forbindelse med et indledende møde imellem medicinske forskningsråd i en række vesteuropæiske lande, U.S.A. og Norden, jfr. nedenfor.

Ved samme møde vedtoges det at ændre procedure for tildeling af nordiske forskerstipendier, således at stipendiaterne fremtidigt skulle søge hos, udpeges og betales af deres nationale råd, hvorimod samarbejdsnævnets funktioner skulle være at vurdere værtsinstitutionerne og tilstræbe en balance imellem udsendelse og modtagelse af nordiske stipendiater. Indtil videre finder man 12 måneders samlet stipendietid pr. land, for Sveriges vedkommende dog det dobbelte, passende under hensyntagen til behovet, som det afspejles i antallet af ansøgninger. Da ansøgningspresset er stigende, påtænker det danske råd at udvide støtten til denne del af det nordiske samarbejde.

En væsentlig side af samarbejdsnævnets arbejde har været en koordinering af de nordiske lægevidenskabelige forskningsråds stillingtagen til kostbare internationale projekter, der ofte indebærer, at væsentlige forskningsmidler bindes i en årrække. Som hovedprincip har man valgt at prioritere internationale forskningsprojekter på linje med andre projekter, idet der erfaringsmæssigt er en risiko for, at støtte til sådanne projekter, selvom denne i de første faser sker ved direkte bevillinger, senere mærkbart vil reducere bevillinger til lægevidenskabelig forskning i øvrigt.

I forholdet til Nordisk Kulturfond blev der ikke skabt en klar remisordning, trods et udtalt ønske fra de nationale forskningsråd om at få sådanne ansøgninger, som berører det lægevidenskabelige område, tilsendt i god tid, så både de nationale råd og samarbejdsnævnet ville få mulighed for en fælles stillingtagen.

Man har fra dansk side fremsat forslag om, at samarbejdsnævnet gennemførte indtil fire årlige forskningssymposier med 20-30 deltagere, finansieret af de nationale råd, således at så vidt muligt de 4 lande i gennemsnit var værter for ét nordisk symposium pr. år. Som en forsøgsordning har man valgt at støtte nordiske symposier i de enkelte råd og informere de øvrige nordiske råd ved samarbejdsnævnets møder.

Island har som tidligere deltaget i nævnets møder på observatørbasis, i tidsrummet indtil et lægevidenskabeligt forskningsråd etableres i Island.

Nordisk Publiceringsnævn for Medicin, hvis danske medlemmer er Povl Riis og J. Chr. Siim, har i beretningsperioden haft formandskab (Povl Riis) og sekretariat (Jytte Kvorning) i København.

Nævnet har holdt 2 ordinære møder og har desuden afholdt nedennævnte konference.

Nævnet har indstillet til de fire landes forskningsråd, at der blev ydet økonomisk støtte til en række nordiske biomedicinske tidsskrifter. Anvisningen af støttebeløbene i overensstemmelse med publikationsnævnets rekommandationer er senere sket i forholdet 1:1:1:2 (Sverige bærer 2/5). Et tidsskrift er regnet for nordisk, når abonnementskredsen har nordisk spredning, når tidsskriftet i væsentlig grad indeholder nordiske bidrag, og når der er en redaktør for hvert land i hovedredaktionen. Nævnet har, hvad støtte til supplementer og disputatser angår, koordineret de nordiske forskningsråds indstilling. Et hovedprincip har været, at kravene til redaktionel vurdering og tilrettelæggelse er de samme for disse publikationsformer som for tidsskriftsartikler.

Nævnets væsentligste initiativ var afholdelsen af en konference på Lysebu ved Oslo den 15.-16. juni 1972 om »Enhetliga manuskript« med deltagelse af et stort antal nordiske lægevidenskabelige tidsskriftsredaktioner. Konferencen mundede ud i oplæg til nordiske rekommandationer for tidsskriftsforkortelser, opstilling af referencer, anvendelse af enheder, o. s. v., med det erklærede formål at tilstræbe ensartede redaktionelle retningslinjer som en hjælp for forfattere og læsere. Da nævnet anser konferencen for et væsentligt resultat af det nordiske samarbejde, har man planlagt at følge arbejdet op ved nye lignende konferencer og ved en løbende udsendelse af rekommandationer i publiceringsnævnets regie.

INTERNATIONALT SAMARBEJDE

Som nævnt i sidste årsberetning afholdtes i København i maj 1971 på initiativ af J. Chr. Siim et møde med repræsentanter for de medicinske forskningsråd i England, Tyskland, U.S.A. og de skandinaviske lande. Japan og USSR var forhindret i at deltage.

Selv om der var enighed om værdien af en regelmæssig udveksling af information og af et forskningssamarbejde, har British Medical Research Council først kunnet organisere næste møde i London i juli 1972.

RÅDETS BETEGNELSER PÅ ENGELSK, TYSK OG FRANSK

Engelsk: *Danish Medical Research Council*
Tysk: *Dänischer medizinischer Forschungsrat*
Fransk: *Conseil de recherche médicale du Danemark*

MEDLEMMER AF STATENS LÆGEVIDENSKABELIGE FORSKNINGSRÅD

	Indstillende institution	*Beskikkelses-periodens udløb*
Medicinaldirektør, dr.med. *Esther Ammundsen* Sundhedsstyrelsen	Undervisnings-ministeren	30. september 1972
Professor, overlæge, dr.med. *Bent Harvald* Odense Universitet	Odense Universitets natur- og lægevidenska-belige Fakultet	30. september 1976
Professor, dr.pharm. *Kjeld Ilver* Danmarks farmaceutiske Højskole	Danmarks farmaceutiske Højskole	30. september 1972
Professor, dr.phil. *Hans Klenow* Biokemisk Institut B Københavns Universitet	Københavns Universitets lægevidenskabelige Fakultet	30. september 1972
Professor, dr.med. *Ulrik Lassen* (formand) Zoofysiologisk Laboratorium B Københavns Universitet	Dansk Selskab for Lægevidenskabens teoretiske Fag	30. september 1973
Professor, dr.odont. *Harald Löe* Århus Tandlægehøjskole	Tandlægehøjskolerne i København og Århus	30. september 1973
Professor, overlæge, dr.med. *R. Malmros* Århus Kommunehospital	Aarhus Universitets lægevidenskabelige Fakultet	30. september 1973
Professor, dr.med. *Steen Olsen* Pathologisk-anatomisk Institut Aarhus Universitet	Aarhus Universitets lægevidenskabelige Fakultet	30. september 1975
Professor, overlæge, dr.med. *Preben Plum* Rigshospitalet	Københavns Universitets lægevidenskabelige Fakultet	30. september 1975
Overlæge, dr.med. *Povl Riis* Københavns Amts Sygehus i Gentofte	Undervisnings-ministeren	30. september 1974
Overlæge, dr.med. *J. Chr. Siim* (næstformand) Statens Seruminstitut	Dansk Medicinsk Selskab	30. september 1974

Statens almindelige Videnskabsfond, den lægevidenskabelige kommission og Statens lægevidenskabelige Forskningsråd (efter 1. oktober 1968)

5 års oversigt for perioden 1. april 1967 – 31. marts 1972

1. Opgørelsen omfatter ansøgninger, som er indkommet til SLF, dog ikke ansøgninger som er overført til andre forskningsråd eller fonds eller af anden grund betragtes som bortfaldne.
2. Materialet er inddelt efter ansøgningsår.
3. Beløbene er angivet i »årets kroner«.
4. Beløbene er de fleste steder angivet i 1000 kr.; på grund af afrunding afviger marginaltallene nogle steder fra summerne af de i kolonnerne opførte tal.
5. Opgørelserne for finansårene 1967-68 – 1969-70 er foretaget af det nuværende 2. revisionsdepartement, for de 2 sidste finansår af Forskningssekretariatet. Inddelingen i fag- og institutionsgrupper er dog foretaget af samme person i hele perioden.
6. Ved fag- og institutionsgrupperingen er som hovedregel anlagt en »arbejdspladsbetragtning«. Med hensyn til yderligere retningslinjer ved grupperingen henvises til forskningsrådenes 2. beretning, bilag III, 2, side 90.

Tabel 1. SAV (L-kommissionen) og SLF.
Ansøgninger og bevillinger i 5-års perioden 1967-68-1971-72

Finansår	Ansøgninger		Bevillinger		Bevillingsprocent
1967-68	4.416	(168)	2.344	(110)	56,5 %
1968-69	5.664	(174)	3.722	(120)	65,7 %
1969-70	17.381	(286)	7.575	(210)	43,6 %
1970-71	12.470	(314)	8.408	(255)	67,4 %
1971-72	17.495	(384)	10.536	(296)	60,2 %

Beløbsangivelser i 1000 kr. (»årets kr.«)
( ): antal ansøgninger resp. bevillinger
Bevillingsprocent: Bevilget beløb i % af ansøgt beløb.

Tabel 2. SAV (L-kommissionen) og Statens lægevidenskabelige Forskningsråd.
Fordeling af bevillinger på faggrupper i 5-års perioden 1967-68–1971-72

FAGGRUPPER	1967-68			1968-69			1969-70			1970-71			1971-72		
01 Histologi, anatomi, patalogisk anatomi, eksp. cancerforskning	517	(7)	85,0 %	679	(7)	90,2 %	1119	(23)	48,4 %	562	(16)	39,4 %	1023	(23)	80,0 %
02 Biokemi, biofysik, fysiologi	126	(7)	60,9 %	231	(9)	71,5 %	594	(20)	53,3 %	841	(24)	72,4 %	1253	(32)	83,6 %
03 Mikrobiologi, serologi, immunologi	133	(4)	91,1 %	239	(7)	86,0 %	1212	(17)	79,8 %	1016	(14)	85,4 %	900	(14)	64,0 %
04 Genetik	–	–	–	158	(1)	91,3 %	38	(3)	55,1 %	50	(3)	100,0 %	79	(2)	55,2 %
05 Klinisk fysiologi, klinisk kemi	147	(10)	53,5 %	173	(7)	66,3 %	581	(15)	42,0 %	489	(19)	47,0 %	960	(20)	68,7 %
06 Farmaci, farmakologi	77	(4)	46,7 %	74	(3)	67,3 %	36	(2)	11,1 %	251	(5)	83,9 %	1030	(14)	54,1 %
07 Medicin, eksperimentel og klinisk	574	(37)	47,1 %	1035	(44)	60,0 %	1844	(57)	49,7 %	2606	(89)	71,6 %	2359	(89)	58,8 %
08 Kirurgi, eksperimentel og klinisk	314	(23)	55,3 %	409	(19)	41,6 %	1019	(25)	19,6 %	1181	(34)	77,3 %	1015	(38)	59,7 %
09 Psykiatri, psykologi, oligofreniforskning	220	(7)	38,1 %	244	(7)	60,0 %	279	(10)	52,7 %	380	(15)	54,1 %	756	(25)	48,7 %
10 Samfundsmedicin, præventiv medicin	55	(3)	51,4 %	169	(6)	80,1 %	189	(12)	73,3 %	180	(6)	49,6 %	740	(24)	59,5 %
11 Odontologi	181	(8)	81,2 %	305	(9)	69,8 %	596	(21)	77,0 %	683	(24)	84,6 %	353	(11)	39,8 %
12 Andet	–	–	–	6	(1)	85,7 %	68	(5)	38,4 %	169	(8)	63,1 %	69	(4)	14,7 %
01-12 I alt:	2344	(110)	56,5 %	3722	(120)	65,7 %	7575	(210)	43,6 %	8408	(255)	67,4 %	10536	(296)	60,2 %

Beløbsangivelser i 1000 kr. (»årets kr.«).
( ): Antal bevillinger.
Procenttallet angiver bevilget beløb i % af ansøgt beløb.

Tabel 3. SAV (L-kommissionen) og Statens lægevidenskabelige Forskningsråd.
Fordeling af bevillinger på institutioner i 5-års perioden 1967-68–1971-72

INSTITUTION	1967-68			1968-69			1969-70			1970-71			1971-72		
01 Københavns Univ., Storkøbenhavns inst. & hospitalsvæsen	1477	(77)	52,0 %	2694	(83)	62,5 %	4383	(131)	53,0 %	4862	(156)	60,8 %	8122	(208)	61,8 %
02 Aarhus Univ. & Århus amts hospitalsvæsen	561	(18)	85,9 %	605	(17)	87,9 %	1992	(42)	27,1 %	1983	(43)	81,8 %	1478	(52)	71,4 %
03 Odense Univ. & Fyns amts hospitalsvæsen	9	(1)	45,0 %	36	(3)	83,7 %	325	(5)	66,5 %	315	(13)	82,9 %	226	(9)	76,4 %
04 Roskilde Universitetscenter	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
05 Tandlægehøjskolerne	181	(8)	81,2 %	312	(10)	70,0 %	547	(19)	75,4 %	640	(20)	84,2 %	336	(10)	38,6 %
06 Andre hospitaler og institutioner	69	(4)	27,8 %	70	(6)	50,0 %	120	(8)	58,0 %	132	(6)	73,3 %	91	(5)	62,3 %
07 Uden tilknytning til institutioner	47	(2)	28,8 %	6	(1)	15,8 %	208	(5)	60,5 %	476	(17)	65,0 %	284	(12)	29,3 %
01–07 I alt:	2344	(110)	56,5 %	3722	(120)	65,7 %	7575	(210)	43,6 %	8408	(255)	67,4 %	10536	(296)	60,2 %

Beløbsangivelser i 1000 kr. (»årets kr.«).
( ): Antal bevillinger.
Procenttallet angiver bevilget beløb i % af ansøgt beløb.

Fig. 1. SAV (L-kommissionen) og SLF. Bevillinger i 5-års perioden 1967-68 - 1971-72.

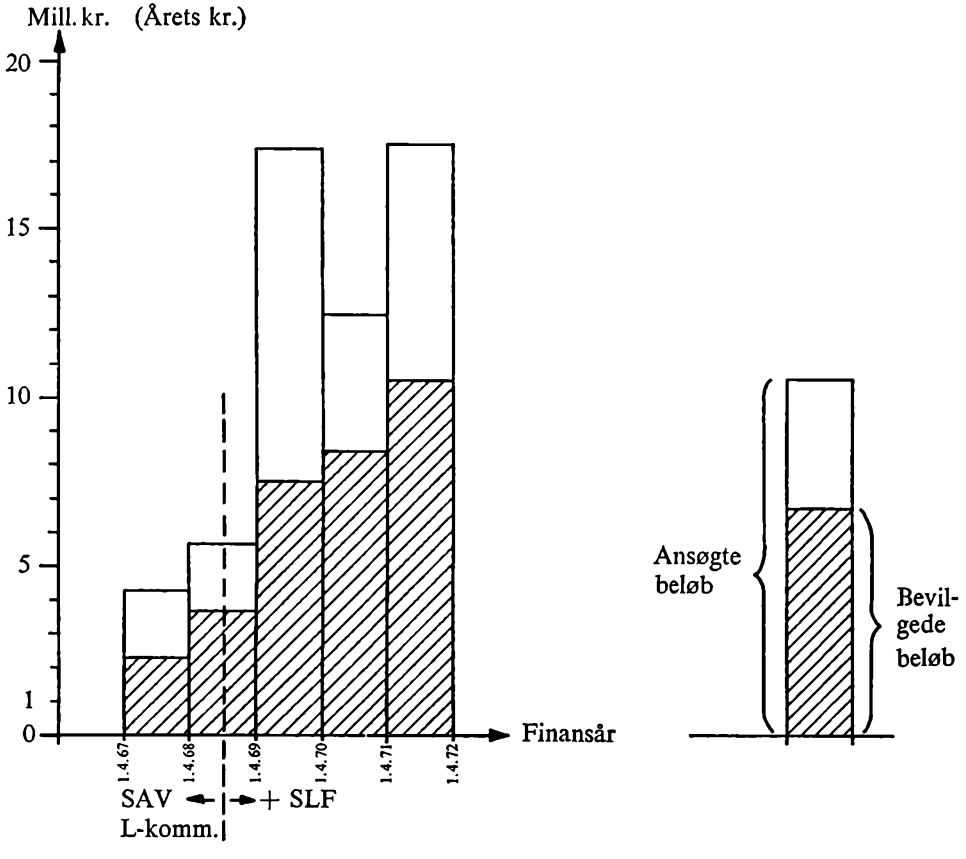

Fig. 2. SAV (L-kommissionen) og SLF. Faggruppernes %-vise andel i det samlede bevilgede beløb i 5-års perioden 1967-68 – 1971-72

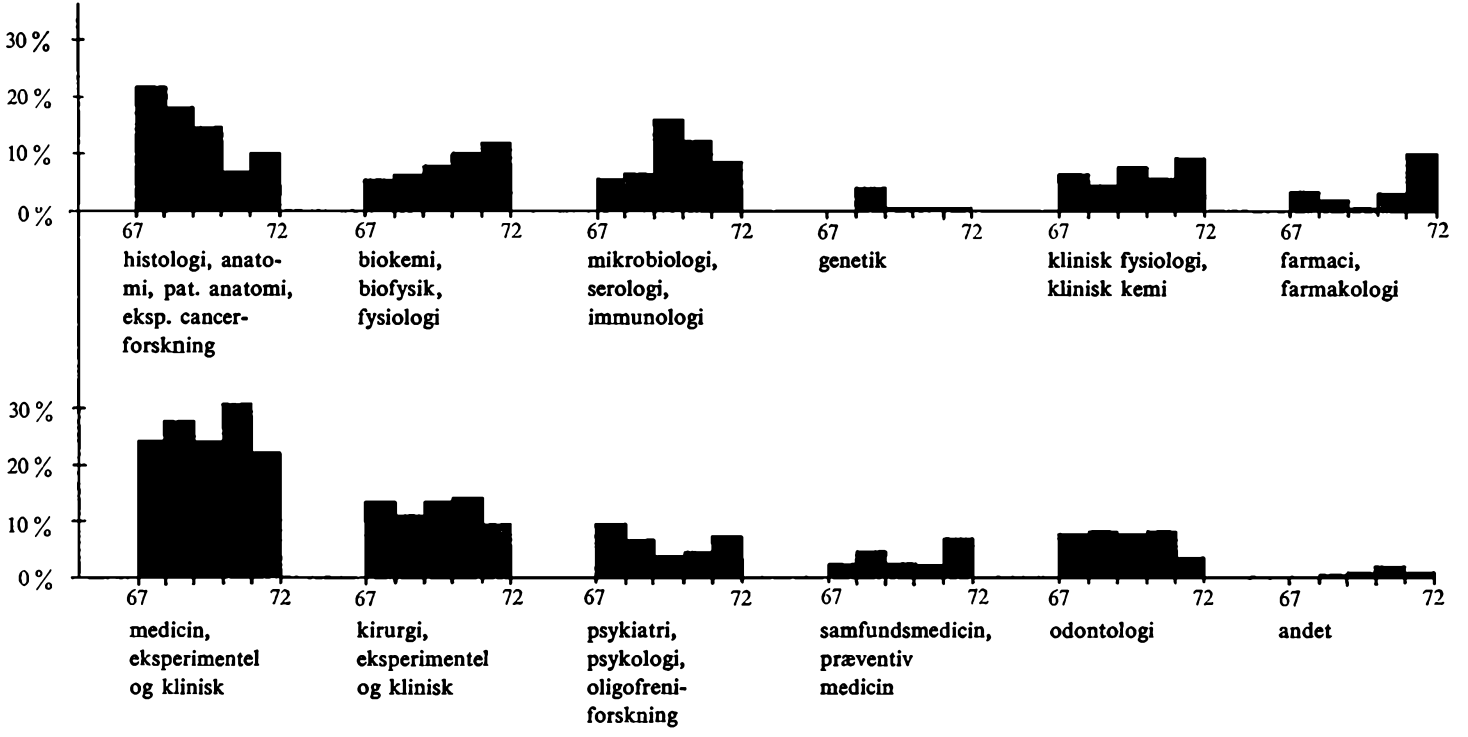

Fig. 3. SAV (L-kommissionen) og SLF. Institutionernes %-vise andel i det samlede bevilgede beløb i 5-års perioden 1967-68 – 1971-72

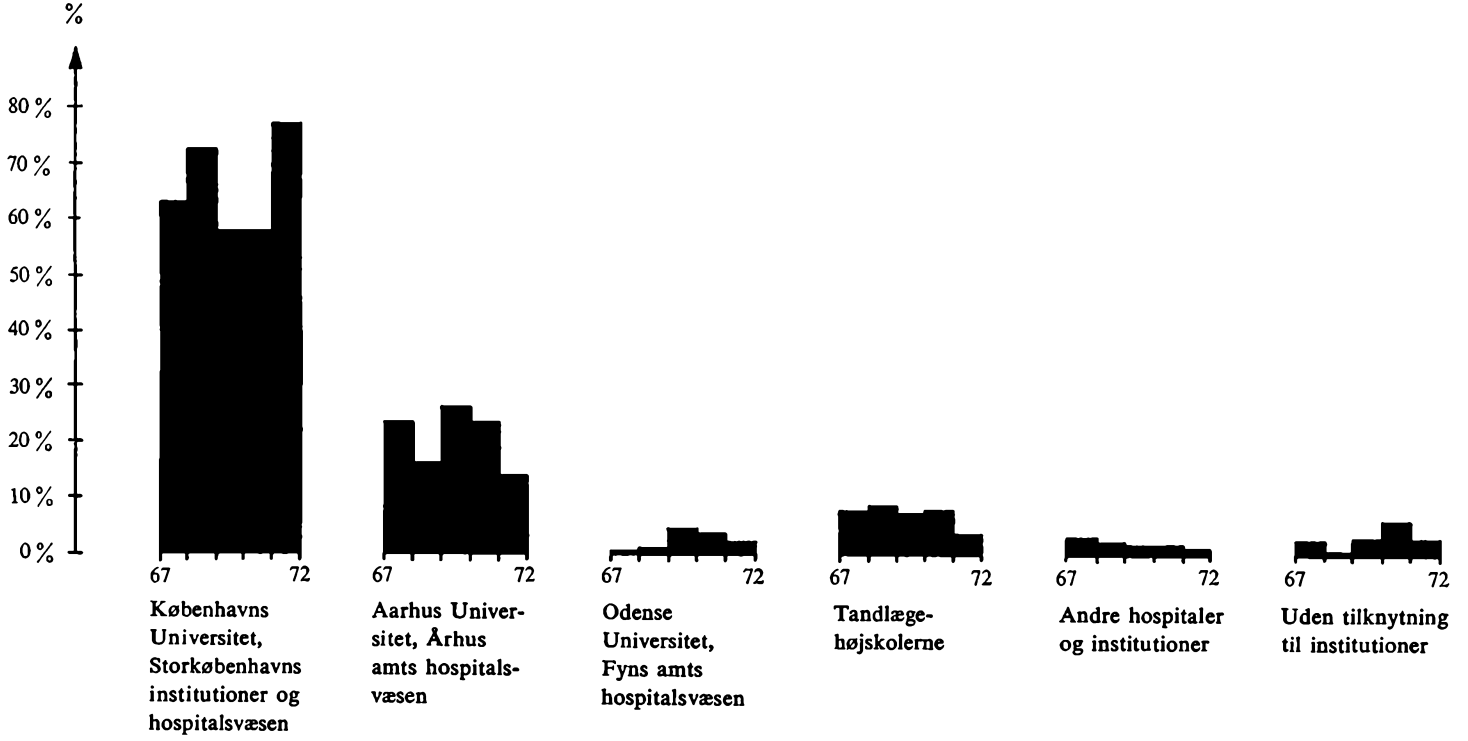

UDVALGET VEDRØRENDE NARKOTIKAFORSKNING

KOMMISSORIUM

Udvalgets opgave er at bedømme ansøgninger inden for området og at rådgive de 3 forskningsråd i øvrige spørgsmål vedrørende narkotikaforskning.

MEDLEMMER

Udpeget af det lægevidenskabelige forskningsråd
Professor, overlæge, dr. med. *Villars Lunn*
Professor, overlæge, dr. med. *Preben Plum*
Professor, overlæge, dr. med. *Erik Strömgren* (formand)

Udpeget af det samfundsvidenskabelige forskningsråd
Professor, dr. jur. *Verner Goldschmidt*
(i januar 1972 afløst af professor, dr. jur. *Knud Waaben*)
Forskningsleder, cand. psych. *Jacob Vedel-Petersen*
Afdelingsleder, lektor *Preben Wolf*

Udpeget af det humanistiske forskningsråd
Rektor, cand. psych. *Jesper Florander*
Professor, dr. phil. *Gerhard Nielsen*
Professor, dr. phil. *Lise Østergaard*

Udvalget er nedsat 1. april 1971.

Bevilget i finansåret 1971-72

Amdrup, Bente M., 1. reservekirurg – Centralsygehuset, Randers – Dyreeksperimentelle undersøgelser af vagotomi af ventriklens parietalcellemasse (forsøgsdyr) (1296) 14.450 kr.

Amdrup, Erik, professor, dr. med. – Kirurgisk Afdeling L, Århus Kommunehospital – Dyreeksperimentelle undersøgelser af ændring i sekretion og motilitet efter denervering af duodenum, alene og kombineret med gastrisk eller ekstragastrisk vagotomi (forsøgsdyr, ikke-videnskabelig medhjælp) (1287) 42.000 kr.

Ammitzbøll, Thorkil, videnskabelig assistent – se forskningsdirektør Jørgen Clausen

Andersen, Bjørn, 1. reservelæge – Kirurgisk Afdeling F, Bispebjerg Hospital – Resultaterne af kirurgisk behandling af cancer coli et recti (ikke-videnskabelig medhjælp, kørsel m.v.) (1062) 7.160 kr. Figurer til 10 artikler om abdominalkirurgiske og geronto-kirurgiske emner (teknisk tegner) (1063) 1.600 kr.

Andersen, John Nykær, vikarierende reservelæge – Psykiatrisk Afdeling, Rigshospitalet – Målemetoder og klassifikation af depressive tilstande (frigørelse for andet arbejde i 2 mdr.) (1190) 10.186 kr.

Andersen, Lars, videnskabelig assistent – Medicinsk-anatomisk Institut C, Københavns Universitet – Elektronmikroskopisk undersøgelse af neuronerne i nucleus supraopticus hos normale, hydrerede og dehydrerede rotter (apparatur) (1256) 41.400 kr.

Andersen, V. Sten, professor, dr. phil. – Danmarks farmaceutiske Højskole – Differentialkalorimetriske undersøgelser over fastfase reaktioner (apparatur) (1228) 89.206 kr.

Andersen, Vagn, reservelæge – Afdeling G, Rigshospitalet – Ekstrakorporal blodbestråling ved leukæmi (frigørelse for andet arbejde i 3 mdr.) (1002) 18.797 kr.

Andreasen, Jens O., 1. assistent – Tandklinikken, Rigshospitalet – Årsager til pulpa- og rodhindekomplikationer (ikke-videnskabelig medhjælp) (1300) 17.020 kr.

Andreasen, Per Buch, reservelæge – Medicinsk Afdeling A, Rigshospitalet – Mikrosomal alkoholomsætning i leveren hos rotter, svin og mennesker (ikke-videnskabelig medhjælp) (1322) 20.000 kr.

Andreassen, Mogens, professor, dr. med. og overlæge, dr. med. Stig Jarnum – Rigshospitalet – og professor, dr. med. Hemming Poulsen – Københavns Kommunehospital – Klassifikation af inflammatoriske colonlidelser på grundlag af patologisk-anatomiske og kliniske data (ikke-videnskabelig medhjælp m.v.) (1414) 21.000 kr.

Astrup, Poul, professor, dr. med. – Kliniskkemisk Afdeling A, Rigshospitalet – Ætiologi og patogenese ved arteriosklerose. Regulation af hæmoglobinets oxygenaffinitet (dyreforsøg, apparatur, videnskabelig og ikke-videnskabelig medhjælp) (1047) 230.000 kr.

Backer, Paul, læge og stud. polyt. Lise Aagaard og Per Aagaard – Institut for matematisk Statistik og Operationsanalyse – Kontaktmønstret i almen praksis (sekretærhjælp, hulning m.v.) (1254) 22.760 kr.

Bagger, Henning, amanuensis – Fysiologisk Institut, Aarhus Universitet – Vurdering af myokardiets gennemblødning ved hjælp af skintillationskamera efter injektion af Xe-133 i venstre ventrikels kavitet og i aorta (ikke-videnskabelig medhjælp) (1265) 14.000 kr.

Barlebo, Henrik K., videnskabelig assistent – Patologisk Afdeling, K.A.S. Gentofte – Cytologisk og histologisk malignitetsgradering af eksperimentelt fremkaldte

blæretumorer hos dyr (studieophold i U.S.A.) (1089) 20.000 kr.

Bastholm, Eyvind, skolelæge, dr. med. – Slagelse – Paracelsismen i Danmark (oversættelse, fotokopiering m.v.) (1025) 10.000 kr.

Beck, Bente, reservelæge – Afdelingen for Børnesygdomme, Rigshospitalet – Cornelia de Langes syndrom (frigørelse for andet arbejde i 3 mdr.) (1161) 22.358 kr. Bevillingen er siden bortfaldet

Behnke, Olav, afdelingsleder, lektor – Medicinsk-anatomisk Institut C, Københavns Universitet – Elektronmikroskopiske og autoradiografiske undersøgelser af forhornede epitelier og af trombocyters overfladesubstans (ikke-videnskabelig medhjælp) (1008) 38.075 kr. Elektronmikroskopiske undersøgelser af keratiniseringsprocessen i forhornede epitelier og af tandorganets differentiering (3 diamantknive) (1009) 12.558 kr.

Bendixen, Gunnar, overlæge, lektor, dr. med. – Medicinsk Afdeling TA, Rigshospitalet – Cellulær hypersensibilitet ved tilstande med abnorm immunfunktion (ikke-videnskabelig medhjælp) (1044) 70.000 kr.

Berg, Ole, videnskabelig assistent – Hygiejnisk Institut, Københavns Universitet – Sydgrønlandske husstandes boligbrugsmønster, trivsel og sygelighed (kongresrejse) (1010) 2.685 kr.

Berggreen, Sheila M., 1. reservelæge – Børnehospitalet i Vangede – Multihandicappede børns slægtninge (trykning) (1338) 3.000 kr.

Binder, Chr., 1. reservelæge, dr. med. – Medicinsk Afdeling F, K.A.S. Gentofte – Kortisolomsætningen i tilslutning til kirurgiske indgreb hos endokrint normale og hos glukokortikoidbehandlede patienter (ikke-videnskabelig medhjælp) (1335) 42.257 kr.

Binder, Vibeke, 1. reservelæge – Medicinsk Afdeling B, K.A.S. Gentofte – Den inflammatoriske reaktion ved colitis ulcerosa. Mucinsekretionen i ventriklen ved ulkussygdom (frigørelse for andet arbejde i 3 mdr.) (1361) 25.190 kr. Se overlæge, dr. med. Henrik R. Wulff

Birkeland, Sven Arvid, 1. reservelæge – Nefrologisk Afdeling Y, Odense Sygehus – Den immunosuppressive virkning af ekstrakorporal blodbestråling og intralymfatisk injektion af radioaktive isotoper i forbindelse med nyretransplantationer (ikke-videnskabelig medhjælp) (1049) 22.000 kr.

Blecher, Stan R., afdelingsleder, læge – Anatomisk Afdeling, Københavns Tandlægehøjskole – Elektron- og lysmikroskopisk undersøgelse af kromosomkomplekset (rejse, delvis egen løn m.v.) (1231) 40.000 kr.

Blichert-Toft, Mogens, reservelæge – Kirurgisk-endokrinologisk Afdeling RE, Rigshospitalet – Hypofysebinyrebarkaksens funktion under det kirurgiske traume m.v. (ikke-videnskabelig medhjælp) (809) 45.000 kr. Kortikotropinbestemmelse i serum (betaling af forsøgspersoner, statistisk og teknisk bearbejdelse) (1018) 10.500 kr.

Bock, Elisabeth, klinisk assistent – Psykokemisk Institut, Rigshospitalet – Undersøgelse af rottehjerneproteiner ved hjælp af krydset antigen-antistof elektroforese (ikke-videnskabelig medhjælp) (1071) 44.236 kr.

Bohman, Sven-Olof, lektor – Anatomisk Institut A, Aarhus Universitet – Elektronmikroskopiske undersøgelser af nyremarvens interstitielle celler. Biosyntese af prostaglandiner i celler og subcellulære fraktioner fra nyremarven (ikke-videnskabelig medhjælp) (1099) 42.336 kr.

Bollerup, Torkel R., reservelæge – Psykiatrisk Afdeling, Rigshospitalet – Den social-psykiatriske del af 70-års undersøgelsen i Glostrup (ikke-videnskabelig medhjælp) (1351) 9.000 kr.

Bolwig, Tom Gert, kandidatstipendiat – Psykokemisk Institut, Rigshospitalet – Elektrochoks biologiske virkning (ikke-videnskabelig medhjælp) (1072) 44.236 kr.

Brandt, Niels Jacob, 1. reservelæge, lektor, dr. med. – Børneafdeling G, Rigshospitalet – Udvikling og afprøvning af metoder til afsløring af arvelige stofskifte-

anomalier. Metaboliske undersøgelser af ikteriske nyfødte under fenemalbehandling (ikke-videnskabelig medhjælp) (1124) 18.734 kr.

Brunfeldt, Kay, institutleder – Proteinkemisk Institut – Sekvensbestemmelse af humant glucagon, lysozym isoleret fra urin fra patienter med monocytleukæmi samt af det vitamin B_{12} bindende protein, intrinsic factor (videnskabelig og ikke-videnskabelig medhjælp, kemikalier m. v.) (1239) 202.279 kr.

Bræstrup, Claus Tycho, cand. scient. – Centrallaboratoriet, Sct. Hans Hospital – Centralnervesystemets noradrenalinstofskifte (ikke-videnskabelig medhjælp) (1386) 24.328 kr.

Buchthal, Fritz, professor, dr. med. – Laboratoriet for klinisk Neurofysiologi, Rigshospitalet – Accelerometrisk registrering af ballistokardiogram hos bevidstløse patienter, der undersøges for hjernedød (apparatur) (1023) 7.216 kr.

Buchthal, Fritz, professor, dr. med. og amanuensis, cand. polyt. Annelise Rosenfalck – Neurofysiologisk Institut, Københavns Universitet – Kvantitative målinger på nerve- og muskelpræparater (apparatur) (1164) 34.011 kr.

Carstensen, Hans Erich, læge – Kirurgisk Afdeling R, Rigshospitalet – Udvikling af metoder til beskyttelse af myokardiet under iskæmi og til samtidig vurdering af hjertets funktionelle kapacitet (ikke-videnskabelig medhjælp) (1371) 45.661 kr.

Christensen, Merete Sanvig, universitetsadjunkt – Medicinsk Afdeling C, Århus Kommunehospital – Den ved nedsat nyrefunktion forekommende hyperparatyreoidisme før og efter renal allotransplantation (ikke-videnskabelig medhjælp og præparater) (1032) 28.050 kr. Den ved nedsat nyrefunktion forekommende hyperparatyreoidisme (ikke-videnskabelig medhjælp) (1334) 20.000 kr.

Christensen, Niels Juel, 1. reservelæge – Medicinsk Afdeling M, Århus Kommunehospital – Plasma adrenalin og noradrenalin hos diabetikere (ikke-videnskabelig medhjælp) (1145) 34.000 kr. Studierejse til U.S.A. vedrørende diabetes (frigørelse for andet arbejde i 3 uger) (1258) 5.645 kr.

Christensen, Søren Chr., docent – Fysisk Institut, Aarhus Universitet – Kvantitative undersøgelser over optagelsen af ferritin i arterielt endothel (ikke-videnskabelig medhjælp) (1079) 33.228 kr.

Christiansen, Johs., laborator, cand. pharm. og professor, dr. med. Dyre Trolle – Klinisk-kemisk Afdeling A og Fødeafdeling A, Rigshospitalet – Farmakokinetiske undersøgelser af medikamenter hos gravide og nyfødte med henblik på farmakokinetiske parametres korrelation til kliniske data (ikke-videnskabelig medhjælp) (1360) 43.525 kr.

Clausen, Jan Prætorius, kandidatstipendiat – Klinisk-fysiologisk Laboratorium, Bispebjerg Hospital – Fysisk trænings virkning på stofskifteprocesser og sympatikus-funktion under muskelarbejde (kongresrejse) (1022) 1.608 kr.

Clausen, Jens Erik, universitetsadjunkt – Medicinsk Afdeling A, Rigshospitalet – Modifikation af leukocyt migrationstesten (kongresrejse) (1027) 7.545 kr.
Se 1. reservelæge Mogens Søborg

Clausen, Jørgen, forskningsdirektør og videnskabelig assistent Thorkil Ammitzbøll – Neurokemisk Institut – Biokemiske studier af hjernecellers metabolisme og demyelinisation efter infektion med demyeliniserende virus (apparatur, der skal tilhøre rådet) (1033) 113.275 kr.

Cohn, Jørgen, klinisk assistent – Børneafdeling G, Rigshospitalet – Efterundersøgelse af børn med trombocytopeni (sekretærhjælp og rejse) (1173) 4.110 kr.
Se mag. scient. Henrik Hanel

Cold, Georg Emil, cand. med. – Neurokirurgisk Afdeling G, Århus Kommunehospital – Radioaktiv registrering af hjernens blodforsyning (kongresrejse) (1285) 1.830 kr.
Bevillingen er siden bortfaldet

Crone, Chr., professor, dr. med. – Medicinsk-fysiologisk Institut A, Københavns Universitet – Virkningen af anoxi og hypoglykæmi på membranpotentialet i

nerveceller hos pattedyr (apparatur) (1242) 32.085 kr.

Danielsen, Kn., tandlæge, retsodontolog og professor, dr. med. Vilh. Møller-Christensen – Medicinsk-historisk Museum, Københavns Universitet – Kliniske undersøgelser af odontodysplasia leprosa og osteoarthropathia centralis metatarsophalangea prima (rejse) (1246) 32.000 kr.

Danø, Keld Bechgaard, læge – Medicinsk Afdelings Laboratorium, Finseninstitutet – Resistensudvikling mod cancer kemoterapeutica (aflønning af vikar) (759) 9.954 kr.

Resistensudvikling mod cancer kemoterapeutica (ikke-videnskabelig medhjælp) (1286) 37.837 kr.

Diamant, Bertil, professor – Farmakologisk Institut, Københavns Universitet – Mekanismer ved histaminfrigørelse fra mastceller (ikke-videnskabelig medhjælp og flytning af apparatur) (1392) 54.000 kr.

Divalente kationers betydning for anafylaktisk histaminfrigørelse fra mastceller, samt betydningen af cellulære metaboliske reaktioner (studentermedhjælp) (1411) 14.400 kr.

Diederichsen, Hans Raun, 1. reservelæge – Medicinsk Afdeling M, Odense Sygehus – Undersøgelser over anti-DNA med DNA-coatede bentonitpartikler (kongresrejse) (1319) 4.332 kr.

Galdekanalikuliantistof hos patienter med kronisk hepatit (ikke-videnskabelig medhjælp) (1320) 20.000 kr.

Dissing, Jørgen, videnskabelig assistent – Retsmedicinsk Institut, Københavns Universitet – Erytrocyt enzympolymorfi hos grønlændere (kongresrejse) (1202) 2.480 kr.

Dæhnfeldt, Johan L., læge – Fibiger-Laboratoriet – T-RNA mønsteret i mamma tumorer (rotor) (1217) 25.048 kr.

Isotopligevægt mellem glykolytiske metabolitter i maligne tumorer (apparatur, der skal tilhøre rådet) (1349) 181.953 kr.

Ebbesen, Peter, afdelingsleder, lektor, dr. med. – Institut for medicinsk Mikrobiologi, Københavns Universitet – Isolation af humane tumorvirus. Titrering af murine leukæmivirus (ikke-videnskabelig medhjælp) (1046) 40.000 kr.

Eghøj, Knud, 1. reservelæge – 2. Afdeling, Københavns Kommunehospital – Kliniske, biokemiske og bioptisk histologiske leverundersøgelser hos 330 kroniske alkoholmisbrugere (frigørelse for andet arbejde i 3 mdr.) (1397) 27.877 kr.

Elmer, Mogens, kandidatstipendiat – Institut for eksperimentel Medicin, Københavns Universitet – Studier over den glomerulo-tubulære balance og de intrarenale reguleringsmekanismer ved mikropunktur på rottenyre in vivo (frigørelse for andet arbejde i 6 mdr.) (1112) 31.180 kr.

Enevoldsen, Erna M., kandidatstipendiat – Neurokirurgisk Afdeling G, Århus Kommunehospital – Bestemmelse af hjernens regionale blodgennemstrømning under samtidig registrering af det intrakranielle og intraarterielle tryk hos patienter med kranietraumer og hos hjernedøde (apparatur) (1193) 25.122 kr.

Ernst, Peter, universitetsadjunkt – Medicinsk Afdeling A, Rigshospitalet – Cytotoksikas cellekinetiske effekt i human akut leukæmi (ikke-videnskabelig medhjælp) (1106) 21.397 kr.

Esmann, Viggo, overlæge, dr. med. – Marselisborg Hospital – Det intermediære stofskifte i leukocytter og levervæv, særlig glykogenomsætningen (ikke-videnskabelig medhjælp) (1126) 41.504 kr.

Betydningen af glykogenstofskiftet i humane hvide blodlegemer for disse cellers energibehov (rejse) (1402) 20.000 kr.

Faber, Viggo, professor, dr. med. – Medicinsk-epidemisk Afdeling, Blegdamshospitalet – Organismens immunforsvar over for infektioner (rejse for 3 hollandske læger) (1174) 4.302 kr.

Fahmy, Josef, reservelæge – Øjenafdelingen, Københavns Kommunehospital – Klinisk-eksperimentelt studie af retinale blødninger ved subaraknoidal hæmorragi (konsulentbistand) (1273) 2.640 kr.

Fledelius, Hans Callø, kandidatstipendiat – Øjenafdeling E, Rigshospitalet – Øjnenes udvikling, funktion og sygelighed

hos for tidligt fødte børn med fødselsvægt under 2000 g (videnskabelig og ikke-videnskabelig medhjælp og rejse) (1014) 16.400 kr.
Okulære funktioner hos præmature børn (forskerstipendium i 6 mdr.) (1413) 39.196 kr.

Flindt-Egebak, Per, lektor, amanuensis – Anatomisk Institut, Odense Universitet – Autoradiografisk undersøgelse af tractus corticospinalis hos kaniner (fotografisk emulsion, kaniner m. v.) (1353) 19.100 kr.

Formby, Bent, universitetsadjunkt – Zoofysiologisk Laboratorium C, Københavns Universitet – En membranbundet aktiveret adenosintrifosfatase fra hjernevæv (ikke-videnskabelig medhjælp) (1098) 38.505 kr.

Freiesleben, E., professor, dr. med. – Blodbank og Blodtypeserologisk Afdeling, Rigshospitalet – Fælles antigener på røde og hvide blodlegemer (ikke-videnskabelig medhjælp) (1339) 45.000 kr.

Fønss-Bech, P., laboratorieleder, dr.pharm. – Klinisk-kemisk Afdeling, Nørre Hospital – Karakterisering af det humane lipoproteins apoproteiner (apparatur) (1040) 38.410 kr.

Faarup, Poul, 1. reservelæge – Patologisk Institut, Bispebjerg Hospital – Den kapillære lymfedrænage i nefronet (ikke-videnskabelig medhjælp) (1350) 25.000 kr.

Gad, Palle, læge – Anatomisk Institut, Aarhus Universitet – Kvantitativ elektronmikroskopisk undersøgelse af thymus' histologi og cytologi (videnskabelig medhjælp) (1295) 25.900 kr.
Bevillingen er siden bortfaldet

Gammelgaard, P. A., overkirurg, professor, dr. med. – Kirurgisk Afdeling H, K. A. S. Gentofte – Undersøgelse af ureterfunktionen efter nyretransplantation ved telemetri (videnskabelig medhjælp) (1026) 70.000 kr.

Garbarsch, Charly, videnskabelig assistent, lektor – Medicinsk-anatomisk Institut A, Københavns Universitet – Den normale kaninaorta og den reparative proces i det eksperimentelt ændrede kar (ikke-videnskabelig medhjælp) (1017) 19.250 kr.

Geisler, Arne, 1. reservelæge – Psykofarmakologisk Institut, Statshospitalet i Risskov – Den vasopressinstimulerede adenyl cyklaseaktivitet hos lithiumbehandlede rotter (rejse) (1195) 890 kr.
Den ustimulerede og neurohormonstimulerede cerebrale adenyl cyclase samt psykofarmakas og antiepileptikas indflydelse herpå (rejse) (1396) 4.542 kr.

Genster, Helge G., 1. reservelæge – Urologisk Afdeling K, Århus Kommunehospital – Nyre- og urinvejslidelser blandt danske skolebørn (videnskabelig og ikke-videnskabelig medhjælp og materialer) (1090) 4.000 kr.

Gliemann, J., afdelingsleder – se afdelingsleder P. K. Jensen

Gormsen, Johs., overlæge, dr. med. – Medicinsk Afdeling, Sundby Hospital – Separation af fibrinogen-fibrins nedbrydningsprodukter. Separation af koagulationsfaktorer (apparatur) (1037) 49.450 kr.

Groth, Anders, kandidatstipendiat – Statshospitalet i Glostrup – Indlagte unge stofmisbrugeres psyko-sociale baggrundsdata, indlæggelsesforløb og prognose (ikke-videnskabelig medhjælp og kodning) (1382) 3.000 kr.

Grunnet, Niels, cand. scient. – Biokemisk Institut A, Københavns Universitet – Etanols effekt på Krebs' cyclus og fedtsyrestofskiftet (apparatur og enzymer) (1250) 23.463 kr.

Guld, Chr., lektor, laboratorieingeniør – se amanuensis Margaret Lennox-Buchthal.

Gundersen, Hans Jørgen G., kandidatstipendiat og kandidatstipendiat Johan Iversen – Medicinsk Afdeling M, Århus Kommunehospital – Udvikling af en hurtig, radiokemisk bestemmelse af frie, fede syrer i små serumprøver. Proinsulinsekretionen fra den isolerede, perfunderede hundepankreas (ikke-videnskabelig medhjælp) (1148) 20.023 kr.

Gundersen, Hans Jørgen G., kandidatstipendiat – se klinisk assistent Hans Ørskov

Gürtler, Hans, læge – Retsmedicinsk Institut, Københavns Universitet – Blodtypefordelingen i Grønland (kongresrejse) (1203) 2.480 kr.

Güttler, Flemming, amanuensis, cand.med. m. fl. – Institut for medicinsk Mikrobiologi, Københavns Universitet – Sensibiliserede lymfocytters virkning på allogene celler i vævskultur. Den cellemedierede immunitet ved lymphocytic choriomeningitis virus infektion (apparatur, der skal tilhøre rådet) (1184) 134.217 kr.

Hanel, Henrik Karl, mag. scient. – Klinisk-kemisk Afdeling, Bispebjerg Hospital – og reservelæge Jørgen Viby Mogensen – Anæsthesiafdelingen, Rigshospitalet – Human serum kolinesterase (ikke-videnskabelig medhjælp, forsendelse og rejse) (1277) 47.100 kr.

Hanel, Henrik Karl, mag. scient. – Klinisk-kemisk Afdeling, Bispebjerg Hospital – og klinisk assistent Jørgen Cohn – Børneafdeling G, Rigshospitalet – Erythrocytære enzymdefekter ved hereditære hæmolytiske anæmier (apparatur) (1405) 49.887 kr.

Hansen, A. Tybjærg, professor, dr. med. m. fl. – Medicinsk Afdeling B, Rigshospitalet – Udvikling af automatiske ventilsystemer for tilslutning til katetre indlagt i patienter (udstyr) (1160) 49.000 kr.

Hansen, Jens Carl, universitetsadjunkt, dyrlæge – Hygiejnisk Institut, Aarhus Universitet – Kviksølvforureningens omfang, kilder og sundhedsmæssige aspekter (apparatur og udstyr) (1064) 69.343 kr.

Kviksølvforureningens omfang, kilder og sundhedsmæssige aspekter. Udvikling af metode til bestemmelse af Cadmium i vand og sedimenter (ikke-videnskabelig medhjælp) (1403) 45.760 kr.

Hansen, Jens Erik Mølholm, 1. reservelæge – Medicinsk Afdeling E, Frederiksberg Hospital – Antibiotikas halveringstid i blodet ved forskellige sygdomme og under påvirkning af andre medikamenter (ikke-videnskabelig medhjælp) (1006) 18.000 kr.

Hansen, Jens P. Hart, 1. reservelæge – Afdeling for Patologi, Finseninstitutet – Retsmedicinsk undersøgelse af drab i Danmark, Grønland og Island 1946–1970 (rejse) (1065) 2.520 kr.

Fortsættelse af retsmedicinsk undersøgelse af drab i Danmark, Grønland og Island 1946–1970 (frigørelse for andet arbejde i 3 mdr.) (1401) 24.443 kr.

Hansen, Lis Fauerholdt, reservelæge – Medicinsk Afdeling A, Rigshospitalet – Elektronmikroskopiske undersøgelser af leukæmiske celler ved akut leukæmi m. v. (ikke-videnskabelig medhjælp) (1038) 18.718 kr.

Hansen, Ole Hart, reservelæge – Thoraxkirurgisk Afdeling L, Bispebjerg Hospital – Dyreeksperimentelle studier over urinblærens regenerationsevne efter partiel cystektomi med implantation af en gelatinesvampblæreprotese (forsøgsdyr og ophold på dyrehospital) (1057) 9.674 kr.

Hansen, Aage Prange, kandidatstipendiat – Medicinsk Afdeling M, Århus Kommunehospital – Væksthormons patogenetiske betydning ved diabetes mellitus (ikke-videnskabelig medhjælp) (1147) 40.285 kr.

Væksthormons patogenetiske betydning ved diabetes mellitus (kongresrejse) (1189) 3.981 kr.

Henriksen, Finn Wilkens, 1. reservelæge – Kirurgisk Afdeling D, K. A. S. Glostrup – Hormonal hæmning af ventrikelsekretionen (kursusdeltagelse) (1304) 2.522 kr.

Hertoft, Preben, universitetsadjunkt, dr. med. – Psykiatrisk Klinik, Rigshospitalet – Sexologisk studierejse til U.S.A. (opholdsudgifter) (1168) 3.000 kr.

Hessellund, Hans, kandidatstipendiat – Psykologisk Laboratorium, Københavns Universitet – Sexuel adfærd, viden og holdninger i familier med børn (videnskabelig og ikke-videnskabelig medhjælp, materialer og transport) (1060) 35.112 kr.

Hill, Robin J., afdelingsleder – Institut for eksperimentel Immunologi, Københavns Universitet – Antigen-antistofreaktioners kinetik og termodynamik (kursusdeltagelse) (1321) 3.643 kr.

Bevillingen er siden bortfaldet

Hjørting-Hansen, Erik, professor, dr. odont. – Institut for Kirugi og Anæsthesiologi, Københavns Tandlægehøjskole – Hyperodonti i præmaxillen. Cystevækst m. v. (apparatur) (1152) 51.927 kr.

Holm, Hans Henrik, 1. reservelæge, dr. med. og kandidatstipendiat J. Kvist Kristensen – Ultralydlaboratoriet, K. A. S. Gentofte – Normale og syge vævs ultralydmæssige karakteristika (apparatur) (1114) 20.000 kr.

Holm, Kåre, klinisk assistent – Øjenafdelingen, Rigshospitalet – Klinisk og genetisk studie af keratokonus i Danmark (apparatur og rejse) (1015) 13.750 kr.

Haastrup, Søren, klinisk assistent – Psykiatrisk Klinik, Rigshospitalet – Efterundersøgelse af hospitalsindlagte unge med medicinmisbrug (ikke-videnskabelig medhjælp) (1240) 11.483 kr.

Ibsen, Hans, reservelæge – Medicinsk Afdeling, Diakonissestiftelsen – Plasma- og ekstracellulærvolumen, udskifteligt kalium og erythrocytkalium samt glomerulusfunktionen under medikamentel behandling af hypertension (frigørelse for andet arbejde i 3 mdr.) (1364) 16.000 kr.

Iversen, Johan, kandidatstipendiat – Medicinsk Afdeling M, Århus Kommunehospital – Insulin og glucagonsekretionen fra isoleret, perfunderet pancreas fra hunde (ikke-videnskabelig medhjælp) (1149) 19.510 kr.
Hormonsekretionen fra isoleret, perfunderet pancreas fra hunde (forsøgsdyr og transport af disse) (1283) 27.040 kr.
Se kandidatstipendiat Hans Jørgen G. Gundersen

Jacobsen, Klavs Ramsøe, universitetsadjunkt – se professor, dr. med. Niels Tygstrup

Jakobsen, Lisel, læge – Vestre Hospital – Forekomsten af Milano antigen hos patienter med akut hepatitis (rejse) (1326) 2.400 kr.

Jansen, Jette, 1. reservelæge – Neuromedicinsk Afdeling, Vejle Sygehus – Normalværdier for danske børns hovedomfang (statistisk medhjælp) (1404) 3.500 kr.

Jarnum, Stig, overlæge, dr. med., lektor – Medicinsk Afdeling P, Rigshospitalet – Immunologiske undersøgelser af kronisk inflammatoriske tarmlidelser. Diætetisk behandling af visse malabsorptionssyndromer (ikke-videnskabelig medhjælp) (1117) 42.353 kr.
Se professor, dr. med. Mogens Andreassen

Jensen, Ernst Heinrich, klinisk assistent – Patologisk Institut, Odense Sygehus – Langtidspræservering af nyrer under 0° C (ikke-videnskabelig medhjælp) (1125) 40.000 kr.

Jensen, Finn Taagehøj, civilingeniør – Radiofysiologisk Laboratorium, Århus Radiumstation – Hjernens regionale blodgennemstrømning (kongresrejse) (1284) 2.030 kr.

Jensen, Gorm Boje, reservelæge – Medicinsk Afdeling B, Rigshospitalet – De iskæmiske hjertesygdommes epidemiologi (kursusdeltagelse) (1191) 10.000 kr.

Jensen-Holm, Jens, afdelingsleder, lektor, dr. med. – Institut for Biofysik, Københavns Universitet – Elektronmikroskopisk lokalisation af kolinesteraser i sympatiske ganglier, præ- og postganglionære tråde samt muskelendeplader (apparatur, der skal tilhøre rådet) (1138) 280.000 kr.

Jensen, P. K., afdelingsleder og afdelingsleder J. Gliemann – Biokemisk Institut C og Medicinsk-fysiologisk Institut C, Københavns Universitet – Interaktionen mellem mitochondrier og lipidgranula in vitro m. m. (apparatur, der skal tilhøre rådet) (1052) 175.939 kr.

Jensen, Svend Erik, cand. pharm. – Biologisk Laboratorium, Danmarks farmaceutiske Højskole – Renale udskillelsesforhold for oxytocin og vasopressin (frigørelse for andet arbejde i 1 år) (825) 83.150 kr.

Jepsen, Otto, professor, overlæge, dr. med. – Oto - rhinolaryngologisk Afdeling, Odense Sygehus – Udarbejdelse af monografien: »Neurootology« (frigørelse for andet arbejde i 4 mdr.) (1121) 43.364 kr.

Jersild, Torben, overlæge – Vestre Hospital – Stofmisbrug med specielt henblik på narkomanhepatitis (rejse) (1127) 7.460 kr.

Kontaktsmitte ved hepatitis (ikke-videnskabelig medhjælp og betaling af interviews) (1128) 159.600 kr.

Intellektuelle funktioner hos indsatte med forskellige former for længere varende narkotikamisbrug (apparatur, der skal tilhøre rådet) (1251) 15.000 kr.

Jerslev, Bodil, professor, dr. phil. – Kemisk Laboratorium C, Danmarks farmaceutiske Højskole – Syntese og røntgenkrystallografisk bestemmelse af isoxazolderivater med virkninger på centralnervesystemet (videnskabelig og ikke-videnskabelig medhjælp) (1165) 95.000 kr.

Jessen, Karl Arne, universitetsadjunkt – Radiofysisk Laboratorium, Århus Radiumstation – Energispektre fra højvoltterapiapparatur (krystaller m. v.) (1220) 31.947 kr.

Juul, Per, afdelingsleder, lektor – Farmakologisk Institut, Københavns Universitet – Antihypertenesivas (guanetidins) virkningsmekanisme (fotoudstyr) (1104) 20.599 kr.

Jørgensen, Finn Ove, cand. scient. – Zoofysiologisk Laboratorium B, Københavns Universitet – Virkningen af anoksi på de cokleære mikrofoniske potentialer i et høreorgan (frigørelse for andet arbejde i 3 mdr.) (1215) 17.607 kr.

Jørgensen, Fritz, kandidatstipendiat – Vævstypelaboratoriet, Århus Kommunehospital – Korrelationen mellem uforligelighed for HL-A antigenerne og MLC response blandt ubeslægtede personer (frigørelse for andet arbejde i 6 mdr. og rejse) (1342) 56.400 kr.

Jørgensen, Fritz Schønau, reservelæge – se 1. reservelæge Ib Transbøl

Jørgensen, Jørgen, 1. reservelæge – Afdeling R, Århus Kommunehospital – Røntgenkinematografisk undersøgelse af larynxbevægelser under fonation med samtidige akustiske analyser (ikke-videnskabelig medhjælp, apparatur m. v.) (1139) 45.935 kr.

Jørgensen, Jørgen Mørup, forskningsstipendiat, cand. scient. – Gustaf V:s Forskningsinstitut, Stockholm – Røntgenkinematografiske undersøgelser af larynxbevægelser (kongresrejse) (1151) 2.101 kr.

Jørgensen, Martin Balslev, forskerstipendiat, dr. med. – Oto-patologisk Laboratorium, Rigshospitalet – Otoskleroses påvirkning af indreørefunktionen (rejse) (1170) 5.100 kr.

Jørgensen, Ole Sylvester, cand. med. – Psykokemisk Institut, Rigshospitalet – Aminosyrestofskiftet hos børnepsykiatriske patienter (apparatur) (1073) 34.500 kr.

Jørgensen, Paul Nyboe Balslev, reservelæge – Neurokirurgisk Afdeling, Rigshospitalet – Kliniske og medicotekniske undersøgelser ved hjernedød (frigørelse for andet arbejde i 1 år og rejse) (1186) 67.328 kr.

Fortsatte kliniske og medicotekniske undersøgelser ved hjernedød (ikke-videnskabelig medhjælp) (1282) 2.000 kr.

Jørgensen, Per Ib, klinisk assistent – Fødeafdeling A og gynækologisk Afdeling I, Rigshospitalet – Den kliniske betydning af østriolbestemmelse i svangerskabet (hulkort, registrering m. v.) (1279) 19.000 kr.

Kamper-Jørgensen, Finn, cand. med., lic. stud. – Institut for social Medicin, Københavns Universitet – Trafikulykkernes samfundsmæssige omkostninger (videnskabelig og ikke-videnskabelig medhjælp) (1122) 18.625 kr.

Studier af sundhedsøkonomi (frigørelse for andet arbejde i 1 år) (1241) 63.000 kr.

Bevillingen er siden bortfaldet

Karlog, Ole B., afdelingsleder, lic. pharm. – Afdelingen for Farmakologi og Toksikologi, Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole – Klorerede insekticider samt polyklorerede bifenyler i fedtvæv fra mennesker (ikke-videnskabelig medhjælp, kemikalier m. v.) (1211) 53.000 kr.

Keiding, Susanne, kandidatstipendiat – Medicinsk Afdeling A, Rigshospitalet – Metaboliske ændringer i leveren under hæmmet og forøget galaktoseomsætning (ikke-videnskabelig medhjælp) (1105) 9.290 kr.

Se professor, dr. med. Niels Tygstrup

Kelstrup, Jens, amanuensis – Århus Tandlægehøjskole – Bakterieplaques i munden. Plaquedannelsens mekanismer og den økologiske balance mellem plaquens bakterier (ikke-videnskabelig medhjælp) (1103) 35.000 kr.

Kemp, Ejvind, professor, overlæge, dr. med. – Nefrologisk Afdeling Y, Odense Sygehus – Nyrepræservation ved temperaturer under 0° (ikke-videnskabelig medhjælp) (1136) 40.000 kr. Vurdering af behovet for behandling af terminal uræmi i Europa (indsamling af materiale) (1388) 6.000 kr.

Kempinski, Ralph, stud. med. og læge Allan Krasnik – 3. Afdeling, Københavns Kommunehospital – Integrationsproblemer i sundhedssystemet (frigørelse for andet arbejde i 8 mdr.) (1407) 77.106 kr.

Kissmeyer-Nielsen, Fl., professor, dr. med. – Vævstypelaboratoriet, Århus Kommunehospital – Vævstyper og histokompatibilitet (kongresrejse) (1409) 26.360 kr.

Knudtzon, Søren Chr., videnskabelig assistent – Medicinsk Afdelings Laboratorium, Finseninstitutet – In vitro undersøgelse af cytostatikas indvirkning på knoglemarvsstamcellers evne til proliferation i agarmedium (apparatur) (1028) 9.493 kr.

Koch, Christian, læge – Epidemisk Afdeling, Blegdamshospitalet – Perifere neutrofile granulocytters fagocytose-evne og baktericide kapacitet (ikke-videnskabelig medhjælp) (1289) 23.796 kr.

Koch, Claus M., kandidatstipendiat – Institut for eksperimentel Immunologi, Københavns Universitet – Antigensensitive receptorer på lymfocyter (kursusdeltagelse) (1333) 3.643 kr.

Kornerup, Hans, cand. psych. – Rådgivningscentret for børn og unge, Det sociale center i Rødovre – Dementia pugilistica (apparatur, materialer og frigørelse for andet arbejde) (1141) 58.000 kr.

Kragelund, Ebbe, 1. reservekirurg – 1. Afdeling, Københavns Kommunehospital – Præ- og postoperative undersøgelser hos patienter med ulcus duodeni (videnskabelig og ikke-videnskabelig medhjælp) (1059) 5.000 kr.

Kragh-Sørensen, Per, reservelæge – Afdeling O, Statshospitalet i Glostrup – Sammenligning mellem et antidepressivums farmakokinetik og kliniske effekter (frigørelse for andet arbejde i 1 år) (1075) 63.093 kr.

Krasnik, Allan, læge – se stud. med. Ralph Kempinski

Kratholm, Sv., overlæge – Anæsthesiologisk Afdeling, Centralsygehuset, Thisted – Slægtsundersøgelse af malign hypertermi (laboratorie- og transportudgifter m. v.) (1133) 10.000 kr.

Kristensen, H. Gjelstrup, højskoleadjunkt, lic. pharm. – Farmacilaboratorium G, Danmarks farmaceutiske Højskole – Doserede lægemidlers interdosis variation (apparatur) (1394) 42.642 kr.

Kristensen, J. Kvist, kandidatstipendiat – se 1. reservelæge, dr. med. Hans Henrik Holm

Kristensen, Marie K., 1. reservelæge – Medicinsk Afdeling P, Rigshospitalet – Ventrikelsekretets sammensætning (frigørelse for andet arbejde i 3 mdr.) (1110) 24.693 kr.

Kronborg, Ole, 1. reservelæge – Afdeling A, Bispebjerg Hospital – Sammenligning mellem parietalcelle-vagotomi uden drænage og selektiv vagotomi med drænage ved kronisk ulcus duodeni (ikke-videnskabelig medhjælp) (1229) 20.000 kr.

Kruhøffer, Poul W., professor, dr. med. m. fl. – Medicinsk-fysiologisk Institut B, Københavns Universitet – Teknisk videreudvikling af biotelemetri og udviklingsarbejde af 2 differentiationsenheder til accelerationsmålinger af hjertet (ikke-videnskabelig medhjælp og apparatur) (1111) 48.000 kr.

Kyng, Mogens, chefpsykolog - Afdeling O, Statshospitalet i Glostrup – Den psykologiske del af 70-års undersøgelsen i Glostrup (ikke-videnskabelig medhjælp) (1352) 10.000 kr.

Larsen, Helmer Ring, klinisk assistent – se professor, dr. med. Niels Tygstrup

Larsen, Jan-Helge, stud. med. lic. – Institut for social Medicin, Københavns Universitet – Sociale og behandlingsmæssige

faktorers betydning for revalidering af trafikskadede (frigørelse for andet arbejde i 1 år) (1094) 55.622 kr.

Tekniske og økonomiske forhold ved forebyggelse af ulykker (videnskabelig medhjælp) (1269) 10.000 kr.

Larsen, Sven Schytt, højskoleadjunkt, lic. pharm. – Farmacilaboratorium F, Danmarks farmaceutiske Højskole – Lægemidlers kemiske stabilitet (ikke-videnskabelig medhjælp) (1298) 39.240 kr.

Lassen, Niels Ove, professor – Niels Bohr Institutet – Kontrol af radioaktive isotoper til medicinske formål (apparatur) (1185) 51.776 kr.

Lauritsen, Jørgen Glenn, reservelæge – Kirurgisk Afdeling, Århus Amtssygehus – Cytogenetisk undersøgelse af spontanaborter (ikke-videnskabelig medhjælp) (1272) 5.760 kr.

Lennox-Buchthal, Margaret, amanuensis og lektor, laboratorieingeniør Chr. Guld – Neurofysiologisk Institut, Københavns Universitet – On-line databehandling af impulssvaret fra enkelte hjerneceller målt med mikroelektroder (videnskabelig medhjælp) (1234) 25.600 kr.

Leth, Arne, reservelæge – Cardiologisk Laboratorium, Rigshospitalet – Den kardiopulmonale komponent ved lidelsen: »Dystrofia musculorum progressiva« (frigørelse for andet arbejde i 4 mdr., ikke-videnskabelig medhjælp og deltagerafgift til socialmedicinsk seminar) (1290) 50.530 kr.

Lowy, Jack, professor – Biofysiologisk Institut, Aarhus Universitet – Den molekylære struktur af muskler (ikke-videnskabelige medhjælp) (1340) 10.000 kr.

Lund, Fl., professor, dr. med. – Kirurgisk Afdeling D, Rigshospitalet – Vasoaktive stoffers betydning for nyrepræservation ved nyretransplantationer (ikke-videnskabelig medhjælp og forsøgsdyr) (1179) 28.750 kr.

Vasoaktive stoffers betydning for nyrepræservation ved nyretransplantationer (ikke-videnskabelig medhjælp og forsøgsdyr) (1293) 28.750 kr.

Lundbæk, Knud, professor, overlæge, dr. med. – Medicinsk Afdeling M, Århus Kommunehospital – Diabetologiske undersøgelser (elektronisk kalkulator) (1144) 70.442 kr.

Lundsteen, Claes P., læge – Afdeling F, Frederiksberg Hospital – Incidensen af og fænotypen hos mænd med kønskromosomkonstitution XYY (frigørelse for andet arbejde i 1 år) (1384) 59.535 kr.

Lyager, Søren, amanuensis – Fysiologisk Institut, Aarhus Universitet – Forskellige former for kunstig ventilations indflydelse på lungefunktionen hos hunde og mennesker (ikke-videnskabelig medhjælp) (1264) 14.000 kr.

Lyon, Melvin, amanuensis, Ph. D. – Psykologisk Laboratorium, Københavns Universitet – Narkotikainduceret afvigende adfærd hos dyr samt den modvirkende indflydelse af antipsykotiske stoffer eller betingede adfærdsændringer (ikke-videnskabelig medhjælp) (1157) 33.819 kr.

Lægeforenings Uddannelseskomité, Den alm. danske – Delvis dækning af udgifterne ved afholdelse af 2 internatkursus i almen forskningsmetodologi inden for lægevidenskab, odontologi og farmaci (1245) 50.314 kr.

Löe, Harald, professor, dr. odont. – Afdelingen for Parodontologi, Århus Tandlægehøjskole – De parodontale ødelæggelsers longitudinelle udvikling (statistisk bistand, diverse medhjælp og rejseudgifter) (1175) 72.690 kr.

Mackeprang, Bent, overlæge, dr. med. – 7. Afdeling, Københavns Kommunehospital – Prognosestudier vedr. mortalitet og plejebehov i en geriatrisk population m. v. (videnskabelig og ikke-videnskabelig medhjælp) (1077) 10.000 kr.

Madsen, Joop, afdelingsleder, lektor, dr. med. – Medicinsk-fysiologisk Institut C, Københavns Universitet – Fedtvævets betydning for udviklingen af dekompressionssygdom (oxygenanalysator) (1076) 42.182 kr.

Bygning af kontrolanlæg i forbindelse med undersøgelse over fedtvævets betydning for udviklingen af dekompressionssygdom (komponenter m. v.) (1380) 10.908 kr.

Manthorpe, Rolf, reservelæge – Medicinsk Afdeling C, K. A. S. Gentofte – Glukokortikoidernes indvirkning på kollagen i karvæg og hud (ikke-videnskabelig medhjælp) (1003) 41.984 kr.

Marquardsen, Jørgen, overlæge, dr. med. – Neurologisk Afdeling N, Frederiksberg Hospital – Oprettelse af apoplexregister som basis for epidemiologiske og kliniske studier af de cerebrovaskulære sygdomme (ikke-videnskabelig medhjælp) (1140) 34.600 kr.

Maxild, Jan, amanuensis, lektor – Institut for medicinsk Biokemi, Aarhus Universitet – Den aktive transport af p-aminohippurat og reguleringen af stofskiftet i nyrevæv (ikke-videnskabelig medhjælp) (1039) 22.365 kr.

Mc. Nair, Allan, læge – se læge Peter Skinhøj

Medicinsk-fysiologisk Institut B, Københavns Universitet – Tekniske udviklingsprojekter vedr. biotelemetri og elektroniske differentiationsenheder med effektberegning til ultralyd-elektrokardiometri (videnskabelig medhjælp) (1253) 30.000 kr.

Meibom, Jørgen, kandidatstipendiat – Medicinsk Afdeling B, Rigshospitalet – Analyse af hjertets tærskelværdi for pacemakerimpulser m. v. (ikke-videnskabelig medhjælp) (1082) 48.000 kr.

Melsen, Birte, amanuensis – Århus Tandlægehøjskole – Humant sektionsmateriale af normale og patologiske vækstforhold i basis cranii og næseseptum samt af knogleforandringer ved kronisk nyreinsufficiens (ikke-videnskabelig medhjælp) (1053) 33.403 kr.

Mikkelsen, Margareta, overlæge, dr. med. – J. F. Kennedy Instituttet – Dyrkning af celler fra fostervand med henblik på kromosomdefekter og medfødte metaboliske lidelser (vikar i 6 mdr.) (1385) 55.000 kr.

Mogensen, Carl Erik S., universitetsadjunkt – Medicinsk Afdeling M, Århus Kommunehospital – Nyrefunktion og glomerulær permeabilitet i den normale og i den diabetiske nyre (ikke-videnskabelig medhjælp) (1348) 22.500 kr.

Mogensen, Jørgen Viby, reservelæge – se mag. scient. Henrik Karl Hanel

Mohr, Jan, professor, dr. med. – Arvebiologisk Institut, Københavns Universitet – Genetisk kortlægning hos mennesket (apparatur) (1346) 57.700 kr.

Mortensen, Hans, tandlæge – Odontologisk Klinik, Rigshospitalet – Cystevækst (apparatur) (1078) 7.084 kr.

Mouritzen, Chr., læge – Thoraxkirurgisk Afdeling T, Århus Kommunehospital – Drift af Avlscentret til opdræt af forsøgsdyr med henblik på den eksperimentelle kliniske forskning (medhjælp, dyrlæge, foder m. v.) (1074) 200.000 kr. Frigørelse for andet arbejde i 2 mdr. som videnskabelig leder af Laboratoriet for eksperimentel Kirurgi og Avlscentret for opdræt af forsøgsdyr (1224) 18.000 kr.

Muller-Berat, C. Nicole, reservelæge – Blodbank og Blodtypeafdeling, Statens Seruminstitut – Normale og leukæmiske humane knoglemarvsstamcellers proliferation og differentiering in vitro (apparatur) (1101) 84.531 kr.

Munck, Bjarne G., amanuensis – Medicinsk-fysiologisk Institut A, Københavns Universitet – Samspillet mellem ioners og nonelectrolyters influx gennem rottetyndtarmsepitelets luminale membran (apparatur, der skal tilhøre rådet) (1051) 146.337 kr.

Munkvad, Ib, overlæge og afdelingsleder Axel Randrup – Afdeling E, Sct. Hans Hospital, Roskilde – Biokemiske undersøgelser over amfetamins og neuroleptikas virkemåde (gæsteforsker i 1 år) (1177) 130.000 kr.

Mygind, Niels, cand.med. – Otopathologisk Laboratorium, Rigshospitalet – Cytologiske og immunologiske studier over nasale affektioner, spec. allergi (ikke-videnskabelig medhjælp) (1368) 20.000 kr.

Müllertz, Sten, overlæge, dr. med. – Klinisk-kemisk Afdeling, Blegdamshospitalet – Proteinkemiske undersøgelser (flytbart kølerum) (1091) 29.366 kr. De fysiologiske plasminogen aktivatorer og plasminogenets aktivering (ikke-videnskabelig medhjælp) (1359) 23.000 kr.

Møller, Eigild, afdelingsleder, dr. odont. – Afdelingen for Elektromyografi, Københavns Tandlægehøjskole – Elektromyografisk undersøgelse af aktiviteten i tyggemusklerne under naturlig funktion (leje af apparatur, programmering og hulning) (1180) 23.558 kr.

Møller-Christensen, Vilh., professor, dr. med. – se tandlæge, retsodontolog Kn. Danielsen

Møllgård, Kjeld, videnskabelig assistent – Medicinsk-anatomisk Institut A, Københavns Universitet – Udviklingen af celleforbindelser i det humane centralnervesystem under fosterudviklingen (apparatur, der skal tilhøre rådet) (1236) 112.125 kr.

Nielsen, Jens Ole, reservelæge – Immunlaboratoriet, Blegdamshospitalet – Immunologiske og serologiske undersøgelser af akut viral hepatitis med særlig henblik på Australia antigen (ikke-videnskabelig medhjælp og udstyr) (1132) 26.895 kr.

Nielsen, Jørgen Christen, læge – Afdeling G, K. A. S. Gentofte – Gm typer i 3 grønlandske populationer (kongresrejse) (1201) 2.480 kr. Færdiggørelse af disputats om: »The Gm system with particular reference to the forensic aspect« (frigørelse for andet arbejde i 2 mdr.) (1406) 19.092 kr.

Norn, Svend, lektor, dr. pharm. – Farmakologisk Institut, Københavns Universitet – Immunologiske og biokemiske undersøgelser over den anafylaktiske histaminfrigørelse (studentermedhjælp) (1412) 14.400 kr.

Nymand, Gunnar, reservelæge – Blodbanken, Aalborg Sygehus Nord – Komplementbindende trombocytantistoffer dannet under graviditet, forekomst og klinisk betydning (ikke-videnskabelig medhjælp) (1163) 43.800 kr.

Nørgaard, Fl., professor, dr. med. et odont. – Røntgenklinikken, Københavns Kommunehospital – Støtte til International Society of Radiology (1159) 7.500 kr.

Olsen, Finn Chr., dr. med. – Institut for eksperimentel Medicin, Københavns Universitet – Immunologiske forhold involveret i den hypertensive karsygdom (ikke-videnskabelig medhjælp) (1270) 20.000 kr.

Paulev, Poul-Erik, afdelingsleder, dr. med. – Medicinsk-fysiologisk Institut B, Københavns Universitet – Mekanismerne for de initiale forøgelser af lungernes ventilation, hjertets minutvolumen og perfusionen i den arbejdende muskulatur ved påbegyndelse af et muskelarbejde (ikke-videnskabelig medhjælp) (1029) 19.150 kr.

Pedersen, Bent Nørgaard, reservelæge – Klinisk-kemisk Afdeling B, Rigshospitalet – Bestemmelse af modenhedsgraden hos nyfødte med forskellig gestationsalder (ikke-videnskabelig medhjælp) (1343) 34.320 kr.

Pedersen, Chr. Brahe, 1. reservelæge – Øreafdelingen, K. A. S. Gentofte – Opfattelse af korte toner og bestemmelse af kritisk båndbredde i normale og syge ører (videnskabelig og ikke-videnskabelig medhjælp) (1325) 5.000 kr.

Pedersen, Fritz Bangsgaard, 1. reservelæge – Medicinsk Afdeling B, K. A. S. Glostrup – Glukose- og mælkesyreomsætning samt iltforbrug i nedkølede, perfunderede nyrer. Binyrebarksteroiders, insulins, kalium- og iltkoncentrationens betydning for nedkølede nyrers funktionsevne (ikke-videnskabelig medhjælp, forsøgsdyr og perfusionssæt) (1306) 50.870 kr.

Pedersen, Henning, læge – Harvard Medical School – Ultrastrukturen af humane spermatozoer (kongresrejse) (1205) 9.000 kr.

Pedersen, L. Mølsted, 1. reservelæge – Gynækologisk-obstetrisk Afdeling, Frederiksberg Hospital – Færdiggørelse af disputats: »Aspects of Carbohydrate Metabolism in Newborn Infants of Diabetic Mothers« (frigørelse for andet arbejde i 3 mdr.) (1130) 26.100 kr.

Peters, Hannah, afdelingsleder – Finsenlaboratoriet, Finseninstitutet – RNA- og protein syntese under vækst og differentiering af pattedyrs oocyter (aflønning af gæsteforsker i 6 mdr.) (1235) 25.000 kr.

Petersen, Fl. Bonde, amanuensis – Gym-

nastikteoretisk Laboratorium B, Københavns Universitet – Arbejdsfysiologiske undersøgelser (ikke-videnskabelig medhjælp) (1155) 40.000 kr.
Muskelstofskifte (rejse samt tabt arbejdsfortjeneste) (1156) 16.473 kr.

Philip, John, 1. reservelæge, dr. med. – Kromosomlaboratoriet, Rigshospitalet – Fluorescensmikroskopi af Y kromatin (apparatur) (1024) 27.857 kr.

Poulsen, Hemming E., overlæge, professor, dr. med. – Patologisk-anatomisk Institut, Københavns Kommunehospital – Strukturel-histokemisk undersøgelse af leverbiopsier fra patienter med akut hepatitis (videnskabelig medhjælp) (1278) 57.000 kr.
Se professor, dr. med. Mogens Andreassen

Poulsen, Jørgen Hedemark, videnskabelig assistent – Medicinsk-fysiologisk Institut A, Københavns Universitet – Elektrolyt- og vandtransport i spytkirtler (ikke-videnskabelig medhjælp) (1194) 37.200 kr.

Poulsen, Sven, amanuensis, lic. odont. – Afdelingen for Pædodonti, Århus Tandlægehøjskole – Longitudinel klinisk og bakteriologisk undersøgelse over kariesprogressionen i det primære tandsæt (ikke-videnskabelig medhjælp, transport, materialer m. v.) (1237) 24.544 kr.

Povlsen, Carl Olaf, 1. reservelæge – se 1. reservelæge Jørgen Rygaard

Præstholm, Johs., 1. reservelæge – Røntgenafdelingen, K. A. S. Glostrup – Klinisk afprøvning af et nyt røntgenkontraststof ioxithalamat ved urografi (videnskabelig medhjælp) (1197) 3.000 kr.

Rafaelsen, Ole J., lektor, dr. med. – Psykokemisk Institut, Rigshospitalet – Psykologisk og metabolisk undersøgelse af kannabis (scholarstipendium) (1068) 13.565 kr.
m. fl. – Videnskabelige undersøgelser ved Psykokemisk Institut (ikke-videnskabelig medhjælp) (1307) 80.000 kr.

Randrup, Axel, afdelingsleder – se overlæge Ib Munkvad

Ranek, Leo, 1. reservelæge – Medicinsk Afdeling A, Rigshospitalet – Mikrospektrofotometriske og interferensmikroskopiske undersøgelser af DNA, RNA, protein og tørstofindhold i isolerede levercellekærner (ikke-videnskabelig medhjælp) (1109) 21.279 kr.

Rasmussen, Kurt Erik, klinisk assistent – Dianalund Nervesanatorium – Efterundersøgelse af 114 tidligere indlagte invalidepensionsansøgere med renteneurose (rejse) (1248) 6.400 kr.

Rehfeld, Jens Fr., kandidatstipendiat – Klinisk-kemisk Afdeling, Bispebjerg Hospital – Serum-gastrin og serum-insulin målinger hos normale og patienter med mave-tarmsygdomme (ikke-videnskabelig medhjælp) (1048) 41.163 kr.
Fortsatte serum-gastrin og serum-insulin målinger (betaling af forsøgspersoner) (1323) 9.000 kr.

Roland, Per Ebbe, reservelæge – Afdeling N, Rigshospitalet – Taktile funktioner hos patienter med organiske velafgrænsede hjerneskader (materialer m. v.) (1043) 10.781 kr.
Publikation af monografi: »Tactil manual agnosia« (ikke-videnskabelig medhjælp og Xerox-kopiering) (1267) 5.000 kr.
Sensoriske forstyrrelser efter circumskripte læsioner af hjernehemisfærerne hos mennesker (ikke-videnskabelig medhjælp) (1331) 20.000 kr.

Rosenfalck, Annelise, amanuensis, cand. polyt. – se professor, dr. med. Fritz Buchthal

Rubin, Bent, cand. scient. – Blodtypeafdelingen, Statens Seruminstitut – Induktion og regulation af antistofdannelsen med specielt henblik på hapten-carrier og receptor problematik (frigørelse for andet arbejde i 1 år og rejseudgifter) (1005) 90.000 kr.
Cellulær kooperation. Cellereceptorernes egenskaber (kongresrejse) (1154) 4.535 kr.

Rubin, Inger, videnskabelig assistent – Biokemisk Institut A, Københavns Universitet – Renfremstilling og karakterisering af renin (kongresrejse) (1207) 3.210 kr.

Rune, Simon Junker, 1. reservelæge – Medicinsk Afdeling B, K. A. S. Gentofte –

Den duodenale neutralisationsregulation (ikke-videnskabelig medhjælp) (1209) 16.220 kr.

Rygaard, Jørgen, 1. reservelæge – Patologisk Institut, Sundby Hospital og 1. reservelæge Carl Olaf Povlsen – Patologisk-anatomisk Institut, Københavns Kommunehospital – Immunologiske og onkologiske undersøgelser på musemutanten Nude (ikke-videnskabelig medhjælp) (1260) 42.000 kr.

Rønne-Jeppesen, E., ledende skolepsykolog – Skolepsykologisk Kontor, Brøndbyerne – For tidligt fødte børns pædagogiske og psykologiske funktionsniveauer (konsulent) (1276) 13.300 kr.

Rønnike, Folke, reservelæge, dr. phil. – Radiumstationen, Finseninstitutet – Antineoplastiske egenskaber i serum fra kvinder i det tidlige puerperium og i visse hos mennesket naturligt forekommende plantehormoner (ikke-videnskabelig medhjælp) (1255) 37.343 kr.

Röpke, Carsten, videnskabelig assistent – Medicinsk-anatomisk Institut A, Københavns Universitet – Knoglemarvslymfocyters levetid og lokalisation samt betydning i det thymolymfatiske system (rejseudgifter) (1378) 12.300 kr.

Schaumburg, Bjørn P., videnskabelig assistent – Institut for eksperimentel Medicin, Københavns Universitet – Karakterisering og oprensning af en receptor for glukokortikoider i lymfocyter fra thymus og i fedtceller (apparatur, der skal tilhøre rådet) (1045) 102.396 kr.

Schmidt, Henning, professor, dr. med. – Dermato-venerologisk Afdeling, Odense Sygehus – Seminar i U.S.A.: »On Venereal Diseases« (rejseudgifter) (1225) 11.208 kr.

Schou, Jens, professor, dr. med. – Farmakologisk Institut, Københavns Universitet – Biologisk fordeling, metabolisme og toksicitet af kannabis samt interaktionsundersøgelser med narkotiske analgetika, hallucinogener, psykofarmaka og sovemidler (ikke-videnskabelig medhjælp) (1204) 90.000 kr.

Indtrængning, fordeling og metabolisme af aktive kannabisindholdsstoffer og omsætningsprodukter i hjernen (rejse) (1337) 18.061 kr.

Schouboe, Kirsten, specialtandlæge – Ortodontisk Institut, Københavns Tandlægehøjskole og Ballerup-Måløv Skoletandpleje – Tand- og kæbeudvikling hos danske børn i alderen 6–16 år (ikke-videnskabelig medhjælp m. v.) (1000) 28.298 kr.

Longitudinel undersøgelse af tandudviklingens association med skeletal modning og legemsvækst omkring puberteten (ikke-videnskabelig medhjælp m. v.) (1001) 12.122 kr.

Schulsinger, Fini, overlæge – Psykiatrisk Afdeling, Københavns Kommunehospital – Fysiologisk prædisposition til alkoholisme (ikke-videnskabelig medhjælp og betaling af forsøgspersoner) (1012) 39.390 kr.

Sejrsen, Per, videnskabelig assistent – Medicinsk-fysiologisk Institut B, Københavns Universitet – Tracerkinetiske studier i hud, skeletmuskulatur og fedtvæv (apparatur) (1087) 54.407 kr.

Selsø, Svend, speciallæge – Medicinsk-historisk Museum, Københavns Universitet – Øresygdomme i Danmarks middelalder (teknisk assistance, fotografering m. v.) (1206) 7.500 kr.

Seyer-Hansen, Kjartan, klinisk assistent – Afdeling M, Århus Kommunehospital – Udvikling af metode til bestemmelse af rottevæksthormon i serum (ikke-videnskabelig medhjælp) (1146) 15.190 kr.

Sheikh, M. I., amanuensis – Institut for medicinsk Biokemi, Aarhus Universitet – Mekanismen ved renal transport af organiske syrer (kongresrejse) (1281) 2.065 kr.

Simonsen, Morten, professor, dr. med. – Institut for eksperimentel Immunologi, Københavns Universitet – Organtransplantation på rotter og transplantationsantigenernes biologiske funktioner (ikke-videnskabelig medhjælp, apparatur, materialer og forsøgsdyr) (1341) 269.987 kr.

Skakkebæk, Niels E., universitetsadjunkt – Kromosomlaboratoriet, Rigshospitalet – Kvantitative undersøgelser af spermatogenesen hos mænd med 47, XYY kro-

mosomkomplement (ikke-videnskabelig medhjælp og rejse) (1390) 48.900 kr.

Skinhøj, Peter, læge – Klinisk-kemisk Afdeling, Bispebjerg Hospital og læge Allan McNair – Medicinsk Afdeling P, Rigshospitalet – Epidemiologisk og serologisk undersøgelse af hepatitis i Grønland 1971 (ikke-videnskabelig medhjælp og rejse) (1393) 4.000 kr.

Social Medicin, Dansk Selskab for – v/overlæge Henrik Hoffmeyer – Bispebjerg Hospital – Delvis dækning af udgifter ved afholdelse af socialmedicinsk seminar om problemformulering og forskningsmetoder (1249) 26.400 kr.

Steensgaard, Jens, afdelingsleder – Institut for medicinsk Biokemi, Aarhus Universitet – Termodynamiske forhold ved reaktionen mellem antigen og antistof (kongresrejse) (1135) 2.847 kr.
Separation af subcellulære partikler og makromolekyler ved zonecentrifugering (kongresrejse) (1232) 2.167 kr.

Steiness, Eva, kandidatstipendiat – Medicinsk Afdeling B, Rigshospitalet – Klinisk-farmakologiske studier over digoxin baseret på en radioimmunologisk bestemmelse af digoxin i blod, urin og væv (ikke-videnskabelig medhjælp) (1227) 22.000 kr.

Steven, Kenneth, kandidatstipendiat – Medicinsk-fysiologisk Institut A, Københavns Universitet – Effekten af primære ændringer i de proksimale tubulis hydrostatiske tryk og det glomerulære propulsionstryk på SNGFR og de proksimale tubulis væskereabsorptionshastighed (ikke-videnskabelig medhjælp) (1288) 20.400 kr.

Struve-Christensen, Eivin, 1. reservelæge – Thoraxkirurgisk Afdeling R, K. A. S. Gentofte – Perkutan transtorakal nålebiopsi (frigørelse for andet arbejde i 3 mdr.) (1021) 24.500 kr.
Bevillingen er siden bortfaldet
Percutan transtorakal nålebiopsi (ikke-videnskabelig medhjælp m. v.) (1381) 12.006 kr.

Strömgren, Erik, professor, dr. med. – Cytogenetisk Laboratorium, Statshospitalet i Risskov – Registrering af patienter med kromosomabnormaliteter i det cytogenetiske centralregister (ikke-videnskabelig medhjælp) (tillægsbevilling) (127) 25.000 kr.

Svejgaard, Arne, overlæge – Vævstypelaboratoriet, Rigshospitalet – Det menneskelige HL-A vævstypesystems genetik. Systemets betydning ved transplantationer og ved forskellige sygdomme (apparatur og tolk) (1268) 37.505 kr.

Søborg, Mogens, 1. reservelæge og universitetsadjunkt Jens Erik Clausen – Medicinsk Afdeling TA og A, Rigshospitalet – Mekanismen ved leucocytmigrationstesten. Cellulær hypersensibilitet under normale forhold og ved forskellige patologiske tilstande (ikke-videnskabelig medhjælp) (1119) 22.870 kr.

Sølling, Karsten, kandidatstipendiat – Medicinsk Afdeling C, Århus Kommunehospital – »Light Chains« i urin og blod hos nyretransplanterede patienter (apparatur) (1013) 46.000 kr.

Søltoft, Jan, 1. reservelæge – Medicinsk Afdeling B, K. A. S. Gentofte – Immunglobuliner i spyt og tarmsekret (kongresrejse) (1166) 4.224 kr.
Immunglobulinholdige celler i mavetarmkanalens slimhinder (ikke-videnskabelig medhjælp) (1395) 25.992 kr.

Søndergaard, Jørgen, 1. reservelæge, lektor – Afdeling H, Rigshospitalet – Prostaglandiners betydning ved inflammatoriske hudsygdomme (ikke-videnskabelig medhjælp) (1083) 42.854 kr.
Prostaglandiners betydning ved inflammatoriske hudsygdomme (apparatur) (1086) 30.188 kr.

Sørensen, Bent, overlæge, dr. med. – 1. Afdeling, Københavns Kommunehospital – Evaluering af to principielt forskellige behandlingsmetoder af det akutte brandsårschok (ikke-videnskabelig medhjælp) (1058) 15.248 kr.

Sørensen, Bent L., overlæge, dr. med. – Kirurgisk Afdeling H, K. A. S. Gentofte – Deltagelse i transplantationskursus (delvis dækning af rejse- og opholdsudgifter) (1172) 1.513 kr.

Sørensen, Finn Hanberg, klinisk assistent – Patologisk-anatomisk Institut, Århus

Kommunehospital – Kvantitative undersøgelser af nyreglomeruli (videnskabelig og ikke-videnskabelig medhjælp) (1054) 16.160 kr.

Therkelsen, Åge Juhl, kst. professor – Institut for human Genetik, Aarhus Universitet – Kromosomforholdene i hud fra patienter med forskellige hudsygdomme (ikke-videnskabelig medhjælp) (1324) 21.250 kr.

Thorn, Niels A., professor, dr. med. – Medicinsk-fysiologisk Institut C, Københavns Universitet – Mekanismen ved aktivering af neuroendokrine celler (ikke-videnskabelig medhjælp) (1081) 41.300 kr.

Transbøl, Ib, 1. reservelæge og reservelæge Fritz Schønau Jørgensen – Medicinsk Afdeling F, K. A. S. Gentofte – Endokrine og metaboliske faktorers indflydelse på den intestinale absorption af kalcium (apparatur) (1356) 52.255 kr.

Trolle, Dyre, professor, dr. med. – se laborator, cand. pharm. Johs. Christiansen

Turbeck, Børge Ove, cand. med., mag. scient. – Klinisk-kemisk Afdeling, Købehavns Kommunehospital – Enzymhistokemiske undersøgelser af epitelet i midttarmen af sommerfuglelarver (apparatur) (1355) 10.293 kr.

Tygstrup, Niels, professor, dr. med. – Medicinsk Afdeling A, Rigshospitalet – Behandling af leverinsufficiens med perfunderet, isoleret svinelever (forsøgsdyr) (1208) 47.100 kr.

Tygstrup, Niels, professor, dr. med. og universitetsadjunkt Klavs Ramsøe Jacobsen, kandidatstipendiat Susanne Keiding og klinisk assistent Helmer Ring Larsen – Medicinsk Afdeling A, Rigshospitalet – Svineleverperfusion (ikke-videnskabelig medhjælp) (1303) 111.579 kr.

Tønnesen, Peter A. H., læge – Retsmedicinsk Institut, Københavns Universitet – Dødelige arbejdsulykker i Danmark. Blodalkohol-analyser hos skadestuebehandlede ofre for arbejdsulykker (ikke-videnskabelig medhjælp) (1095) 22.455 kr.

Wagner, Gorm, afdelingsleder, lektor – Medicinsk-fysiologisk Institut B, Københavns Universitet – Funktionen af transplanteret myometriet hos kaniner (kongresrejse) (1131) 14.035 kr. Bevillingen er siden bortfaldet.

Wandall, Johan Heugh, stud. med. – Proteinlaboratoriet, Københavns Universitet – Indvirkning af tungt vand på vævsoverlevelse (kongresrejse) (1408) 1.009 kr.

Vanggaard, Leif, videnskabelig assistent – Hygiejnisk Institut, Københavns Universitet – Cirkulatoriske forandringer hos mennesket ved udsættelse for kulde (kongresrejse) (1192) 1.995 kr.

Weeke, Bent, universitetsadjunkt – Medicinsk Afdeling P, Rigshospitalet – Immunelektroforetiske undersøgelser af serumproteiner (kongresrejse) (1226) 4.495 kr.

Weeke, Eva, klinisk assistent – Medicinsk Afdeling P, Rigshospitalet – Ekstrakorporal blodbestråling (kongres- og studierejse) (1187) 4.495 kr.

Werdelin, Ole, læge – Patologisk-anatomisk Institut, Københavns Universitet – Cellulære hypersensibilitetsreaktioner (ikke-videnskabelig medhjælp, apparatur, rejse- og opholdsudgifter m. v.) (1116) 99.165 kr.

Westergaard, Erik, videnskabelig assistent, dr. med. – Medicinsk-anatomisk Institut C, Københavns Universitet – Intercellulære forbindelser mellem ependymceller (rejseudgifter) (1210) 12.525 kr.

Westergaard, Henrik, klinisk assistent – Medicinsk Afdeling P, Rigshospitalet – Leverens optagelse af kolesterol fra low- og high density lipoproteiner og disses virkning på kolesterolsyntesen i leveren (rejse) (1317) 10.652 kr.

Videbæk, Jørgen, klinisk assistent – Cardiologisk Afdeling, Århus Kommunehospital – Kardial lymfes $p0_2$ som parameter ved vurdering af myokardiets oksygeneringsgrad (forsøgsdyr) (1100) 12.500 kr.

Biokemiske og hæmodynamiske parametre ved eksperimentel koronarokklusion (ikke-videnskabelig medhjælp) (1266) 14.000 kr.

Wieth, Jens Otto, afdelingsleder, lektor – Institut for Biofysik, Københavns Universitet – Erytrocytmembranens selektive ionpermeabilitet (kongresrejse) (1212) 1.466 kr.

Wiik, Allan Sture, klinisk assistent – Immunlaboratoriet, Blegdamshospitalet – Isolering og karakterisering af granulocyt-specifikke kærneantigener og antinukleære faktorer hos mennesker og eksperimentaldyr (ikke-videnskabelig medhjælp, apparatur m. v.) (1370) 49.713 kr.

Vilhardt, Hans, videnskabelig assistent – Medicinsk-fysiologisk Institut C, Københavns Universitet – Neurohypofysens indhold af sekretoriske granula (delvis dækning af leveomkostninger under studierejse) (1035) 10.000 kr.

Vitger, John, klinisk assistent – Psykiatrisk Afdeling O, Rigshospitalet – Kliniskpsykiatrisk og testpsykologisk undersøgelse af patienter med diagnosen hysteri (videnskabelig og ikke-videnskabelig medhjælp, transport m. v.) (1379) 10.000 kr.

With, Torben K., overlæge, dr. med. – Centrallaboratoriet, Svendborg Sygehus – Adskillelse og identifikation af peptid porfyrinkonjugater (x-porfyriner) ved tyndtlagskromatografi og »Dansyl«-reagens (ikke-videnskabelig medhjælp) (1233) 27.240 kr.

Wollesen, Fl., læge – Fødegang A, Rigshospitalet – FSH-, LH- og HGH-koncentrationen i humant serum ved ovarielle dysfunktioner og dværgvækst (frigørelse for andet arbejde i 4 mdr.) (1169) 25.062 kr.

Wulff, Henrik R., overlæge, dr. med. og 1. reservelæge Vibeke Binder – Medicinsk Afdeling B, K. A. S. Gentofte – Indsamling og registrering af videnskabelige kliniske data med henblik på kliniske og eksperimentelle gastroenterologiske projekter (ikke-videnskabelig medhjælp) (1301) 25.000 kr.

Ørskov, Hans, klinisk assistent – Medicinsk Afdeling M, Århus Kommunehospital – Glukosenomeostasen efter intravenøs glukoseindgift og efter anorektika (ikke-videnskabelig medhjælp) (1143) 18.924 kr.

Ørskov, Hans, klinisk assistent og kandidatstipendiat Hans Jørgen G. Gundersen – Medicinsk Laboratorium 2, Århus Kommunehospital – Den diabetiske karsygdom og dens afhængighed af abnorme hormonkoncentrationer i blodet (apparatur) (1369) 10.600 kr.

Østerby, Ruth, afdelingsleder – Patologisk Institut, Århus Kommunehospital – Kvantitative, morfologiske undersøgelser af den diabetiske karsygdom (apparatur, der skal tilhøre rådet) (1328) 172.457 kr.

Aaes-Jørgensen, E., professor, dr. phil. – Biokemisk Laboratorium, Danmarks farmaceutiske Højskole – Umættede fedtsyrer og deres isomere, disses indbygning i strukturlipider, in vivo omdannelser og metabolisme (ikke-videnskabelig medhjælp og apparatur, der skal tilhøre rådet) (1042) 375.606 kr.

Aagaard, Lise, stud. polyt. – se læge Paul Backer

Aagaard, Per, stud. polyt. – se læge Paul Backer

Rådets initiativer

Overlæge Viggo Faber og overlæge Ove Jessen (tillægsbevilling) (522/1) 7.500 kr.

Acta Allergologica Scandinavica (532/2/2) 4.400 kr.

Acta Paediatrica Scandinavica (532/2/4) 6.000 kr.

Statistisk konsulenttjeneste (552) 50.000 kr.

AFSNIT IV

Beretning om Statens jordbrugs- og veterinærvidenskabelige Forskningsråds (SJVF) virksomhed 1. april 1971 - 31. marts 1972

SAMMENSÆTNING OG MØDEAKTIVITET

Rådets sammensætning har været uændret i perioden, idet lektor, civilingeniør Hans R. Junge og forstander A. Dam Kofoed begge blev genbeskikket pr. 1. oktober 1971. Professor Sv. Dalgaard-Mikkelsen har fortsat været formand for rådet samt medlem af Centraludvalget, og rektor, professor, dr. H. C. Aslyng fortsat næstformand, jfr. bilag IV, 1.

Rådet har i beretningsperioden afholdt 9 møder, hvoraf 2 heldagsmøder. Størsteparten af møderne er afholdt på Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole.

FONDSVIRKSOMHED

I beretningsperioden disponerede rådet over 4.945.000 kr. og modtog 104 ansøgninger til et samlet beløb af 7,8 mill. kr. Heraf er 76 imødekommet helt eller delvis. Med hensyn til fordelingen af bevillingerne på fagområder henvises til figur IV, 1, tabel IV, 1 og IV, 2 og til oversigten over de givne bevillinger side 119. De største beløb er som hidtil ydet til aflønning af videnskabelig og ikke-videnskabelig medhjælp og til anskaffelse af apparatur og materialer.

Rådet har ved sin bedømmelse af individuelle ansøgninger udover hensynet til projektets faglige lødighed og ansøgerens muligheder for at gennemføre arbejdet tillige søgt at tage hensyn til projektets interesse i større samfundsmæssig sammenhæng og for en videreudvikling af dansk forskning. Som eksempler på projekter, hvor sådanne hensyn har vejet tungt fremdrages:

Kromosomforskning

Ved cytogenetiske undersøgelser har en bevillingshaver hos kvæg påvist en dominant kromosomabnormitet, tandem fusion translokation, der ikke tidligere er iagttaget hos dyr. Heterozygoter har 59 kromosomer mod normalt 60, men normal fænotype. Sønner og sønnesønner efter en bestemt ko har

spredt abnormiteten ved kunstig sædoverføring. Afficerede individer har nedsat frugtbarhed. På Undervisningsministeriets ejendom Hollufgaard ved Odense forsøges frembragt homozygoter med henblik på yderligere cytogenetiske og reproduktionsmæssige undersøgelser.

Ultralydmåling af kvæg og svin

Rådet har med flere bevillinger støttet et projekt vedrørende udvikling og afprøvning af ultralydteknikkens anvendelse i husdyrbrugsproduktionen.

Projektet er gennemført af Landøkonomisk Forsøgslaboratoriums afdelinger for forsøg med kvæg og svin i samarbejde med Svejsecentralen under Akademiet for de tekniske Videnskaber motiveret med et behov for en yderligere forbedring af danske kvæg- og svineracers kødproducerende evne.

Denne forbedring er hidtil søgt opnået ved selektion af avlsdyr på grundlag af afkomsprøver og/eller søskendeprøver. Den avlsmæssige fremgang ville imidlertid kunne forceres, såfremt det bliver muligt at bestemme slagtekvaliteten direkte på de potentielle avlsdyr. Dette forudsætter en teknik, der muliggør målinger på levende dyr.

Svejsecentralen udviklede i 1965-66 en ny ultralydteknik, baseret på det såkaldte komplex B-Scannings princip. Fra et ultralydhoved sendes ultralydimpulser ind i dyrets ryg. Impulserne reflekteres fra skillefladerne mellem kød- og fedtvæv, og ekkoet opfanges igen af ultralydhovedet, hvorefter de gengives målrigtigt som lysende prikker på en oscilloskopskærm. Når lydhovedet bevæges hen over dyrets ryg, smelter alle prikkerne sammen til et tværsnitsbillede, der viser fordelingen af fedt- og muskelvæv, jfr. bilag IV, 2.

Det nyudviklede system muliggør en manuel regulering af lydhovedets bevægelse og retning, afstemt efter individuelle forskelle i muskulaturens form og udstrækning, og giver desuden en hidtil ukendt god billedkvalitet.

Landøkonomisk Forsøgslaboratorium har med meget tilfredsstillende resultater afprøvet udstyret på et stort antal dyr, og det anvendes nu rutinemæssigt i såvel kvæg- som svineavl. Udstyret har vakt betydelig opmærksomhed også i udlandet og har dannet forbillede for anvendelse af ultralydprincippet i mange landes avlsprogrammer.

RÅDETS INITIATIVER

Bekæmpelse af svinesygdomme i Danmark

Forskningsprojektet med henblik på bekæmpelse af svinesygdomme, som blev iværksat i efteråret 1970, er fortsat i beretningsåret – fra den 28. april 1971 i egne laboratorielokaler, opført på Højbakkegård, Tåstrup.

Laboratoriets præliminære opgave – en undersøgelse og registrering af smågrisedødelighed og sygelighed med bl. a. det formål at belyse kausalkomplikationerne ved forskellige tabvoldende tilstande – er indledt i 17 udvalgte smågriseproducerende besætninger med tilsammen ca. 850 årssøer (20-250 årssøer pr. besætning). Driftsformen, staldforholdene og fodringen i besætningerne er indledningsvis analyseret og registreret gennem besøgsrapporter, der ajourføres hver 6. uge. Mortalitets- og morbiditetsundersøgelser er baseret på so-journal over hvert kuld og på afhentning i besætningerne og sektion, bakteriologiske og evt. parasitologiske undersøgelser af alle døde eller aflivede grise indtil 10-ugers-alderen. Søer, der er døde eller aflivet i besætningerne, er obduceret af laboratoriepersonalet på destruktionsanstalten i Ortved. Ved akutte sygdomsudbrud i besætningerne er udtaget en række prøver til laboratoriemæssig undersøgelse til støtte for den kliniske diagnostik.

De kliniske og anamnestiske oplysninger journaliseres sammen med resultaterne af laboratorieundersøgelserne, og konklusionerne kodes til edb-behandling. Der er udarbejdet edb-programmer til registrering og behandling dels af so/kuld-oplysningerne, dels af laboratoriejournalerne. Programmerne er udformet til bl. a. at give besætningsvise oversigter over forekommende sygdomme og infektioner med henblik på anvendelse i større bekæmpelsesprogrammer. Registrering og bearbejdning foretages på NEUCC, Danmarks tekniske Højskole, Lundtofte, og Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskoles tilsluttede anlæg.

På årsbasis er undersøgt 1416 kuld med i alt 14390 fødte grise. Dødeligheden blandt fødte grise frem til fravænning (ca. 8-ugers-alder) har i gennemsnit været 22,6% med en besætningsvariation fra 16,1-27,3%.

Dødeligheden og de enkelte årsager til tab er analyseret i relation til en række faktorer som besætningsstørrelse, årstid, drægtighedstidens længde, fødslens varighed, sygdomme hos soen, kuldnummer, kuldstørrelse og frekvens inden for de enkelte kuld og for visse mortalitetsgruppers vedkommende også i relation til særligt undersøgte forhold vedrørende epidemiologi, stiindretning m. v.

Mere end halvdelen af tabene blandt smågrise finder sted ved fødsel og de første 3 levedøgn (58,2%). Dødeligheden er fundet størst blandt grise, født i januar kvartal, og mindst blandt grise, født i april kvartal. Årstidsvariationen angår udelukkende kuld, født af gylte og 2-lægs søer.

Godt 60% af tabene blandt fødte grise hidrører fra dødfødte grise, kvæstelser, for lav fødselsvægt og misdannelser. De vigtigste dødeligt forløbende sygdomme har været tarmlidelser, der har udgjort 11,8% af tabene,

efterfulgt af infektiøse ledbetændelser (6,2%), lungebetændelser (4,5%) og andre generaliserede infektioner (2,7%). Ved tarmlidelserne påvistes E-coli infektion i 60% af tilfældene. Som årsag til ledbetændelser påvistes hæmolytiske streptococcer i 62% af tilfældene, medens de vigtigste infektioner ved lungebetændelser har været Hæmophilus parahæmolyticus og Bordetella bronchiseptica. Udover de nævnte undersøgelser er gennemført følgende specialundersøgelser: Besætnings-epidemiologiske undersøgelser i besætninger med ondartet lungesyge og i besætninger med udbrud af E. coli-spædgrisediarrhoe.

Afprøvning af et skabbekæmpelsesprogram. Undersøgelse af forekomst af overførbar antibioticaresistens for E. coli i 3 besætninger.

Preliminær patogenitetsundersøgelse af hyppigt isolerede Moraxellastammer.

Baseret på erfaringer fra arbejdet i besætningerne er opstillet nogle principielle retningslinier for gennemførelse af sygdomsforebyggelse i svinebesætninger, som sammen med foreløbige undersøgelsesresultater er søgt kommunikeret videre ved, at medarbejdere ved laboratoriet har medvirket ved efteruddannelseskurser for dyrlæger og svineproduktionskonsulenter og ved gæsteforelæsninger for veterinærstuderende.

Til at øve tilsyn med projektet er nedsat et styrelsesudvalg bestående af: Direktør, cand. polyt. Niels-Henrik Hansen, Slagteriernes Forskningsinstitut, direktør, dr. med. vet. H. E. Ottosen, Statens veterinære Serumlaboratorium, og professor, dr. med. vet. Knud Nielsen, Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole (formand).

Ansat personale:

Niels Chr. Nielsen, laboratorieleder, dyrlæge
Niels Bille, dyrlæge (patologi)
Jens Laurits Larsen, lic. med. vet. (bakteriologi)
Jørgen Svendsen, dyrlæge, M. Sc. (registrering og edb-behandling)
Randi Jenrich, sekretær
Roald Koudal, landbrugstekniker
Minna Pedersen, laborant
O. P. Nielsen, laboratoriebetjent

Fra 1. juli 1971 har dyrlæge Niels Tornøe været tilknyttet laboratoriet som licentiatstuderende med speciel patologi og terapi (svinesygdomme) som hovedfag.

Vommens mikrobiologi og dennes betydning for drøvtyggernes ernæring og produktion

Drøvtyggernes symbiose med vommens mikroorganismer samt deres særlige kvælstofomsætning giver disse husdyr en særstilling i biologisk henseende derved, at de er i stand til at udnytte, dels lavere kvælstofholdige forbindelser, dels celluloserige fodermidler. Endnu er dog mikrobiologien bag disse vomfysiologisk vigtige processer kun sparsomt udforsket.

På denne baggrund tilsigter projektet ved et tværfagligt samarbejde mellem mikrobiologisk og ernæringsmæssig sagkundskab at studere de enkelte mikroorganismers egenskaber og den hermed forbundne betydning for drøvtyggernes ernæring.

Klassificering af vommens mikroflora under en række både ekstreme og almindeligt anvendte fodringsforhold er blevet gennemført. Et af de principielle og væsentlige områder af projektet, sammenhold af mikrobiologiske og ernæringsmæssige kriterier fra samme forsøgsdyr under samme fodringsforhold står endnu tilbage. Der er udarbejdet en ny analytisk teknik til bestemmelse af flygtige fedtsyrer, hvilket indebærer en væsentlig tidsbesparelse.

Der er tillige som forstudier til det kommende års undersøgelser over bakteriekulturer i renbestand foretaget orienterende undersøgelser af, hvorledes bakteriefloraen ændres under »in vitro« forhold, og der er ligeledes gennemført undersøgelser af forekomst af gær- og skimmelsvampe i vommen.

Til på rådets vegne at føre tilsyn med projektet er nedsat et udvalg, bestående af professor, dr. agro. Vagn Jensen, Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, direktør, dr. med. vet. H. E. Ottosen, Statens veterinære Serumlaboratorium, og professor, dr. agro. P. Havskov Sørensen, Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole (formand).

Projektets gennemføres ved samarbejde mellem Afdelingen for Mikrobiologi og Afdelingen for almindelig Fodringslære, begge Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, samt Landøkonomisk Forsøgslaboratoriums afdeling for forsøg med kvæg og Statens veterinære Serumlaboratorium. For dets udførelse står lic. agro. J. Lassen Wolstrup, dyrlæge Kurt Jensen, lic. agro., dr. P. Detlef Møller og afdelingsleder, dyrlæge H. C. Hovmand.

Ansat personale:

J. Lassen Wilstrup, agronom (i en midlertidig forskerstilling)
Lisbeth Lyloff, laboratorietekniker
Gerda Christensen, laborant
Ulla Hartmann-Petersen, laborant

Simuleret planteproduktion
Udarbejdelse af en produktionsmodel med henblik på vurdering af produktionsressourcernes udnyttelse

Planteproduktionsmodeller tilsigter koordinering af viden om afgrøders reaktioner på varierende miljøer for derved at belyse produktionsmuligheder og udpege områder, hvor fremtidig forskning bør sætte ind. Den her tilstræbte model omfatter en beskrivelse af de fysiske forhold i atmosfære og jord samt de fysiologiske forhold i planterne. I projektet lægges vægt på simulering af delprocesser for at opnå en belysning af årsagssammenhænge.

Fotosyntese hos italiensk rajgræs er undersøgt i klimakammer. Det er vist, at respirationen i lys øges lineært med fotosyntesen, men øges mere med temperaturen end med fotosyntesen. Mørkerespiration hos top og rod øges med vægten af tørstof, men dog kun med en faktor 0,6 i forhold til vægtforøgelsen. Dette skyldes, at det udvoksede vævs vedligeholdelsesrespiration øges i forhold til den respiration, der er knyttet til dannelsen af nyt væv, efterhånden som tørstofmassen øges.

I klimakamre er fundet, at modstanden mod vandtransport i jorden ikke som hidtil antaget er begrænsende for planternes vandoptagelse, medmindre jorden er meget tør, men at det er modstanden i selve planterne, der er begrænsende. Denne modstand varierer med planternes vandstatus, der igen påvirker stomatas åbningsgrad. Disse relationer er bestemt, og sammen med kendskab til variationen i diffusionsmodstanden i stomata er det nu muligt at simulere den aktuelle transpiration for et givet klima og en given jordtype. Fotosyntesens afhængighed af kuldioxydkoncentrationen i bladene er undersøgt. Kuldioxydkoncentrationen her er et udtryk for, om der er ligevægt mellem transporten gennem stomata og de biologiske processer i bladet. Med mulighed for simulering af planternes vand- og lysforhold er det muligt at bestemme kuldioxydbalancen i bladene og dermed fotosyntesen.

I laboratorium er foretaget målinger af relationerne mellem en række jordfysiske faktorer. Mellem vand og jordtæthed er fundet ret enkle relationer, og de to parametre går i modsat retning. Når jordtætheden øges til en vis grad, forbedres kapacitet og ledningsevne for vand betydeligt, medens mekanisk modstand stiger. Jordens varmeforhold forbedres, medens luftskiftet forringes med stigende jordtæthed. De jordfysiske faktorers indflydelse på rødders væksthastighed og tørstoftilvækst hos italiensk rajgræs og byg er målt i klimakammer, og sammenligninger med rodvæksten i marken er foretaget. Når mekanisk modstand ved stor jordtæthed begrænser rodens væksthastighed i længden, findes ofte en stigende tilvækst i rodens tørstofmængde.

Tykkere rødder og dårligere rodfordeling forringer optagelsesbetingelserne for vand trods den større rodmasse og den forbedrede vandstatus. I marken fandtes hos byg, at temperaturen i det væsentlige kontrollerede røddernes maksimale væksthastighed i dybden, men mekanisk modstand har dog stor betydning for rodfordeling og rodtæthed i enkelte lag og dermed for rodens effektivitet. Ved de fundne relationer kan foretages en optimering af de jordfysiske forhold i forsøgsmarken, hvor klimaet og dermed kravene til de enkelte faktorer er kendt.

I marken er vækst og udvikling hos afgrøder af byg og italiensk rajgræs fulgt ved løbende bestemmelse af rod- og topmængde samt bladareal. Der er foretaget profilmålinger af jordens tæthed, vandindhold, temperatur og luftsammensætning i indtil 1,5 m dybde for beskrivelse af røddernes vækstmiljø. Klimaet i og over afgrøden er bestemt ved måling af profiler af temperatur, vanddamp, kuldioxyd, vind og stråling, ud fra hvilket afgrødens udveksling af vand, kuldioxyd og energi kan bestemmes.

På grundlag af de foretagne undersøgelser og den eksisterende viden er det nu muligt at simulere følgende delprocesser for en etableret afgrøde:

a. Transport af vand fra jord til rødder og videre gennem planten til de fordampende overflader i bladene.
b. Udveksling af kuldioxyd, vanddamp og energi mellem blade og atmosfære.

Simuleringen foretages med et dynamisk simuleringssprog, og det er muligt at simulere forløb inden for et enkelt døgn såvel som over længere perioder. Ved simulering af vækst over længere perioder må der anvendes forenklede modeller for at holde beregningstiden på dataanlæg nede på et acceptabelt niveau. Det kendskab til årsagssammenhænge, som opnås gennem simulering af delprocesserne, er vigtige for at kunne foretage forsvarlige forenklinger.

Kvægets parasitære infektioner

Parasitære sygdomme hos kvæg synes at frembyde et stadigt voksende problem, bl. a. fordi der er en tendens til samling af kvægbestanden i landets vestlige egne, hvor parasitære lidelser erfaringsmæssigt har den største udbredelse, og fordi en mere ekstensiv kødkvægsproduktion på permanente græsningsarealer må formodes at ville få stigende betydning også her i landet. Imidlertid er der ikke hidtil foretaget større sammenhængende undersøgelser af de vigtigste parasitter under danske forhold, hvorfor der på de fleste områder ikke har kunnet gives relevante bekæmpelsesforslag. Mulighederne

for en forskningsmæssig indsats med henblik på udarbejdelse af praktisk gennemførlige bekæmpelsesforslag, tilpasset danske driftsformer og økologiske forhold, må derfor undersøges.

Som forberedelse til projektet bevilgede rådet forskningsstipendiat, dr. med. vet. Peter Nansen midler til en studierejse til parasitologiske institutioner i Sverige og Storbritannien. Rådet besluttede derefter at iværksætte et egentligt forskningsprojekt fra april 1972. Til at bistå og føre tilsyn med projektet nedsattes et udvalg bestående af professor, dr. med. vet. Sv. Dalgaard-Mikkelsen (formand), professor, dr. med. vet. A. Neimann-Sørensen og direktør, dr. med. vet. H. E. Ottosen.

Projektets arbejdsgruppe omfatter ved igangsættelsen 3 videnskabelige medarbejdere (dyrlæger) og 3 tekniske assistenter. Det tekniske personale samt den ene af dyrlægerne lønnes af rådet. Arbejdsgruppen har fået stillet laboratorier og kontorlokaler til disposition på Afdelingen for speciel Patologi og Terapi, Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Her arbejder 2 af dyrlægerne og 2 tekniske assistenter. Det øvrige personale arbejder på Statens veterinære Serumlaboratorium. Ministeriet for kulturelle Anliggender har stillet 20 tdr. land engarealer ved Sorø til disposition for projektet.

Projektet, som forventes at ville strække sig over en 5-årig periode, vil omfatte undersøgelser vedrørende kvægets vigtigste indvoldsorm: Løbe-tarmstrongylider, leverikter og lungeorm. Hovedvægten vil ligge på det epidemiologiske område, men desuden vil der blive foretaget undersøgelser over kvægets evne til at udvikle resistens mod den enkelte parasit.

Det er hensigten, at undersøgelserne skal danne basis for praktiske bekæmpelsesforslag, som vil blive afprøvet i projektets sidste år.

Foruden forskningsgrupperne på Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole og Statens veterinære Serumlaboratorium vil Landøkonomisk Forsøgslaboratorium deltage i undersøgelserne.

Arbejdsgruppen vedrørende forsøgsdyranvendelsen i Danmark

Arbejdsgruppen, hvis sammensætning har været uforandret i beretningsperioden, jfr. bilag IV, 3, har afholdt 2 møder.

Fremskaffelse af dyr til forsøg

Den forud for beretningsåret med Statens Seruminstitut indgåede aftale om levering af kaniner til forsøg til statsinstitutioner har vist sig at fungere udmærket. Der er dermed skabt sikkerhed for dækning af behovet for forsøgs-

kaniner på en tilfredsstillende måde, og aftalen er udvidet til at omfatte andre dyrearter (marsvin, hamster, abe).

Arbejdsgruppen har fortsat sine overvejelser vedrørende hunde og katte til forsøgsformål. Man har herunder konstateret, at Undervisningsministeriet ikke har søgt den i Wandal-rapporten afgivne indstilling om etablering af et statsligt opdræt gennemført. Gruppen har ydet bidrag til vurdering og forbedring af den produktion af hunde, som med støtte af SLF finder sted til transplantationsforsøg i Århus-området.

Uddannelse i forsøgsdyrkundskab

I foråret 1971 vedtog de 2 forskningsråd at lade dyrlæge A. Schaich-Fries uddanne efter et af arbejdsgruppen udarbejdet program her i landet og i udlandet i et 2-årigt forløb. Uddannelsesperioden tog sin begyndelse 1. september 1971. Uddannelsen er centreret omkring forsøgsdyrenes patologi understøttet af uddannelse i genetik og immunologi, idet den ansatte er tilknyttet Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskoles Afdeling for patologisk Anatomi samt Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskoles Afdeling for Husdyrgenetik og Afdeling for Virologi og Immunologi. I programmet indgår udforskning af Tyzer's Disease, et projekt som SJVF finansierer. Dyrlæge Fries fungerer fra november 1971 som gruppens faglige sekretær.

Europarådets rekommandation 621 om forsøgsdyr

Forskningsrådene blev i september 1971 af Undervisningsministeriet anmodet om en udtalelse i anledning af ovennævnte rekommandation, som kraftigt fremhæver især vævskulturteknik som alternativ til anvendelse af forsøgsdyr. Rådenes besvarelse, der fulgte arbejdsgruppens indstilling, er optrykt som bilag I, 4. Europarådet har siden nedsat en ekspertkomité til behandling af såvel den føromtalte rekommandation som rekommandation 641, der vedrører intensiv husdyrproduktion. Danmark er efter gruppens forslag repræsenteret i den i det foregående omtalte dyrlæge Fries og dyrlæge H. B. Simonsen (formand for komiteen).

Rådgivning

Arbejdsgruppen har som hidtil været til disposition for de 2 råd. Blandt en række behandlede sager nævnes specielt spørgsmålet om forsyningen med og pasning af forsøgsdyr i Århus-området.

NORDISK SAMARBEJDE

Mellem de nordiske landes forskningsorganer på jordbrugsområdet etableredes allerede i 1965 *Nordisk Kontaktorgan for Jordbrugsforskning* (NKJ) som et samarbejdsudvalg med den opgave at fremme et forpligtende samarbejde i Norden på jordbrugsforskningens område. Landbrugets Samråd for Forskning og Forsøg deltog fra starten i NKJ's virksomhed med 2 repræsentanter. I foråret 1972 gennemførtes en vedtægtsændring, således at SJVF nu udpeger den ene af NKJ's 2 danske repræsentanter.

Efter de nu gældende vedtægter er det NKJ's opgave at formidle og støtte fællesnordisk forskning inden for jordbrug, veterinærmedicin og skovbrug gennem:

at behandle indkomne forslag til nordiske forskningsopgaver og afgive indstilling til de enkelte landes forskningsråd (samråd),

at medvirke til at sikre den økonomiske baggrund for gennemførelsen af forskningsprojekter af fællesnordisk interesse og

at skaffe sig den nødvendige oversigt over jordbrugets, skovbrugets og det veterinærmedicinske forskningsområde samt tage initiativ til planlægning og løsning af fællesnordiske projekter i samarbejde med eksisterende forskningsorganisationer såsom Nordiske Jordbrugsforskeres Forening og modsvarende organisationer inden for skovbrug og veterinærmedicin.

NKJ har i 1972 fået fast sekretariat i tilslutning til sekretariatet for Norges landbruksvitenskapelige forskningsråd.

RÅDETS BETEGNELSER PÅ ENGELSK, TYSK OG FRANSK

Engelsk: *Danish Agricultural and Veterinary Research Council*
Tysk: *Dänischer landwirtschaftlicher und veterinärmedizinischer Forschungsrat*
Fransk: *Conseil de recherche agronomique et vétérinaire du Danemark*

MEDLEMMER AF STATENS JORDBRUGS- OG VETERINÆR-VIDENSKABELIGE FORSKNINGSRÅD

	Indstillende institution	*Beskikkelses-periodens udløb*
Lektor, dr.med.vet. *H.C.Adler* Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole	Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole	30. september 1975
Rektor, professor, dr. *H.C.Aslyng* (næstformand) Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole	Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole	30. september 1973
Direktør, civilingeniør *Byrge Carlsen* Superfos a/s	Industrirådet	30. september 1974
Professor, dr.med.vet. *Sv. Dalgaard-Mikkelsen* (formand) Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole	Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole	30. september 1974
Forstander *Vagn Fog-Petersen* Dalum Landbrugsskole	Landbrugsrådet	30. september 1972
Lektor, civilingeniør *Hans R. Junge* Statens Byggeforskningsinstitut	Undervisnings-ministeren	30. september 1976
Forstander *A. Dam Kofoed* Askov Forsøgsstation	Landbrugets Samråd for Forskning og Forsøg	30. september 1976
Professor, dr.med.vet. *A. Neimann-Sørensen* Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole	Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole	30. september 1973
Direktør, dr.med.vet. *H.E.Ottosen* Statens veterinære Serumlaboratorium	Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole	30. september 1972

Forstander, lic.agro. *Erik Poulsen* Statens Forsøgsstation Blangstedgård	Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole	30. september 1973
Kontorchef, lic.agro. *Ib Skovgaard* Landbrugets Samråd for Forskning og Forsøg	Landbrugets Samråd for Forskning og Forsøg	30. september 1975

Tabel IV, 1: Antal ansøgninger, ansøgte og bevilgede beløb fordelt på fag - i 1000 kr. I perioden 1. april 1971-31. marts 1972 modtog SJVF 104 ansøgninger til et samlet beløb på 7.813.000 kr. Heraf blev 76 helt eller delvist imødekommet.

		Fuld bevilling		Nedsat bevilling			Afslag	
		antal	ans. og bev.	antal	ans.	bev.	antal	ans.
	I. *Vegetabilsk produktion*	15	497	10	1.461	553	5	285
Råproduktion	Genetik (11)	2	73	2	277	90	–	–
	Jordbundskemi (12)	3	51	1	21	19	1	61
	Jordfysik (13)	2	64	–	–	–	–	–
	Klima (14)	1	38	1	199	62	–	–
	Ernæring (15)	–	–	2	153	49	1	100
	Teknik (16)	–	–	1	520	140	–	–
	Økonomi (17)	1	6	–	–	–	1	23
Sygdomme	Svampe (21)	1	56	–	–	–	1	52
	Bakterier (22)	2	95	–	–	–	–	–
	Virus (23)	1	47	1	60	32	–	–
	Insekter (24)	2	67	1	142	114	–	–
	Ukrudt (25)	–	–	1	89	47	1	49
	II. *Animalsk produktion*	27	956	12	767	407	13	1.564
Råproduktion	Genetik (31)	1	16	3	206	129	2	273
	Ernæring, kvæg (32)	3	131	2	214	84	1	61
	Ernæring, svin (33)	2	76	–	–	–	3	602
	Ernær. fjerkræ (34)	–	–	–	–	–	–	–
	Ernær. a. husdyr(35)	–	–	–	–	–	–	–
	Reproduktion (36)	1	9	–	–	–	–	–
	Teknik (37)	–	–	–	–	–	–	–
	Økonomi (38)	–	–	–	–	–	–	–
Sygdomme	Sygdm., kvæg (41)	9	331	3	77	74	1	2
	Sygdm., svin (42)	5	248	3	180	60	1	7
	Sygdm., fjerkræ (43)	–	–	–	–	–	1	62
	Sygdm., a. husd. (44)	6	145	1	90	60	4	557
	III. *Forarbejdning og produktudvikling*	6	496	1	10	5	3	73
	Vegetabilia (51)	2	126	1	10	5	3	73
	Animalia (61)	4	370	–	–	–	–	–
	IV. Miljøværn	3	180	2	613	173	–	–
	Miljøværn (71)	3	180	2	613	173	–	–
I alt:		51	2.126	25	2.849	1.138	21	1.919

(P.g.a. afrunding afviger marginaltallene nogle steder fra summerne af de pågældende søjler eller rækker).

Oversendt		Ikke afgjort		I alt			Fagenes %-andele af det samlede bevilgede beløb	
antal	ans.	antal	ans.	antal	ans.	bev.		
2	549	–	–	32	2.792	1.050	32,1	
–	–	–	–	4	350	163		5,0
1	304	–	–	6	437	70		2,1
–	–	–	–	2	64	64		2,0
–	–	–	–	2	237	100		3,1
–	–	–	–	3	253	49		1,5
–	–	–	–	1	520	140		4,3
–	–	–	–	2	29	6		0,2
1	245	–	–	3	353	56		1,7
–	–	–	–	2	95	95		2,9
–	–	–	–	2	107	79		2,4
–	–	–	–	3	209	181		5,5
–	–	–	–	2	138	47		1,4
4	64	–	–	56	3.351	1.363	41,7	
–	–	–	–	6	495	145		4,4
–	–	–	–	6	406	215		6,6
–	–	–	–	5	678	76		2,3
–	–	–	–	–	–	–		–
–	–	–	–	–	–	–		–
–	–	–	–	1	9	9		0,3
–	–	–	–	–	–	–		–
–	–	–	–	–	–	–		–
–	–	–	–	13	410	405		12,4
2	23	–	–	11	458	308		9,4
–	–	–	–	1	62	–		–
2	41	–	–	13	833	205		6,3
1	304	–	–	11	883	501	15,3	
1	304	–	–	7	513	131		4,0
–	–	–	–	4	370	370		11,3
–	–	–	–	5	793	353	10,8	
–	–	–	–	5	793	353		10,8
7	917	–	–	104	7.813	3.264	99,9	99,9

Tabel IV, 2: Antal ansøgninger, ansøgte og bevilgede beløb fordelt på institutioner – i 1000 kr.

Institution	Fuld bevilling		Nedsat bevilling			Afslag	
	antal	ans. og bev.	antal	ans.	bev.	antal	ans.
Den kgl. Veterinær- og Landbohøjsk. (01)	31	1.114	14	1.438	675	13	879
Landøkonomisk Forsøgslab. (02)	6	465	2	267	114	1	427
Statens plantepatologiske Forsøg (03)	2	86	–	–	–	–	–
Statens planteavls Laboratorium (04)	–	–	2	151	52	–	–
Statens Ukrudtsforsøg (05)	–	–	–	–	–	1	49
Statens veterinære Serumlaborator. (06)	6	161	4	244	98	–	–
Statens veterinære Institut for Virusforskning (07)	–	–	–	–	–	–	–
Laboratoriet for Fjerkræunders. (08)	–	–	–	–	–	1	349
Statens Forsøgsstationer (09)	4	200	1	549	135	2	70
Andre uddannelsesinst. end KVL (10)	1	90	–	–	–	2	123
Enkeltpersoner (11)	1	10	2	201	64	1	23
I alt:	51	2.126	25	2.849	1.138	21	1.919

Oversendt		Ikke afgjort		I alt			Institutionernes %-andele af det samlede bevilgede beløb
antal	ans.	antal	ans.	antal	ans.	bev.	
3	327	–	–	61	3.759	1.789	54,8
–	–	–	–	9	1.159	579	17,7
1	245	–	–	3	331	86	2,7
–	–	–	–	2	151	52	1,6
–	–	–	–	1	49	–	–
–	–	–	–	10	405	259	7,9
–	–	–	–	–	–	–	–
–	–	–	–	1	349	–	–
1	304	–	–	8	1.123	335	10,3
1	40	–	–	4	253	90	2,7
1	1	–	–	5	235	74	2,3
7	917	–	–	104	7.813	3.264	100,0

Figur IV 1: SJVF 1971-72. Oversigt over ansøgte og bevilgede beløb fordelt på fag. I finansåret 1971-72 modtog SJVF 104 ansøgninger til et samlet beløb på 7.812.500 kr. Heraf blev 76 helt eller delvist imødekommet. Tallene ud for søjlerne angiver dels fagenes andele i pct. af det samlede bevilgede beløb: 3.264.300 kr., dels antal indkomne ansøgninger henhørende under de enkelte fag.

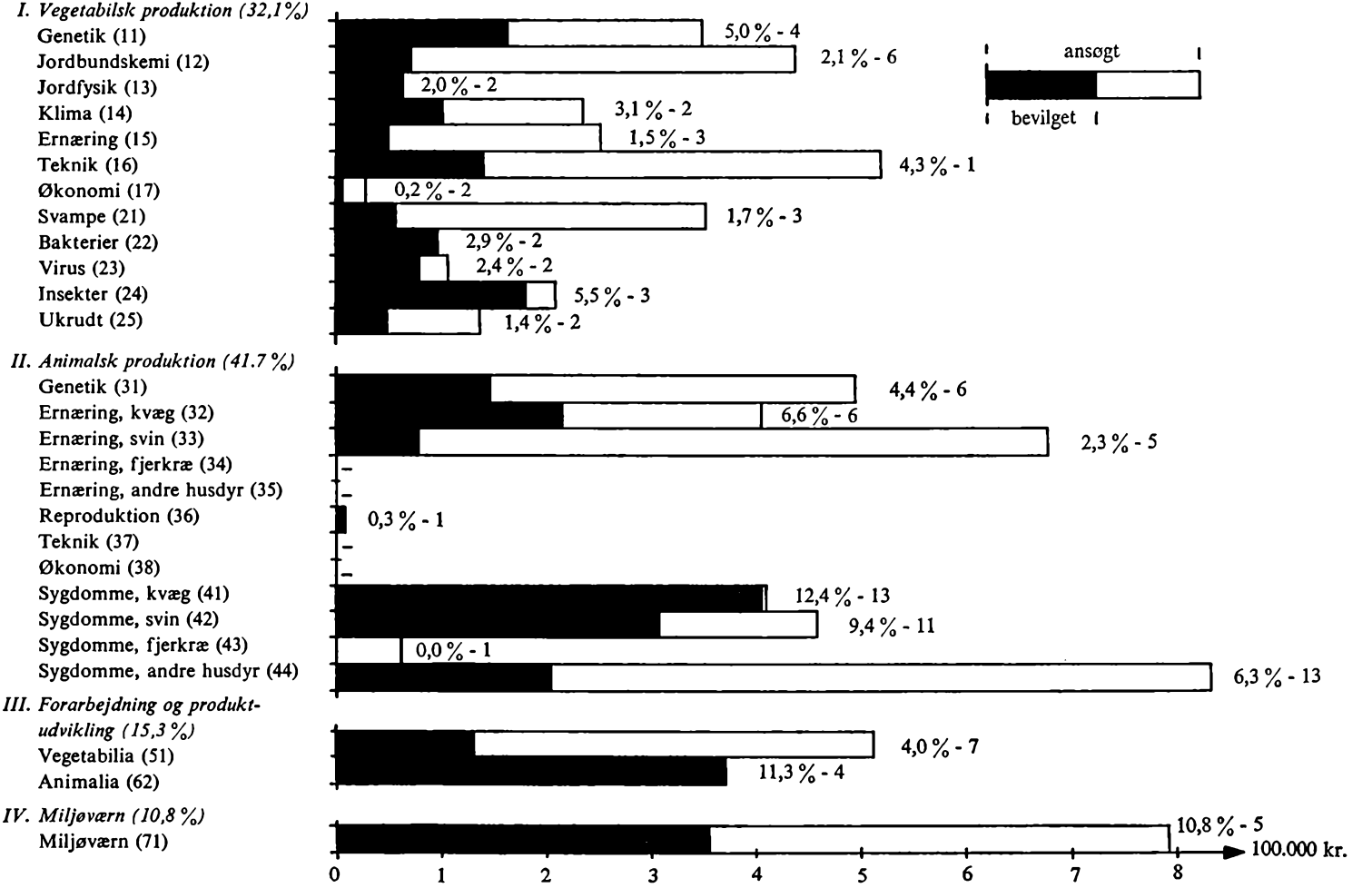

Ultralydbilleder af rygmuskulaturen hos to unge avlstyre.

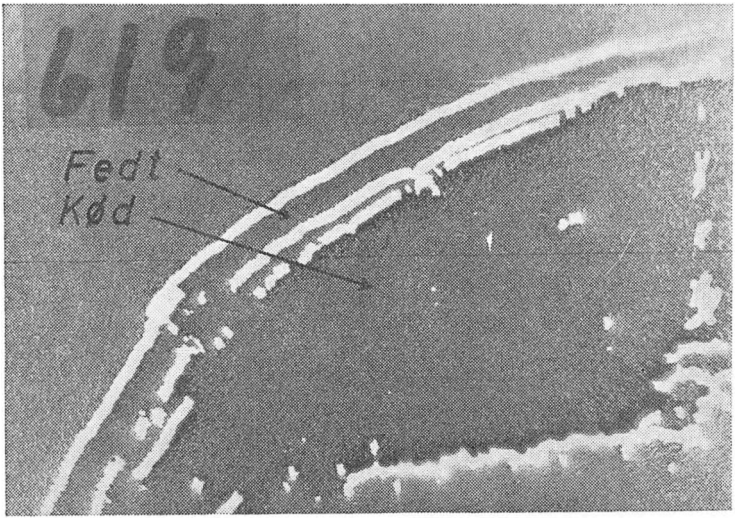

a. venstre sides rygmuskulatur fra en tyr med stor muskelfylde og tyndt fedtlag.

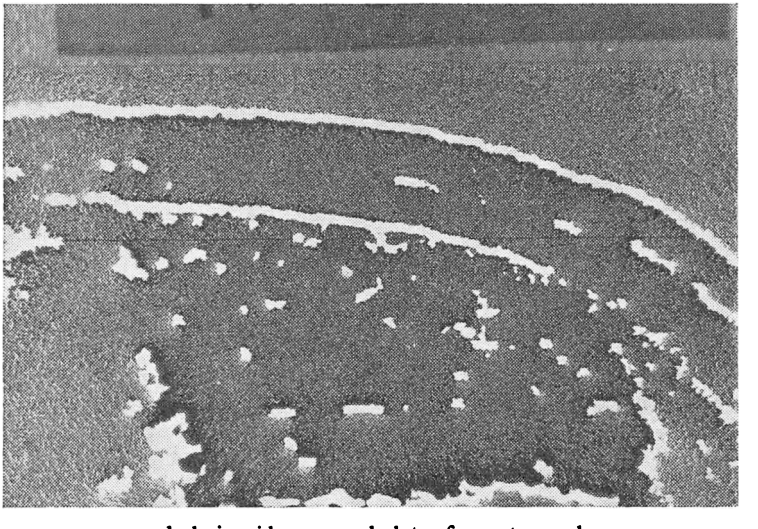

b. højre sides rygmuskulatur fra en tyr med dårlig muskelfylde og tykt fedtlag.

ARBEJDSGRUPPEN VEDRØRENDE FORSØGSDYRANVENDELSEN I DANMARK

KOMMISSORIUM

Vurdering af forsøgsdyranvendelsen i Danmark og på grundlag heraf fremsættelse af forslag til de aktiviteter, som man finder påkrævet for at understøtte og videreudvikle denne anvendelse, således at resultaterne heraf fremkommer på det bedst tænkelige videnskabelige grundlag.

MEDLEMMER

Udpeget af SLF

Lektor, dyrlæge *H. Kerzel Andersen*
Institut for medicinsk Mikrobiologi
Aarhus Universitet

Direktør, dr. med. *Jens Bing*
Institut for eksperimentel Medicin
København Universitet

Ass. overlæge, dr. med. *Ib Lorenzen*
Medicinsk Afdeling C
Københavns Amts Sygehus i Gentofte

Udpeget af SJVF

Lektor, dr. med. vet. *H. C. Adler* (formand)
Afdelingen for Obstetrik og Gynækologi
Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole

Professor, dr. med. vet. *Per Schambye*
Odense Universitet

Professor, dr. med. vet. *Aa. Thordal-Christensen*
Klinik for mindre Husdyr
Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole

Arbejdsgruppen blev nedsat i november 1969.

STATENS JORDBRUGS- OG VETERINÆRVIDENSKABELIGE FORSKNINGSRÅD

Bevilget i finansåret 1971-72

Andersen, Arne Helweg, videnskabelig assistent, cand. hort. – Bakteriologisk Afdeling, Statens Planteavls-Laboratorium – Bestemmelse af pesticiders indflydelse på symbiotisk kvælstofbinding (videnskabelig og ikke-videnskabelig medhjælp) (1084) 47.385 kr.

Andersen, Aage, lektor – Væksthusafdelingen, Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole – Undersøgelser af klimafaktorernes indflydelse på tomatplanternes stofproduktion (ikke-videnskabelig medhjælp) (1080) 38.000 kr.

Andresen, Erik, docent, lektor – Afdeling for Husdyrgenetik, Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole – Undersøgelser af genetisk betingede enzymforskelle hos husdyr (ikke-videnskabelig medhjælp) (1027) 50.790 kr.

Bech-Andersen, Jørgen, amanuensis – Plantepatologisk Afdeling, Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole – Bakteriologiske undersøgelser af Erwinia amylovora (ikke-videnskabelig medhjælp, materialer, kørsel m. v.) (1060) 55.900 kr.

Begtrup, J., videnskabelig assistent – se afdelingsbestyrer H. Rønde Kristensen

Bejer-Petersen, Broder, lektor – Zoologisk Laboratorium, Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole – Undersøgelse af betydningen af nåletræsnudebillens angreb i nutidige nåletrækulturer (rejse- og opholdsudgifter) (bevilget 6.220 kr. i finansåret 1972–73) (552) 5.290 kr.

Se professor, dr. phil. Niels Haarløv

Bendixen, H. J., dr. med. vet. og forskningsleder Kay Brunfeldt – Statens veterinære Serumlaboratorium og Proteinkemisk Institut, Akademiet for de tekniske Videnskaber – Syntese af det cycliske peptid antamanid og afprøvning af dets evt. antileukotiske effekt på leukotisk kvæg (kemikalier og forsøgsdyr) (1008) 12.000 kr.

Bitsch, Viggo, dyrlæge – Statens veterinære Serumlaboratorium – Undersøgelser over tilfælde af nervøse forstyrrelser hos heste i forbindelse med infektion med rhinopneumonitis-virus (ikke-videnskabelig medhjælp) (1034) 39.698 kr.

Blom, Erik, afdelingsforstander, dr. med. vet. – Statens veterinære Serumlaboratorium – Tilskud til udgivelse af artiklen: »A systematic search for abnormalities in testis-epididymis in pedigree bulls in Denmark« (1036) 8.650 kr.

Botanisk-Genetisk Fælleslaboratorium – Afdelingen for almen Genetik, Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole – Tilskud til fortsættelse af fælleslaboratoriets fortsatte undersøgelser (1048) 37.233 kr.

Bramsnæs, Frode, professor – Laboratoriet for Levnedsmiddelindustri, Danmarks tekniske Højskole – Udvinding af protein til humant brug fra hestebønner (videnskabelig medhjælp og apparatur) (1100) 89.900 kr.

Brunfeldt, Kay, forskningsleder – se dr. med. vet. H. J. Bendixen

Brunfeldt, Kay, forskningsleder – Proteinkemisk Institut, Akademiet for de tekniske Videnskaber – Organisk-kemisk syntese af det cykliske peptid antamanid (videnskabelig medhjælp og materialer) (1061) 102.470 kr.

Christensen, Knud A., højskoleadjunkt – Afdelingen for Husdyrgenetik, Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole – Måling af de enkelte kromosomer med det formål gennem cytologiske undersøgelser at påvise kromosomfejl hos 10 dage gamle fostre hos svin (apparatur og materialer) (1099) 15.917 kr.

Christensen, N. O., professor, dyrlæge – Ambulatorisk Klinik, Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole – Undersøgelser over sporedannelsen ved Myxosoma cerebralis og udarbejdelse af metoder til

sporepåvisning hos regnbueørred m. v. (videnskabelig medhjælp og rejseudgifter) (596) 23.000 kr.

Clausen, Hj., professor – Afdelingen for Forsøg med Svin og Heste, Landøkonomisk Forsøgslaboratorium – Undersøgelse af virkningen af selen, vitamin E og selen + vitamin E til svin i vækstperioden fra 3 ugers alderen til slagtning ved 90 kg (analyser, foder m. v.) (1085) 31.225 kr.

Dalbro, Sven, professor – Afdelingen for Frugtavl og Planteskoledrift, Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole – Undersøgelser over den specifikke vandledningsevne i grene af æblegrundstammer og æblesorter (videnskabelig og ikke-videnskabelig medhjælp samt teknisk udstyr) (594) 88.940 kr.

Dalgaard-Mikkelsen, Sv., professor, dr. med. vet. – Afdelingen for Farmakologi og Toksikologi, Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole – Undersøgelser over forekomsten af klorerede insekticider, polyklorerede bifenyler og kviksølv i marine organismer (ikke-videnskabelig medhjælp, apparatur m. v.) (1017) 119.614 kr.

Undersøgelse af absorbtion og elimination af PCB hos fisk (ikke-videnskabelig medhjælp, forsøgsdyr, kemikalier m. v.) (1054) 8.500 kr.

Dennis, Brian A., videnskabelig assistent – Landbrugets Plantekultur, Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole – Undersøgelser af fertilitetsproblemer i autotetraploid rødkløver (ikke-videnskabelig medhjælp) (1031) 27.577 kr.

Erhvervsrådet for Gartneri og Frugtavl – Tilskud til undersøgelser ved klimation (1049) 40.435 kr.

Friis, Niels Filskov, dyrlæge – Statens veterinære Serumlaboratorium – Undersøgelser over mykoplasmers patogenitet for svin (ikke-videnskabelig medhjælp) (1001) 41.284 kr.

Undersøgelser over mykoplasmers patogenitet for svin (ikke-videnskabelig medhjælp og forsøgsdyr) (1102) 10.580 kr.

Gulliksen, Kirsten, højskoleadjunkt – Afdelingen for Dyrefysiologi, Biokemi og analytisk Kemi, Landøkonomisk Forsøgslaboratorium – Undersøgelser over syntese og aflejring af intramuskulære lipider i relation til svinekødets kvalitet (apparatur og ikke-videnskabelig medhjælp) (1059) 93.375 kr.

Hansen, Henning P., lektor, dr. agro. – Plantevirologisk Laboratorium, Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole – Undersøgelser vedrørende metoder til diagnostik af planteviroser (videnskabelig medhjælp) (1092) 31.550 kr.

Hansen, Knud Mogens, højskoleadjunkt, dyrlæge – Afdelingen for Obstetrik og Gynækologi, Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole – Undersøgelser af kromosomdefektens udbredelse og indvirkning på fertilitets-, »produktions«- og molekylærgenetiske forhold (ikke-videnskabelig medhjælp, rejse- og opholdsudgifter m. v.) (1019) 63.753 kr.

Hansen, Niels Enggaard, videnskabelig assistent og professor P. Havskov Sørensen – Afdelingen for alm. Fodringslære og Huspattedyrenes Fodring, Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole – Undersøgelser over mineralindhold i fodermidler og resorption heraf ved anvendelse til svin (ikke-videnskabelig medhjælp) (1077) 44.291 kr.

Hansen, Poul, laboratorieleder, lic. agro. – Statens Forsøgsstation, Blangstedgaard – Undersøgelse over carboxylerende enzymer i æbleblade med henblik på at forklare forskelle i bladenes produktionsintensitet (apparatur) (1009) 35.823 kr.

Hansen, Søren Robert, dyrlæge – Statens veterinære Serumlaboratorium, Ringsted – Udvikling af metoder til kontrol med og begrænsning af forureningen af leverandørmælk med desinfektionsmidler og kim fra yveret (frigørelse for andet arbejde) (1005) 38.231 kr.

Henriksen, H. A., professor, dr. agro. – Skovbrugsinstituttet, Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole – Delvis dækning af udgifterne ved udgivelse af Axel H. Rasmussens afhandling: »Klitskoven i Thisted Amt – med særligt henblik på blandingsskovens muligheder« (1101) 6.000 kr.

Henriksen, Svend Aage, videnskabelig assistent – Statens veterinære Serumlaboratorium – Studier vedrørende ektoparasitter hos svin, især Sarcoptes scabiei (videnskabelig og ikke-videnskabelig medhjælp) (1006) 37.000 kr.

Hoff-Jørgensen, Rikke, højskoleadjunkt – Afdelingen for veterinær Virologi og Immunologi, Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole – Undersøgelse af visna-maedi infektionen hos danske får (ikke-videnskabelig medhjælp, materialer m. v.) (1012) 59.500 kr.

Hovmand, H. C., afdelingsleder, dyrlæge – Statens veterinære Serumlaboratorium – Studier af vommens mikroflora og -fauna i relation til drøvtyggerernæring (apparatur) (1046) 14.000 kr.

Haaning, Kaj, videnskabelig assistent, dyrlæge – Hygiejnisk-bakteriologisk Laboratorium, Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole – Bakterieidentifikation og -klassifikation ved hjælp af desoxyribonukleinsyrebestemmelser (materialer) (1065) 5.942 kr.

Haarløv, Niels, professor, dr. phil. og lektor Broder Bejer-Petersen – Zoologisk Institut, Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole – Undersøgelser vedrørende angreb af ædelgranlus på kloner af ædelgran under forskellige kår (videnskabelig medhjælp og kørsel) (1051) 8.490 kr.

Ipsen, E. J., lektor – Afdelingen for Husdyrbrug, Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole – Undersøgelser vedrørende forskellige former for ydelseskontrol med malkekvæg med henblik på dataindsamling, -behandling og -materialets udnyttelse i avlsarbejdet (videnskabelig medhjælp) (1030) 21.747 kr.

Jakobsen, Povl Erik, professor – Landøkonomisk Forsøgslaboratorium – Undersøgelse af næringsstoffernes omsætning i relation til den kvantitative produktion af animalske levnedsmidler (videnskabelig medhjælp, apparatur, materialer m.v.) (1045) 191.000 kr.

Jensen, Vagn, professor – Mikrobiologisk Laboratorium, Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole – Undersøgelse af svampefloraen i vommen hos drøvtyggere (videnskabelig medhjælp, materialer m. v.) (1039) 26.675 kr.

Jonsson, Per, forsøgsleder, dr. agro. – Afdelingen for Forsøg med Svin, Landøkonomisk Forsøgslaboratorium – Selektionsforsøg med mus for højt og lavt basalstofskifte (ikke-videnskabelig medhjælp og materialer) (1056) 51.355 kr.

Karlsen, Poul, videnskabelig assistent – Væksthusafdelingen, Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole – Undersøgelse af rodtemperaturens og saltkoncentrationens indflydelse på plantevæksten under varierende indstråling (apparatur og materialer) (1071) 23.480 kr.

Katić, Ivan, forskningsbibliotekar, dyrlæge – Danmarks Veterinær- og Jordbrugsbibliotek, Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole – Veterinær-historisk undersøgelse af dansk-russiske veterinære forbindelser med vægt på danske dyrlægers indsats i Ruslands veterinærtjeneste i det 19. århundrede (ikke-videnskabelig medhjælp) (tillægsbevilling) (1004) 1.700 kr.

Klougart, Asger, professor – Afdelingen for Gartneri og Frugtavl, Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole – Undersøgelser af vandingsvandets indflydelse på væksten af planter under glas (videnskabelig medhjælp, kørsel m. v.) (1014) 18.600 kr.

Kofoed, A. Dam, forstander – Askov Forsøgsstation – Undersøgelser over gødningstilførelsens indflydelse på drænvandets indhold af forskellige mineralstoffer m. v. (etablering af stationer, prøver, apparatur m. v.) (1090) 135.000 kr.

Kristensen, H. Rønde, afdelingsbestyrer og videnskabelig assistent J. Begtrup – Virologisk Afdeling, Statens plantepatologiske Forsøg – Elektronmikroskopiske undersøgelser af virusinficeret plantevæv (ikke-videnskabelig medhjælp og materialer) (1026) 46.800 kr.

Krogh, Palle, dyrlæge – Hygiejnisk-bakteriologisk Laboratorium, Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole – Undersøgelse af fødevarers og foderstoffers ind-

hold af citrinin (rejse- og opholdsudgifter samt diverse udgifter) (1053) 5.160 kr.
Fysiologiske, biokemiske og hygiejniske undersøgelser over ochratoksininduceret kronisk intoksikation hos svin (ikke-videnskabelig medhjælp, kemikalier, substrater m. v.) (1098) 64.451 kr.

Kruse, Viggo, højskoleadjunkt, lic. agro. – Afdelingen for Forsøg med Kvæg, Landøkonomisk Forsøgslaboratorium – Undersøgelse over immunglobulinoverførslen fra ko til kalv samt fra koens kredsløb til yveret (ikke-videnskabelig medhjælp, forsøgsdyr og apparatur) (1025) 96.902 kr.

Larsen, Holger Errebo, afdelingsleder, lektor, dr. med. vet. – Hygiejnisk-bakteriologisk Laboratorium, Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole - Undersøgelser over R-faktorers epidemilogi (ikke-videnskabelig medhjælp, materialer, kørsel m. v.) (1075) 55.223 kr.

Larsen, Viggo, assistent, cand. agro. – Afdelingen for Undersøgelser og Forsøg, Det danske Hedeselskab – Måling af denitrifikation ved brug af kvælstof-15 og undersøgelse af denitrifikationens betydning for kvælstoffjernelsen fra 3 forskellige søer (apparatur, kørsel m. v.) (1029) 9.728 kr.

Lindhard, Jørgen, laboratorieleder, lic. agro. – Statens Forsøgsstation, Askov – Automatisering af arbejdsprocesser ved analysering af landbrugsplanters og drænvands indhold af mineralstoffer (apparatur) (1082) 51.807 kr.

Lund, Ebba, professor, dr. phil. – Afdelingen for veterinær Virologi og Immunologi, Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole – Studier over muligheden for anvendelse af elektronmikroskopi og celledyrkning ved diagnose af kvægets enzootiske leukose (ikke-videnskabelig medhjælp, transport, materialer m. v.) (1013) 63.428 kr.

Meyling, Anders, videnskabelig assistent, dyrlæge – Statens veterinære Serumlaboratorium – Studier over porcine mycoplasmers serologi (ikke-videnskabelig medhjælp og apparatur) (1035) 45.470 kr.

Middelboe, Victor, laborator, lektor – Fysisk Laboratorium, Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole – Deltagelse i et fælles FAO/IAEA symposium vedrørende anvendelse af isotoper og stråling i jordbrugsforskning (rejse- og opholdsudgifter) (1058) 2.140 kr.
Undersøgelser over den optiske ^{15}N-metodes analyseformåen over for agronomisk vigtige prøvetyper (ikke-videnskabelig medhjælp) (1096) 40.000 kr.

Møller, Peter Detlef, videnskabelig assistent, dr. scient. – Landøkonomisk Forsøgslaboratorium – Studier over kvantitative og kvalitative fordøjelsesprocesser hos drøvtyggere (videnskabelig medhjælp samt rejse- og opholdsudgifter) (1052) 54.150 kr.

Nansen, Peter, højskoleadjunkt, dr. med. vet. – Afdelingen for speciel Patologi og Terapi, Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole – Patogenetiske og immunologiske studier over distomatose hos drøvtyggere, specielt kvæg (frigørelse for andet arbejde) (1003) 18.493 kr.
Studier af parasitologisk teknik (rejse- og opholdsudgifter) (1094) 8.925 kr.

Neimann-Sørensen, A., professor, dr. med. vet. – Afdelingen for Forsøg med Kvæg, Landøkonomisk Forsøgslaboratorium – Udvikling og anvendelse af ultralydmålinger i kvægavlen (apparatur) (1022) 19.800 kr.

Nielsen, Knud, professor, dr. med. vet. – Afdelingen for speciel Patologi og Terapi, Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole – Undersøgelser over omsætningen af serumproteiner ved distomatose, over zinkomsætningen hos kalve samt over udskillelsen af immunglobuliner i tårevæske hos kvæg (apparatur) (1088) 48.300 kr.

Nielsen, Niels Erik, afdelingsleder, lic. agro. – Landbrugsplanternes Ernæring, Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole – Undersøgelse af brintionens, calciumionens og opløste humusforbindelsers indflydelse på de transportkinetiske faktorers størrelse og variation i forbindelse med planters ionoptagelse (ikke-videnskabelig medhjælp) (1043) 44.217 kr.

Nielsen, Ragnhild, videnskabelig assistent,

dyrlæge – Statens veterinære Serumlaboratorium – Serologiske undersøgelser af pleuropneumoni hos svin fremkaldt af haemophilus parahaemolyticus (forsøgsdyr, materialer m. v.) (1016) 13.700 kr.

Ottosen, H. E., direktør, dr. med. vet. – Tilskud til udgivelse af Acta veterinaria Scandinavica (1089) 10.000 kr.

Pedersen, Knud Børge, dyrlæge, lic. med. vet. – Afdelingen for speciel Patologi og Terapi, Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole – Undersøgelse over infektiøs bovin keratoconjunctivitis hos kvæg og over den lokale antistofdannelse i øjet (ikke-videnskabelig medhjælp) (1011) 38.188 kr.

Pedersen, T. Tougaard, professor – Afdelingen for Landbrugsmaskiner, Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole – Såbedstilberedning for bederoer (videnskabelig og ikke-videnskabelig medhjælp samt apparatur) (1024) 140.000 kr.

Petersen, H. Ingv., forstander – Statens plantepatologiske Forsøg, Lyngby – Undersøgelser over bakteriesygdommen ildsot (videnskabelig og ikke-videnskabelig medhjælp, materialer m. v.) (1000) 39.100 kr.

Petersen, Leif, amanuensis – Agrikulturkemisk Laboratorium, Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole – Eksperimentelle og analytisk-kemiske undersøgelser over dannelsen af podsoljorde (ikke-videnskabelig medhjælp og rejser) (1023) 39.500 kr.

Philipsen, Holger, videnskabelig assistent – Afdelingen for Landbrugs- og Havebrugszoologi, Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole – Undersøgelse af populationen af migrerende insekter i stor højde (ikke-videnskabelig medhjælp m. v.) (1047) 58.338 kr.

Poulsen, Morten Helt, agronom – Landbrugets Plantekultur, Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole – Analyse af relationerne mellem væksttype og frøsætning hos hestebønne (frigørelse for andet arbejde) (1028) 51.175 kr.

Rasmussen, Folke, afdelingsleder, lektor, dr. med. vet. – Afdelingen for Farmakologi og Toksikologi, Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole – Elimination af trimethoprim hos køer (ikke-videnskabelig medhjælp) (1021) 38.000 kr.

Samuelsson, Ernst-Gunnar, professor, agro. dr. – Mejeriafdelingen, Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole – Undersøgelser over forskellige muligheder for at påvirke mængden af flydende fedt i fløde og smør med NMR (videnskabelig medhjælp) (1032) 52.841 kr.

Simonsen, H. B., dyrlæge – Afdelingen for veterinær Retsmedicin, Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole – Protein-kemisk og immunologisk undersøgelse af menneske- og dyrehår bl. a. med henblik på artsidentifikation og belysning af allergologiske egenskaber (ikke-videnskabelig medhjælp og forsøgsdyr) (1007) 40.427 kr.
Protein-kemisk og immunologisk undersøgelse af menneske- og dyrehår (materialer og kemikalier) (1055) 9.918 kr.

Smedegård-Petersen, V., amanuensis, lic. agro. – Plantepatologisk Afdeling, Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole – Undersøgelser af phytotoxiner produceret af visse bladpletsvampe samt deres rolle i patogenesen (ikke-videnskabelig medhjælp, apparatur og kemikalier) (1050) 55.450 kr.

Staun, Henning, amanuensis, dr. agro. – Landøkonomisk Forsøgslaboratorium – Undersøgelse over binyrebarkhormonernes koncentration i svineblodplasma samt deres betydning for kødets fysiske og kemiske egenskaber (opholdsudgifter) (1044) 33.000 kr.

Søegaard, Bent, arboretforstander – Arboretet, Hørsholm – Etablering af populationssamlinger af Sitkagran, Douglasgran og Contortafyr som udgangsmateriale for den forstbotaniske og forstgenetiske forskning (materialer) (1103) 45.230 kr.

Sørensen, Chresten, afdelingsbestyrer – Agrikulturkemisk Afdeling, Statens Planteavlslaboratorium – Undersøgelser vedrørende planternes kvælstofstofskifte, specielt urinstoffets skæbne efter udsprøjtning på bederoeblade (kemikalier) (1038) 5.000 kr.

Sørensen, P. Havskov, professor – se videnskabelig assistent Niels Enggaard Hansen

Veirup, Niels Hansen, dyrlæge – Undersøgelse af makrocytær anæmi hos kvæg (rejse- og opholdsudgifter) (1072) 1.560 kr.

Wolstrup, Jens Lassen, videnskabelig assistent – Mikrobiologisk Laboratorium, Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole – Deltagelse i et symposium vedrørende continuerlig dyrkning af mikroorganismer (rejse- og opholdsudgifter) (1015) 4.626 kr.

Aalbæk, Bent, videnskabelig assistent, dyrlæge – Hygiejnisk-bakteriologisk Laboratorium, Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole – Undersøgelser over anaerobe, gramnegative, nonsporogene intestinale bakterier (ikke-videnskabelig medhjælp og materialer) (1033) 41.107 kr.

Rådets initiativer

Svinesygdomsprojektet (523/1)	729.403 kr.
Vomprojektet (523/3)	187.100 kr.
Planteproduktions-model (523/4)	245.000 kr.

AFSNIT V

Beretning om Statens samfundsvidenskabelige Forskningsråds (SSF) virksomhed 1. april 1971 - 31. marts 1972

SAMMENSÆTNING OG MØDEAKTIVITET

Vedrørende sammensætningen af Statens samfundsvidenskabelige Forskningsråd henvises til bilag V, 1. Der er ikke i beretningsperioden sket ændringer i rådets sammensætning. Den 1. oktober 1971 afgik Waaben som rådets formand og erstattedes af Milhøj.

Rådet har i beretningsperioden afholdt 14 møder, hvoraf 10 var heldagsmøder. 1 møde foregik over 2 dage, hvor rådet drøftede principielle spørgsmål. Der blev aflagt rapporter om de forskellige udvalgs arbejde, ligesom man diskuterede områder for eventuelle nye initiativer. Endvidere behandlede man spørgsmålet om en eventuel igangsættelse af et tværvidenskabeligt tidsskrift inden for samfundsvidenskaberne, men stillede dette i bero af hensyn til de igangværende overvejelser vedrørende et fælles tidsskrift for alle forskningsrådene.

Rådet har været repræsenteret i Centraludvalget ved formanden.

Desuden har Goldschmidt (til oktober 1971), Waaben (fra oktober 1971), forskningsleder Jacob Vedel-Petersen samt afdelingsleder Preben Wolf repræsenteret rådet i det af Statens lægevidenskabelige Forskningsråd, Statens samfundsvidenskabelige Forskningsråd og Statens humanistiske Forskningsråd nedsatte Narkotikaudvalg (jfr. side 82).

UDVIKLINGEN I DET TILDELTE RÅDIGHEDSBELØB

I finansåret 1971-72 var der af de i alt til forskningsrådene afsatte 40 mill. kr. stillet 2,5 mill. kr. til rådighed for Statens samfundsvidenskabelige Forskningsråd. I finansårets løb blev dette beløb imidlertid suppleret med 1 mill. kr. af rådenes fælles reserve for at sætte rådet i stand til i mere rimeligt omfang at kunne imødekomme det stærkt stigende antal ansøgninger til rådet. I beretningsperioden modtog man 125 ansøgninger til et samlet beløb på 8.683.100 kr. Heraf blev 77 imødekommet helt eller delvis. På grund af

det stærke pres på rådet var det nødvendigt at overføre 1.183.400 kr. af de i alt 4.095.400 kr., der bevilgedes i finansåret 1971-72, til belastning af næste finansårs budget. Der henvises til figur V, 1 og V, 2, af hvilke de bevilgede beløbs fordeling på henholdsvis fag og institutioner fremgår.

Rådet har siden sin oprettelse i 1968 haft følgende beløb til rådighed, fordelt på hovedfunktionsområder (i mill. kr.):

	1.10.68 til 31.3.69*	Finansåret 1969-70*	Finansåret 1970-71**	Finansåret 1971-72**	Finansåret 1972-73 ***
Individuelle ansøgninger	0.15	0.90	1.33	2.55	2.25
Initiativer		0.03	0.32	1.25	2.00
Forskeruddannelse					0.65
Internationalt samarbejde					0.10
I alt	0.15	0.93	1.65	3.80	5.00

* Ifølge forskningsrådenes 1. årsberetning s. 143 og 146.
** Ifølge Forskningssekretariatets interne opgørelse.
*** Ifølge finanslov 1972-73.

Udgifterne i forbindelse med rådsinitiativerne ses at være steget relativt kraftigt og ventes for finansåret 1972-73 at udgøre 40 % af rådets samlede udgifter. Blandt rådsinitiativerne har Grønlandsforskningen fået tildelt de største samlede bevillinger (for finansåret 1971-72 ca. 0,7 mill. kr.).

Opdelingen af bevillingerne efter individuelle ansøgninger, forskeruddannelse og internationalt samarbejde må nødvendigvis i nogen grad være arbitrær, idet et stort antal individuelle bevillinger i høj grad bidrager til uddannelse af de pågældende forskere og til deres deltagelse i internationalt samarbejde. Den i tabellen angivne opdeling for finansåret 1972-73 er udtryk dels for rådets skøn over påtrængende behov, dels for den af rådet tilstræbte prioritering af forskningen.

LANGTIDSPROGRAM OG -BUDGETTER FOR RÅDET

Rådets aktiviteter er bundet af de årlige rådighedsbeløb på finansloven og omfatter efter loven om forskningsrådene dels en fondsfunktion, dels en initierende funktion. På foranledning af Forskningens Fællesudvalg har rådet desuden opstillet ønskebudgetter for 4-års perioden finansårene 1973-74 – 1976-77. Grundlaget for rådets opstilling af disse langtidsbudgetter har været Forskningens Fællesudvalgs stærke understregning af behovet for stigende midler til samfundsforskning.

Da den del af rådets virksomhed, der angår bevillinger efter ansøgning, kun meget vanskeligt lader sig forudsige, må fordelingen af de ønskede midler på fondsfunktion og initiativ m. v. være præget af et vist skøn.

	FI 1972-73	Rådets budgetforslag, mill. kr.			
		1973-74	1974-75	1975-76	1976-77
I. Forskeruddannelse inkl. rejsestøtte	0,65	1,0	1,3	1,5	1,5
II. Internationalt samarbejde	0,1	0,2	0,3	0,3	0,3
III. Fondsvirksomhed i øvrigt	2,25	2,7	3,6	4,3	5,4
IV. Initiativer:					
Igangværende	2,0	3,05	3,65	4,2	3,6
Nye		1,8	2,2	2,3	2,7
I alt	5,0	8,75	11,05	12,6	13,5

Blandt de overvejelser, der ligger bag den valgte fordeling, kan nævnes følgende:

Ved budgetteringen af den forventede *fondsvirksomhed* har man taget udgangspunkt i tendensen til et stadigt stigende antal ansøgninger, hvori støtte til dataindsamling og -behandling begge udgør meget kostbare led i projektet. Dette hænger igen bl. a. sammen med, at forskningsaktiviteten inden for organisationsteori, politologi og sociologi, som alle er stærkt empirisk orienterede discipliner, er under stærk udbygning. Det forventes derfor, at der vil komme et stigende pres af ansøgninger, der rummer kostbare dataindsamlinger og -behandlinger.

Rådet forventer desuden et antal kvalificerede ansøgninger på følgende forskningsområder:

Magt og magtfordeling samt beslutningsprocesser
Multinationale organers virke
Økonomisk politik og planlægning
Forureningsforskningens samfundsaspekter
Markedsdannelserne
Industrialiseringstakten
International politik.

Fremkommer der mod forventning ikke ansøgninger på et eller flere af disse områder, er rådet indstillet på at tage initiativ til påbegyndelse af forskning på det pågældende område, i hvilket tilfælde der vil være behov for en ændring af budgetposterne i retning af forøgelse af midlerne til rådets initiativer (jfr. nedenfor).

Siden sin oprettelse har rådet lagt stor vægt på *uddannelsen af forskere,* da den fra alle sider ønskede udbygning af den samfundsvidenskabelige forskning forudsætter en væsentlig stigning i tilgangen af kvalificerede forskere. Skal dette nås, må en så relativt stor del af de kommende kandidatårgange uddannes med henblik på at løse forskningsopgaver, at de på universiteterne og de øvrige højere læreanstalter til rådighed værende stipendier næppe er tilstrækkelige. Man har derfor budgetteret udfra ønsket om at kunne tildele 10 stigende til 16 stipendier i budgetperioden. Derudover er der afsat beløb, som gør det muligt at støtte kvalificerede ansøgninger i forbindelse med uddannelsesrejser til udlandet.

Ved budgettering af rådets *initierende virksomhed* er der afsat beløb til følgende igangværende initiativer:

Etablering af dataarkiver, Grønlandsforskning, fremtidsforskning, forskning om landbrugets og landdistrikternes fremtid, massekommunikationsforskning, forskning vedrørende administration samt »forskning om forskning«.

Derudover påregnes der i perioden iværksat initiativer på følgende områder:

Oprettelse af en forskningsmatrikel, uddannelsesforskning, samfundsmedicinsk forskning, trafikforskning og miljøforskning.

NORDISK SAMARBEJDE

Som i tidligere år har Nordisk Samarbejdsdelegation for Samfundsforskning i 1971-72 holdt 2 møder. Det første fandt sted den 24. september 1971 i København og det andet den 24.-25. februar 1972 i Nordsjö uden for Helsingfors. Friis og Milhøj er fortsat danske repræsentanter. Desuden deltager repræsentanter for sekretariatet.

Det dansk råd er det yngste i Norden. Den *gensidige information* er derfor af ganske særlig interesse, ikke mindst når det drejer sig om mulighederne for at bedømme de fremtidige udviklingstendenser for den samfundsvidenskabelige forskning og eventuelt foregribe mindre ønskelige træk i udviklingen. Det er i denne forbindelse nærliggende at drage sammenligninger mellem Sverige og Danmark. Det danske råd har siden oprettelsen i 1968 haft en kraftig vækst, såvel i egne aktiviteter som i antallet af modtagne kvalificerede ansøgninger, og bevillingerne er steget stærkt, jfr. foran. Samtidig er interessen for disse forskningsfelter stor, såvel blandt studerende og kandidater som fra samfundets side. Hoverproblemet i Danmark er derfor uddannelse af kvalificerede forskere og en – også i relation til samfun-

dets behov – hensigtsmæssig fordeling af ressourcerne. Denne situation minder i flere henseender om forholdene i Sverige indtil for få år siden, hvor man havde en meget aktiv, samfundsvidenskabelig forskning, betydelige midler til disposition, forståelse i offentligheden for felternes væsentlighed og studentertilgang, men hvor situationen nu er ændret, idet tilgangen til studierne er kraftigt aftagende og væksten i forskningsmidlerne stagnerende.

Hvad angår *planlægningsvirksomheden,* bør det nævnes, at der i alle 4 lande er en generel tendens til forskydning i rådenes aktiviteter fra den rene fondsfunktion til et væsentligt supplement i form af rådsinitiativer. Dette forudsætter en omhyggelig prioritering og evaluering. Herved har man i Norge klart stillet støtten til forskeruddannelse og til grundforskning i spidsen og ladet anvendt forskning træde noget i baggrunden. I Sverige har man især stået over for overvejelser af en noget anden karakter, idet man har drøftet, i hvilket omfang et forskningsråd kan og bør gennemføre en forskningspolitik, der går på tværs af regeringens og rigsdagens forskningspolitiske mål og således fremtræder som korrektiv til disse. I Finland arbejder man for tiden på et forskningspolitisk program.

Fra delegationens drøftelser kan der være grund til at fremhæve problemet om, hvorvidt rådene bør støtte især ældre, etablerede felter eller navnlig nye, der kræver opbygning. I sidstnævnte tilfælde vil den mest effektive bistand i reglen bestå i, at man frigør universitetslærere eller etablerer mindre forskergrupper til opbygning af et sådant nyt felt, ligesom afholdelse af indledende symposier o. lign. omkring emnekredsen ofte udgør en frugtbar indledning. Det fremhæves i denne forbindelse som afgørende for bedst mulig anvendelse af rådsmidlerne, at man venter med at øremærke væsentligere beløb til et fagområde, indtil man har sikkerhed for at have kompetente forskere hertil.

Man har endvidere diskuteret forholdet mellem forskningsråd og samfund og i den forbindelse understreget betydningen af, at rådet fremlægger sine kriterier for prioritering. Fra dansk side har man gjort opmærksom på, at det endnu svagt repræsenterede og kun svagt afgrænsede felt »forskning om forskning« muligvis kan bidrage til en sikrere prioritering.

Blandt øvrige vigtige fællesproblemer er der grund til at fremhæve problemet om *formidling og vurdering af forskningsresultater.* I alle 4 lande er man opmærksom på nødvendigheden af at søge at fremlægge forskningsresultaterne i en generelt forståelig form, som giver befolkningen mulighed for at vurdere arbejderne og deres mulige anvendelsesområder. Under drøftelserne af formidlingen af forskningsresultater har man naturligt inddraget spørgsmålet om de nationale råds holdning til videnskabelige tidsskrifter.

Tidsskriftsstøtte har ikke – som inden for natur- og lægevidenskabelige felter – været af et sådant omfang, at delegationen har ønsket at søge gennemført et fælles tilskudssystem. Derimod tilstræber man et konkret samarbejde gennem kontakt mellem de nationale sekretariater. Desuden har man vedtaget at virke for etablering af et enkelt fællesnordisk tidsskrift, om muligt på et verdenssprog, inden for hver af en række relativt bredt afgrænsede samfundsvidenskabelige områder.

Fra det *konkrete samarbejde* skal nævnes, at der i efteråret 1971 iværksattes et finsk projekt »samfundsstruktur og social forandring i de nordiske lande« med støtte fra de 3 andre lande. Undersøgelsen, som bl. a. sigter mod at opstille og afprøve sociale indikatorer, bygger på 1500 interviews i hvert af de 4 lande, og man har betinget sig, at nationale forskere på et senere tidspunkt kan få adgang til at bearbejde materialet.

Endvidere er det vedtaget at afholde *Nordisk socialpolitisk forskerseminar* i Danmark i efteråret 1972.

Fra det danske råd deltog Friis, Herborg Nielsen og Jytte Kvorning i det af det svenske Riksbankens Jubilæumsfond arrangerede symposium »*Samhällsmål och forskningsprioritering*« i december 1971.

Såvel de nationale råd som samarbejdsdelegationen har modtaget ansøgninger til udtalelse fra *Nordisk Kulturfond,* uden at man dog som ønsket har kunnet få etableret en fast remisordning. Det er delegationens håb, at der i forbindelse med indarbejdelse af den nordiske kulturelle samarbejdsaftale vil blive etableret en fast ordning, hvorefter den betydelige faglige viden, forskningsrådenes samarbejdsorganer besidder, inddrages på frugtbar måde i den del af disse store, nordiske samarbejdsformer, som skal komme forskningen til gode.

Endelig skal det nævnes, at man i samarbejdsdelegationen tilstræber en ensartet linje, for så vidt angår rådenes deltagelse i internationalt samarbejde (jfr. nedenfor).

INTERNATIONALT SAMARBEJDE

The European Coordination Centre for Research and Documentation in Social Sciences (Wien-centret)

Som omtalt i beretning 1 og 2 har rådet tidligere støttet centret. Da UNESCO's driftsstøtte til centret på normal måde udløber efter en 10-årig indledende periode ved udgangen af 1972, har centret rejst spørgsmålet om en permanent støtte fra en række lande, herunder de nordiske. Dette spørgsmål har været genstand for grundige drøftelser i den nordiske samarbejds-

delegation for samfundsvidenskaberne, som derefter besluttede at anmode professor Erik Allardt, Finland, om på samarbejdsdelegationens vegne at besøge centret og danne sig et indtryk, dels af forskningsarbejdets art og kvalitet, dels af dets betydning for de enkelte landes forskning. På grundlag af professor Allardts meget positive rapport fra dette besøg anbefalede samarbejdsdelegationen de nationale råd at støtte Wien-centrets fortsatte arbejde. Herefter har de 4 lande besluttet at støtte centrets fortsatte drift. SSF for årene 1972 og 1973 med 70.000 kr. pr. år.

MASSEKOMMUNIKATIONSFORSKNING

Fællesudvalget mellem SSF og SHF, der blev nedsat i oktober 1969 (se beretning 2, side 136), fortsatte sin virksomhed gennem hele beretningsåret og afgav i maj 1972 en afsluttende indstilling til de 2 forskningsråd. Udvalgets sammensætning fremgår af bilag V, 2.

Udvalgets største arrangement var et *symposium* på Den internationale Højskole i Helsingør i dagene 10.-11. maj 1971. Der deltog ca. 50 forskere, deriblandt repræsentanter for de andre nordiske lande. Symposiet beskæftigede sig fortrinsvis med de mere grundvidenskabelige aspekter af medieforskningen, men nåede også at udkaste ideer om den ønskelige forskningsstruktur på området.

Symposiet pegede på det stærke behov for forskning i tværfaglige grupper og for en koordineret kontakt, bl. a. gennem yderligere symposier.

Forskningssekretariatet har udarbejdet en omfattende rapport over symposiets forløb og resultater.

Ved et arrangement i februar 1972 søgte udvalget *kontakt med de grupper, der producerer og formidler massekommunikation.* Man indbød repræsentanter for radio/TV, film, dags- og ugepresse, fagpresse, bogforlag og biblioteksvæsen til en sammenkomst, hvis emne var en bred konfrontation mellem massemedierne og massekommunikationsforskningen. Debatten viste at der blandt producenter og formidlere var betydelig interesse for udbygning af forskningen på området, og at man gerne stillede materiale til rådighed for forskningen. Der blev af adskillige mødedeltagere givet tilslutning til en tanke om oprettelse af et massemediernes forskningsudvalg, som kunne optage kontakt med forskningsrådenes udvalg.

Udvalget har i øvrigt i en skrivelse til Danmarks Statistik efterlyst *en mere omfattende og fortløbende statistik* over massekommunikationsfænomenerne på både efterspørgsels- og udbudssiden.

Endelig har udvalget haft kontakt med og støttet de bestræbelser, der

med udgangspunkt i et svensk initiativ sigter mod oprettelse af en *Nordisk Dokumentationscentral for massekommunikationsforskning.*

Som afslutning på arbejdet udarbejdede udvalget i maj 1972 en *indstilling til de to forskningsråd.* I indstillingen resumerede udvalget sine erfaringer om den voksende interesse for massekommunikationsforskning inden for mange forskellige videnskabelige discipliner. Samtidig havde man konstateret et åbenbart behov for bedre kontakt mellem forskere og discipliner og en tættere forbindelse mellem forskerne og medierne. Disse behov kunne imødekommes ved en forskningsstruktur, der sigter mod at opretholde de igangværende selvstændige forskningsprojekter rundt om i landet, samtidig med at der med henblik på koordinering og udbygning af massekommunikationsforskningen oprettes *et permanent udvalg* og et sekretariat.

Udvalget indstillede derfor, at de to forskningsråd nedsatte *et permanent udvalg for massekommunikationsforskning* med følgende opgaver:

1. at koordinere og tage initiativ inden for området
2. at være rådgivende for forskningsrådene med hensyn til ansøgninger om støtte til massekommunikationsforskning.

Udvalget tænktes sammensat således:

3 medlemmer udpeget af SHF
3 medlemmer udpeget af SSF
3 særligt sagkyndige udpeget af udvalget selv

Til varetagelse af den daglige virksomhed foreslog man oprettet *et sekretariat for massekommunikationsforskning.* Det tænktes placeres i Århus, hvor en række aktiviteter er i gang omkring Institut for Presseforskning, Institut for Statskundskab, Statens Avissamling og Statsbiblioteket. Sekretariatet tænktes i første omgang bemandet med 2 seniorforskere, 1 sekretær og løsere tilknyttet personale. Sekretariatet skulle have følgende funktioner:

1. drive selvstændig forskning
2. varetage sekretariatsopgaverne for det permanente udvalg
3. koordinere massekommunikationsforskningen ved:
   a. at være forbindelsesled mellem forskerne og andre interesserede, f. eks. offentlige institutioner, organisationer og massemedierne
   b. at hjælpe ved planlægning og gennemførelse af forskningsprojekter
   c. at arrangere symposier, konferencer og lignende
   d. at redigere og udsende nyhedsbreve
   e. at udskrive prisopgaver, bl. a. med henblik på tværfaglig besvarelse.

Udvalgets indstilling afsluttedes med *budgetoverslag* for årene 1973-74 – 1976-77, hvori man fremlagde et skøn over de udgifter til massekommunikationsforskningen, som de to forskningråd med rimelighed kunne forventes at afholde.

DATA-ARKIVER

Som nævnt i beretning 2 har rådet vedtaget at iværksætte et eksperiment vedrørende opbygning af et arkiv for samfundsvidenskabelige data. Eksperimentet vil hovedsagelig blive gennemført på grundlag af data fra de institutioner, der af rådet er blevet anmodet om at indgå i en styringsgruppe for eksperimentet, d. v. s. Danmarks Statistik, Rigsarkivet og Socialforskningsinstituttet.

Til at forestå eksperimentet er der udpeget en *styringsgruppe*, som indledningsvis har koncentreret sit arbejde om at etablere den kærne af specialister i et arkivudvalg, der skal forestå det daglige arbejde i forbindelse med eksperimentet. Kærnegruppen består af personer med datalogiske, arkivmæssige og samfundsvidenskabelige erfaringer.

Denne gruppe har, under stor velvilje fra Rigsarkivets side etableret sig i nogle af dettes lokaler under navnet Dansk Data Arkiv. Indledningsvis har gruppen orienteret sig om lignende arkivordninger i andre lande, og det er herefter tanken at udarbejde forskellige eksempler på arkivopbygninger til afprøvning i den resterende del af forsøgsperioden.

Det er tanken at etablere den resterende del af arkivudvalget som en *referencegruppe* for kærnegruppens arbejde med henblik på at få de problemer, der rejser sig i forbindelse med arkivets funktioner, diskuteret. Der vil blive lagt vægt på, at der i referencegruppen bliver repæsentanter for potentielle brugere af og afleverere til arkivet.

Udvalgets sammensætning fremgår af bilag V, 3.

KOMMUNALFORSKNING

Efter en indledende drøftelse i rådet besluttedes det i august 1971 at nedsætte en arbejdsgruppe om forskning vedrørende kommunalvæsenet, hvis sammensætning fremgår af bilag V, 4. Arbejdsgruppen fik til opgave, dels at foretage en kortlægning af igangværende forskning og konkrete forskningsplaner vedrørende den kommunale sektor, dels at søge samordnet sådan forskning og dels at tage initiativ til ny forskning på feltet.

Der har været afholdt 2 møder i arbejdsgruppen i beretningsperioden. På disse har gruppen søgt at orientere sig om forskningsaktiviteter omkring

kommunale problemer. Således har repræsentanter fra Forvaltningshøjskolen, Sydjysk Universitetscenter samt Planlægningsrådet for de højere Uddannelser deltaget i et møde. Derudover har arbejdsgruppen ladet foretage en kortlægning af projekter afsluttet inden for de sidste 10 år og af igangværende projekter.

Kortlægningen er foretaget i februar-marts 1972, og det fremgår heraf, at der i de senst forløbne 10 år er gennemført 32 projekter med tilknytning til kommunale forhold, 18 var under gennemførelse og 3 under planlægning. Af disse i alt 53 projekter vedrørte 18 kommunernes økonomi, medens 16 var lokalsamfundsundersøgelser og 8 vedrørte kommunal administration. Projekterne varierede fra mindre præsentationer i tidsskriftartikler til detaljerede redegørelser for omfattende projekter.

GRØNLANDSFORSKNING

Udvalget vedrørende Grønlandsforskning (jfr. bilag V, 5) har holdt 2 møder i beretningsperioden. Dets hovedopgave har været at følge de 3 rådsinitiativer, Pie Barfods undersøgelse: »Grønlændere i Danmark«, Agnete Weis Bentzons undersøgelse af retsplejens organisation i de grønlandske samfund og Verner Goldschmidts sociologiske analyse af den grønlandske kriminallov.

Sekretariatet husede i en periode førstnævnte projekt og de ugentlige seminarer, der etableredes til gensidig orientering og inspiration af så vidt muligt alle samfundsforskere, der arbejdede med Grønlandsproblemer, uanset finansieringskilder. Desuden bistod sekretariatet på forskellig måde grupperne i det praktiske arbejde. Der er etableret kvalificeret tolkebistand for forskergrupperne.

Udvalget har drøftet en rekonstruktion ved inddragelse af andre fagområder. Men da dette fandtes at måtte ske i forbindelse med en udbygning og aktivisering af Arktisk Institut, som det endnu ikke har vist sig muligt at få gennemført, har man indtil videre afstået fra en omdannelse af udvalget.

Endelig har udvalget overvejet at tilskynde til udførelse af parallelundersøgelser mellem Grønland og Sydamerika, f. eks. inden for ægteskabslovgivningen, og tværnationale undersøgelser med Alaska og Canada. Disse tanker er endnu ikke realiserede.

RÅDETS BETEGNELSER PÅ ENGELSK, TYSK OG FRANSK

Engelsk: *Danish Social Science Research Council*
Tysk: *Dänischer sozialwissenschaftlicher Forschungsrat*
Fransk: *Conseil de recherche des sciences sociales du Danemark*

MEDLEMMER AF STATENS SAMFUNDSVIDENSKABELIGE FORSKNINGSRÅD

	Indstillende institution	*Beskikkelses-periodens udløb*
Afdelingschef *Kjeld Bjerke*	Danmarks Statistik	30. september 1976
Administrationschef *H. Engberg-Pedersen* Roskilde Universitetscenter	Undervisnings-ministeren	30. september 1975
Direktør, cand. polit. *Henning Friis* (næstformand) Socialforskningsinstituttet	Socialforsknings-rådet	30. september 1973
Professor, dr. jur. *Verner Goldschmidt* Institut for Kultursociologi Københavns Universitet	Københavns Universitets filosofiske Fakultet	30. september 1972
Professor, dr. polit. *Svend Aage Hansen* Institut for økonomisk Historie Københavns Universitet	Københavns Universitets rets- og statsvidenskabelige Fakultet	30. september 1975
Professor, dr. jur. *Poul Meyer* Institut for Statskundskab Aarhus Universitet	Aarhus Universitets juridiske og økonomiske Fakultet	30. september 1972
Professor *Poul Milhøj* (formand) Handelshøjskolen i København	Handelshøjskolen i København	30. september 1973
Professor *Th. Herborg Nielsen* Handelshøjskolen i Århus	Handelshøjskolen i Århus	30. september 1976
Universitetslektor, mag. art. *Lorenz Rerup* Aarhus Universitet	Aarhus Universitets humanistiske Fakultet	30. september 1974
Professor *Carl Thomsen* Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole	Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole	30. september 1974
Professor, dr. jur. *Knud Waaben* Kriminalistisk Institut Københavns Universitet	Københavns Universitets rets- og statsvidenskabelige Fakultet	30. september 1973

Figur V 1: SSF 1971-72. Oversigt over ansøgte og bevilgede beløb fordelt på fag.

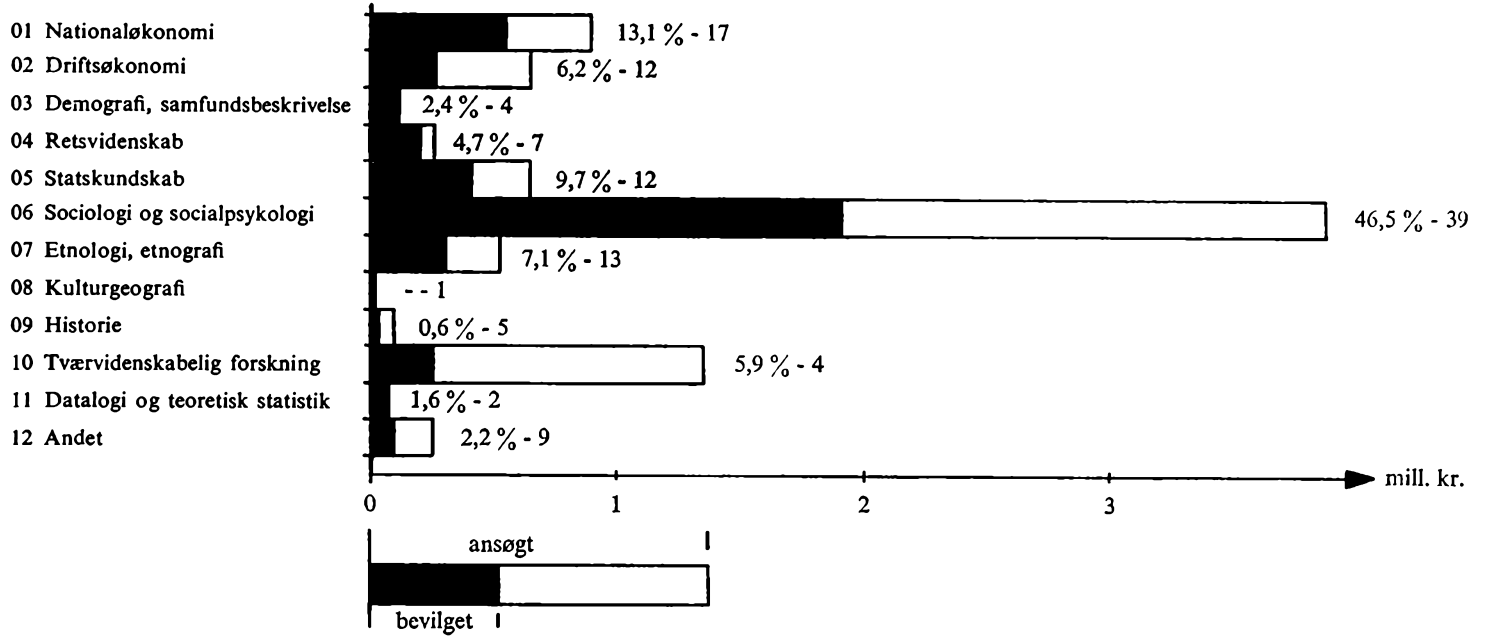

Tallene ud for søjlerne angiver henholdsvis fagets andel af det samlede bevilgede beløb på 4.095.400 kr. og antal modtagne ansøgninger (i alt 125). Af det totale bevilgede beløb overførtes 1.183.400 kr. til belastning af budgettet for finansåret 1972-73.

Figur V 2: SSF 1971-72. Oversigt over ansøgte og bevilgede beløb fordelt på institutioner.

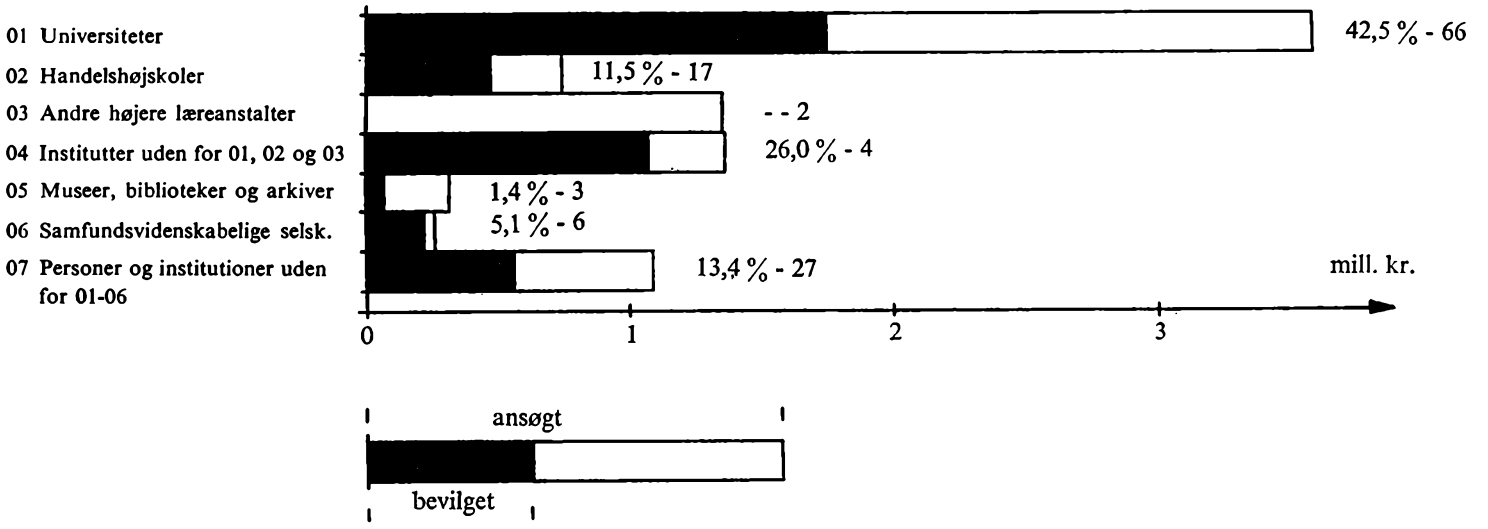

Tallene ud for søjlerne angiver henholdsvis institutionernes andel af det samlede bevilgede beløb på 4.095.400 kr. og antal modtagne ansøgninger (i alt 125). Af det totale bevilgede beløb overførtes 1.183.400 kr. til belastning af budgettet for finansåret 1972-73.

UDVALGET VEDRØRENDE FORSKNING AF MASSEKOMMUNIKATIONSMIDLER I DANMARK

KOMMISSORIUM

Statens samfundsvidenskabelige Forskningsråd har med tilslutning fra Statens humanistiske Forskningsråd nedsat et arbejdsudvalg til overvejelse af spørgsmål vedrørende forskning af massekommunikationsmidler (»massemedier«) i Danmark. Udvalgets opgave består navnlig i: 1) at foretage en kortlægning af igangværende forskning og konkrete forskningsplaner på det nævnte område, 2) at drøfte det teoretiske grundlag for denne forskning, herunder spørgsmålet om forholdet mellem teoretisk og praktisk orienterede undersøgelser og 3) at foretage en tentativ planlægning af en forskningsstruktur.

MEDLEMMER

Udpeget af Statens samfundsvidenskabelige Forskningsråd

Administrationschef *H. Engberg-Pedersen* (formand)
Roskilde Universitetscenter

Direktør *Henning Friis*
Socialforskningsinstituttet

Professor *H. P. Clausen*
Institut for Statskundskab
Aarhus Universitet

Udpeget af Statens humanistiske Forskningsråd

Seminarielektor *Jens Bjerg*
Blågård Seminarium

Amanuensis *Lars von der Lieth*
Psykologisk Laboratorium
Københavns Universitet

Amanuensis *H. Steensig*
Institut for nordisk Filologi
Københavns Universitet

Udpeget af de 2 forskningsråd i fællesskab

Programchef *Felix Nørgaard*
Danmarks Radio

Rektor *Erik Reske-Nielsen*
Danmarks Journalisthøjskole

UDVALGET VEDRØRENDE DATA-ARKIVER

KOMMISSORIUM

Udvalget har til opgave at overveje problemerne om oprettelse af et eller flere centre for indsamling og opbevaring af samfundsvidenskabelige forskningsdata, dataarkiver.

MEDLEMMER

Kontorchef *Arne Bunckenburg*
Danmarks Statistik

Ass. forskningsleder *Erik Jørgen Hansen*
Socialforskningsinstituttet

Professor *Sv. Aa. Hansen*
Københavns Universitet

Professor *Hans Chr. Johansen*
Odense Universitet

Arkivar *Stig Jørgensen*
Rigsarkivet

Universitetslektor *Lorenz Rerup* (formand)
Aarhus Universitet

Civilingeniør *C. Smith-Nielsen*
Northern Europe University Computing Center

Professor *Kaare Svalastoga*
Københavns Universitet

Faglig sekretær: cand. phil. *Jørgen Elklit*
Aarhus Universitet

ARBEJDSGRUPPEN OM FORSKNING VEDRØRENDE KOMMUNALVÆSENET

KOMMISSORIUM

Arbejdsgruppen har til opgave på basis af en kortlægning af igangværende forskning og konkrete forskningsplaner inden for kommunalvæsenets område dels at søge denne forskning samordnet, dels at tage intiativet til ny forskning på området.

MEDLEMMER

Lektor *Flemming Agersnap*
Handelshøjskolen i København

Sekretær *M. Heide Jørgensen*
Indenrigsministeriet

Kontorchef *Erik Harder*
Indenrigsministeriet

Direktør *O. Ingvartsen*
Kommunernes Landsforening

Universitetslektor *Ejler Koch*
Københavns Universitet

Fuldmægtig *Niels O. Lindskrog*
Danmarks Statistik

Professor *Poul Meyer* (formand)
Aarhus Universitet

Cand. polit. *Svend Lundtorp*
Amtsrådsforeningen i Danmark

Fuldmægtig *Sv. E. Aaen*
Indenrigsministeriet

Faglig sekretær: adjunkt *Ole Nørgaard Madsen*
Aarhus Universitet

UDVALGET VEDRØRENDE GRØNLANDSFORSKNING

KOMMISSORIUM

Udvalget har til opgave at danne sig indtryk af igangværende og planlagt samfundsvidenskabelig forskningsaktivitet om Grønland, at medvirke til dette arbejdes koordinering og at give indstilling til rådet om felter, som man finder bør styrkes. Desuden er det arbejdsgruppens opgave at holde kontakt med Grønlandsministeriet om samfundsvidenskabelige forskningsproblemer.

MEDLEMMER

Professor *Torben Agersnap*
Handelshøjskolen i København

Afdelingschef *Kjeld Bjerke*
Danmarks Statistik

Direktør *Henning Friis*
Socialforskningsinstituttet

Professor *Verner Goldschmidt* (formand)
Københavns Universitet

UDVALGET VEDRØRENDE LANDBRUGETS OG LANDDISTRIKTERNES UDVIKLING

KOMMISSORIUM

Udvalget har til opgave at overveje spørgsmål om planlægning af og støtte til undersøgelser vedrørende landbrugets og landdistrikternes udvikling. Det er navnlig udvalgets opgave at foretage en kortlægning af den forskning, som er i gang på læreanstalter og/eller andre steder, og at tage stilling til, hvilke behov for yderligere forskning og for koordinering af forskningsvirksomheden der kan antages at foreligge.

MEDLEMMER

Forstander *H. Vitting Andersen*
Det landøkonomiske Driftsbureau

Afdelingschef *Kjeld Bjerke*
Danmarks Statistik

Lektor, civilingeniør *Hans R. Junge*
Statens Byggeforskningsinstitut

Professor *Thorkil Kristensen*
Instituttet for Udviklingsforskning

Lektor *Gunnar Viby Mogensen*
Socialforskningsinstituttet

Kontorchef *Ib Skovgaard*
Landbrugets Samråd for Forskning og Forsøg

Professor *Carl Thomsen* (formand)
Økonomisk Institut
Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole

Professor J. Vibe-Pedersen
Økonomisk Institut
Aarhus Universitet

Faglig sekretær: cand. polit. *Hans Ejvind Hansen*
Det økonomiske Sekretariat

UDVALG VEDRØRENDE FREMTIDSFORSKNING

KOMMISSORIUM

Statens samfundsvidenskabelige Forskningsråd har som et resultat af sine foreløbige drøftelser vedrørende de under betegnelsen »fremtidsforskning« sammenfattede forskningsområder nedsat et udvalg til overvejelse af spørgsmål vedrørende den nævnte forskning. Det er bl. a udvalgets opgave at drøfte de metodologiske problemer, der knytter sig til forsøg på at analysere en forventet fremtidig udvikling, og at overveje de spørgsmål vedrørende dataindsamling, samarbejdsformer m. v., som opstår i forbindelse med forsøg på at fremme den nævnte forskning i Danmark.

Udvalget skal være bemyndiget til at tilkalde enkelte forskere eller en gruppe af forskere med henblik på drøftelse af særlige metodologiske spørgsmål. Udvalget skal endvidere kunne etablere kontakt med de samfundsvidenskabelige forskningsråd i de øvrige nordiske lande.

Det må forventes, at det samfundsvidenskabelige forskningsråd – eventuelt efter indstilling fra udvalget – tager initiativ til et samarbejde med de øvrige forskningsråd.

MEDLEMMER

Afdelingschef *Kjeld Bjerke*
Danmarks Statistik

Direktør *Henning Friis* (formand)
Socialforskningsinstituttet

Professor *Sv. Aa. Hansen*
Københavns Universitet

Kontorchef *Erling Jørgensen*
Danmarks Statistik

Professor *Thorkil Kristensen*
Instituttet for Udviklingsforskning

Professor *Th. Herborg Nielsen*
Handelshøjskolen i Århus

Professor, rektor *Erling Olsen*
Roskilde Universitetscenter

Universitetslektor *Lorenz Rerup*
Aarhus Universitet

Professor *Kaare Svalastoga*
Sociologisk Institut
Københavns Universitet

Professor *Carl Thomsen*
Økonomisk Institut
Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole

Faglig sekretær: cand. polit. *Ulf Christiansen*
Statens Byggeforskningsinstitut

STUDIEGRUPPE VEDRØRENDE INDKOMSTFORDELING m.v.

KOMMISSORIUM

Arbejdsgruppen til studier af spørgsmål vedrørende personel og funktionel indkomstfordeling har til opgave:

at fremme udviklingen inden for forskningsområdet,
at tjene som rådgivende organ for Statens samfundsvidenskabelige Forskningsråd,
at udgøre et forum for udveksling af oplysninger om stedfindende og påtænkte forskningsmæssige arbejder inden for forskningsområdet,
at søge dette arbejde samordnet, således at den forskningsmæssige indsats på området så vidt muligt virker indbyrdes supplerende samtidig med, at en dublerende indsats søges undgået, og i øvrigt
at samordne og formidle ønsker vedrørende den officielle statistik af betydning for forskningsområdet.

MEDLEMMER

Forskningsleder *Bent Rold Andersen*
Socialforskningsinstituttet

Afdelingschef *Kjeld Bjerke*
Danmarks Statistik

Forskningsassistent *J. Bjerregaard Christensen* (sekretær)
Socialforskningsinstituttet

Professor *Jørgen Dich*
Aarhus Universitet

Direktør *Henning Friis*
Socialforskningsinstituttet

Lektor *Erik Gørtz*
Aarhus Universitet

Kandidatstipendiat *E. Damsgaard Hansen*
Handelshøjskolen i København

Kontorchef *Erling Jørgensen*
Danmarks Statistik

Ass. forskningsleder *Frede Østergård Laursen*
Socialforskningsinstituttet

Kontorchef *Arne Mikkelsen*
Det økonomiske Råds sekretariat

Professor *Poul Milhøj* (formand)
Handelshøjskolen i København

Lektor *Gunnar Viby Mogensen*
Socialforskningsinstituttet

Lektor *Hans Zeuthen*
Aarhus Universitet

UDVALGET FOR ØKONOMISK FORSKNING

KOMMISSORIUM

Udvalget, der er sammensat af repræsentanter for økonomiske forskningsinstitutioner, udpeget af rådet, har til opgave:

at fremme udviklingen af økonomisk forskning,
at tjene som rådgivende organ for Statens samfundsvidenskabelige Forskningsråd,
at udgøre et forum for udvekslingen af oplysninger om stedfindende og påtænkte forskningsmæssige arbejder inden for den økonomiske forskning,
at søge dette arbejde samordnet, således at den forskningsmæssige indsats på området så vidt muligt virker indbyrdes supplerende, samtidig med at dublerende indsats søges undgået, og
at udarbejde oversigter over igangværende økonomiske forskningsprojekter i danske forskningsinstitutioner.

MEDLEMMER

Afdelingschef *Kjeld Bjerke*
Danmarks Statistik

Direktør *Henning Friis*
Socialforskningsinstituttet

Professor *Jørgen H. Gelting* (formand)
Aarhus Universitet

Professor *C. H. Gudnason*
Danmarks tekniske Højskole

Departmentschef *Kurt Hansen*
Økonomisk Sekretariat

Professor *Th. Herborg Nielsen*
Handelshøjskolen i Århus

Professor *Arne Rasmussen*
Handelshøjskolen i København

Professor *Carl Thomsen*
Økonomisk Institut
Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole

Professor *Niels Thygesen*
Københavns Universitet

Professor *Anders Ølgaard*
Københavns Universitet

STATENS SAMFUNDSVIDENSKABELIGE FORSKNINGSRÅD

Bevilget i finansåret 1971-72

Agersnap, Torben, professor – Institut for Organisation og Arbejdssociologi, Handelshøjskolen i København – Undersøgelse af statstilskud og kommunalt selvstyre (videnskabelig medhjælp og duplikering) (1038) 9.532 kr.
Bevillingen er siden bortfaldet
Deltagelse i Wien-Centrets konference vedrørende »Automation and the Industrial Worker« (rejseudgifter) (1039) 4.084 kr.
Undersøgelse af kollektive beslutningsprocesser på Danmarks tekniske Højskole (ikke-videnskabelig medhjælp og duplikering) (1052) 31.471 kr.

Andersen, Bodil Nave, cand. mag. – Master Data A/S – Udvikling af systemsprog for administrativ databehandling (frigørelse for andet arbejde, trykning, honorar samt rejseudgifter) (577) 89.500 kr.

Barding, Susanne, stud. mag. scient. – Institut for Etnologi og Antropologi, Københavns Universitet – Lokalsamfundsanalyse af det økonomiske system i et crofter område m. m. (rejse- og opholdsudgifter m. v.) (1053) 10.013 kr.

Barfod, Pie, økonomisk-statistisk konsulent – Ministeriet for Grønland – Undersøgelsen »Grønlændere i Danmark« (frigørelse for andet arbejde, videnskabelig og ikke-videnskabelig medhjælp, rejser, materialer m. v.) (1115) 230.000 kr.

Bentzon, Agnete Weis, universitetsadjunkt, dr. jur. – Undersøgelse af retsplejens organisation i det grønlandske samfund (videnskabelig og ikke-videnskabelig medhjælp, rejser, tolke, materialer m.v.) (1117) 129.600 kr.

Bjerke, Kjeld, afdelingschef – Danmarks Statistik – Udarbejdelse af nogle betragtninger over udviklingen i restindkomsten 1949–1965 (ikke-videnskabelig medhjælp) (1068) 16.600 kr.

Brun, Gudrun, overlæge, dr. med. – Børnepsykiatrisk Afdeling, Bispebjerg Hospital – Bearbejdelse af 700 skilsmissesager (frigørelse for andet arbejde) (570) 10.960 kr.

Bruun, Hans Henrik, kandidatstipendiat – Institut for Statskundskab, Aarhus Universitet – Udgivelse af: »Science, values and politics in Max Weber's methodology« (trykningsudgifter) (1097) 34.340 kr.

Christiansen, Karl O., professor, dr. jur. – Kriminalistisk Institut, Københavns Universitet – Undersøgelse af kriminelle i et dansk tvillingmateriale (videnskabelig og ikke-videnskabelig medhjælp) (1111) 7.500 kr.
Undersøgelse af den retspsykiatriske anvendelse af adjektiver til karakteristik af kriminelle personer og deres sammenhæng med recidiv (ikke-videnskabelig medhjælp) (1114) 3.500 kr.

Damgaard, Erik, lektor, amanuensis – Institut for Statskundskab, Aarhus Universitet – Analyse af afstemninger og koalitioner i Folketinget 1953–1970 (hulning og programmering) (1069) 10.600 kr.

Elklit, Jørgen, kandidatstipendiat, cand. phil. og videnskabelig assistent J. P. Noack, universitetslektor Ole Tonsgaard – Institut for Statskundskab, Aarhus Universitet – Regional undersøgelse af vælgeradfærden i Sønderjylland 1971 (interviewudgifter, kodning, databehandling m. v.) (1026) 163.100 kr.

Feldbæk, Ole, docent, dr. phil. – Institut for økonomisk Historie, Københavns Universitet – Mikrofilm af arkivalier i det hollandske rigsarkiv vedrørende den danske handel på Batavia 1795–1807 (1013) 1.500 kr.
Udgivelse af: »Dansk neutralitetspolitik under krigen 1778–1783« (trykningsudgifter) (1057) 24.121 kr.

Fivelsdal, Egil, amanuensis – Handelshøjskolen i Københavns managementforskning – Politisk-sociologisk undersøgelse af kommunikationskanalerne mellem de økonomiske interesseorganisationer og staten (videnskabelig og ikke-videnskabelig medhjælp, interviews m. v.) (1109) 88.000 kr.

Floto, Inga, universitetsadjunkt – Institut for Samtidshistorie og Statskundskab, Københavns Universitet – Undersøgelse af den amerikanske politik på fredskonferencen i 1919 med særligt henblik på beslutningsprocessen i den amerikanske delegation (fotokopiering) (1018) 873 kr.

Foighel, Isi, professor, dr. jur. – Institut for International Ret og Europaret – Undersøgelse af, hvorvidt cand. jur. Chr. Weesgaards manuskript til en dansk-engelsk-fransk-tysk juridisk ordbog er egnet som grundlag for publicering i et vist omfang (videnskabelig medhjælp) (1073) 2.000 kr.

Fredens, Sv., professor – Institut for Operationsanalyse, Aarhus Universitet – Studier af stokastiske optimeringsmodeller (videnskabelig medhjælp og rejseudgifter) (bevilget 30.000 kr. i finansåret 1972–73) (1050) 25.000 kr.

Fremtidsforskning, Akademiet for – Undersøgelse af landdistrikternes fremtid (videnskabelig og ikke-videnskabelig medhjælp, materialer og rejser) (bevilget 92.700 kr. i finansåret 1972–73) (1017) 69.000 kr.

Gammeltoft-Hansen, Hans, videnskabelig assistent, manuduktør – Det retsvidenskabelige Institut, Københavns Universitet – Studier i Strasbourg af straffeprocesgarantier i europæisk belysning (rejse- og opholdsudgifter) (1016) 27.000 kr.

Gamst-Nielsen, Kirsten, cand. jur. – Institut for Organisation og Arbejdssociologi, Handelshøjskolen i København – Undersøgelse af politiskoleelever, deres opfattelse af omgivelsernes krav til politirollen set over tid (ikke-videnskabelig medhjælp, databehandling m. v.) (1063) 14.620 kr.

Goldschmidt, Verner, professor, dr. jur. – Institut for Kultursociologi, Københavns Universitet – Undersøgelse af den danske FN-styrkes fredsbevarende operationer på Cypern (programmering og manuskript) (1061) 12.423 kr.

Sociologisk analyse af den grønlandske kriminallov (frigørelse for andet arbejde, videnskabelig medhjælp, rejse- og opholdsudgifter m. v.) (1116) 230.000 kr.

Gomulka, Stanislaw, lektor – London School of Economics – Udgivelse af: »Inventive Activity, Diffusion and the Stages of Economic Growth« (trykningsudgifter) (1070) 17.676 kr.

Grodal, Birgit K., universitetsadjunkt – Økonomisk Institut, Københavns Universitet – Deltagelse i forskerseminarer m. m. i Berkeley (rejse- og opholdsudgifter) (1067) 10.689 kr.

Hammerum, Folmer, sekretariatschef – Det økonomiske Råds Sekretariat – Udarbejdelse af en simulationsmodel af dansk økonomi (videnskabelig og ikke-videnskabelig medhjælp, rejseudgifter m. v.) (1040) 59.584 kr.

Hansen, Bente, kandidatstipendiat, mag. art. – Sociologisk Institut, Københavns Universitet – Litteratursociologisk undersøgelse af to samtidige forfatterskaber (ikke-videnskabelig medhjælp, rejser m. v.) (1103) 3.350 kr.

Hansen, Hans, kandidatstipendiat – University of Pennsylvania – Økonometrisk analyse af Grønlands økonomi (rejseudgifter m. v.) (1062) 2.800 kr.

Hansen, Hans Oluf, videnskabelig assistent – Statistisk Institut, Københavns Universitet – Videreudvikling og koordination af igangværende demografiske forskningsprojekter ved Statistisk Institut (rejse- og opholdsudgifter) (1019) 4.441 kr.

Produktion af demografisk og social statistik på grundlag af folketællingslister fra Hornsherred 1787–1890 samt evt. 1901–1911 (ikke-videnskabelig medhjælp og fotokopier) (1089) 30.000 kr.

Hegland, Tore Jacob, stipendiat – Institut for Organisation og Arbejdssociologi, Handelshøjskolen i København – Undersøgelser af organisations- og samar-

bejdsforhold i sociale institutioner (ikke-videnskabelig medhjælp, materialer og rejser) (1106) 45.040 kr.

Hvidt, Kr., folketingsbibliotekar – Folketingets Bibliotek – Dansk bibliografi over kommissions- og udvalgsbetænkninger 1848–1970 (redaktion, trykning m. v.) (bevilget 36.000 kr. i finansåret 1972–73) (1011) 5.500 kr.

Høyer, Eva, amanuensis – Institut for Etnologi og Antropologi, Københavns Universitet – Studier over spredning af innovationer og disses sociale konsekvenser (rejse- og opholdsudgifter samt udstyr) (552) 11.470 kr.

Iversen, Claus, universitetsadjunkt – Sociologisk Institut, Københavns Universitet – Videreførelse af studenterundersøgelsen (ikke-videnskabelig medhjælp, udgifter ved rapport m. v.) (1044) 10.254 kr.
Færdiggørelse af manuskript om: »Multi National student survey« (frigørelse for andet arbejde) (1082) 38.730 kr.

Jackson, J. T. Ross, direktør, civilingeniør, Ph. D. – Operations Aanalysis Corp. A/S – Undersøgelse af trafikulykkers samfundsøkonomiske omkostninger (videnskabelig medhjælp og overhead) (1030) 67.000 kr.

Jensen, Bent, forskerstipendiat, mag. art. – Københavns Universitet – Studieophold i U.S.A. i forbindelse med komparativ analyse vedrørende generel social udvekslings- og reciprocitetsteori (rejse- og opholdsudgifter, litteratur m. v.) (bevilget 50.000 kr. i finansåret 1972–73) (1092) 10.000 kr.

Johansen, Hans Chr., professor, dr. oecon. – Odense Universitet – Undersøgelse af befolkningsudviklingen på landet i Danmark i perioden 1787–1801 (ikke-videnskabelig medhjælp, hulning, rejseudgifter m. v.) (bevilget 6.450 kr. i finansåret 1972–73) (1004) 56.000 kr.

Johnsen, Erik, professor, ekon. dr. – Institut for Erhvervsøkonomi, Handelshøjskolen i København – Undersøgelse af ledelsesinformation i en organisation af selvstyrende grupper (videnskabelig medhjælp) (1002) 23.204 kr.

Opbygning og effektivisering af målingsteknik i sociale systemer (videnskabelig medhjælp) (1003) 35.000 kr.
Optimeringsmetodik ved systemkonstruktion af modeller for virksomhedsledelse (renskrivning af rapport) (1105) 2.000 kr.

Jørgensen, Finn, ass. overlæge – Sct. Hans Hospital – Feltundersøgelse af sprøjtemisbrugere i København, deres miljø og subkultur (videnskabelig og ikke-videnskabelig medhjælp) (1094) 28.700 kr.

Jørgensen, N. O., civilingeniør – Rådet for Trafiksikkerhedsforskning – Udarbejdelse af programsystem til koordinering af data om faktorer med indflydelse på trafikuheld i byer (videnskabelig medhjælp og rejser) (1113) 27.500 kr.

Katzenelson, Boje, forskerstipendiat og afdelingsleder Knud-Erik Sabroe, amanuensis Per Nørrung – Psykologisk Institut og Institut for Statskundskab, Aarhus Universitet – Tværfagligt projekt om toxikomaniproblemer (ikke-videnskabelig medhjælp, rejseudgifter m. v.) (1022) 15.000 kr.
Bevillingen er siden bortfaldet.

Kjær, Tyge, amanuensis – Institut for Samtidshistorie og Statskundskab, Københavns Universitet – Undersøgelse over udvikling af en sociologisk teori og metodologi på en empirisk-teoretisk basis (ikke-videnskabelig medhjælp, bøger, rejse- og opholdsudgifter) (1107) 5.760 kr.

Kleivan, Helge, amanuensis – Institut for Etnologi og Antropologi, Københavns Universitet – Bearbejdning af materiale vedrørende grønlandske andelsforeninger samt undersøgelse af etnisitet og social forandring (frigørelse for andet arbejde) (1098) 92.147 kr.

Koushede, K., civilingeniør – Stærkstrømsafdelingen, Danmarks tekniske Højskole – Færdiggørelse af licentiatprojekt: »Konstruktion af databaser i industrielle virksomheder (frigørelse for andet arbejde) (1084) 38.395 kr.

Kuschel, Rolf, amanuensis, mag. art. – Psykologisk Laboratorium, Københavns Universitet – Undersøgelse af sociale og kognitive forandringsprocesser på Bel-

lona (rejse- og opholdsudgifter m. v.) (1009) 36.150 kr.

Kutschinsky, Berl, amanuensis – Kriminalistisk Institut, Københavns Universitet – Undersøgelser vedrørende seksualkriminaliteten i Danmark (videnskabelig og ikke-videnskabelig medhjælp, betaling af forsøgspersoner m. v.) (1032) 18.000 kr.

Kähler, Jørgen, universitetsadjunkt – Sociologisk undersøgelse af det højere undervisnings- og forskningsvæsen i Danmark (videnskabelig medhjælp, materialer m. v.) (tillægsbevilling) (1047) 30.000 kr.

Larsen, Helge E., overinspektør – Nationalmuseets etnografiske Samling – Bearbejdelse af materiale indsamlet i Tyrkiet (ikke-videnskabelig medhjælp, rejse- og opholdsudgifter) (1037) 16.789 kr.

Liep, John, mag. scient. – Institut for Etnologi og Antropologi, Københavns Universitet – Feltundersøgelse af de sociale og politiske aspekter af økonomisk transaktioner i et Papua-New Guinea-samfund under ændring (rejse- og opholdsudgifter) (1027) 50.000 kr.

Lindgård, Jytte Annelise, stud. jur. – Studierejse til München i forbindelse med artikel om »Retsbeskyttelse af programmering« (rejse- og opholdsudgifter) (1033) 3.854 kr.

Mentalhygiejnisk Forskningsinstitut – Grundvidenskabelig forskning og udvikling af metoder (videnskabelig og ikke-videnskabelig medhjælp) (1007) 220.500 kr.

Mogensen, Gunnar Viby, amanuensis, lektor – Institut for økonomisk Historie, Københavns Universitet – Undersøgelse af afvandringen af selvstændige landmænd i 1945–1970 (ikke-videnskabelig medhjælp, interviewing, teknisk bearbejdelse m. v.) (bevilget 158.000 kr. i finansåret 1972–73 og 6.000 kr. i finansåret 1973–74) (1101) 6.000 kr.
Undersøgelse af den teknologiske faktor i det industrielle gennembrud i Danmark med særligt henblik på innovationsspredningen gennem ingeniøruddannelsen (ikke-videnskabelig medhjælp, hulkort og programmør) (1102) 5.000 kr.

Monberg, Torben, professor, dr. phil. – Institut for Kultursociologi, Københavns Universitet – Undersøgelser over akkulturationsprocessens forløb på Rennell og Bellona m. v. (rejse- og opholdsudgifter m. v.) (1008) 31.150 kr.
Registrering, koordinering og evaluering af tidligere og nuværende samfundsforskning i Oceaniens ø-samfund (videnskabelig medhjælp) (1014) 24.000 kr.
Undersøgelse på Rennell og Bellona (regnemaskine) (1074) 3.496 kr.

NEFA – Støtte til udgivelse af NORD-NYTT (1041) 20.000 kr.

Noack, J. P., videnskabelig assistent – se kandidatstipendiat, cand. phil. Jørgen Elklit

Nørrung, Per, amanuensis – se forskerstipendiat Boje Katzenelson

Olsen, Erling, professor – Roskilde Universitetscenter – Undersøgelse af metodeproblemer ved komplekse forløbsanalyser (ikke-videnskabelig medhjælp og materialer) (1054) 15.000 kr.

Pedersen, Johs. Thestrup, M.A. – University of California – Undersøgelse af den offentlige menings kvalitet (leveomkostninger) (537) 6.400 kr.

Rasch, G., professor – Statistisk Institut, Københavns Universitet – Forsøg på at afgrænse områder inden for samfundsvidenskaberne og nabovidenskaben psykologi, der kan opbygges på samme metodiske grundlag som den klassiske fysik (frigørelse for andet arbejde, videnskabelig og ikke-videnskabelig medhjælp) (544) 62.777 kr.
Fortsatte forsøg på at afgrænse områder inden for samfundsvidenskaberne og nabovidenskaben psykologi (videnskabelig og ikke-videnskabelig medhjælp) (bevilget 151.202 kr. i finansåret 1972–73) (1104) 74.772 kr.

Rasmussen, Knud, professor – Institut for Udenrigshandel, Handelshøjskolen i Århus – Empirisk analyse af forbrugsmæssige og tekniske innovationers internationale og interregionale spredningsmønster (videnskabelig medhjælp) (1071) 54.000 kr.

Redder, K. W., afdelingsleder, lektor – Institut for Statskundskab, Aarhus Universitet – Litteraturstudier i England i forbindelse med udarbejdelse af en model for sammenhængen mellem ledelsesform og effektivitet (rejse- og opholdsudgifter) (1059) 4.186 kr.

Relsted, Niels Jørgen, amanuensis, cand. oecon. – Institut for Virksomhedsledelse, Aarhus Universitet – Konstruktion af informationssystemer (rejse- og opholdsudgifter) (578) 7.747 kr.

Riis, Jens Ove, lektor – Afdelingen for mekanisk Teknologi, Danmarks tekniske Højskole – Eksperimentel undersøgelse med henblik på konstruktion af ledelsesinformationssystemer, herunder produktionsstyringssystemer (videnskabelig medhjælp, betaling af forsøgspersoner, materialer m.v.) (bevilget 7.641 kr. i finansåret 1972–73) (554) 53.625 kr.

Rothe, Bendt, skuespiller, cand. jur. – Udarbejdelse af afhandling om »Showbranchens retsforhold« (frigørelse for andet arbejde) (1000) 30.000 kr.

Sabroe, Knud-Erik, afdelingsleder – se forskerstipendiat Boje Katzenelson

Salomonsen, Per, afdelingsleder – Afdelingen for Religionssociologi, Institut for Dansk Kirkehistorie – Opholdsudgifter for finsk forsker i forbindelse med undersøgelse af »Skjult kristendom i Danmark« (1065) 12.700 kr.

Sauerberg, Steen, amanuensis, cand. polit. og universitetslektor, cand. oecon. Ole Tonsgaard – Institut for Samtidshistorie og Statskundskab, Københavns Universitet og Institut for Statskundskab, Aarhus Universitet – Undersøgelse af vælgeradfærd, folketingsvalget 1971 (interview, databehandling, rejser, materialer m. v.) (bevilget 15.000 kr. i finansåret 1972–73) (579) 240.000 kr.

Sepstrup, Preben, amanuensis – Institut for Markedsøkonomi, Handelshøjskolen i Århus – Studie af individernes informationsadfærd i forbrugs- og samfundssammenhænge (forsøgspersoner, ikke-videnskabelig medhjælp, trykningsudgifter m. v.) (1090) 24.290 kr.

Siemonsen, Jørgen, universitetsmanuduktør, cand. polit. – Deltagelse i kongres: »Trends in Industrial and Labour Relations« i Israel (rejse- og opholdsudgifter) (1118) 4.500 kr.

Siune, Karen, amanuensis, lektor – Institut for Statskundskab, Aarhus Universitet – Undersøgelse af valgkampen i radio og fjernsyn (kodning, edb-kørsel m. v.) (bevilget 44.000 kr. i finansåret 1972–73) (1100) 22.000 kr.

Socialforskningsinstituttet – Undersøgelse af faktorer, der øver indflydelse på den danske befolknings frugtbarhed (fertilitetsundersøgelse) (ikke-videnskabelig medhjælp, materialer, transport m. v.) (546) 60.676 kr.

Undersøgelse af effekten på børns og unges udvikling af ophold på døgninstitutioner og alternative behandlingsformer (videnskabelig og ikke-videnskabelig medhjælp, rejseudgifter og litteratur) (bevilget 116.000 kr. i finansåret 1972–73) (1046) 68.000 kr.

Opstilling af model for måling af tillidsmandsinstitutionens effektivitet (videnskabelig og ikke-videnskabelig medhjælp, transportudgifter, trykning m. v.) (1056) 140.000 kr.

Afholdelse af kursus for brugere (indkøb af programmel) (1079) 25.100 kr.

Sociologisk Institut, Københavns Universitet – Økologisk undersøgelse i forbindelse med projekt Metropolit (hulning) (1042) 6.900 kr.

Statistisk Institut, Københavns Universitet – Løsning af igangværende og planlagte beregningsopgaver (leje af maskiner) (549) 27.992 kr.

Sundbo, Jon, kandidatstipendiat – Sociologisk Institut, Københavns Universitet – Analyse af Gabriel Tardes teorier, specielt inden for massekommunikation og innovation (rejse- og opholdsudgifter) (1123) 6.500 kr.

Sveistrup, Poul Walter, lektor, cand. polit. – Københavns Universitet – Udvikling af datamatikkens teoretiske grundlag (frigørelse for andet arbejde, ikke-videnskabelig medhjælp og litteratur) (576) 90.500 kr.

Sørensen, Curt Chr., amanuensis, lektor –

Institut for Statskundskab, Aarhus Universitet – Studier i London og Frankfurt af strukturen i marxistisk teoridannelse (kompensation for bortfald af lektorat) (1015) 22.804 kr.

Thygesen, Inge, lektor, cand. act. – Danmarks tekniske Højskole – Beregning af prognoser over godstrafikkens størrelse og fordeling på trafikmidler (videnskabelig og ikke-videnskabelig medhjælp, rejse- og opholdsudgifter m. v.) (bevilget 77.700 kr. i finansåret 1972–73) (561) 87.300 kr.

Tonsgaard, Ole, universitetslektor – se kandidatstipendiat, cand. phil. Jørgen Elklit og amanuensis, cand. polit. Steen Sauerberg

Vesterager, Johan K. B., civilingeniør, lic. techn. – University of California – Forskning vedrørende ledelsessystemer (leveomkostninger) (1121) 25.700 kr.

Vind, Karl, professor – Økonomisk Institut, Københavns Universitet – Færdiggørelse af arbejdet: »Mean Groupoids« (videnskabelig medhjælp og rejseudgifter) (503) 11.929 kr.

Økonomisk Institut, Københavns Universitet – Fremme af økonomisk forskning og videnskabelig aktivitet i forhold til udlandet (rejse- og opholdsudgifter for udenlandsk forsker) (1058) 4.602 kr.

Rådets initiativer

Wien-Centret (544/1) 35.000 kr.

AFSNIT VI

Beretning om Statens humanistiske Forskningsråds (SHF) virksomhed 1. april 1971 - 31. marts 1972

SAMMENSÆTNING OG MØDEAKTIVITET

Professor, dr. theol. E. Thestrup Pedersens beskikkelsesperiode udløb pr. 1. oktober 1971, og da han ønskede at udtræde af rådet, beskikkedes i stedet afdelingsleder, cand. psych. Reimer Jensen. Rådets sammensætning har i øvrigt været uændret i beretningsperioden, jfr. bilag VI, 1.

Rådet har holdt 12 møder, heraf 4 heldagsmøder. I efteråret 1971 holdtes en generaldebat i Ebeltoft om emner inden for rådets regie, hvor der på rådets initiativ er behov for iværksættelse af en forskningsaktivitet eller for at øge den eksisterende aktivitet. De øvrige møder har fundet sted i sekretariatet.

DELTAGELSE I UDVALGSARBEJDE

Rådet har været repræsenteret i følgende udvalg:

DANDOK, nedsat af FFU, ved en repræsentant uden for rådets medlemskreds, professor, dr. phil. H. Spang-Hanssen.

Kortlægningsudvalget, nedsat af FFU, ved Hannestad.

Massekommunikationsforskningsudvalget, nedsat af SSF, ved repræsentanter uden for rådets medlemskreds: Seminarielektor, cand. psych. Jens Bjerg, amanuensis, mag. art. Lars von der Lieth og cand. mag. H. Steensig. Der henvises til beretning om SSF vedrørende dette udvalgsarbejde.

Narkotikaudvalget, nedsat af SLF, ved Florander fra rådets medlemskreds og uden for rådet ved professor Henrik Poulsen og professor, dr. phil. Lise Østergaard. Om udvalgets virksomhed henvises til beretningen for SLF.

Tidsskriftsudvalget, nedsat af SHF, ved Becker. Der har ikke i beretningsperioden været afholdt møder i udvalget. Arbejdet har været koncentreret om bearbejdelsen af de indkomne spørgeskemaer. Aktiviteten i udvalget er i øvrigt stillet i bero med henblik på en afklaring af spørgsmålet om RØF's fremtid.

Florander har siden marts 1972 været medlem af Grønlandsministeriets rådgivende udvalg vedr. samfundsforskning i Grønland (udpeget af SSF).

I de udvalg, der er nedsat til at forestå de initiativer, rådet har iværksat, har rådet været repræsenteret i Det arkæologiske Bopladsudvalg ved Becker og i Ødegårdsudvalget ved Hannestad. Der henvises til afsnit: »Igangværende initiativer« vedrørende disse udvalgs arbejde.

INTERNATIONALT SAMARBEJDE

I Det internordiske Nævn for humanistisk Forskning har der i beretningsperioden været afholdt ét møde, den 23. februar 1972 i Oslo, hvor fællessekretariatet for nævnet var placeret. Rådet var ved dette møde repræsenteret ved formanden og næstformanden. Man har gensidigt orienteret om de enkelte landes arbejde og har diskuteret de fælles nordiske forskningsprojekter: Ødegårdsprojektet og Lampangprojektet. Endvidere har man drøftet problemer i forbindelse med støtte til tidsskrifter og problemerne vedrørende mangfoldiggørelse og distribution af doktordisputatser med henblik på at nå frem til nogle fælles retningslinjer. Vedrørende spørgsmålet om doktordisputatser besluttede man, at hvert lands forskningsråd tilskynder universiteterne til at udsende informationer om de antagne disputatser til de andre nordiske landes universiteter, således at man opnår en større udveksling af disputatser end hidtil.

Nævnet har endvidere behandlet høringer fra andre nordiske organer vedrørende fælles-nordiske projekter.

Det blev på det sidste møde i nævnet besluttet, at fællessekretariatet for det kommende år skulle flyttes til Stockholm og derefter evt. overgå til det danske forskningssekretariat.

Rådet har i samarbejde med Deutsche Forschungsgemeinschaft ydet støtte til afholdelse af et internationalt symposium over tysksproget emigrantlitteratur i København 1972 under ledelse af professor, dr. phil. Steffen Steffensen, Københavns Universitet. Algot Sørensen deltog i de forberedende drøftelser ved 2 møder i DFG, Bonn/Bad Godesberg.

GENERELLE BETRAGTNINGER OG OPLYSNINGER OM RÅDETS ARBEJDE

I beretningsperioden har forholdet mellem forskningsrådene og forskningen ved de højere læreanstalter været drøftet, herunder spørgsmålet om det hensigtsmæssige i en stærkere centralisering af forskningsmidlerne i forskningsrådene. Der var i rådet enighed om, at forskningsmidlerne ved de højere

læreanstalter bør bevares og styrkes, og at forskningsrådene under forudsætning af den fornødne fortsatte forøgelse af bevillingerne kan bidrage hertil ved at finansiere en del af den projektorienterede forskning ved de videnskabelige institutioner, samtidig med at forskningsrådet som et centralt organ med fordel kan udøve en koordinerende og rådgivende funktion. Efter rådets mening bør dette imidlertid ske sideløbende med, at universiteterne og de andre videnskabelige institutioner fortsat selvstændigt administrerer egne forskningsbevillinger.

Angående forskerstipendier har rådet ikke med den nuværende bevillingsramme ment at kunne foretage egentlige opslag af disse. I praksis har man imidlertid givet en række bevillinger, der har karakter af forskningsstipendier, for så vidt som man på grundlag af indkomne ansøgninger i beretningsperioden har fritaget forskere for andet arbejde i kortere eller længere perioder med henblik på at gennemføre bestemte forskningsopgaver. Der er til dette formål alene anvendt ca. 1 mill. kr. Sådanne stipendier gives kun i forbindelse med tidsmæssigt afgrænsede og klart definerede projekter. Principielt gælder endvidere, at stipendiaterne kun i undtagelsestilfælde har lov til at påtage sig andet arbejde ved siden af forskningsprojektet i bevillingsperioden og kun i stærkt begrænset omfang. Man følger her stort set de samme retningslinjer, som gælder for universiteternes kandidatstipendier.

Rådet har endvidere på given foranledning drøftet spørgsmålet om udbetaling af honorarer til gennemførelse af videnskabelige opgaver. Til ansøgere, der i deres hovedstilling har en videnskabelig forpligtelse, som med rimelighed kan siges også at omfatte det pågældende projekt, vil rådet ikke bevilge honorar. I tilfælde, hvor det drejer sig om påtrængende videnskabelige opgaver, der ikke kan placeres under ansøgernes eller medarbejdernes embedsmæssige forpligtelser, og som ikke vil blive taget op eller gennemført uden en form for honorering, tager forskningsrådet stilling til spørgsmålet fra sag til sag.

I lighed med tidligere år har rådet også i denne periode drøftet spørgsmålet om områder inden for humaniora, hvor der er et særligt behov for en intensiveret forskningsindsats. På grund af arbejdspresset i forbindelse med fondsopgaverne og medlemmernes manglende aflastning i deres hovedstillinger har spørgsmålet dog endnu ikke kunnet underkastes en udtømmende og systematisk behandling. Man er i rådet opmærksom på, at de praktiske muligheder for at sætte nye initiativer i gang på disse områder ikke alene er afhængig af de til rådighed stående bevillinger, men også af den forhåndenværende kvalificerede arbejdskraft. En langsigtet planlægning af forskningsprojekter vil imidlertid i høj grad kunne lette rekrutteringen af dygtige folk

og indgå som led i en egentlig forskeruddannelse. – Af aktuelle opgaver er der i rådet bl. a. peget på byhistorisk forskning og urbaniseringen, uddannelsespolitik, universitetspædagogik, Grønlandsproblemernes lingvistiske og psykologiske aspekter m. m. Der henvises til afsnit: »Nye initiativer«.

IGANGVÆRENDE INITIATIVER

a. Det arkæologiske Bopladsudvalg
b. Ødegårdsprojektet
c. Forskningsstationen i Lampang, Thailand

a. Det arkæologiske Bopladsudvalg

Udvalget, der blev nedsat af Statens humanistiske Forskningsråd i 1969, er udvidet med afdelingsleder, lektor Poul Kjærum, Forhistorisk Museum, Århus, og overinspektør, dr. Mogens Ørsnes, Nationalmuseet. Man har gennemført sin 3. kampagne med arkæologiske udgravninger af vigtige anlæg fra bronze- og jernalder (bopladser og store gravfelter). Udvalget koncentrerer sine midler om store undersøgelser, der vælges alene ud fra videnskabelige synspunkter. Efter dets seneste indsats kan der allerede nu peges på områder inden for dansk oldtid, hvor arbejdet har givet nye og vigtige resultater (bl. a. for bronzealderens husformer og bosættelsesmønster). Medvirkende hertil er anvendelse af effektive udgravningsmetoder; således er maskinkraft brugt i større udstrækning end normalt ved arkæologiske udgravninger.

I 1971 har udvalget foretaget følgende større undersøgelser, alle i direkte samarbejde med offentlige museer.

1. Ved Årupgård i Gram sogn i Sønderjylland er udgravningen fortsat på den store gravplads fra ældste jernalder (5.-2. årh. f. Kr.). I tilslutning til de i 1970 afdækkede områder blev i år undersøgt godt 29.000 m², hvorved fremkom ca. 480 grave. Hermed er i alt fundet ca. 1100 grave på pladsen, næsten alle bestående af lave (nu overpløjede) høje med grøft omkring foden og med en central urnegrav. Pladsen er dermed langt den største gravplads af denne art, som kendes her fra landet. Skønt hele den undersøgte del har ligget på dyrket mark, var de fleste af gravene endnu uskadte, men en (allerede planlagt) dybdepløjning ville have ødelagt størsteparten. Gravpladsens grænser er nu nået til alle sider undtagen mod nord, hvor en mindre del endnu ligger i vistnok urørt hede. Foruden mange velbevarede lerkar er i en række tilfælde fundet usædvanligt gravgods, bl. a. nåle, halsringe og andre smykker af bronze samt bæltespænder af jern. Udgravningen har sær-

lig betydning for studiet af den ældste del af jernalderen, fordi man for første gang har chance for at foretage en fuldstændig udgravning af et gravfelt, som synes knyttet til ét (måske to) landsbysamfund. Det er planen at fortsætte undersøgelsen i 1972. Arbejdet er foretaget sammen med Haderslev Amts Museum.

2. Ved Hodde mellem Varde og Ølgod er påbegyndt undersøgelsen af en stor boplads fra ældre jernalder (omkring 1. årh. f. Kr.). Pladsen blev opdaget allerede i 1959 ved luftfotografering, men først nu har der været lejlighed til en regulær udgravning. I 1971 blev undersøgt ca. 4000 m², ca. ⅓ af det bebyggede område. Det viser sig, at der er tale om et større landsbysamfund, bestående af gårde eller huse af forskellig størrelse og omgivet af en fælles indhegning. Blandt anlæggene er dels langhuse af sædvanlig ældre jernalders karakter, 13-17 m lange, med beboelse i vestenden og stald i østenden, dels blev fundet en række større og mindre huse uden påviselig stald. Af ganske speciel interesse er en gruppe på 3 huse, der har været indhegnet særligt inden for den fælles grænse. Det vigtigste af disse huse var 28 m langt og 5½ m bredt (det største, der kendes fra dette afsnit af Danmarks oldtid); mod vest påvistes ildsted, og i stalden havde der været plads til mellem 25 og 30 større husdyr, sikkert kreaturer. Lige syd for det lå en 8 × 5 m stor tomt og øst herfor en 17 × 5 m stor bygning, begge uden stald og ildsted. Disse 3 lige nævnte huse må tolkes som et samlet kompleks, og for første gang får man i denne del af jernalderen antydning af en økonomisk set højere klasse inden for landsbysamfundet. Både »storgården« og de normale gårde har været ombygget, således at der er tale om mindst 3 byggefaser for det samlede anlæg. Undersøgelsen foretages i forbindelse med Nationalmuseet.

3. På den i tidligere årsberetning nævnte boplads ved Drengsted i Sønderjylland har man arbejdet med afgrænsning af den meget omfattende bosættelse fra 4.-5. årh. e. Kr. Der blev i år kun fundet få langhuse samt andre spor efter denne bebyggelse, uden sammenligning det største landsbysamfund der endnu er kendt fra dette afsnit af Danmarks oldtid. Arbejdet udføres i samarbejde med Nationalmuseet.

4. Ved Hovergårde i Hover sogn, Ringkøbing amt, var ved prøvegravninger konstateret hustomter fra yngre bronzealder, og en større undersøgelse afdækkede 6 langhuse på pladsen. Som sædvanlig er kun nedgravninger efter tagstolper og vægge bevaret, idet også denne plads ligger på dyrket mark. Gennem stolpehullerne kan det fastslås, at husene har været op til 20 m lange og ca. 6 m brede; taget har været båret af to rækker svære indvendige stolper, og væggen er markeret af en enkelt række stokke eller planker.

I ét af husene påvistes spor efter båseskillerum til husdyr, d. v. s. den første stald, der med sikkerhed er fundet fra bronzealderen i Danmark. Det konstateredes, at bebyggelsen strækker sig over et langt større område; men på grund af plantninger vil det ikke være muligt at foretage en fuldstændig afdækning. Gravningen foretages i samarbejde med Nationalmuseet.

5. I fortsættelse af sidste års gravning på en større boplads fra bronzealderen ved Spjald i Ringkøbing amt blev i 1971 afdækket ca. 12.500 m². Bronzealder-bebyggelsen er dermed afgrænset til alle sider. Ved årets gravning fandtes 21 mere eller mindre velbevarede hustomter af bronzealders karakter, heriblandt 5 mindre forrådshuse samt 15 større langhuse, d. v. s. bygninger på oftest mellem 10 og 25 meters længde og med to rækker svære tagstolper samt en enkelt væglinie. Et af langhusene var usædvanlig stort, hele 26,5 m langt og knap 8 m bredt. Foruden hustomterne blev der påvist spor efter andre bopladsrester, f. eks. en række af de såkaldte koge- eller ildgruber samt nogle nedgravninger, hvor der har været taget ler eller grus, og hvor man senere har fyldt affald i. Bronzealder-bopladsen ved Spjald er som nævnt fuldstændigt undersøgt, idet der er påvist mindst 33 hustomter over en ca. 400 m lang strækning. Selv om det ikke er muligt at afgøre, hvor langvarig bebyggelsen har været, og hvor mange af husene der er samtidige, har man for første gang fundet en større bebyggelse fra bronzealderen; hvorvidt der kan tales om en landsby, er dog usikkert, idet husene har ligget langt mere speredt end i de kun lidt yngre landsbyanlæg fra tidlig jernalder. Også i denne periode har stedet været beboet, idet der sidste år påvistes spor af en lille gravplads med lave høje og urnegrave. I år fandtes spor efter huse, der kan høre til gravpladsen, idet der længst mod øst afdækkedes et par typiske langhuse, med stald. Størsteparten af denne landsby er dog ødelagt ved moderne vejarbejde. Undersøgelsen er udført i samarbejde med Forhistorisk Museum, Moesgård.

6. Efter prøvegravning sidste år blev foretaget en regulær undersøgelse af en boplads fra ældre bronzealder ved Egehøj, Hemmed sogn, Djursland. Der afdækkedes dele af en stor hustomt, mindst 19 m lang og 6 m bred. Taget har været båret af en række svære stolper midt i husets længdeakse, medens væggene er markeret af svagere stokke. Fundene viser, at bebyggelsen stammer fra den tidligste broncealder, d. v. s. en periode hvor der i forvejen kun er kendt enkelte og ganske usikre spor efter boliger her i landet. Undersøgelsen foretages sammen med Kulturhistorisk Museum, Randers.

7. Som led i fortsat eftersøgning efter velegnede objekter er foretaget enkelte prøvegravninger. Blandt dem må nævnes 2 bronzealder-bopladser i Nr. Omme sogn, Ringkøbing amt. Begge steder afdækkedes én eller et par

hustomter. Den ene af dem – ved gården Bjerg i Ørnhøj – er det største bronzealderhus, der hidtid er fundet herhjemme, hele 33 m langt og 8 m bredt. Desuden er ved Vorbasse i Ribe amt påvist en stor boplads fra 4.-5. årh. e. Kr. med talrige huse. Selv om denne plads synes meget lovende, vil en fortsat undersøgelse være så omfattende, at udvalget ikke tør gå i gang med den foreløbig.

b. Ødegårdsprojektet

Vedrørende projektets organisation og dets virksomhed til 31. marts 1971 henvises til rådenes 1. beretning, side 125, og 2. beretning, side 167 f.

Rigsarkivar, dr. phil. Johan Hvidtfeldt meddelte 9. september 1971 Statens humanistiske Forskningsråd, at han som følge af formandsskifte i Landbohistorisk Selskab ønskede at udtræde af Ødegårdsudvalget, hvis sammensætning i øvrigt har været uændret i beretningsperioden.

Der er i årets løb blevet afholdt 5 møder i Ødegårdsudvalget, 11 møder i de lokale studiegrupper (for Sjælland, for Falster, for Nørrejylland og for Sønderjylland), 2 faglige møder (for geografer og arkæologer), 5 ekskursioner og talrige mindre konferencer.

Projektets tværfaglige karakter er blevet fastholdt og udbygget. Samarbejdet fagene imellem gælder, især for Sjællands og Falsters vedkommende, ikke alene undersøgelsens store linjer, men foregår samtidig som en løbende debat om detailproblemer, der herved kan underkastes en mere indtrængende analyse end tidligere. Dette teamwork forudsætter dels hyppige møder, dels udsendelse af arbejdspapirer til medarbejderne.

Der er inden for rammerne af Ødegårdsprojektet tilvejebragt et bebyggelseshistorisk forum, som hidtil har været ukendt i Danmark.

Jævnsides med den førte diskussion er foregået en fortsat indsamling af materiale, for de skriftlige kilders vedkommende i form af en finregistrering på særlige skemaer. Denne registrering har ligesom tidligere haft sit centrum på Institut for Navneforskning i København, hvor også projektets samlinger befinder sig, og hvor de fleste møder er blevet afholdt. Registreringen er stort set afsluttet for det undersøgte sjællandske område (Horns herred) og er også nået ret vidt i de udvalgte områder i resten af landet.

Registreringen af fortidsagre foregår i samarbejde med Videnskabernes Selskabs Kommission til Udforskning af Landbrugsredskabernes og Agerstrukturernes Historie og de ekstensive arkæologiske besigtigelser, som er mulige inden for projektets rammer, oftest i samarbejde med lokale museer. Vedrørende fosfatprøverne har man fortsat kunnet glæde sig ved nær kontakt med Danmarks geologiske Undersøgelse.

I 1971-72 har projektet taget en ny aktivitet op, nemlig en kortlægning på målebordsblade af nedlagte bebyggelser på baggrund af det fra markbøgerne 1682 kendte kulturlandskab. Både for Falsters og Hornsherreds vedkommende foreligger der allerede helt eller næsten færdige kort.

Der er i perioden blevet lagt en foreløbig plan for indholdet af de manuskripter, der skal forelægges Statens humanistiske Forskningsråd ved afslutningen af undersøgelsens 2. fase, punktanalyserne, efter planen i 1975. Projektets publikation nr. 1, omfattende nationale oversigter over den hidtidige forskning, forelå ved årets slutning i korrektur.

I 1971-72 blev der afholdt 4 større møder med nordiske kolleger inden for projektets rammer, deriblandt det årlige symposium, som fandt sted i Joensuu i dagene 2.-5. september; fra dansk side var der 4 deltagere i symposiet, nemlig 2 historikere, 1 stednavneforsker og 1 pollenanalytiker.

Det danske projekt er som tidligere blevet ledet af dr. phil. Svend Gissel, som tillige fra 1. juli 1971 har fungeret som formand for projektets nordiske arbejdslederkollegium.

c. Forskningsstationen i Lampang, Thailand

Staben

Der har ikke i beretningsåret været stabsmæssige ændringer i forhold til forrige års beretning.

Forskningsvirksomheden ved stationen

En del af de i forrige beretning anførte forskningsprojekter fortsattes ind i nærværende beretningsperiode. En vis synonymitet i omtalen af projekterne i de 2 beretninger har derfor ikke kunnet undgås.

1. Professor Søren Egerod har i samarbejde med cand. philol. Viggo Brun, Oslo, og fil. kand. Inga-Lill Hansson, Sverige, foretaget studier af Akha sproget. Projektet blev bragt til en foreløbig afslutning i begyndelsen af august 1971, men agtes fortsat senere.

De første resultater af dette forskningsprojekt er blevet forelagt af professor Egerod på den internationale kongres for sino-tibetansk lingvistik i Bloomington, Indiana, og Ann Arbor, Michigan, U.S.A. Andre delresultater er fremlagt i Videnskabernes Selskab og i Lingvistkredsen i København.

2. Efter afslutningen af Akha projektet frem til slutningen af november 1971 fortsatte cand. philol. Viggo Brun sine egne studier over Nord-Thai folklore.

3. Professor Henry Henne, Oslo, fortsatte frem til 1. august 1971 sine studier af de kinesiske dialekter, som tales i Lampang.

4. Stud. mag. scient.'erne Kirsten Ewers Andersen og Anders Baltzer Jørgensen, Københavns Universitet, og stud. mag. Mikael Gravers, Aarhus Universitet, fortsatte i hele beretningsperioden deres i oktober 1970 indledte social-antropologiske studier over P'wo Karén stammerne i Uthaithani provins. I forbindelse med dette projekt tilbragte professor Johannes Nicolaisen, København, 1 måneds tid i feltet med henblik på vejledning af de 3 studenter. Projektet er søgt forlænget ind i næste beretningsperiode.

5. Civiløkonom Bengt og fru Anchern Andersson, Göteborg, afsluttede deres præliminære undersøgelser af det thailandske undervisningssystem i begyndelsen af september 1971.

6. Universitetslektor Niels Ege og stud. mag. Margit Ege indledte i februar 1972 et socio-lingvistisk forskningsprojekt over Lawa (Lua) stammerne i Nordthailand. Undersøgelserne, der blev midlertidigt afsluttede i den efterfølgende 4. beretningsperiode, forventes fortsat senere.

7. Cand. mag. John Dag Hutchison, Oslo, indledte i midten af februar 1972 samtidshistoriske studier over perioden fra 1958 (Saritkuppet) og frem til promulgationen af forfatningen af 1968. Undersøgelserne fortsætter ind i næste beretningsperiode.

8. Stud. mag. Birgitte Bukh, Odense Universitet, der i sommeren 1971 havde foretaget præliminære undersøgelser, bl. a. i Chiang Mai og Lampang med henblik på et forskningsprojekt, indledte i begyndelsen af marts 1972 sine historiske studier over det 17. århundrede i National Archives & Library i Bangkok. Projektet fortsætter ind i næste beretningsperiode.

9. Stud. mag. Arne Kalland, Oslo, der på et UNESCO-stipendium studerede social-antropologi ved Chulalongkorn University, Bangkok, opholdt sig på stationen fra begyndelsen af marts 1972 med henblik på indsamling af data til en afhandling om evaluering af den thailandske regerings udviklings- og hjælpeprogrammer for bjergstammerne. Opholdet strakte sig ind i efterfølgende beretningsperiode.

10. Det permanente arkæologiske projekt ved stationens leder, amanuensis Per Sørensen, CINA, er blevet fortsat med udstrakte rekognoceringer, hvorunder en række fundpladser er blevet lokaliserede. Ingen har dog hidtil vist sig at være egnede udgravningsprojekter. I beretningsåret er desuden afsluttet et videnskabeligt arbejde om nogle bronzetrommer fra Kanchanaburi provins.

I alt er der ved beretningsperiodens afslutning påbegyndt og delvis afsluttet 12 forskningsprojekter, omfattende i alt 19 forskere. Projekterne for-

deler sig som følger: 4 etnografiske, 3 lingvistiske, 1 arkæologisk, 1 folkloristisk, 1 samfundsvidenskabeligt og 2 historiske. Til sammenligning kan nævnes, at der ved stationens planlægning optimalt var påregnet at ville komme 20 forskere hertil, fordelt over hele 5 års-perioden.

Stationens udbygning

I den udstrækning, det har været økonomisk muligt, er alle stationens faciliteter, både indkvarteringsmæssige og forskningstekniske, blevet udbyggede og forbedrede. Væsentlige bidrag hertil er ydet af A/S Det Østasiatiske Kompagni, Bangkok. Bogbestanden i stationens håndbogsbibliotek er i beretningsåret blevet forøget med ca. 150 titler og omfatter nu i alt over 300 titler. Heri er ikke medregnet en række publikationer, modtaget som gaver fra thailandske institutioner, f. eks. Bangkok Bank Ltd. Monthly Review, Semiannual report og Economic Survey.

Samarbejdet med andre thailandske institutioner

I beretningsårets løb er der optaget kontakt med yderligere en række thailandske institutioner, især dem som har direkte relation til Nordthailand, specielt med Lanna Thai Research Center under Chiang Mai University. Allerede eksisterende kontakter er i årets løb blevet udbyggede.

I det rådgivende Thai-Skandinaviske Fællesudvalg til varetagelse af stationens interesser har der været afholdt 1 møde i beretningsperioden.

Stationens indvielse og andre aktiviteter

Den 15. maj 1971 åbnedes stationen officielt af Danmarks ambassadør til Thailand, H. E. A. W. Kønigsfeldt, i nærværelse af repræsentanter for thailandske myndigheder, CINA's styrelse og dets forstander. Desuden deltog mange venner af stationen fra byen og Nordthailand i øvrigt.

Den 24. oktober 1971 overraktes på stationen »Svenska Ungdomsforbundets Fredspris för 1971« til Lampang-lægen, dr. Nopadol Somboon. Overrækkelsen foretoges af Sveriges ambassadør til Thailand, H. E. E. Virgin, i nærværelse af repræsentanter for de lokale myndigheder.

Der har i beretningsperioden været mange besøgende på stationen, dels skandinaviske forskere og studenter, der har undersøgt mulighederne for eventuelle senere projekter, dels interesserede thailændere, som har villet undersøge mulighederne for at udføre koordinerede projekter eller for tilknytning til stationen af igangværende og kommende forskningsprojekter.

NYE INITIATIVER

a. Dansk udtaleordbog
b. De unge og deres relation til samfundet

a. Dansk udtaleordbog

I slutningen af året 1971-72 har rådet taget initiativ til at starte udgivelsen af en dansk udtaleordbog. Der findes udtalebøger for en række sprog, men ikke for dansk, skønt der har været behov for det i mange år. Ordbogen skulle kunne være til nytte, dels for dem der beskæftiger sig fagligt med det danske sprog (f. eks. for nordiske filologer og dansklærere og for dem, der fastsætter udtalenormer for radio og fjernsyn), dels for almindelige mennesker, der gerne vil vide, hvordan et ord udtales (hvor ligger f. eks. trykket i nødtørftig? og hvordan udtales monitor?). Endelig kan den være til stor hjælp for udlændinge, der vil lære dansk.

Det er dog ikke meningen, at det skal være en snævert normativ ordbog, der blot angiver én udtale som den rigtige. Det er tanken, at det skulle være en ordbog, der registrerer hvordan ord udtales i dansk rigsmål i dag med hensyntagen til udtaleforskelle betinget af talestil, alder og geografisk tilknytning. De almindelige principper for ordbogen vil blive gennemdrøftet i en planlægningsgruppe på ca. 15 deltagere, mens selve udarbejdelsen, som er planlagt til at vare ca. 5 år, foretages af en mindre redaktionskomité, ledet af universitetsadjunkt Jørn Lund.

b. De unge og deres relation til samfundet

Rådet har besluttet fra september 1973 at igangsætte undersøgelser om unge. Der foreligger i forvejen ret omfattende sociologiske undersøgelser, foretaget af Socialforskningsinstituttet. En dansk-amerikansk undersøgelse, som er offentliggjort i bogen: »Youth in two Worlds«, belyser de unges relation til hjem, skole og kammeratgruppen.

Der er endvidere indsamlet en betydelig viden om enkelte unge eller grupper af unge, som har reageret på en specifik måde gennem asocial, eventuelt kriminel adfærd eller ved at udvikle psykiske lidelser, der medfører henvisning til undersøgelse og eventuel behandling på en ungdomspsykiatrisk afdeling. Nogle unge er gledet ind i et adfærdsmønster præget af narkomani.

Det står imidlertid stadig uklart, hvordan gruppen af unge som helhed reagerer på de forandringer, der finder sted i hjem, skole og samfund, spe-

cielt på uddannelsesområdet, og der er overordentlig stor usikkerhed over for, hvordan disse forandringer opleves af de unge selv, og hvordan de selv oplever deres funktion i hjem og samfund.

Der er naturligvis tale om reaktioner, holdninger og oplevelser, som er uklare for de unge selv, og som det vil volde store metodologiske vanskeligheder at undersøge nøjere.

Det må betragtes som en for prætentiøs opgave at kortlægge problemerne og få overblik over dem i deres komplicerede sammenhæng, men det vil være muligt at angribe enkelte af problemerne fra videnskabelig hold og ved anvendelsen af videnskabelig metode.

Et samarbejde mellem forskellige faggrupper vil her være ønskeligt. Specielt gælder det om at udnytte undersøgelsesstrategier, således som de er udviklet inden for de psykologiske, sociologiske og ungdomspsykiatriske discipliner.

Institutioner, som allerede har samlet erfaringer gennem anvendelse af egnede undersøgelsesmetoder, vil blive indbudt til at samarbejde om belysning af forskellige sider af hele problemkomplekset, og det samfundsvidenskabelige og lægevidenskabelige forskningsråd vil blive opfordret til at deltage i samarbejdet og bidrage til løsning af problemerne.

Der er knyttet store samfundsinteresser til belysningen af de unges udvikling og deres reaktioner på, hvad der sker i hjem, skole og samfund. De store forandringer, der i dag gennemføres ad lovgivningens vej, griber på afgørende måde ind i betingelserne for de unges skolegang, uddannelse og tilpasning til samfundet.

Arbejdet tænkes organiseret af en arbejdsgruppe, hvori det humanistiske forskningsråd er repræsenteret, og hvortil det samfundsvidenskabelige og lægevidenskabelige forskningsråd indbydes til at sende repræsentanter. Denne arbejdsgruppe skal endvidere omfatte repræsentanter for de institutioner, der allerede er engageret i forskning vedrørende unge, samt andre interesserede, der har eller udarbejder projekter, der hører ind under dette hovedområde. Til arbejdsgruppen søges knyttet et mindre sekretariat, som tænkes ledet af den eller de forskere, der dels selv kan arbejde med et enkelt projekt inden for området, dels koordinere forskningsarbejdet ude omkring i landet, hvor det skønnes formålstjenligt.

Dette initiativ tænkes fulgt op over en 5-årig periode. Det vil i løbet af den tid være muligt at afslutte en del undersøgelser inden for feltet og forhåbentlig stimulere igangsættelsen af andre forskningsaktiviteter, der da kan videreføres uden at være organiseret på den måde, som dette initiativ lægger op til.

I perioden har SHF modtaget 260 ansøgninger til et samlet beløb af ca. 11,069 mill. kr. Af disse er 170 helt eller delvis blevet imødekommet, således at det samlede bevilgede beløb andrager 5,047 mill. kr. Fordelingen på institutioner og fagområder fremgår af figur VI, 1 og VI, 2.

Af større karakteristiske enkeltbevillinger kan følgende nævnes:

Publikationsstøtten har bl. a. omfattet bevillinger til Det danske Sprog- og Litteraturselskabs udgivelse af Martin Andersen Nexøs breve og til selskabets fortsatte arbejde med Holberg-ordbogen. Søren Kierkegaard Selskabet har modtaget støtte til fortsat udarbejdelse af den tosprogede Kierkegaard-Encyclopædi. Til professor Sven Møller Kristensen er givet støtte til forarbejdet til udgivelse af et udvalg af Poul Henningsens kritiske artikler og foredrag. Blandt de arkæologiske publikationer kan nævnes Jysk arkæologisk Selskabs publikation af udgravningerne ved Århus Søndervold, hvor byens ældste lag – fra vikingetid og tidlig middelalder – er behandlet. Endvidere trykningen af bd. 4 af publikationen »Fynske Jernaldergrave«, omhandlende den største danske jernaldergravplads (Møllegårdsmarken ved Broholm på Fyn).

Inden for *arkæologen* er der givet støtte til fortsatte undersøgelser af vigtige bopladser fra ældre stenalder i Jylland samt til Langelands Museums fund af de hidtil ældste hustomter fra dansk yngre stenalder. Nævnes kan her også støtten til bygningsarkæologiske undersøgelser af vort største verdslige bygningsværk fra ældre middelalder, Tranekær Slot på Langeland.

Blandt bevillingerne under faget *historie* kan nævnes bevillingen til projektet angående overførsel til magnetbånd af oplysningerne i Øresundstoldregnskaberne 1784-1806. Disse opbevares i Rigsarkivet. Arbejdet ligger i forlængelse af den berømte udgave af Nina Ellinger Bang og Knud Korst af tabeller over skibsfart og varetransport gennem Øresund i perioden 1497-1783 (vols. I-V, Kbh.-Leipzig 1906-1953), en publikation som igennem årene har været flittigt benyttet af forskere fra mange lande med interesse for international handels og konjunkturers historie. Hvor denne »klassiske« udgave imidlertid er selektiv og sammenfatter de udvalgte data i uopløselige tabeller, tilstræber det nye projekt en komplet overførsel med mulighed for umiddelbar anvendelse af alle relevante data. Erfaringerne fra dette projekt vil evt. senere kunne overføres til det ældre stof. Projektet er blevet forberedt gennem afholdelsen af et kollokvium i foråret 1971 i København. Heri deltog en række forskere fra Øst- og Vesteuropa samt Skandinavien, som har arbejdet med Øresunds-toldmaterialet og beslægtede serier. I forbindelse

med kollokviet arrangerede Rigsarkivet en udstilling af bl. a. det righoldige og vigtige, men lidet benyttede materiale fra Øresundstoldens administration, ligesom Handels- og Søfartsmuseet på Kronborg foranstaltede en mindre udstilling af de på Kronborg beroende arkivalier og billeder vedrørende tolden og dens opkrævning.

Inden for *sprogvidenskaben* er der grund til at fremhæve bevillingerne til studiet af danske dialekter. Det drejer sig her om en opgave af hastekarakter, fordi dialekterne mere og mere fortrænges til fordel for rigsdansk, som understøttes af radio og fjernsyn og af de stadigt forbedrede samfærdselsforhold. Institut for dansk Dialektforskning, Københavns Universitet, har sammen med Institut for jysk Sprog og Kulturforskning, Aarhus Universitet, og Nordisk Institut, Odense Universitet, modtaget en bevilling til lydbåndsoptagelser af danske dialekter. En særlig forpligtelse føler forskningsrådet også over for det grønlandske sprog. Lektor Robert Petersen, Institut for Eskimologi ved Københavns Universitet, har modtaget en bevilling til en frekvensundersøgelse af betydningsbærende ord og ordelementer i vestgrønlandsk. Det er meningen, at denne hyppighedsundersøgelse skal danne grundlag for en ny retskrivningsordbog og for nye lærebøger i grønlandsk, som er stærkt påkrævede. Desuden er der bevilget et beløb til lektor Jørgen Rischel til båndoptagelser af fonetisk materiale i Vestgrønland.

Som et eksempel på en karakteristisk udvikling inden for *filologien* kan fremhæves det af rådet støttede edb-projekt ved Institut for græsk og latinsk Middelalderfilologi ved Københavns Universitet med henblik på datamatisk tryktilrettelægelse og konkordansudarbejdning af filologiske tekster.

Inden for *litteraturvidenskaben* har rådet bl. a. støttet påbegyndelsen af en sociologisk orienteret beskrivelse af digterens og litteraturens placering i det sociale, politiske og administrative hierarki fra 1870 til ca. 1914 under ledelse af professor Aage Henriksen, Københavns Universitet.

Inden for *teologien* er der bl. a. givet støtte til Institut for dansk Kirkehistorie ved Københavns Universitet til fuldstændiggørelse af kalkmaleriregistranten ved registrering i Skåne, Halland og Blekinge og til fortsat arbejde med den danske salmeregistrant, der omfatter salmer og salmebøger op til 1699.

Den *psykologiske* og *pædagogiske* forskning, som er støttet, har som tidligere været præget af enkeltmandsforskning, men dog med en stigende tendens til samarbejdsforskning. 4 forskningsprojekter har tværfaglig karakter med samarbejde mellem psykologer, medicinere, sociologer o. a.

En række projekter vedrørende døves sprog og adfærd er støttet. Projekterne vedrører kommunikationen mellem døve indbyrdes og mellem døve

og hørende. Undersøgelserne har foruden den betydning, det har at klarlægge en handicipgruppes vanskeligheder, også generel betydning for hele kommunikationsproblematikken.

Endelig skal fremdrages et projekt inden for universitetspædagogikken, som er ved at vinde indpas. Det drejer sig om en undersøgelse af et individualiseret, audiovisuelt undervisningsprogram (lydbånd, dias) for tandlægestuderende. Formålet er at finde ud af, i hvilken grad man bindes i indlæringen af de meget detaljerede anvisninger, som et sådant undervisningsprogram indeholder.

I øvrigt henvises der til oversigten over givne enkeltbevillinger side 174.

RÅDGIVNINGSFUNKTIONER

Rådet har som tidligere afgivet udtalelser i en række sager vedrørende forskningsmæssige spørgsmål, der er blevet forelagt af Undervisningsministeriet, Ministeriet for kulturelle Anliggender, Nordisk Kulturfond, UNESCO m. fl.

RÅDETS BETEGNELSER PÅ ENGELSK, TYSK OG FRANSK

Engelsk: *Danish Research Council for the Humanities*
Tysk: *Dänischer Forschungsrat für humanistische Wissenschaften*
Fransk: *Conseil de recherche des lettres et sciences humaines du Danemark*

Bilag VI, 1

MEDLEMMER AF STATENS HUMANISTISKE FORSKNINGSRÅD

	Indstillende institution	*Beskikkelses-periodens udløb*
Professor, dr.phil. *H. Bach* Aarhus Universitet	Aarhus Universitets humanistiske Fakultet	30. september 1974
Professor, dr.theol. *J.L.Balling* Aarhus Universitet	Aarhus Universitets teologiske Fakultet	30. september 1973
Professor, dr.phil. *C.J.Becker* Københavns Universitet	Københavns Universitets filosofiske Fakultet	30. september 1975
Professor *Eli Fischer-Jørgensen* Københavns Universitet	Undervisnings-ministeren	30. september 1972
Rektor, cand.psych. *Jesper Florander* Gladsaxe Skolevæsen	Undervisnings-ministeren	30. september 1973
Professor, dr.phil. *Kristof Glamann* Københavns Universitet	Københavns Universitets filosofiske Fakultet	30. september 1975
Professor, dr.phil. *Knud Hannestad* (formand) Aarhus Universitet	Aarhus Universitets humanistiske Fakultet	30. september 1972
Professor, dr.phil. *F.J.Billeskov Jansen* Københavns Universitet	Videnskabernes Selskabs filosofisk-historiske Klasse	30. september 1974
Afdelingsleder, cand.psych. *Reimer Jensen* Danmarks Lærerhøjskole	Danmarks Lærerhøj-skoles Lærerråd	30. september 1976
Professor, dr.theol. *Bent Noack* Københavns Universitet	Københavns Universitets teologiske Fakultet	30. september 1976
Professor, dr.theol. *E.Thestrup Pedersen** Danmarks Lærerhøjskole	Danmarks Lærerhøjskole	30. september 1971
Professor, dr.phil. *Bengt Algot Sørensen* (næstformand) Odense Universitet	Odense Universitets humanistiske Fagråd	30. september 1973

* Pr. 30. september 1971 afgik professor, dr.theol. E.Thestrup Pedersen. Som nyt medlem beskikkedes afdelingsleder, cand.psych. Reimer Jensen.

Figur VI, 1: SHF 1971-72: Oversigt over ansøgte og bevilgede beløb fordelt på fag. De to tal ud for søjlerne angiver henholdsvis fagenes procentuelle andele af det samlede bevilgede beløb: 5,047 mill. kr. og antal ansøgninger (i alt 260 ansøgninger).

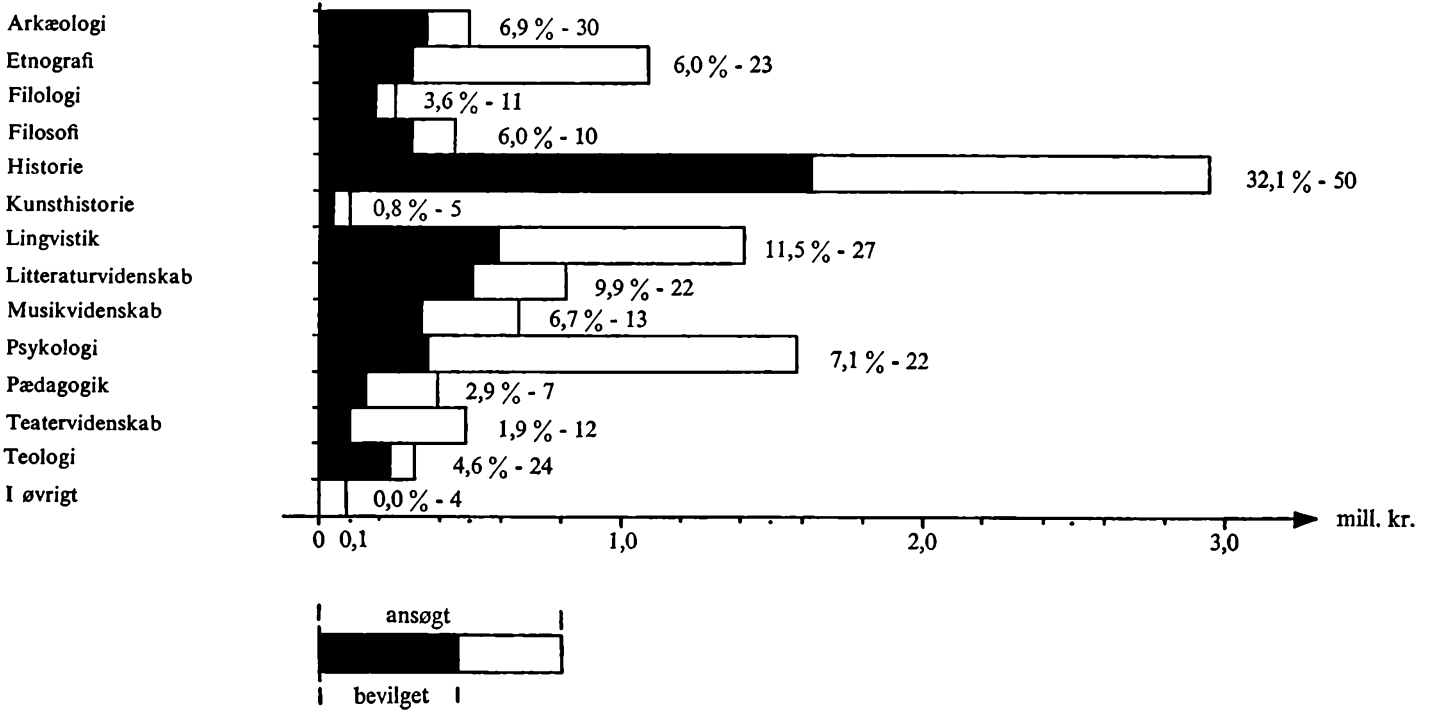

Figur VI, 2: SHF 1971-72. Oversigt over ansøgninger fordelt på institutioner.
Procenttallene angiver institutionernes andele af det samlede bevilgede beløb: 5,047 mill. kr.

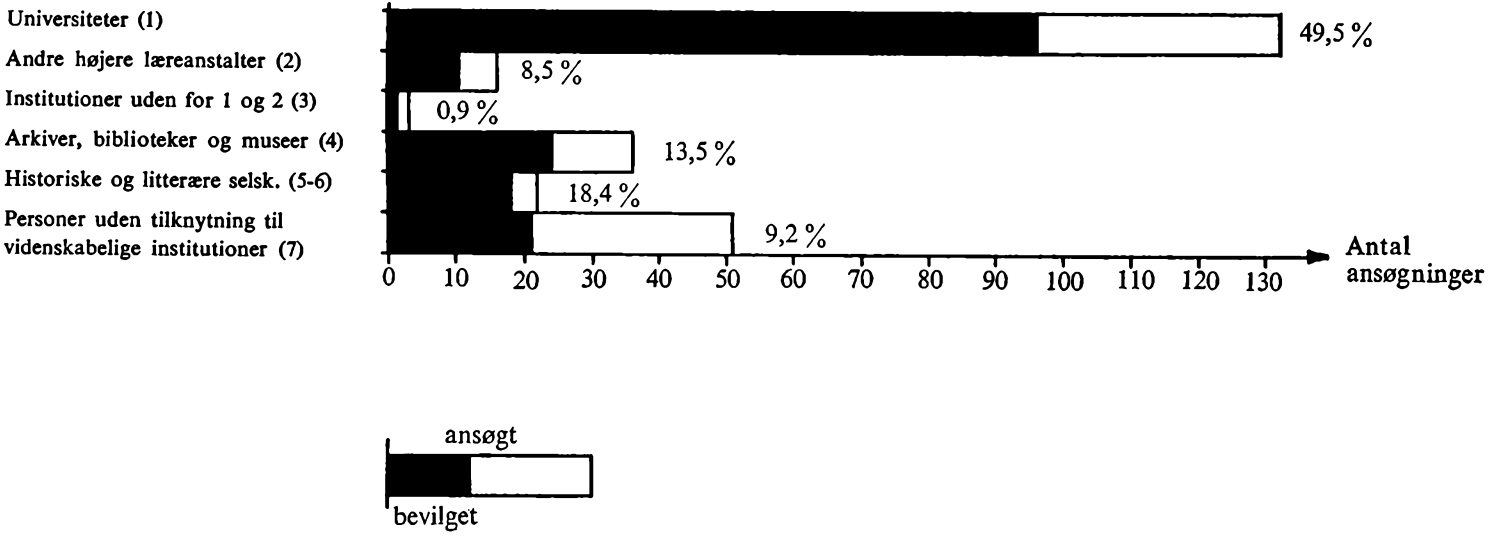

Bevilget i finansåret 1971-72

Ahlefeldt-Laurvig, Jørgen, arkæolog – Københavns Bymuseum – Forundersøgelse af Bryghusgrunden (ikke-videnskabelig medhjælp, leje af gravemaskiner) (1035) 8.000 kr.

Albertsen, Leif Ludwig, afdelingsleder – Aarhus Universitet – Udgivelse af Johanna Sophia Schenckins digtsamling: »Unschuldiger Zeitvertreib« (1036) 11.500 kr.

Albrectsen, Erling, museumsinspektør, dr. phil. – Fyns Stiftsmuseum – Delvis dækning af udgifterne ved trykning af bind 4 af publikationen: »Fynske Jernaldergrave« (1140) 46.000 kr.

Andersen, Jens Kr., undervisningsassistent, stud. mag. og undervisningsassistent, stud. mag. Leif Grønn Emerek – Institut for nordisk Filologi, Københavns Universitet – Trykning af manuskriptet: »En episk tradition i det 19. århundrede i Danmark« (1229) 8.800 kr.

Andersen, Kirsten E., stud. mag. scient. og stud. mag. scient. Anders B. Jørgensen, stud. mag. Mikael Gravers – Centralinstitut for Nordisk Asienforskning, Københavns Universitet – Etnografisk undersøgelse af Karenerne (rejse- og opholdsudgifter, medhjælp, materialer m. v.) (1158) 18.000 kr.

Andersen, Søren H., amanuensisvikar – Forhistorisk arkæologisk Institut, Aarhus Universitet – Undersøgelse af kystboplads fra Kongemosekultur og Ertebøllekultur ved Brovst og til tegning af oldsager til publikation (videnskabelig og ikke-videnskabelig medhjælp og kørsel) (1048) 12.000 kr.
Fortsat udgravning af boplads tilhørende Ertebøllekulturen ved Ringkloster (videnskabelig og ikke-videnskabelig medhjælp, kørsel m. v.) (1049) 11.210 kr.

Arildsen, Skat, dr. theol. – Indkøb af bøger til brug ved forskellige forskningsarbejder (1064) 946 kr.

Bak, Niels, seminarieadjunkt – Ranum Statsseminarium – Undersøgelse af luftvejenes betydning (frigørelse for andet arbejde) (1053) 72.020 kr.

Banning, Knud, afdelingsleder, dr. theol. – Institut for dansk Kirkehistorie og amanuensis, mag. art. Øystein Hjort – Det kunsthistoriske Laboratorium, Københavns Universitet – Inspektionsrejse til Rom (rejse- og opholdsudgifter) (1142) 4.400 kr.

Beck, Ingamaj, kandidatstipendiat, mag. art. – Københavns Universitet – Opmåling og plangeometrisk analyse af domkirken i Cefalu på Sicilien (rejse- og opholdsudgifter) (1022) 7.250 kr.

Bekker-Nielsen, Hans, afdelingsleder, lektor – Odense Universitet – Delvis dækning af udgifterne ved udgivelse af: »Mediaeval Scandinavia«, bind IV (1188) 8.000 kr.

Bentzon, Niels Viggo, komponist – Det kgl. Musikkonservatorium – Udarbejdelse af en afhandling om klassicerende stiltræk i tidlig romantisk musik (delvis frigørelse for andet arbejde) (1150) 42.500 kr.

Berg, Hakon, museumsforstander – Langelands Museum – Udgravning af hustomt fra TN/B og undersøgelse af anlæg antagelig fra MN/Ib (ikke-videnskabelig medhjælp, materialer m. v.) (1111) 31.000 kr.

Berthelsen, Allan, kandidatstipendiat – Odense Universitet – Udarbejdelse af objektive test til måling af nordboeres forståelse af de øvrige nordiske sprog (trykning og materialer) (1233) 6.643 kr.

Boysen, Gerhard, amanuensis – Romansk Institut, Odense Universitet – Udarbejdelse af en afhandling om komparation i friuliske og provencalske dialekter (rejse- og opholdsudgifter) (1166) 3.900 kr.

Bruhns, Inger, amanuensis, cand. psych. – Institut for anvendt Universitetspædago-

gik, Københavns Universitet – Undersøgelse af indlæringspsykologiske forhold ved undervisning med AV-programmer (apparatur) (1062) 2.145 kr. Undersøgelse af indlæringspsykologiske forhold ved undervisning med AV-programmer (indkøb af bånd) (1209) 5.600 kr.

Bülow, Hans von, sekretariatschef, cand. polit. – Atomenergikommissionen – Undersøgelse over termoluminescens-dateringsmetoden (videnskabelig medhjælp) (bevilget 20.000 kr. i finansåret 1972–73) (1146) 20.000 kr.

Christensen, Aksel E., professor, dr. phil. – Historisk Institut, Københavns Universitet – Udgivelse af rapporter i forbindelse med afholdelse af et nordisk historikermøde i København vedr. emnerne: »Den nordiske Adel i Senmiddelalderen« og »Emigrationen fra Norden indtil 1. verdenskrig« (tillægsbevilling) (655) 11.739 kr. Udarbejdelse af manuskript til tekstudgaven af Arild Huitfeldt: »Danmarckis Rigis Krønicke«, bind 3 (studentermedhjælp) (1258) 10.000 kr.

Christensen, Torben, professor, dr. theol. – Institut for Kirke- og Missionshistorie, Københavns Universitet – Udgivelse på engelsk af: »Logos og Inkarnation. En studie i F. D. Maurice's teologi« (1011) 36.966 kr.

Christiansen, Niels Finn, amanuensis, mag. art. – Historisk Institut, Københavns Universitet – Analyse af Danmarks indrepolitiske udvikling 1866–1915 (ikke-videnskabelig medhjælp, materialer m.v.) (1120) 27.000 kr.

Clausen, Karl, afdelingsleder, lektor – Musikvidenskabeligt Institut, Aarhus Universitet – Indsamling og bearbejdelse af arkivalier og traditionsstof til dansk og slesvigsk sanghistorie (videnskabelig og ikke-videnskabelig medhjælp, rejse- og opholdsudgifter, materialer m. v.) (1103) 20.000 kr.

Collis, Dermot, lingvist – Institut for Eskimologi, Københavns Universitet – Udarbejdelse af dataprogram til projektet: »Frekvensundersøgelse af de betydningsbærende ordelementer i vestgrønlandsk« (frigørelse for andet arbejde) (1099) 27.185 kr.

Dalgaard, Hanne Frøsig, museumsinspektør, mag. art. og museumsinspektør Charlotte Portman – Nationalmuseet og Kunstindustrimuseet – Undersøgelser af dækketøj i privat eje på Sjælland, Lolland-Falster, Møn og Bornholm (ikke-videnskabelig medhjælp, materialer m.v.) (1193) 36.800 kr.

Degn, Ole, kandidatstipendiat, cand. mag. – Historisk Institut, Aarhus Universitet – Udarbejdelse af en afhandling om økonomiske, sociale og handelspolitiske forhold i Ribe-området 1580–1650 (rejse- og opholdsudgifter) (1148) 6.445 kr.

Dialektforskning, Institut for dansk og Institut for jysk Sprog- og Kulturforskning, Aarhus Universitet, og Nordisk Institut, Odense Universitet – Lydbåndsoptagelser af danske dialekter (videnskabelig medhjælp, rejseudgifter, materialer m. v.) (bevilget 61.000 kr. i finansåret 1972–73) (1092) 65.000 kr.

Drigsdahl, Erik, mag. art. – Udarbejdelse af en afhandling om: »Augustinernes Stamtræ«, et nederlandsk inkunabeltryk fra slutningen af det 15. århundrede (frigørelse for andet arbejde) (1178) 9.000 kr.

Edelberg, Lennart, lektor – Trykning af index til Sir G. S. Robertson: »The Kafirs of the Hindu-Kush« (1118) 5.932 kr.

Editions-Societetet – Fortsat drift af servicekontor (1032) 102.180 kr.

Ege, Niels A., lektor, mag. art. – Institut for Lingvistik, Københavns Universitet – Optegnelse og beskrivelse af Mrabri-stammens sprog i Nord-Thailand (rejse- og opholdsudgifter, materialer m. v.) (1251) 20.582 kr.

Emborg, Harald, seminarielektor – Undersøgelse af den musikalske oplevelses ændringer i løbet af et indstuderingsforløb (tillægsbevilling) (523) 16.270 kr.

Emerek, Leif Grønn, undervisningsassistent, stud. mag. – se undervisningsassistent, stud. mag. Jens Kr. Andersen

Erichsen, Jørgen Poul, forskningsbibliote-

kar – Statsbiblioteket i Århus – Udarbejdelse af en afhandling om komponisten Fr. Kuhlau med særligt henblik på hans klaverværker (frigørelse for andet arbejde, rejse- og opholdsudgifter og fotokopiering m. v.) (663) 8.745 kr.

Etnologi og Antropologi, Institut for – Københavns Universitet – Forskningsvejledning i etnografi (honorar til Salvador Palomino) (1157) 19.000 kr.

Folkemindesamling, Dansk – Bearbejdelse af indsamlet materiale vedrørende nordindisk musik (videnskabelig medhjælp og materialer) (tillægsbevilling) (664) 21.000 kr.

Etnomusikologiske studier over båndoptagelser fra Bellona og Rennell (videnskabelig medhjælp) (1206) 46.296 kr.

Forhistorisk-Arkæologisk Institut, Københavns Universitet – Udgivelse af bind I i en ny arkæologisk serie (1110) 31.800 kr.

Frøkjær-Jensen, Børge, amanuensis – Institut for Fonetik, Københavns Universitet – Udvikling af metode og til automatiseret kvalitativ analyse af den menneskelige stemmes funktion (apparatur) (1044) 33.195 kr.

Fædrelandets Historie, Det kgl. danske Selskab for – Delvis dækning af udgifterne ved udgivelse af: »Ove Høegh-Guldbergs og arveprins Frederiks brevveksling med P. C. Schumacher« (1024) 48.800 kr.

se Selskabet for Udgivelse af *Kilder* til dansk Historie

Gad, Tue, bibliotekar, dr. phil. – Det kgl. Bibliotek – Trykning af et manuskript om hagiografi (1133) 8.500 kr.

Glahn, Henrik, professor, dr. phil. – Musikvidenskabeligt Institut, Københavns Universitet – Udgivelse af udvalgte kompositioner fra Det kgl. Kantoris stemmebøger 1541 (1247) 37.300 kr.

Glob, P. V., rigsantikvar – Nationalmuseet – Udgivelse af: »Human Remains«, The Scandinavian Joint Expedition to Sudanese Nubia, vol. 9 (1041) 38.562 kr.

Gravers, Mikael, stud. mag. – se stud. mag. scient. Kirsten E. Andersen

Hannestad, Knud, professor, dr. phil. – Historisk Institut, Aarhus Universitet – Forberedelse af årsmøde i Commission internationale pour l'histoire des villes (rejseudgifter) (1260) 1.300 kr.

Hannestad, Niels, amanuensis – Institut for klassisk og nærorientalsk Arkæologi, Aarhus Universitet – Studier over Aelius Verus portrætter (rejse- og opholdsudgifter) (1237) 5.393 kr.

Hansen, Bent Smidt, seminarielektor, cand. theol. – Marselisborg Seminarium – Undersøgelse af problemet sækularisering i forholdet mellem religion og samfund konkretiseret i Sydindien (rejse- og opholdsudgifter) (1141) 26.579 kr.

Hansen, Niels Bugge, amanuensis, lektor – Engelsk Institut, Københavns Universitet – Tilskud til udgivelse af afhandlingen: »The Representation of Ideal Landscape in English Literature from the 14th to the 17th Century« (1123) 10.000 kr.

Hansen, Aage, dr. phil. – Udgivelse af bind II af: »Den lydlige udvikling i dansk« (1012) 58.800 kr.

Hatting, Carsten E., organist, mag. art. – Undersøgelse af klavermusikken i tiden 1730–1770 (indkøb og reproduktion af film) (tillægsbevilling) (89) 4.071 kr.

Helk, Vello, arkivar, dr. phil. – Rigsarkivet – Studier af tyske og hollandske håndskriftsamlinger vedr. danske udenlandsrejser (rejse- og opholdsudgifter, materialer m. v.) (1071) 2.200 kr.

Helsted, Dyveke, direktør, mag. art. – Thorvaldsens Museum – Færdiggørelse af publikation af Thorvaldsens samling af antikke bronzer (videnskabelig medhjælp) (1124) 22.412 kr.

Heltberg, Kristine, professor, dr. phil. – Odense Universitet – Udarbejdelse af manuskript til en filologisk udgave af den oldrussiske Novgorod-prolog og fragmenter af andre håndskrifter (videnskabelig medhjælp, rejser m. v.) (bevilget 15.000 kr. i finansåret 1972–73) (1021) 15.000 kr.

Henningsen, Gustav, universitetsadjunkt – Udarbejdelse af en samling afhandlinger om baskisk, spansk og europæisk heksetro: »Witchcraft and witch-persecution«

(frigørelse for andet arbejde) (1185) 48.542 kr.

Henriksen, Aage, professor, dr. phil. – Institut for nordisk Filologi, Københavns Universitet – Litterære undersøgelser af forholdet individsamfund i digterisk fortolkning (videnskabelig medhjælp) (bevilget 28.000 kr. i finansåret 1972–73) (1047) 28.000 kr.

Hertz, Johs., museumsinspektør – Rigsantikvarens Fortidsmindeforvaltning – Arkæologisk undersøgelse af middelalderborgen Solvig ved Tønder (ikke-videnskabelig medhjælp, rejse- og opholdsudgifter, materialer m. v.) (1096) 17.000 kr.

Hesselholdt, Sv., afdelingsleder, cand. psych. og læge, kandidatstipendiat Lene Lier – Danmarks Lærerhøjskole – Undersøgelse af årsagssammenhænge mellem komplikationer under svangerskab og fødsel og barnets intellektuelle, pædagogiske og emotionelle udvikling (videnskabelig og ikke-videnskabelig medhjælp, kørselsudgifter m. v.) (1094) 86.500 kr.

Historie, Jysk Selskab for – Udgivelse af afhandling af lektor, dr. phil. Jens Engberg om dansk finansadministration i 17. århundrede (trykningsudgifter) (1080) 22.000 kr.

Historisk Samfund for Sønderjylland – Udgivelse af Laurids Skaus brevveksling med politiske venner i Sønderjylland (tillægsbevilling) (27) 19.596 kr.
Mangfoldiggørelse af pastor emer. A. Andersens udgave af Johs. Pistorius' brevsamling (1051) 15.000 kr.

Hjort, Øystein, amanuensis, mag. art. – se afdelingsleder, dr. theol. Knud Banning

Holm-Nielsen, Svend, professor, dr. theol. – Københavns Universitet – Undersøgelse af jødernes historie i Palæstina i efterbibelsk tid (rejse- og opholdsudgifter) (1238) 9.000 kr.

Holmboe, Henrik, amanuensis – Institut for Lingvistik, Aarhus Universitet – Kvantitativ undersøgelse af moderne dansk avissprog (studentermedhjælp) (1183) 18.000 kr.

Holt-Hansen, Kristian, videnskabelig assistent, dr.phil. – Psykologisk Laboratorium, Københavns Universitet – Trykning af: »An experimental approach to the psychology of form creation« i Perceptual and Motor Skills (1153) 3.705 kr.

Hvidberg-Hansen, Ove, amanuensis – Institut for semitisk Filologi, Aarhus Universitet – Indkøb af Gsell, S.: »Histoire Ancienne de l'Afrique du Nord« med henblik på udarbejdelse af en afhandling om fønikisk-punisk religion (1174) 1.175 kr.

Hyldgaard-Jensen, Karl, professor – Institut for germansk Filologi, Københavns Universitet – Udgifter i forbindelse med afholdelse af et årsmøde i 1971 i København for den tyske sammenslutning af lingvister (684) 2.400 kr.

Hyllested, Mogens, universitetslektor – Teatervidenskabeligt Institut, Københavns Universitet – Arkivundersøgelse med henblik på udarbejdelse af en afhandling om Det kgl. Teater og dets publikum 1748–1848 (studentermedhjælp) (1221) 1.257 kr.

Højlund, Niels Juul, programsekretær, cand. mag. – Udarbejdelse af manuskript om hovedlinier i den danske debat om Grønlands udvikling efter den anden verdenskrig (frigørelse for andet arbejde og rejseudgifter) (187) 70.950 kr.

Haarh, Erik, afdelingsleder, dr. phil. – Institut for Religionshistorie, Aarhus Universitet og professor, dr. phil. Johs. Nicolaisen – Institut for Etnologi og Antropologi, Københavns Universitet – Etnografisk undersøgelse i Nepal (rejse- og opholdsudgifter m. v.) (1225) 8.000 kr.

Jansen, Mogens, afdelingsleder, cand. psych. – Afdelingen for pædagogisk Forsøgsvirksomhed, Danmarks Lærerhøjskole – Undersøgelse af klasselærerfunktioner i folkeskolen (videnskabelig og ikke-videnskabelig medhjælp, trykningsudgifter m. v.) (1027) 71.688 kr.

Jensen, Jens Aarup, museumsinspektør – Forhistorisk Museum, Moesgård – Undersøgelse af boplads fra enkeltgravskultur i Myrhøj, Aalborg Amt (videnskabelig og ikke-videnskabelig medhjælp, rejseudgifter, materialer m. v.) (1081) 12.041 kr.

Jensen, Niels Martin, amanuensis – Københavns Universitet – Fremstilling af xerox-kopier af mikrofilm med italiensk instrumentalmusik fra første halvdel af det 17. århundrede (1234) 2.500 kr.

Jeppesen, Kristian, professor, dr. phil. – Institut for klassisk og nærorientalsk Arkæologi, Aarhus Universitet – Fotoudstyr til brug ved udgravninger i Tyrkiet og den persiske havbugt (1016) 8.241 kr.

Jespersen, Anders, ingeniør, bygningskonservator – Molinologisk Laboratorium, Brede Værk – Udarbejdelse af en molinografisk registrant (ikke-videnskabelig medhjælp) (668) 17.500 kr.

Johannessen, Steffen, amanuensis – Institut for Kristendomskundskab, Danmarks Lærerhøjskole – Studium i Tyskland af Det gamle Testamentes placering og funktion i den tyske skole på evangelisk grund i det 20. århundrede (tillægsbevilling) (627) 5.000 kr.

Johansen, Hans Chr., professor, dr. oecon. – se Institut for *økonomisk* Historie

Johansen, Karsten Friis, professor, dr. phil. – Filosofisk Institut, Københavns Universitet – Afholdelse af en konference for medlemmer af Platonselskabet, Nordisk Selskab for antikkens idetradition (1131) 12.942 kr.

Johansson, Axel Degn, lærer – Studie af bopladsfund fra Hensbacka- og Fosnakultur (rejse- og opholdsudgifter) (1028) 1.184 kr.

Jørgensen, Anders B., stud. mag. scient. – se stud. mag. scient. Kirsten E. Andersen

Jørgensen, Andreas, arkivar – Undersøgelse af realkreditforhold, formuefordeling og kapitaldannelse i København 1718–40 (videnskabelig og ikke-videnskabelig medhjælp, edb-behandling m. v.) (1058) 75.500 kr.

Jørgensen, Erik, museumsinspektør, mag. art. – Haderslev Amts Museum – Tegning af oldsagsmateriale fra Vroue-udgravningerne 1964–69, Hagebrogårdjættestuen og enkeltgravhøjgruppen ved Koldkur-Mølgård (ikke-videnskabelig medhjælp og rejseudgifter) (513) 10.300 kr.

Jørgensen, Erik Stig, arkivar, cand. mag. – Rigsarkivet – Undersøgelse over brydninger i de politiske venstregrupper i Danmark 1895–1905 (frigørelse for andet arbejde) (1050) 80.000 kr.

Jørgensen, Poul, sognepræst – Udgivelse af festskrift i anledning af Skanderborg Slotskirkes 400 årsdag: »Slot og kirke – Kirke og sogn« (ikke-videnskabelig medhjælp, rejse- og opholdsudgifter) (1189) 3.500 kr.

Jørgensen, Aage, universitetsadjunkt – Institut for nordisk Sprog og Litteratur, Aarhus Universitet – Udarbejdelse af manuskript til: »Dansk litteraturhistorisk Bibliografi 1972« (studentermedhjælp) (1167) 926 kr.

Katzenelson, Boje, forskerstipendiat, cand. psych. m. fl. – Psykologisk Institut, Aarhus Universitet – Psykologisk analyse af stofmisbrugere og deres behandlingsforløb (ikke-videnskabelig medhjælp, kørselsudgifter, materiale m. v.) (1161) 15.890 kr.

Keld, Jens Peter, adjunkt – Schneekloths Skole – Undersøgelse af beslutningsprocesser vedr. censurforretningerne ved Det kgl. Teater i perioden 1821–1849 (aflønning af vikar) (1181) 25.000 kr.

Kgl. Bibliotek, Det – Udarbejdelse af manuskript til en dansk portrætfortegnelse (ikke-videnskabelig medhjælp) (57/68) 30.228 kr.

Forsøgs- og forberedelsesarbejde med dansk lokalhistorisk bibliografi (videnskabelig og ikke-videnskabelig medhjælp, rejseudgifter, materialer m. v.) (1076) 43.500 kr.

Kierkegaard Selskabet, Søren – Fortsat udarbejdelse af Kierkegaard Encyclopædien (videnskabelig og ikke-videnskabelig medhjælp, materialer m. v.) (1031) 131.000 kr.

Kilder til dansk Historie, Selskabet for Udgivelse af og Det kgl. danske Selskab for Fædrelandets Historie – Tilskud til fortsat drift af servicekontor (1063) 40.000 kr.

Kilder til dansk Historie, Selskabet for Udgivelse af – Fortsættelse af genudgivelse i fotografisk optryk af kildeudgaver og

klassiske fremstillinger til dansk historie (1196) 25.000 kr.

Kirkehistorie, Institut for dansk – Fortsættelse af udarbejdelsen af salmeregistranten (videnskabelig og ikke-videnskabelig medhjælp og materialer) (1025) 58.982 kr.

Fortsat udarbejdelse af manuskript vedr. kalkmalerier i Skåne, Halland og Blekinge (ikke-videnskabelig medhjælp) (1033) 13.000 kr.

Fotos til brug ved udarbejdelsen af kalkmaleriregistranten (1034) 6.000 kr.

Kjærum, P., overinspektør, lektor – Jysk arkæologisk Selskab, Moesgård – Tilskud til trykning af publikationen af byudgravningen i Århus (1230) 80.000 kr.

Kjølsen, Klaus, arkivar, mag. art. – Udenrigsministeriet – Udgivelse af: »Den danske Udenrigstjeneste ca. 1660–1770« (frigørelse for andet arbejde) (1168) 48.854 kr.

Krabbe, Niels, amanuensis – Musikvidenskabeligt Institut, Københavns Universitet – Stilistisk analyse af Johan Christian Bachs symfonier (mikrofilm og kopier) (1067) 3.000 kr.

Kristensen, Anne K. G. – Studier over Adam af Bremen-overleveringen (frigørelse for andet arbejde) (bevilget 12.000 kr. i finansåret 1972–73) (1030) 12.000 kr.

Kristensen, Sven Møller, professor – Institut for nordisk Filologi, Københavns Universitet – Udgivelse af et udvalg af Poul Henningsens kritiske artikler og foredrag (honorar) (1164) 7.500 kr.

Kristiansen, Birte Binger, seminarielektor – Københavns Dag- og Aftenseminarium – Beskrivelse af behandlingsforløb og afprøvning af hypoteser vedr. børns behandling på grundlag af et materiale fra behandlingshjemmet »Dalgaarden« (videnskabelig og ikke-videnskabelig medhjælp og apparatur) (1072) 44.792 kr.

Fortsættelse af beskrivelse af behandlingsforløb og afprøvning af hypoteser m. v. (frigørelse for andet arbejde, videnskabelig og ikke-videnskabelig medhjælp, materialer m. v.) (1211) 54.028 kr.

Lammers, Karl Chr., amanuensis – Historisk Institut, Københavns Universitet – Arkivstudier i Frankrig af den franske politik på Versailleskonferencen 1919 (rejse- og opholdsudgifter) (1215) 2.500 kr.

Landbohistorisk Selskab – Udgivelse af Århus Domkapitels Jordebøger m. v. 1315–1660 (1112) 34.670 kr.

Larsen, Jens Peter, professor, dr. phil. – Musikvidenskabeligt Institut, Københavns Universitet – Studier over den wiener-klassiske musiks udviklingshistorie (forstørrelser af mikrofilm) (1199) 1.200 kr.

Lehmann, Henning J., universitetslektor, cand. theol. – Aarhus Universitet – Registrering af nytestamentlige citater i oldarmeniske tekster (rejse- og opholdsudgifter og apparatur) (1232) 2.482 kr.

Lier, Lene, læge, kandidatstipendiat – se afdelingsleder, cand.psych. Sv. Hesselholdt

Lieth, Lars von der, kandidatstipendiat – Psykologisk Laboratorium, Københavns Universitet – Undersøgelser over visuel kommunikation med særligt henblik på de døves meddelelsesmidler (studentermedhjælp, materialer m. v.) (1093) 7.650 kr.

Fortsættelse af undersøgelser over visuel kommunikation m. v. (studentermedhjælp) (1187) 8.050 kr.

Lingvistik, Københavns Universitets Institut for – Bearbejdelse af albanske håndskrifter med henblik på udgivelse (videnskabelig medhjælp) (1117) 20.000 kr.

Lorenzen, Eivind, arkitekt m.a.a. – Stadsarkitektens Direktorat – Udgivelse af: »Along the line where columns are set« (tillægsbevilling) (551) 4.655 kr.

Lorenzen, Erna, museumsinspektør – »Den gamle By«, Århus – Sammenlignende undersøgelse af folks tøj i og omkring Århus fra 1675–1850 med hovedvægten på 1750–1800 (frigørelse for andet arbejde) (1010) 36.724 kr.

Lund, Allan, cand. mag. – Oversættelse til græsk og videnskabelig kommentering af H. C. Andersens: »En digters Bazar« (frigørelse for andet arbejde) (1160) 8.700 kr.

Lyon, Melvin, amanuensis, Ph.D. – Psykologisk Laboratorium, Københavns Universitet – Undersøgelse af sammenhæng mellem psykologiske forstyrrelser hos mennesker og unormal adfærd induceret af centralstimulerende narkotika hos dyr (videnskabelig og ikke-videnskabelig medhjælp og apparatur) (1090) 63.815 kr.

Læssøe, Jørgen, professor, dr. phil. – Assyriologisk Institut, Københavns Universitet – Udgivelse af en videnskabelig, internationalt anlagt skriftrække for fagene assyriologi og sumerologi (1236) 17.475 kr.

Madsen, Haakon Bennike, adjunkt – Fyns Studenterkursus – Undersøgelse af det danske skattevæsens historie, ekstraskatter på landbefolkningen 1535–1660 (rejse- og opholdsudgifter) (1147) 3.000 kr.

Malling, Anders C., fhv. sognepræst – Udarbejdelse af dansk salmehistorie (rejseudgifter, materialer m. v.) (bevilget 3.000 kr. i finansåret 1972–73) (505) 3.000 kr.

Mengin, Ernst – Bearbejdelse og færdiggørelse af: »Vocabulario de mayathan« (bevilget 15.294 kr. i finansåret 1972–73) (157) 15.294 kr.

Meyer, Iben Raphael, amanuensis – Centralasiatisk Institut, Københavns Universitet – Udgivelse af runetyrkiske Jenissei-indskrifter (videnskabelig medhjælp) (bevilget 28.830 kr. i finansåret 1972–73) (1069) 28.830 kr.

Mortensen, Karen Vibeke, psykolog – Ungdomspsykologisk Afdeling, Bispebjerg Hospital – Undersøgelse af alders- og kønsforskelle i børns tegning af et menneske (ikke-videnskabelig medhjælp) (1114) 15.000 kr.

Musikvidenskabeligt Institut, Aarhus Universitet – Udvikling af digital melodiskriver (apparatur) (1057) 77.280 kr.

Mønt- og Medaillesamling, Den kgl. – Nationalmuseet – Udgivelse af Jørgen Steen Jensens afhandling om møntfund fra Kirial (1006) 8.004 kr.

Mørkholm, Otto, overinspektør, dr. phil. – Den kgl. Mønt- og Medaillesamling, Nationalmuseet – Deltagelse i bearbejdelsen og udgivelsen af en publikation om hellenistisk møntskat omfattende 2484 sølvtetradrachmer (rejse- og opholdsudgifter) (1004) 3.822 kr.

Nicolaisen, Johs., professor, dr. phil. – Institut for Etnologi og Antropologi, Københavns Universitet – Etnohistorisk/arkæologisk undersøgelse af landsbysamfundet Uchucmarca i Nordperus højland (rejse- og opholdsudgifter m. v.) (1109) 9.714 kr.

Tilsyn med det etnografiske feltarbejde blandt karenerne i det nordlige Thailand (rejse- og opholdsudgifter) (1224) 11.927 kr.

se afdelingsleder, dr. phil. Erik Haarh

Nicolaisen, Poul Juul, præst, lic. theol. – Udgivelse af afhandlingen: »Samfund og individ i Albrecht Ritschls teologi« (1026) 5.845 kr.

Nielsen, Eduard, professor, dr. theol. – Institut for bibelsk Eksegese, Københavns Universitet – Udgivelse af Mogens Müller: Messias og »Menneskesøn«, hæfte 3 i serien »Tekst og Tolkning« (1151) 10.020 kr.

Nissen, Jan, amanuensis – Institut for nordisk Filologi, Københavns Universitet – Udarbejdelse af afhandlingen: »Den unge Martin A. Hansen, belyst ved uddrag af papirer og breve 1929–44« (aflønning af vikar) (1228) 16.000 kr.

Nordentoft, Kresten, amanuensis – Institut for nordisk Sprog og Litteratur, Aarhus Universitet – Udgivelse af manuskriptet: »Kierkegaards psykologi« (1186) 34.802 kr.

Nordisk Institut, Odense Universitet – se Institut for dansk *Dialektforskning*

Ottosen, Knud, universitetsadjunkt – Kirkehistorisk Institut, Aarhus Universitet – Udarbejdelse af trykfærdigt manuskript til »The Lubeck Agenda«, Bibliotheca Liturgica Danica, series latina, vol. 2 (videnskabelig medhjælp og materialer) (1018) 2.931 kr.

Affotografering af svenske liturgiske håndskrifter (mikrofilm) (1127) 1.500 kr.

Overtagelse af Dom Beyssacs efterladte papirer og edb-behandling af liturgisk materiale (rejse- og opholdsudgifter) (1231) 1.861 kr.

Pedersen, Lise Rishøj, museumsinspektør, mag. scient. – Nationalmuseet – Undersøgelse af religiøse forestillinger og ritualer i Thailand med tilknytning til erhvervskultur og livscyklus (tillægsbevilling) (158) 1.028 kr.

Petersen, Carl Heinrich, forfatter – Udarbejdelse af en afhandling om Christian Christensen og den danske syndikalisme 1900–1925 (frigørelse for andet arbejde, apparatur m. v.) (1000) 24.000 kr.

Petersen, Lise Brinch, stud. mag. – Københavns Universitet – Udarbejdelse af bog om Sophus Claussens journalistik samt en bibliografi over dette emne (frigørelse for andet arbejde) (1079) 10.000 kr.

Frekvensundersøgelse i betydningsbærende ord og ordelementer i vestgrønlandsk (videnskabelig og ikke-videnskabelig medhjælp, materialer m. v.) (1249) 92.425 kr.

Petersen, Viggo Kjær, konsulent, cand. mag. – Danmarks Radio – Kommenteret udgave af Karen Blixens breve fra Afrika 1914–31 i tilknytning til udarbejdelse af monografi (frigørelse for andet arbejde, rejseudgifter, materiale m. v.) (1163) 80.715 kr.

Pinborg, Jan, lektor, docent, dr. phil. – Institut for græsk og latinsk Middelalderfilologi, Københavns Universitet – Udgifter til edb-programmering og -kørsel til brug ved udgivelse af tekster (1045) 50.000 kr.

Portman, Charlotte, museumsinspektør – se museumsinspektør, mag. art. Hanne Frøsig Dalgaard

Randsborg, Klavs, kandidatstipendiat, mag. art. – Forhistorisk-arkæologisk Institut, Københavns Universitet – Registrering af bronzealderfund i jyske museer (rejse- og opholdsudgifter) (1073) 1.091 kr.

Rasmussen, Alan Hjorth, forskningsstipendiat, mag. art. – Institut for Historie og Samfundsvidenskab, Odense Universitet – Registrering af skibslistemateriale til belysning af besejlingsaktiviteten m. m. på Esbjerg havn i etableringsperioden 1874–1910 (ikke-videnskabelig medhjælp og materialer) (1014) 33.341 kr.

Rasmussen, E. Tranekjær, professor – Psykologisk Laboratorium, Københavns Universitet – Undersøgelse af tidslige faktorer i funktionelle processer, som spiller en rolle for visuel rumsperception (frigørelse for andet arbejde, ikke-videnskabelig medhjælp og materialer) (1042) 42.691 kr.

Rasmussen, Elin Vibeke, mag. art. – Udgivelse af: »Det kritiske parterre« (trykningsudgifter) (1084) 15.000 kr.

Reitmanis, Eugenie – Ministeriet for kulturelle Anliggender – Udgifter i forbindelse med fotografisk optryk af 3 bind af værket: »Chansons Populaires Lettonnes, I–XII« (1227) 34.000 kr.

Rischel, Jørgen, amanuensis, lektor – Institut for Fonetik, Københavns Universitet – Båndoptagelser af fonetisk materiale i eskimoisk-talende områder, primært Vestgrønland (apparatur) (1259) 13.900 kr.

Roberts, Helle Salskov, amanuensis – Institut for klassisk Filologi, Københavns Universitet – Kronologisk og stilistisk undersøgelse af forholdet mellem impasto- og buccherokeramik med indridset dekoration fra Sydetrurien (ikke-videnskabelig medhjælp) (1055) 5.620 kr.

Ross, Strange, forskerstipendiat, dr. phil. – Psykologisk Laboratorium, Københavns Universitet – Målinger af den akustiske refleks i forbindelse med undersøgelser over temporal summation inden for den menneskelige hørelse (apparatur) (1091) 5.953 kr.

Undersøgelse over temporal summation inden for den menneskelige hørelse (ikke-videnskabelig medhjælp) (1190) 6.840 kr.

Ryum, Ulla, forfatter – Undersøgelse af sproget som normdannende faktor i kønsrollemønstret på basis af et par af trivialpressens publikationer (frigørelse for andet arbejde) (584) 35.000 kr.

Sandfeld, Gunnar, lektor – Tilskud til trykning af manuskriptet: »Komedianter og Skuespillere« (1218) 20.000 kr.

Schiødt, Nanna Benedicte, forskningsbibliotekar – Det kgl. Bibliotek – Registrering af alle musikhåndskrifter fra før

1800 i Danmark til international musikkildekatalog og national centralkatalog (frigørelse for andet arbejde) (197) 47.548 kr.

Sigsgaard, Thomas, professor – Danmarks Lærerhøjskole – Undersøgelse af skolebegynderes sociale tilpasning (videnskabelig og ikke-videnskabelig medhjælp samt databehandling) (546) 38.616 kr.

Sjøqvist, Viggo, overarkivar, dr. phil. – Udenrigsministeriet – Udarbejdelse af en biografi om stats- og udenrigsminister Erik Scavenius (rejse- og opholdsudgifter og fotokopier) (1009) 3.373 kr.

Skautrup, Peter, professor – Institut for jysk Sprog- og Kulturforskning, Aarhus Universitet – Udarbejdelse af Jysk Ordbog (videnskabelig og ikke-videnskabelig medhjælp, trykning, materialer m. v.) (1056) 92.500 kr.

Skolehistorie, Institut for dansk – Udgivelse af Birte Andersens manuskript: »En fribåren Opdragelse, Adelige Børns Opdragelse i Danmark« (1007) 16.400 kr.

Skrubbeltrang, Fridlev, universitetslektor, dr. phil. – Historisk Institut, Københavns Universitet – Indsamling og bearbejdelse af arkivmateriale vedr. fæstevæsenets udvikling i Danmark (frigørelse for andet arbejde) (bevilget 48.000 kr. i finansårene 1972–73 og 1973–74) (1040) 48.000 kr.

Slettebo, J., museumsinspektør – Museet på Sønderborg Slot – Registrering af de resterende gamle huse i Havbogade, Sønderborg, og indsamling af materiale vedr. Havnbjerg sogns gårde, Als (ikke-videnskabelig medhjælp og fotokopieringsudgifter) (1098) 6.000 kr.

Sløk, Johs., professor, dr. theol. – Aarhus Universitet – Studie af materialet i Cusanus-samlingen (rejse- og opholdsudgifter) (1219) 6.698 kr.

Smith, Ole L., amanuensis – Institut for Oldtids- og Middelalderforskning, Aarhus Universitet – Undersøgelse af Demetrius Triclinius' metriske kommentarer til attisk drama (mikrofilm) (1191) 4.000 kr.

Snitker, Hans, adjunkt, cand. mag. – Udarbejdelsen af en monografi om det illegale blad Frit Danmark og landsorganisationen bag udgivelsen (frigørelse for andet arbejde) (1039) 18.180 kr.

Sprog- og Kulturforskning, Institut for jysk, Aarhus Universitet – se Institut for dansk *Dialektforskning*

Sprog- og Litteraturselskab, Det danske – Udgivelse af breve fra og til H. S. Vodskov (48–6) 64.000 kr.
Udgivelse af Corpus Philosophorum Danicorum medii aevi (bevilget 22.353 kr. i finansåret 1972–73) (597) 21.302 kr.
Udarbejdelse af Holberg-ordbogen (videnskabelig medhjælp) (1038) 220.100 kr.
Udgivelse af Martin Andersen Nexøs breve (ikke-videnskabelig medhjælp) (1060) 8.682 kr.
Udgivelse af Martin Andersen Nexøs breve, bind 3 (1203) 56.000 kr.
Udgivelse af Sophus Claussens produktion (videnskabelig medhjælp) (1204) 10.000 kr.

Steensberg, Axel, professor, dr. phil. – Kommissionen til Udforskning af Landbrugsredskabernes og Agerstrukturernes Historie, Nationalmuseet – Delvis dækning af udgifter til trykning af bogen: »Der Átányer Bauern« (1015) 13.750 kr.
Udarbejdelse af det danske bidrag til Bibliographia Historiae Rerum Rusticarum Internationalis 1970 (videnskabelig medhjælp) (1223) 1.800 kr.

Steffensen, Steffen, professor og professor Niels Thulstrup – Editions-Societetet – Udgivelse af Søren Holms manuskript om Romantikken (1255) 20.786 kr.

Stenild, Mariane, amanuensis, mag. art. – Psykologisk Institut, Aarhus Universitet – Påvirkning af perceptuelle og forestillingsmæssige faktorer i spatial problemløsning (apparatur og ikke-videnskabelig medhjælp) (1043) 40.177 kr.

Stiesdal, Hans, museumsinspektør – Nationalmuseet – Bygningsarkæologiske undersøgelser af Tranekær Slots historie (ikke-videnskabelig medhjælp) (1135) 7.000 kr.

Strandgaard, Ole, museumsinspektør, mag. art. – Forhistorisk Museum, Moesgård – Deltagelse i: »Temple University An-

thropological and Documentary Film Conference« i Philadelphia (rejse- og opholdsudgifter) (1531) 5.963 kr.

Strøm, Ingrid, afdelingsleder, mag. art. – Odense Universitet – Studier af minoiskmykensk udgravningsmateriale i Grækenland (rejse- og opholdsudgifter) (1179) 5.950 kr.

Strømstad, Poul, museumsinspektør, cand. mag. – 3. Afdeling, Nationalmuseet, Brede – Undersøgelse af de bygningsmæssige og befolkningsmæssige forhold i København i første halvdel af det 18. århundrede (frigørelse for andet arbejde) (1128) 40.616 kr.

Sørensen, Niels Roed, seminarielærer – Jydsk Fritidshjemsseminarium – Registrering af de teatralske elementer i tre former for oprindeligt indisk dansedrama (rejse- og opholdsudgifter og materialer) (1257) 17.500 kr.

Sørensen, Peter, cand. phil. – Historisk Institut, Aarhus Universitet – Udarbejdelse af en afhandling om: »Forholdet mellem de allierede myndigheder og den østrigske regering fra 1. kontroloverenskomst 4. juli 1945 til 2. kontroloverenskomst 28. juni 1946« (ikke-videnskabelig medhjælp og bånd) (1192) 2.336 kr. Udarbejdelse af en afhandling om Østrigs genoprettelse efter 2. verdenskrig (ikke-videnskabelig medhjælp) (1254) 4.896 kr.

Tandrup, Leo, universitetsadjunkt – Historisk Institut, Aarhus Universitet – Udgivelse af: »Svensk agent ved Sundet«, en kildeudgave af den svenske toldkommissær og agent Anders Svenssons depecher til Gustav II Adolf og Axel Oxenstierna (videnskabelig medhjælp og trykningsudgifter) (1095) 69.881 kr. Udarbejdelse af afhandlingen: »Den danske politik over for Sverige 1613–25« (rejse- og opholdsudgifter) (1149) 6.445 kr.

Teatervidenskabelige Institut, Det – Københavns Universitet – Fremstilling af hæfte med teatervidenskabelige studier om fællesemnet: »Europæisk og orientalsk dans« (trykningsudgifter og forfatterhonorar) (1075) 15.611 kr.

Thodberg, Chr., forstander, dr. phil. – Præstehøjskolen – Mikrofilm med henblik på Grundtvigstudier (1115) 1.650 kr.

Thomsen Rudi, professor, dr. phil. – Den danske Komité for Historikernes internationale Samarbejde – Tilskud til udgivelse af: »Excerpta Historica Nordica«, bind VII (1252) 15.136 kr.

Thorleifsson, Kolbeinn, pastor – Institut for dansk Kirkehistorie, Københavns Universitet – Studier over den grønlandske mission i det 18. århundrede (rejse- og opholdsudgifter og filmkopier) (1242) 3.000 kr.

Thulstrup, Niels, professor – se professor Steffen Steffensen

Thyssen, A. Pontoppidan, docent – Aarhus Universitet – Nyordning af Brødremenighedens arkiv og bibliotek i Christiansfeld (honorar, rejse- og materialeudgifter) (tillægsbevilling) (595) 25.000 kr.

Togeby, Knud, professor, dr. phil. – Romansk Institut, Københavns Universitet – Færdiggørelse af et manuskript af Holger Sten: »L'Emploi des temps en portugais« (videnskabelig og ikke-videnskabelig medhjælp) (1250) 9.000 kr.

Trærup, Birthe, universitetsadjunkt, cand. mag. – Musikvidenskabeligt Institut, Københavns Universitet – Studier i albansk episk folkesang fra Drenica-området (frigørelse for andet arbejde) (1019) 27.087 kr.

Universitets-Jubilæets danske Samfund – Udgivelse af: »Sjælens og Kroppens Trætte« og »Ars moriendi« (675) 18.600 kr.

Vejhe, Ejvind, stud. mag. – Færøsk Laboratorium, Københavns Universitet – Optagelse på bånd af færøske dialekter (rejse- og opholdsudgifter) (1159) 2.230 kr.

Vejleskov, Hans, afdelingsleder, mag. art. – Institut for Udviklingspsykologi, Danmarks Lærerhøjskole – Analyse af syntaksen i børns talesprog (apparatur og ikke-videnskabelig medhjælp) (1078) 7.000 kr.

Westman, Bror, mag. scient. – Institut for

Etnologi og Antropologi, Københavns Universitet – Studier af kunst og arkitektur i forhold til sociale og magiskreligiøse organisationsformer hos berberiske agerbrugsfolk (rejse- og opholdsudgifter, materialer m. v.) (1222) 20.000 kr.

Wieluch, Doman, orientalist – Undersøgelse af kinesiske skrifttegns grundbetydning og tankegangene ved deres sammenstilling: »Graphic Etymology of Chinese Characters« (ikke-videnskabelig medhjælp og fotokopiering) (1074) 25.000 kr.

Trykning af værket: »Graphic Transcription of Chinese Characters« (1172) 51.450 kr.

Wilhjelm, Henrik, præst – Undersøgelse af arkivalier i Herrnhut og Zeist af relevans for studiet af Samuel Kleinschmidt (apparatur, der skal tilhøre rådet) (678) 2.729 kr.

Witt-Hansen, Johs., professor, dr. phil. – Filosofisk Institut, Københavns Universitet – Udgivelse af kongresberetning fra Entretiens de Copenhague, 1966, med emnet: »Kierkegaard et la philosophie contemporaine« (1097) 26.300 kr.

Økonomisk Historie, Institut for – Færdiggørelse af den danske prishistorie for tiden 1660–1800 (studentermedhjælp) (bevilget 52.500 kr. i efterfølgende 4 finansår) (1100) 52.500 kr.

Økonomisk Historie, Institut for og professor, dr. oecon. Hans Chr. Johansen, Odense Universitet – Overføring af oplysninger i Øresunds toldbøger for perioden 1784–1807 til magnetbånd (ikke-videnskabelig medhjælp og rejseudgifter) (bevilget 43.507 kr. i efterfølgende 5 finansår) (1101) 87.014 kr.

Økonomisk Historie 1974, Sekretariatet til forberedelse af VI. Internationale Kongres for – ved amanuensis, cand. mag. Ove Hornby – Udarbejdelse af rapporter m. v. til forelæggelse på VI. Internationale Kongres for økonomisk Historie i København 1974 (sekretariatsudgifter) (1214) 75.000 kr.

Rådets initiativer

Centralinstitut for Nordisk Asienforskning (525/2) 77.867 kr.

Arkæologisk Bopladsudvalg (525/3) 300.000 kr.

Ødegårdsprojektet (535/1) 210.478 kr.

Sekretariat

Forskningsrådene og Centraludvalget betjenes af Forskningssekretariatets administrative afdeling, St. Kongensgade 45, I, 1264 København K. (tlf. (01) 11 43 00):

Fg. sekretariatschef, cand. jur. *P. A. Koch*
Fg. kontorchef, cand. jur. *Jytte Kvorning*
Sekretær, cand. polit. *Ib Haurum* (fra 1. 9. 1971)
Sekretær, cand. jur. *Gunver Kyhn*
Sekretær, cand. jur. *Kirsten Stenbjerre* (indtil 7. 2. 1972)
Sekretær, civilingeniør *Ib Terp*
Overassistent *Inge Lise Kristensen*

Skrivestue:

Kontorassistent *Helen Bosholdt* (fra 1. 1. 1972)
Assistent *Dorit Frederiksen* (fra 1. 3. 1972)
Kontorassistent *Ella Liboriussen* (fra 1. 7. 1971)
Assistent *Kirsten Lindhard-Christensen*

Journal:

Assistent *Annette Tvergaard*

Bogholderi:

Regnskabsfører, assistent *Svend Erik Stadsgaard* (fra 1. 2. 1972)
Assistent *Tove Legaard Andersen*
Assistent *Brita Nielsen*

Driftsregnskab

For tiden 1. april 1971 - 31. marts 1972

Tilskud til støtte af dansk forskning i henhold til lov nr. 206 af 31. maj 1968 – 36.719.200,00 kr.

	Udgifter	Indtægter
Statens naturvidenskabelige Forskningsråd		
Rådighedssum		12.900.000,00
Enkeltbevillinger	13.037.782,96	
Projektbevillinger	187.780,64	
Tillægsbevillinger	351.206,41	
Tilbagebetalte og besparede bevillingsbeløb		352.429,61
Reservefond pr. 1. april 1971		364.112,87
Reservefond pr. 31. marts 1972	39.772,47	
Statens lægevidenskabelige Forskningsråd		
Rådighedssum		10.374.200,00
Enkeltbevillinger	10.041.507,45	
Projektbevillinger	131.995,08	
Tillægsbevillinger	271.366,66	
Tilbagebetalte og besparede bevillingsbeløb		198.590,15
Reservefond pr. 1. april 1971		314.808,62
Reservefond pr. 31. marts 1972	442.729,58	
Statens jordbrugs- og veterinærvidenskabelige Forskningsråd		
Rådighedssum (5.000.000 ÷ 55.000)		4.945.000,00
Enkeltbevillinger	3.258.637,20	
Projektbevillinger	1.491.581,68	
Tillægsbevillinger	154.215,75	
Tilbagebetalte og besparede bevillingsbeløb		235.858,95
Reservefond pr. 1. april 1971		3.189,16
Reservefond pr. 31. marts 1972	279.613,48	

Statens samfundsvidenskabelige Forskningsråd		
Rådighedssum		3.500.000,00
Enkeltbevillinger	3.469.316,96	
Projektbevillinger	35.000,00	
Tillægsbevillinger	95.317,67	
Tilbagebetalte og besparede bevillingsbeløb		62.471,89
Reservefond pr. 1. april 1971		78.544,84
Reservefond pr. 31. marts 1972	41.382,10	
Statens humanistiske Forskningsråd		
Rådighedssum		5.000.000,00
Enkeltbevillinger	4.562,974,67	
Projektbevillinger	588.345,37	
Tillægsbevillinger	150.149,47	
Tilbagebetalte og besparede bevillingsbeløb		125.726,12
Salgsindtægter		5.079,42
Reservefond pr. 1. april 1971		352.538,27
Reservefond pr. 31. marts 1972	181.874,30	
	38.812.549,90	38.812.549,90

Status

Pr. 1. april 1972

	Aktiver	Passiver
I løbende regning med Undervisningsministeriet	18.617.058,41	
Bevilgede, men endnu ikke udbetalte beløb (udgiftsrestancekonti):		
Statens naturvidenskabelige Forskningsråd		7.276.071,11
Apparaturbevillinger		÷ 7.379,84
Statens lægevidenskabelige Forskningsråd		4.571.983,47
Statens jordbrugs- og veterinærvidenskabelige Forskningsråd		1.621.476,37
Statens samfundsvidenskabelige Forskningsråd		1.064.699,56
Statens humanistiske Forskningsråd		3.104.835,81
Reservefonds:		
Statens naturvidenskabelige Forskningsråd		39.772,47
Statens lægevidenskabelige Forskningsråd		442.729,58
Statens jordbrugs- og veterinærvidenskabelige Forskningsråd		279.613,48
Statens samfundsvidenskabelige Forskningsråd		41.382,10
Statens humanistiske Forskningsråd		181.874,30
	18.617.058,41	18.617.058,41